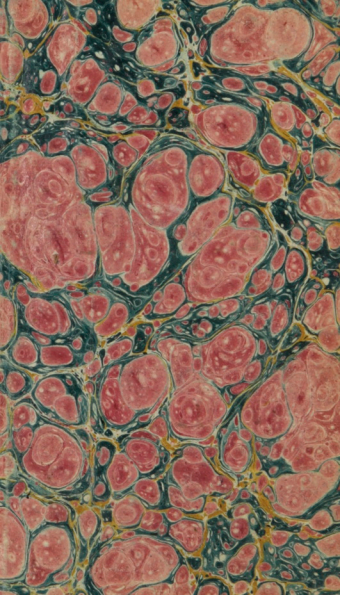

203

4-30

12004

1729

844-44

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՑ

ԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ
ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԱՄԱԵԱԼ
ՍՐԲՈՅՆ ՍԱՀԱԿԱՅ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ
ԵՒ ՄԵՍՐՈՊԱՅ
ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ
ԳԻՒՏԱՅ ԵՒ ՅՈՀԱՆՆՈՒ
ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԻՈՅ

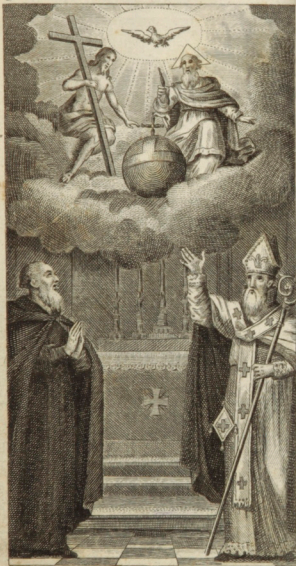
5007

243

251

280 2.79
99-Ju

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՑ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ՄԷՋ ԳԻՇԵՐԻ
Ի ԴԷՄՍ ՀՕՐ ԱՄՏՈՒԾՈՅՕրհնեալ Տէր մեր և փրկիչ
Յիսուս Քրիստոս . ամէն :

ՆԱՅՐ մեր՝ որ յերկինս ես. սուրբ
 Եղիցի անուն քո. եկեացէ արքայու
 Թիւն քո . Եղիցին կամք քո որպէս
 յերկինս և յերկրի : Չհաց մեր հա-
 նապազորդ տուր մեզ այսօր. և Թող
 մեզ զպարտիա մեր . որպէս և մեք
 Թողունք մերոց պարտապանաց . և
 մի տանիր զմեզ 'ի փորձուԹիւն .
 այլ փրկեալ զմեզ 'ի չարէ : Չի քո է
 արքայուի , և զօրուի , և փառք յա-
 ւիտեանս . ամէն :

ՏԵՐ ԵԹԷ զԷՐԹՈՒՆԱ իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւն քո :

ՏՐ ԵԹԷ զԷՐԹՈՒՆԱ իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւն քո :

Օրհնեալ համագոյ և միասնական անբաժանելի սբ երրորդութիւնն՝ հայր և որդի և հոգի սբ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

ՏԵՐ, զի բազում եղեն նեղիցք իմ, և բազումք յարեան 'ի վր իմ :

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չիք փրկուի սորա առ իմ իւր :

Այլ դու իմ օգնական իմ ես, փառք իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ :

Չայնիւ իմով ես առ իմ կարդացի. և լուաւ ինձ 'ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ :

Ես ննջեցի և 'ի քուն եղէ. զարթեայ և իմ ընդունօղ իմ է :

Ոչ երկեայց ես 'ի բիւրուց զօրաց նոց. ոյք շուրջանակի պատեալ պաշարեալ պահէին զիս :

Արի իմ և փրկեալ զիս իմ. զի

դու հարեր զամենեւեան՝ ոյք էին
ընդ իս [Թշնամութիւն] 'ի տարասլար-
տուց, և զատամուհս մեղաւորաց
փշտեացես :

Տեառնդ է փրկուի 'ի վր ժողո-
վերդեան քոյ օրհնութիւն քո :

Տր անձ փրկուի խնայ, 'ի տուէ կար-
գացի և գիշերի առաջի քոյ :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ
անձ, խոնարհեացի ունկն քո 'ի խըն-
դըրուածս իմ :

Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ,
և կեանք իմ 'ի դժոխս մերձեցան,
և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ՝ որք
իջանեն 'ի դուք :

Եղէ ես ոնչ մարդ առանց օգնա-
կանի, և 'ի մեռեալս ազատ :

Որպէս վերաւորս որք ննջեն 'ի գե-
րեզմանի :

Զորս դու ոչ յիշեցեր, նոքա 'ի
ձեռանէ քումմէ մերժեցան :

Եդին զիս 'ի գբի ներքնումն 'ի
խաւարի, և 'ի ստուերս մահու :

Յիս հաստատեցաւ սրտմտուի քո,
զիմ զքօսանս քո ածեր 'ի վր
իմ :

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս
իմ . և եգին զիս նշաւակ իւրեանց :

Մատնեցայ և ոչ ելանէի . աչք
իմ տկարացան յաղքատութենէ :

Աղաղակեցի առ տէր զօրհանա-
պազ . և համբարձի առ քեզ զձեռս
իմ :

Մի թէ մեռելոց առնիցես զսքան-
չելիս քո, կի՞ բժիշկք յարուցանի-
ցեն և խոստովան առնիցեն առ քեզ :

Մի թէ պատմեսցէ՞ ոք երբէք 'ի
գերեզմանի զողորմութիս քո . կամ
զճշմարտութիս քո 'ի կորստեան :

Մի թէ ճանաչիցին 'ի խաւարի
սքանչելք քո . կամ արդարութի
քո յերկիր մոռացեալ :

Ես առ քեզ փր աղաղակեցի . ա-
ռաւօտու աղօթք իմ ժամանեացեն
առ քեզ :

Ընդէր փր մերժես զանձն իմ . կի՞
դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես 'ի
մանկութի իմմէ . 'ի բարձրուէ խո-
նարհեցայ և ափշեցայ :

Յիս հաստատեցաւ բարկութի քո .
արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս :

Երջեցան զինև ում ջուր . զոր ամ
պաշարեցին զիս 'ի միասին :

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս
իս, և զծանօթս իս վն թշուառու
թեան իմոյ :

Օրհնեա՛ անձն իմ զտօր , և ամ
ոսկերք իմ զանուն սբ նորա :

Օրհնեա՛ անձն իմ զտօր . և մի մո-
ռանար զամ տուրս նորա :

Ո քաւէ զմեզս քո . բժշկէ զամե
նայն հիւանդութիս քո :

Ո փրկէ յապականութենէ ըզ-
կեանս քո . պսակէ զքեզ ողորմու-
թեամբ և գթութեամբ :

Ո ընու 'ի բարուէ զցանկունի քո .
նորոգեսցի որպէս արժւոյ ման-
կութիւն քո :

Առնէ ողորմութիս տօր . և իրաւու-
նըս ամ զրկելոց :

Եցոյց տէր զճանապարհս իւր մով-
սէսի . և որդւոցն իարայելի զկամս իւր :

Գթած ողորմած է տէր , երկայ-
նամիտ և բազումողորմ :

Ո՛չ իսպառ բարկանայ մեզ տէր .
և ո՛չ յաւիտեան պահէ ոխս :

Ո՛չ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ

մօր . և ոչ ըստ անօրէնութեան մե-
րում հատոյց մեզ :

Այլ ուն բարձր են երկինք յեր-
կրէ՝ այննա զօրացոյց մօր զողորմութի
իւր 'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց :

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմ-
տից . այնչափ հեռի արար 'ի մէնջ
զանօրէնութիւն մեր :

Որպէս գթայ հայր 'ի վերայ որդ-
ւոց իւրոց . այնպէս գթասցի տէր
յերկիւղածս իւր :

Զինա գիտաց զստեղծութեամբս մեր,
և յիշեաց թէ հող եմք :

Մարդոյ ուն խոտոյ են աւուրքիւր,
ուն ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի :

Շնչէ 'ի նմա հողմ , և ոչ է , և ոչ
ևս երևի տեղի նր :

Բայց ողորմութիւն մն յաւիտեանս
յաւիտենից 'ի վր երկիւղածաց իւ-
րոց , և արդարութիւն նր յորդւոց
մինչև յորդիս :

Աք սահեն զուխտս նր . յիշեն
զպատուիրանս նր և առնեն զնա :

Տէր յերկինս սլաորաստեաց զա-
թոռ իւր . արքայութի նորա ամե-
նեցուն տիրէ :

Օրհնեցէ՛ք զԽոր Իմ հրեշտակք նր
հզօրք զօրուք, որք առնէք զբան նր
'ի լսել ձայնի պատգամաց նր :

Օրհնեցէ՛ք զԽոր Իմ զօրութիւք նր,
պաշտօնեայք նր, և արարողք կա-
մաց նորա :

Օրհնեցէ՛ք զԽոր Իմ գործք նր .
ընդ Իմ տեղիս է տէրութի նր . օրհ-
նեա՛ անձն իմ զԽոր :

Տէր լուր աղօթից խնոց . ունկն դիր
խնդրուածաց խնոց ճշմարտութե՛
քով :

Լուր ինձ արդարութե՛ք քով . և մի
մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծա-
ռայի քում . զի ոչ արդարանայ
առաջի քոյ Իմ կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ .
խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ,
և նստոյց զիս 'ի խաւարի ուն մե-
ռեալ յաւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ . և
սիրտ իմ խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս .
խորհեցայ յԻմ գործս քո . յարա-
րածս ձեռաց քոյ խորհեցայ, և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ ուր երկիր ծարաւի է
առ քեզ. վաղվաղակի ընդ ինձ ար-
դի նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ:

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յի-
նէն. նմանիցիմ այնոցիկ՝ ոյք իջա-
նեն ՚ի գուբ:

Լսելի արա՛ ինձ առաւօտուց զո-
ղորմութիս քո. զի ես ՚ի քեզ ար-
յուսացայ:

Յոյց ինձ ճանապարհ, յոր գնա-
ցից. զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ:

Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց ար-
դի զքեզ ապաւէն ինձ արարի:

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի
դու ես անձ իմ:

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ
ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ:

Վա՛ն առաւել քոյ ար կեցուցես
զիս. արդարութե՛ք քով հանցես ՚ի
նեղութե՛զ զանձն իմ:

Ողորմութե՛ք քով սատակեսցես ըզ-
թշնամիս իմ, և կորուսցես զամ
նեղիցս անձինն իմոյ զի ես ծառայ
քոյ եմ:

Փառք հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն

սրբոյ . այժմ՝ և միշտ , և յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն :

ԵՐԳ ՏԵՊԵՆ ՆԵՐՔԵՒԻ ՀԱՅՈՂ
ԻՄԵՆՆԻՒՆԻ :

Յիշեցուք 'ի գիշերի զանուէն քո
տէր :

Բղխեսցեն սիրտք մեր զբան բա-
րի . և լեզուք մեր սլատմեսցեն ըզ-
գործս երկնաւոր թագաւորիդ :

Ի մէջ գիշերի յարուցեալ խոս-
տովանեսցուք զքեզ իմ :

Զաղօթս մեր տացուք քեզ տէր
'ի գաւիթս քո 'ի մէջ նոր երու-
սաղէմի :

Ի գիշերի համբարձցուք զձեռս
մեր սրբուք առ քեզ իմ :

Ի ձայն գոհութե ձմ հոգիք օրհ-
նեցէք զիմ :

Փ . Զարթլիք փառք իմ , զարթլիք ,
և ես զարթեայց առաւօտուց . ալի-
լուիա :

Զարթլիք ընդ զուարթ ունս , ման-
կունք վերինն սիօնի . ալի :

Զարթլիք որդիք լուսոյ 'ի յօրհնուի հօրն լուսոյ . ալէ :

Զարթլիք փրկեալք արեամբ , և տոնք զփառս փրկողին . ալէ :

Զարթլիք նոր ժողովուրդք , նոր երգս առեալ նորոգողին . ալէ :

Զարթլիք հարսունք հոգւով ստաւեալք գալոյ մը փեսային . ալէ :

Զարթլիք վառեալք լուսով ըստ խմատունն մը կուսանացն . ալէ :

Զարթլիք սլաարաստեցէք իւղ լաւտերաց ջերմ արտասուս . ալէ :

Զարթլիք և մի ննջէք , նման յիմար կուսից նիրհէք . ալէ :

Զարթլիք երկիրպագցուք , և արտասուօք զայս ասասցուք . ալէ :

Փ . Զարթլիր ընդէր ննջես տէր , մի մերժեր զմեզ խապառ :

Արի փր օգնեա մեզ , տացուք ահուանդ քում զփառս :

Այժմ և յաւէտ՝ հօր և որդւոյ , և սբ հոգւոյն . ամէն :

Փ . Զարթուցեալքս 'ի զբաղմանէ գիշերային հանգստենէ :

Շնորհեսցէ մեզ մարդասէր տէր

միսի թարու թիւն և 'ի սփոփանս
եկեղեցւոյ :

Ահիւ և դողու թեամբ կացցուք 'ի
յաղօթս :

Եկե չխոստովանեսցուք զյանցանս :

Եւ գացուք 'ի քնէ զքաւու թիւն
և զմեծ զողորմութի :

ԿՅ. Անբաժանելի և համադոյ Եր
րորդունդ համաձայնեալ ընդ զօ
րրս երկնից փառս մատուցանեմք :

Փառք քեզ : Որ յանարուեստ յա
թող բարձրացեալ հանդէս , սբ
ւծ հզօր և սքանչելագործ :

Փառք քեզ : Որ յանէից գոյացու
ցեր զիմ արարածս , սբ յծ անճառ
հօր անեղ որդի :

Փառք քեզ : Որ տեսչութեամբ
խնամես զիմ արարածս , սբ յծ
բղխումն անսպառ աղբեր :

Տէր , ժողովրդապետք եկեղեցւոյ
'ի քէն հայցեն ասելով , հովիւ բա
րի ողորմեա՛ բանաւոր հօտի :

Ամէն . ալէլուիա . ալէլուիա . ա
լէլուիա :

Ամէն . ալէլուիա . ալէլուիա . ա
լէլուիա :

Քարոզ:

Զարթուցեալքս ամենեքեան 'ի հանդստենէ քնոյ, զոր շնորհեաց մեզ մարդասէրն իծ 'ի մխիթարուն և 'ի սփոփանս տկարութի մերում, և եկեալքս միաբան հոգևոր երգով 'ի փառաբանութի և 'ի պատիւ ամենասք անուան իմն մերոյ և փրկչին յսի քսի: Ահիւ և գողութե կաշցութ յաղօթս առաջի նր: Եւ գոհացարութ զնմանէ 'ի գիշերային ժամուս յայսմիկ, վն իրաւանց և արդարութ նորա: Որ ընտրեաց ըզմեզ ողորմութն իւրով, և շնորհեաց մեզ բերել զնմանութիւն երկնային հրեշտակացն փառաբանիչս իմն իմ ամենեցուն և մեզ լինել: Եւ մեք այսուհետև սրբելով զանձինս մեր 'ի խղճէ և 'ի չար գործոց, համբարձցութ զձեռս մեր 'ի սրբութի առանց բարկութի և երկմտութի: Հաւատով խնդրեսցութ 'ի նմանէ զքաւութի և զթողութ յանցանաց մերոց, խոստովան լինելով զգաղանիս սրտից մերոյ ծածկադիտին իմ: Ու

զի ընդունելով զպաղատանս մեր
աղօթիւք և բարեխօսութիւնս
սրբոց, շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն
ւնձ կեալ առաքինութիւն և անարատ
վարութիւն ըստ կամաց նր յայսմ աշ-
խարհիս: Եւ արժանաւոր լինելով
յաւիտենական և երկնային խորա-
նացն: Ձոր խոստացաւ սիրելեաց
իւրոց ճշմարիտն թէ յն քն տէր
մեր. կեցո՛ւ և ողորմեա՛ւ: Աեցո՛ւ թր:

Ձմացուած գիշերիս խաղաղու-
թիւն անցուցանել՝ հաւատով 'ի տնէ
խնդրեսցուք: Շնորհեա՛ւ թր:

Ձհրեշտակ խաղաղութիւն պահա-
պան անձանց մերոց 'ի տնէ:

Ձքաւութիւն և զթողութիւն յանցա-
նաց մերոց 'ի տնէ:

Ձսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօ-
րութիւնն յօգնութիւն անձանց մե-
րոց 'ի տնէ:

Եւ ես և վն միաբանութիւն ճշմա-
րիտ և իմ հաւատոյս մերոյ զմոր ա-
ղաչեսցուք: Տր ողորմեա՛ւ:

Ձանձինս մեր և զմիմեանս տնն իմ
ամենազաւրին յանձն արասցուք:
Քեզ տնդ յանձն եղիցուք:

Ողորմեաց մեզ տէր յօծ մեր՝ ըստ
մեծի ողորմութե քում. ասացուք ա-
մենեքեան միաբանութիւն: Տր ողորմեա:

Եւ ասի Տէր ողորմեա՛ ըստ պապւածի
առաւել: Ի կիցակէս և 'ի քօնս քէրոս-
նականս երէ՛տ Տէր ողորմեա: Իսկ 'ի
քօնս սրբոց՝ Ժ. Տէր ողորմեա: Եւ յա-
ռաւել պահոց՝ Ժ. Տէր ողորմեա՛

—

Ներին քն Ներսէսի Հայոց կաթողիկոսի
ազեբեգութի անյին զղջացելոյ, և բո-
ղո՛տ իւրատանլիւրոյ զի՛տ խոստովա-
նաբար:

Աշխարհ ամենայն

Առ իս նայեցեալ

Աստակից լերովք:

Բանամ ըզջրթունս,

Բարբառիմ լեզուաւս,

Բողոքեմ զանձնէ,

Տր ողորմեա՛. յօր ողորմեա՛. յօր ողորմ:

Գող եղէ մեղաց,

Գլտող կորչտեան,

Գուք ինձ փորեցի:

Դաւեցի զանձն իմ,

Դաւաճանեցի,
Դարան գործեցի. տէր ողորմեա՛:
Երբեմն էի լոյս,
Եւ այժմ եմ խաւար
Եւ ըստուեր մահու:
Զխորդ պատմեցից
Զթիւ մեղաց խնց.
Զի բազում են յոյժ. տէր ողորմ:
Երկինք և երկիր,
Եկայք ողբացէք
Եղկելի զանձն իմ,
Ընտրեցի ըզլարն,
Ընկալայ կամաւ,
Ըզհոյլըս մեղաց. տէր ողորմ:
Թաթաւիմ տըղմով,
Թաւալիմ 'ի մեղս,
Թօթափել չկարեմ:
Ժանտ ախտիւ լցեալ
Ժահահոտ եղէ
Ժամանակս բազումս. տէր ողորմ:
Ի բաց մեկնեցայ
Ի սուրբ խորհրդոց.
Ի բարեաց գործոց.
Իսկ վարկստ անձեւիմ
Լուգոյն հեռանալ
Լինել ընդ խաւար տէր ողորմ:

Խորհուրդըք չարին
 Խաբեն ըզհոգիս,
 Խորասոյզ առնեն:
 Ծածկեն անդնդօք,
 Ծիծաղին գլորմամբս,
 Ծանակ զիս առնեն. տէր ողորմ:
 Կամաւ կորացայ
 Կարկամեալ անձամբս,
 Կանգնիլ ոչ կարեմ:
 Հուր մեղաց կիզող
 Հրդեհեաց որ յիս
 Հոգևոր բարիս. տէր ողորմ:
 Չաղկեցայ մեղօք,
 Չաղեցին տեսօղք.
 Չանձրացաւ հոգիս:
 Ղեղի դառնութեան
 Ղօղեալ 'ի սիրտ իմ,
 Ղամպար իմ շիջաւ. տէր ողորմ:
 Ճաշակմամբ մեղաց,
 Ճաշեցի ըզմահ.
 Ճոխա աղքատացայ:
 Մեռեալ եմ հոգւովս,
 Մոլորեալ մրտօքս.
 Միայն կամ մարմնովս. տէր ողորմ:
 Յորոգայթ մահու
 Յորսողին անկայ,

Յաղթեցայ յախաից :
 'Աեաից թշնամույն
 'Արշաւակ եղէ ,
 'Աոր միշտ խոցոտիմ . տէր ողոր :
 Հուրջ պատեալ զինն
 Հունք բազումք եղեն ,
 Հաղախին արեամբս :
 Արս եղէ չարին ,
 Ուռկանաւ մեղաց
 Արսացաւ զանձն իմ . տէր ողորմ :
 Չարաչար վըշտօք
 Չարչարի անձն իմ ,
 Չունիմ գաղարումն :
 Պարտապան գլտայ
 Պարտուց յանցանաց
 Պարտեալս 'ի մեղաց . տէր ող :
 Զանամ զըզջանալ ,
 Զեռանիմ դարձեալ ,
 Զեռնում հրով մեղաց :
 Ռաբբի կոչեցայ ,
 Ռակայ անուանիմ
 Ռամկական վարուքս . տէր ողորմ :
 Սիրով ցանկութեան ,
 Սատիկ բարկութեան
 Սիրտ իմ խոցեալ է :
 Վիրօք յանցանաց

Վըշտանայ հոգիա ,
 Վարանեալ չըրջիմ . տէր ողորմ :
 Տիրեցին ինձ չարք ,
 Տարագիր հանին
 Տիրական գըրկացն :
 Բաբունւոյն բարւոյ
 Բախճական ձայնին
 Բոտինա ոչ լըւայ . տէր ողոր :
 Ցանկութիւն չարեաց
 Ցանկալի դիմօք
 Ցաւեցոյց զաչա իմ :
 Իւրաքանչիւրոց
 Իւսմամբ խուռն ախտից
 Իւծեալ է հոգիա . տէր ողոր :
 Փութացիր անձն իմ
 Փախչիլ 'ի չարեաց ,
 Փափաքել բարեաց :
 Քեզ միշտ մերձ ծանիր
 Քուռն մահու եկեալ ,
 Քըննօղ դատաւոր . Խոր ողորմ :
 Աճածնին բարեխօսուք . յիշեալ Խոր
 և ողորմեա :

Նորին փեսան Ներսէսի հայոց իս-
 Թողիկոսի. երգ աղօթական 'ի Դէմս ուր-
 բոյ Երբորդոսեան. և իւրաքանչիւրոյ
 Դիմ Երբորդոսեան առանձնակի :

Առաւօտ լուսոյ ,
 Արեգակն արդար .
 Առ իս լոյս ծագեալ :

Բղխուհին 'ի հօրէ և յորդանոյ ,
 Բղխեալ 'ի հոգւոյս
 Բան քեզ 'ի հաճոյս :

Գանձդ ողորմութեան ,
 Գանձիդ ծածկելոյ
 Գլխող զիս արալ :

Դուռն ողորմութեան
 Դաւանողիս բայց .
 Դասեցո՛ւ վերնոցն :

Երբեակ միութիւն ,
 Եղելոց խնամօղ ,
 Եւ ինձ ողորմեալ :

Զարթիր տէր յօգնել .
 Զարթո՛ւ ըզթըմբեալս ,
 Զուարթնոց նրմանիլ :

Էդ հայր անբակիղքն .
 Էակից որդի ,
 Է միշտ սուրբ հոգի .

Ընկալ զիս գըթած ,

Ընկալ ողորմած .

Ընկալ մարդասէր :

Թագաւոր փառաց ,

Թողութեանց տըւող ,

Թող ինձ ըզյանցանա :

Ժողովող բարեաց ,

Ժողովեալ և զիս

Ժողովս անդրանկաց :

Ի քէն տէր հայցեմ

Ի մարդասիրէդ

Ինձ բըժըշկութիւն :

Լէր կեանք մեռելոյս ,

Լոյս խաւարելոյս ,

Լուծանող պաւոյս :

Խորհրդոց դիտող ,

Խաւարիս շնորհեալ

Խորհուրդ լուսաւոր :

Ծընունդ հօր ծոցոյ ,

Ծածկելոյս ստուերաւ

Ծագեալ լոյս փառաց :

Կենարար փրկիչ ,

Կեցո՛ր ըզմեռեալս ,

Կանգնեալ ըզգլորեալս :

Հաստեալ հաւատով ,

Հաստատեալ յուսով ,

Հիմնեցո՛ սիրով :

Չայնիւս աղաչեմ ,

Չեռօքս պաղատիւմ ,

Չիր բարեաց շնորհեա՛ն :

Ղամբարամբ լուսոյ ,

Ղեկավար ճարտար ,

Ղօղեալս ամրացո՛ :

Ճառագայթ փառաց ,

Ճանապարհ ինձ ցոյց

Ճեպեւ 'ի յերկինս :

Միածինըդ հօր ,

Մոյծ զիս յառագաստ

Մաքուր հարսանեացդ :

Յորժամ գաս փառօք

Յահագին աւուրն ,

Յիշեա՛ զիս Գրիստոս :

Նորոգող հնու[թեանց ,

Նորոգեա՛ն և զիս ,

Նորոգ զարդարեա՛ն :

Շնորհատու բարեաց ,

Շնորհեա՛ն զքաւութիւն .

Շնորհեա՛ն զ[թողութիւն ,

Ուրախացո՛ տէր

Ոգւոյս փրկութեամբ ,

Ոյր վասն եմ 'ի սուգ :

Չար մըշակողին

Չար սերմանց նորին

Չորացո՛ղ զպրտուղն :

Պարգևիչ բարեաց ,

Պարգևեա՛ խնոց

Պարտեացս թողութիւն .

Զուր շնորհեա՛ աչացս ,

Զերմ հեղուլ զարտօսր ,

Զընջել ըզյանցանս :

Ռեախնդ քաղցու ,

Ռամ հոգւոյս արբո՛ ,

Ռահ ցոյց ինձ լուսոյ :

Սէր անուն Յիսուս ,

Սիրով քով ճմլեա՛

Սիրտ իմ քարեղէն :

Վասըն դըթութեան ,

Վան ողորմութեան ,

Վերջապիս կեցո՛ :

Տենչալի տեսչեամբ

Տո՛ւր ինձ յադենալ

Տէր Յիսուս Քրիստոս :

Բաբունդ երկնաւոր ,

Բոտեա՛ զաշակերտս

Բամից երկնայնոց :

Յօղ արեան քոյ տէր ,

Յօղեա՛ 'ի հոգիս ,

Յնծառցէ անձն իմ :

Իիւծեալըս մեղօք
 Իիւծեալ աղաչեմ
 Իիւսել 'ի բարիս :
 Փրկիչ բոլորից ,
 Փութա՛ զիս փրկել
 Փորձութեանց մեղաց :

Քաւիչ յանցանաց ,
 Քաւեա՛ զօրհնաբանս
 Քեզ երգել ըզփառս :

Ա՛ծածնին բարեխօսութեամբն
 յիշեա՛ տէր , և ողորմեա :

Ձնի առի աղօթքս :

Ձքէն գոհանամք տէր անձ մեր ,
 որ շնորհեցեր մեզ հանգիստ քնոյ
 խաղաղութիւն : Եւ զարթուցեալ ժա-
 մանեցուցեր զմեզ կանխել յեր-
 կրրապագուն ահաւոր և փառաւո-
 րեալ անուանդ քում սրբոյ : Տո՛ւր
 մեզ տէր աղաչեմք զքեզ զմնա-
 ցուած գիշերիս խաղաղութիւն անցու-
 ցանել . և զամ ժամանակս կենաց
 պանդխտութեան մերոյ երկիւղիւղ-
 քո ամրացո՛ւ և պահեա՛ : Ո՞տ զի ըզ-
 դուշութիւն և անարատ վարութիւն
 նաւորեալք յայտմ աշխարհիս՝ ժա-

մանեցուք յանքոյթ և 'ի խաղաղ
նաւահանդիսոտ յաւիտենական 'ի
կեանսդ, շնորհօք և մարդասիրութե
ան մերոյ և փրկչին յսի քսի. ընդ
որում քեզ հօր՝ և հոգւոյդ սրբոյ
վայելէ փառք՝ իշխանութի՝ և պա-
տիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն :

Խաղաղութի ամենեցուն .

Այ երկրպագեսցուք :

Նայեաց տէր բարերար ողորմութե
քով յերկրպագուս և 'ի փառա-
բանիչս անուանդ քում սրբոյ . ին
զօրութեց խաղաղացո՞ զանձինս մեր
յամ սատանայական խռովութեց
և յաշխարհական զքօսանաց : Չհրեշ-
տակ խաղաղութե քոյ առաքեալ
առ մեզ, որ եկեալ պահեսցէ ըզ-
մեզ անխռովս 'ի տուէ և 'ի գիշերի՝
յարթնութե և 'ի հանգստեան մե-
րում : Այլ զի բարեպաշտութե և ար-
ժանաւորասէս քեզ ինդ ծառայ-
ելով 'ի կեանս յայսօսիկ, ժամա-
նեսցուք յաւիտենական երկնից
արքայութե քոյ՝ զոր պատրաստե-

ցեր 'ի սկզբանէ աշխարհի սրբոց
քոց : Եւ ը նոսին գոհանալով փա-
ռաւորեացուք զհայր և զորդի և զսբ
հոգիդ . այժմ և միշտ :

Օրհնեալ տր մեր յս քս : Ամէն :

Աստ առի սաղմոս ըստ յայնին , և զնի
սաղմոսին առի ըստ յայնին
կանոնագլուխ :

—

Կանոնագլուխ կարգաւ :

ԱԶ

ԱԼԷԼՈՒԻԱ . ԱԼԷԼՈՒԻԱ :

ՊԱՏԵԱ տէր զայնոսիկ , ոչք դա-
տեն զիս . ալէլուիա . մարտիր ընդ
այնոսիկ , որք մարտնչին ընդ իս .
ալէլուիա :

Ա՛ռ զզէն և զասպար քո , և արի
յօդներ ինձ . հան զսուր քո ընդդէմ
հալածչաց իմոց , արգէլ զնս , և ա-
սա՛ դու ցանձն իմ՝ թէ փրկու թի
քո ես եմ . ալէլու :

Ամաչեացեն և յամօթ լիցին ոչք
խնդրեն զանձն իմ . դարձցին յետս

և ամաչեացեն՝ ոյք խորհէին ինձ
չար :

Եղեցին նոքա ուն փոշի՝ առաջի հող
մոյ. և հրեշտակ աննեղեացէ զնոսա :

Եղեցին ճանապարհք նոցա ՚ի խա-
ւար՝ և ՚ի դայթակղուծի. և հրեշ-
տակ ան հալածեացէ զնս :

՚Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ
յապականութե իւրեանց . և ՚ի
նանիր նախատեցին զանձն իմ :

Փ. Տէր յերկինս է ողորմութի քո.
Ճշմարտութի քո մինչև յամսս .
ալէլուիա . ալէլուիա .

Արդարութի քո ուն լերինք ան-
իրաւունք քո ուն խորք բազումք .
զմարդիկ և զանասուն կեցուցանես
դու տէր :

Ան զի բազում արարեր զողոր-
մութիւն քո ան . այլ որդիք մարդ-
կան ՚ի հովանի թևոց քոց յու-
սացին :

Արեւացին նոքա ՚ի պարարտութե
տան քոյ . և զուղիս փափկութե ան
քոյ տացես ըմպել նոցա :

՚Ի քէն է ան աղբիւր կենաց . և լու-
սով երեսաց քոց տեսանեմք զւոյս :

Ծագեա՛ զողորմութիա քո, ոյք
ճանաչեն զքեզ. զարդարուիա քո
ոյք ուղիղ են սրաիւք:

Մի եկեացեն 'ի վերայ մեր ոտք
ամբարտաւանից. և ձեռք մեղաւ-
որաց մի գողացուցեն զմեզ:

Անդ անկցին ամբն՝ ոյք գործեն
զանօրէնութի. մերժեցին՝ և այլ
մի կարասցեն հաստատիլ:

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն սրբոյ. այժմ, և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն. ալէ-
լուիա. ալէլուիա:

ԱԿ

ԱՍԱՅ անզգամն 'ի սրտի իւրում
թէ ոչ գոյ Իժ. ալէլուիա. ապա-
կանեցան և սղծեցան յանօրէնութեան
իւրեանց. և ոչ ոք է որ առ-
նէ զքաղցրութի. ալէլ:

Աժ յերկնից նայեցաւ յԻմ որդիս
մարդկան. տեսանել թէ իցէ ոք
խմաստուն, որ խնդրիցէ զԻժ. ալէ-
լուիա:

Ամենեքեան խոտորեցան 'ի միա-
սին և անպիտանացան:

Ո՛չ որ է որ առնէ զբարի . և չէ
որ մինչև 'ի մի :

Ոնց ոչ ծանիցեն ամենեքեան ,
որք գործեն զանօրէնութիւն :

Այք ուտեն զժողովուրդ իմ ոնց
կերակուր հացի . և առ անծ ոչ
կարդացին . ալէլ :

Փ . Չի ոչ գոյր նոցա փոխանակ .
և ոչ երկեան յայ . ալէ . ալէ :

Չգեաց զձեռն իւր 'ի հատուցա-
նել նոցա . և նոքա սղծեցին զօ-
րէնս նորա . ալէլ :

Բաժանեցան 'ի սրտամութիւն երե-
սաց նորա . և եհա 'ի սիրտս նոցա :

Կակուղ էին բանք նց քան զձէթ .
և ինքեանք ոնց սլաք :

Ընկեա՛ 'ի տէր զհոգս քո . և նա
կերակրէ զքեզ . և ոչ տայ յաւի-
տեան զսասանութիւն արդարոյ :

Դու անծ իջուցես զնա 'ի գուք ա-
սպականութե . արք արիւնահեղք
և նենգաւորք մի հասարակեացեն
զաւուրս իւրեանց . այլ ես 'ի քեզ
տէր յուսացայ . ալէլ :

Փառք հօր , և որդւոյ :

ԲԶ

Ի ՔԵԶ տէր յուսացայ, մի ամա-
քեցից յաւիտեան. ալէլուիա. յար-
դարութեան քում փրկեա՛, և ապ-
րեցո՛ զիս. ալէլուիա :

Խոնարհեցո՛ առ իս զունկն քո, և
կեցո՛ զիս :

Լէ՛ր իմ անձ ապաւէն՝ և տեղի
ամուր կեցուցանել զիս. զի հաստա-
տուի իմ և ապաւէն իմ դու ես :

Աստուած իմ փրկեա՛ զիս 'ի ձե-
ռաց մեղաւորի. 'ի ձեռաց անօրի-
նի և անիրաւի :

Դու ես համբերութի իմ անձ. ան-
յոյս իմ 'ի մանկութի իմմէ :

'Ի քեզ հաստատեցայ ես յար-
գանդէ. յորովայնէ մօր իմոյ դու
ես ապաւէն իմ. և առ 'ի քէն է
օգնուի իմ յամ ժամ :

Փ. Երկիրադպէն նմա ամ թա-
ղաւորք երկրի. և ամ ազգք ծա-
ռայեացն նմա. ալէլուիա. ալէլ :

Զի փրկեաց զաղքաւն 'ի ձեռաց
հզօրի, զաղքաւն և զանանկն՝ որոյ
ոչ է օգնական :

Անխայեացէ նա յաղքատն և 'ի տնանկն . և զանձինս տնանկաց կեցուցէ . 'ի վաշխից չարաց փրկեացէ զանձինս նց :

Պատուական է անուն նորա առաջի նոցա . կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն արաքացւոց :

Յաղօթս կացցեն առ նա յիմ ժամ . և զօրհանապաղ օրհնեսցեն զնա :

Եղիցի հաստատութի ընդ ձմ երկիր . և 'ի վերայ գլխոց լերանց :

Բարձրացի քան զլիբանան սըտուղ նորա . և ծաղկեացի 'ի քաղաքի մոն ուղ խոտ երկրի :

Եղիցի անուն մոն օրհնեալ յաւիտեան . զի յառաջ քան զարե է անուն նր :

'Ի նա օրհնեսցին ձմ ազգք երկրի . և ձմ ազինք երանեսցեն նմա :

Օրհնեալ տէր ձծ իշի , որ առնէ սքանչելիս միայն . և օրհնեալ է անուն սբ փառաց նորա յաւիտեան . լցցի փառօք նորա ձմ երկիր . եղիցի . եղիցի : Փառք հօր և . ալէլ :

ԲԿ

ԶՈՂՈՐԾՈՒ ԹԻՒՆՍ քո տէր յա-
ւիտեան օրհնեցից. ալէլուիա. յազ-
գէ յազգ. սլատմեցից զճմարտուիս
քո բերանով խնով. ալէլուիա :

Ասացեր թէ աշխարհս ողորմու-
թիւ շինեացի . յերկինս սլատրաստ
եղիցի ճմարտուի քո :

Եդի ուխտ ընտրելոց խնոց . երդ-
ուայ դաւթի ծառայի խնոյ :

Յաւիտեան հաստատեցից զդաւակ
քո . և շինեցից յազգէ յազգ. զա-
թոռ քո :

Խոստովան եղիցին երկինք սքան-
չելեաց քոց տէր . և ճմարտութի
քո յեկեղեցիս սրբոց :

Ո՛վէ յամսս որ հաւատարեացի
քեզ . կամ ո՛վ նմանիցի ան յորդիս
աստուծոյ :

Փ . Դարձուցեր զօգնութի՛ն 'ի սրոյ
նր . և ոչ ընկալար զնա 'ի սլատե-
րազմի . ալէլուիա . ալէլ :

Անարդեցեր զսրբութիւնն նորա
և զաթոռն նորա յերկիր կործա-
նեցեր :

Նուազ արարեր զաւուրս ժամա-
նակաց նր. և հեղեր զնովաւ զամօթ:

Մինչև յերբ դարձուցանես զե-
րեսս քո խաւառ. բորբոքեսցի ուր
հուր բարկութիւն քո:

Իսկ արդ յիշեա՛ւ և տե՛ս թէ ո՞վ է
իմ հանդիստ. մի՞թէ 'ի զո՞ւր ինչ
ստեղծեր զիմ որդիս մարդկան:

Ո՛վ է մարդ՝ որ կեցցէ, և ոչ տես-
ցէ զմահ. կամ փրկեսցէ զանձն
իւր 'ի ձեռաց դժոխոց:

Ո՛ւր են ողորմուիք քո Թր առա-
ջինք. զոր երդուար դաւթի ճշշ
մարտութիւն քով:

Յիշեա՛ւ զնախատինս ծառայի քոյ.
զոր ընկալայ 'ի ծոց իմ յաղգաց
բազմաց:

Զոր նախատեցին թշնամիք քո
տէր. նախատեցին փոխանակ օծե-
լոյ քոյ:

Օրհնեալ տէր Թժ յաւիտեանս
յաւիտենից, եղիցի. եղիցի: Փառք.
աւել:

ԳԶ

ԽՈՍՏՈՒ ԱՆ Եղերո՞ւք տեառն. զի
քաղցր է. ալէլուիա. զի յաւիտեան
է ողորմուի նր. ալէլ:

Ո՛ր խօսեսցի զզօրութիւն ամն. լսելի
արասցէ զամօրհնութիւն նր:

Երանի՛ ոյք սլահեն զիրաւունս. և
առնեն զարդարութիւն յամ ժամ:

Յիշեա՛ զմեզ տէր ընդ հաճոյս ժո,
զովորդեան քոյ. և այց արա՛ մեզ 'ի
փրկութեան քում:

Տեսցուք մեք զքաղցրութիւն ընտել-
ւոց քոց. ուրախ եղիցուք մեք յու-
րախութիւն ազգի քոյ. և գովեսցուք
մեք 'ի ժառանգութե քում:

Մեղսք մեք ընդ հարս մեր. անօ-
րինեցաք և յանցեաք:

Փ. Մատնեաց զնս՝ 'ի ձեռս հե-
թանոսաց. տիրեցին նոցա ատելիք
իւրեանց և թշնամիք իւրեանց նե-
ղեցին զնս. և խոնարհք եղեն 'ի
ներքոյ ձեռաց նոցա. ալէլ. ալէ-
լուիա:

Բազում անգամ փրկեաց զնս. և
նոքա դառնացուցին զնա 'ի խոր-

Հուրդս իւրեանց . և կորացան յանորէնուէ իւրեանց :

Հայեցաւ տէր 'ի նեղութիւնոցա . 'ի լսել ձայնի աղօթից նոցա :

Յիշեաց զուխտ իւր . և զղջացաւ ըստ բազում ողորմութե իւրում , և ետ զնա 'ի գթութիւնս առաջի ամենայն դերչաց նոցա :

Փրկեա՛ զմեզ տէր ւժ մեր . և ժողովեա՛ զմեզ 'ի հեթանոսաց :

Խոստովան եղիցուք անուան քում նրջ , և սլարծեսցուք յօրհնութիւն քո :

Օրհնեալ տէր աստուած իշի յաւիտեանս յաւիտենից :

Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն եղիցն եղիցն : Փառք հօր և . աւել .

ԳԿ

ԱՐԱՐԻ իրաւունս և արդարութիւն . աւելուիա . մի մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց . աւել :

Ընկա՛լ զծառայս քո 'ի բարի . զի մի ամբարտաւանք զզուեսցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում ւոր . և բանից արդարուէ քոյ :

Արա՛ ընդ ծառայի քում տէր

ըստ ողորմութեան քում. զար-
դարութիւն քո ուսո՛ ինձ :

Ծառայ քեմ ես, խնաստուն արա՛
ղիս. և ծանեայց զվկայութիւն քո :

Ժամ է սլաշտել զմօր. խափա-
նեցին զօրէնս քո :

Փ. Մերձեացին խնդրուածք իմ
առաջի քոյ մօր, ըստ բանի քում
խնաստուն արա՛ զիս. ալէլ. ալէ-
լուիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ
տէր. և բանիւ քո փրկեա՛ զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւն քո. յորժամ ուսուցես ինձ
զարդարութիւն քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի
ամենայն սլատուիրանք քո արդա-
րութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել
զիս. զի զսլատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկուէ քում տէր. և
օրէնք քո խօսք իմ էին :

Վեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օղնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես ոմ զոչխար կորու-
սեալ, խնդրեա՛ զծառայս քո. զի

զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ:
Փառք հօր և. ալէլ:

ԴԶ

ՕՐ ՀՆԵԱ անձն իմ զԹՐ. օրհնե-
ցից զԹՐ 'ի կեանս իմ. ալէլուիա.
սաղմոս ասացից ան իմոյ մինչև եմ
ես. ալէլ:

Մի յուսայք յիշխանս, և մի յոր
դիս մարդկան. զի ոչ գոյ փրկուի
'ի նոսա:

Ելցէ հողի 'ի նոցանէ, և դարձ-
ցին անդրէն 'ի հող. և յայնմ աւ-
ուր կորիցեն ան խորհուրդք նոցա:

Երանի ազգի որոյ տէր ան յա-
կոբայօգնական է նմա. և յոյս նորա
'ի տէր ան է:

Ո արար զերկինս և զերկիր. ըզ-
ծով, և զանոր է 'ի նոսա:

Ո սկսէ զճշմարտութի յաւիտեան
և առնէ իրաւունս զրկելոց:

Փ. Գովեա՛ եղէմ զԹՐ. ալէլուիա:
Եւ օրհնեա՛ զան քո սիօն. ալէլ:

Զի զօրացոյց զնիդս դրանց քոց.
և օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ:

Ո եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղու-

Թիւն. պարարտութիւնս ցորենոյ Լցոյց
զքեզ :

Առաքէ զբան իւր յերկիր . վաղ-
վաղ ընթանան պատգամք նորա :

Դնէ զձիւն ուն զասր . և զմէգ ուն
փոշի ցանեաց :

Արկանէ զսառն ուն պատառս . ա-
ռաջի ցրտոյ նորա ո՛ր կարէ կեալ :

Առաքէ զբան իւր և հալէ զնս .
շնչեացեն հողմք՝ և դնացեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր յակոբայ . զար-
դարութիւն և զիրաւունս իլի :

Ո՛չ այսն արար ամ ազգաց տէր .
և զգատաստանս իւր ոչ յայտնեաց
նոցա :

Փառք հօր և . ալէլ :

ԴԿ

ՍԻՐԵՅԻՅ զքեզ տէր զօրութի
իմ . ալէլուիա . տէր հաստատիչ
իմ , ապաւէն իմ , և փրկիչ իմ .
ալէլուիա :

Ա՛ճ օգնական իմ . և ես յուսամ
ի՛նա . ապաւէն իմ , եղջիւր փրկու-
թեան իմոյ ընդունելի իմ է :

Օրհնելով կարգացից առ տէր . և
'ի թշնամեաց իմոց ապրեցայց :

Շուրջ եղեն զինև երկունք մահու,
և ուղիք անօրէնութեան խռովե-
ցուցին զիս :

Աիշոք դժոխոց պաշարեցին զիս .
և ժամանեցին ինձ որոգայթք մա-
հու :

'Ի նեղութեան իմում ես առ փր
կարգացի . և առ աստուած իմ ա-
ղաղակեցի :

Փ . Ձգեցուցեր ինձ զգորութի 'ի
պատերազմի . զյարուցեալսն 'ի վե-
րայ իմ , ներքոյ իմ արարեր , ալե-
լուիս . ալէլ :

Զթշնամիսն իմ հալածականս ա-
րարեր . և զատելիսն իմ սատակեցեր :

Աղաղակեցին , և ոչ ոք էր որ
փրկէր զնմ . կարգացին առ տէր , և
ոչ լուաւ նոցա :

Մանրեցից զնմ որպէս փռչի առա-
ջի հողմոյ . և ոմ կաւ դռեհաց կո-
խեցից զնմ :

Փրկեսցէ զիս տէր 'ի հակառա-
կուէ ժողովրդոց . և կացուցէ զիս
դուխ հեթանոսաց :

Ժողովուրդ զոր ոչ գիտէի՝ ծառայեաց ինձ. և ՚ի լուր ականջաց լուաւ ինձ:

Որդիք օտարաց ստեցին ինձ. որդիք օտարաց մաշեցան. և կաղացան ՚ի շաւղաց իւրեանց:

Կենդանի է ար. և օրհնել է անձ. և բարձր եղիցի անձ փրկուէ իմոյ:

Աստուած է որ խնդրէ զվեժ իմ. և հնազանդ առնէ զԺողովուրդս ընդ ինձ:

Փրկիչ իմ ՚ի Թշնամեաց իմոց բարկացողաց յայնցանէ, որք յարուցեալ են ՚ի վերայ իմ. բարձր արարեր զիս. և յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս:

Այսպսորիկ խոստովան եղէց քեզ ՚ի հեթանոսս. և անուան քում սաղմոս ասացից:

Մեծ արարեր զփրկութիւն Թադաւորի նորա. առնել ողորմութի ընդ օծելոյ նորա ընդ դաւթի. և ընդ զաւակի նորա յազգէ մինչև յազգ: Փառք հօր և. ալէլ:

Կանոնագլուխ Բռն Բարեկէնդանին .
 և Նոր կէտակէին . Օրհնեա՛ անձն
 իմ . 'ի Բիւսանէն . և ասէն յամեն . ք .
 քան հէք յայնիւ զերգս :

Փոխ :

ՕՐՀՆԵՅԻՑ զքեզ գոհութե՛ ի
 կեանս իմ . սաղմոս ասացից քեզ քմ
 Թաղաւոր յաղթական նոր երգով
 օրհնութեամբ :

Սաղմոս .

Օրհնեա՛ անձն իմ զմոր . օրհնեցից
 զմոր 'ի կեանս իմ . և սաղմոս ասա-
 ցից մայ իմոյ , մինչև եմ ես :

Մի յուսայք յիշխանս՝ և մի յորդիա
 մարդկան . զի ոչ գոյ փրկուի 'ի նս :

Ելցէ հոգի 'ի նոցանէ՝ և դարձցին
 անդրէն 'ի հող . և յայնմ աւուր
 կորիցեն մամ խորհուրդք նց :

Երանի՛ ազգի՛ որոյ մոր մծ յակո-
 բայ օգնական է նմա . և յոյս նր 'ի
 տէր մծ է :

Ո առար զերկինս և զերկիր . զծով
 և զմամ որ է 'ի նս :

Ո սղահէ զճշմարտուի յաւիտեան .
 և առնէ իրաւունս զրկելոց :

Տայ հաց քաղցեւոց . և արձակէ ըզ-
կապեալս իօր :

Տը բանայ զաչս կուրաց . և կանգ-
նէ զգլորեալս իօր :

Տը սիրէ զարդարս . իօր սլահէ ըզ-
սլանդուխտս . զորքս և զայրիս ըն-
դունի իօր . և զճանապարհս ամբա-
րըշտաց կորուսանէ :

Թագաւորեացէ տէր յաւիտեան .
ի՛նչ քո սիօն . յազգէ մինչև յազգ :
Փփ .

Քաղցրասցին քեզ քո, գոհու-
թիւնք երկիւղածաց անուան քո .
զոր յուսացուցեր ողորմութիւն քո .
ի՛ խորհուրդս կենսաբեր գալըս-
տեանդ քոյ :

Սաղմոս .

Օրհնեցէք զիօր . զի բարի է սաղ-
մոս . ի՛նչ մերոյ քաղցր եղիցի օրհ-
նութիւն :

Շինէ զեկամ իօր . և զցրուեալսն
խորայելի ժողովէ :

Բժշկէ զբեկեալ սիրտս . և սլատէ
զի՛մ վերս նոյն :

Ո թուէ զբաղմութիւն աստեղաց . և
զամենեւեան զնոյն յանուանէ կոչէ :

Մեծ է տէր մեր. և մեծ է զօրու-
թիւն նորա. և խմաստութեան նո-
րա ոչ գոյ բաւ:

Ընդունի զհէզս տօր. և խոնարհ
առնէ զամբարտաւանս մինչև յեր-
կիր:

Օրհնեցէք զտէր խոստովանու-
թեամբ. սաղմոս ասացէք նմա օրհ-
նութեամբ:

Ո զգեցոյց զերկինս ամպովք. և
պատրաստ արար զանձրև իւր յեր-
կիր:

Բուսոյց զխոտ 'ի լերինս. և զդա-
լարի 'ի ծառայութի մարդկան:

Ո տայ անասնոց կերակուր. ձա-
գուց ագռաւուց՝ որք կարգան առ-
նա:

Ո՛չ թէ ընդ զօրութիս ձիոյ կա-
մեցաւ տօր. և ո՛չ ընդ իրանս առն
սկայի հաճեցաւ:

Այլ հաճեցաւ տօր ընդ երկիւ-
ղածս իւր, և ընդ այնոսիկ, ոյք
յուսան յողորմութիւն նր:

Փ.Խ.

Զքեզ քս գովէ եկեղեցի փր-
կեալ քո սբ. ցնծալով, տեսանէ

զքեզ զփրկօղդ եկեալ հայրական
խշտանութի՛ն պսակել զմեզ քո :

Սաղմոս .

Գովեա՛ն երուսաղէմ զմօր . և օրհ-
նեա՛ն զիմօ քո սիօն :

Զի զօրացոյց զնիդս դրանց քոց .
և օրհնեաց զորդիս քո ՚ի քեզ :

Ո՛ր եդ զսահմանս քո ՚ի խաղա-
ղութիւն . պարարտութի՛ք ցորենոյ
լցոյց զքեզ :

Առաքէ զբան իւր յերկիր . վաղ-
վաղ ընթանան պատգամք նր :

Դնէ զձիւն ուն զասր . և զմէգ ուն
փոշի ցանեաց :

Արկանէ զսառն ուն պատառս .
առաջի ցրտոյ նր ո՞ր կարէ կեալ :

Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնս .
չնչեացեն հողմք՝ և գնացեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր յակոբայ . զար-
դարութի և զիրաւունս իլի :

Ո՛չ այսօն արար իմ աղգաց մօր .
և զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց
նոցա :

Կանոնագրութիւն Տէժի հարժանքան :

Սահման .

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր .
ալէլուիա :

Այլ 'ի բանից քոց երկեալ սիրտ
իմ . ալէլ :

Տնծացայ ես 'ի բանս քո . ոմ յոյն
որ դտանէ աւար բազում :

Զմեղս ատեցի և անարդեցի . և
զօրէնս քո սիրեցի :

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից
դքեղ . վն իրաւանց և արդարու-
թեան քոյ :

Խաղաղութիւն բազում է այնո-
ցիկ , ոյք սիրեն զօրէնս քո . և ոչ
դոյ 'ի նմ դայթակղութիւն :

Սպասեցի փրկութե քում տէր .
և զպատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս
քո , և սիրեաց զնմ յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայ-
ութիւնս քո . զի ամ ճանապարհք
իմ առաջի քոյ են :

Մերձեացին խնդրուածք իմ ա-

առջի քոյ տր. ըստ բանի քում
խմաստուն արա՛ զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ
տր. և բանիւ քո փրկեա՛ զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո. յորժամ ուսուցես ինձ
զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի ըզու իմ զբանս քո. զի
ամսատուիրանք քո արդարութե՛ն :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել
զիս. զի զսատուիրանս քո ընտրեցի :

Տանկացայ փրկութեան քում տր.
և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ սննձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես ոմ զոչխար կորու-
սեալ. խնդրեա՛ զծառայս քո. զի
զսատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ :

Փառք հօր և. ալէլ :

Եւ Դնէն զԳրաիւն, և զսք աւետա-
րանն 'ի Վր, և զսաղմոսարանն, և ասէն
Երիւս + ասանայ + զսաղմոսն. Գ, Գ. Ժոիս.
Ընդէր խռովեցան : Տր զի բազում.
'ի կարգալ խմում : Եւ այլն էլանաիէն
Յայնիւ. Ինք. Իշխանք Ժողովեցան :
Երիցս անգամ ասա, և զաւետիւնն Բաբել :

Կանոնագրութի Տէժի շարաւրհան :

Դատեալ տէր զայնոսիկ : Կէս 'ի
Թիւն . 27 :

Բայց թէ կանոնագրութիւն ընդ սաղմոսին
ասի՝ յեփին գոգաշայն որ է այլոց
ճարգարէից՝ Լա ասի : Իսկ եթէ ոչ ասի
ընդ սաղմոսին , ոպ է սովորաւի ոմանց .
զինի կանոնագրութիւն ասի : Եւ Լա խա
ղաղութի : Օրհնութի և փառք : Եւ
ապա պաշտօն ատնի ըսք յայնին . և
զինի հանգստեան անեփարան ընթեր
ցեալ լինի : Իսկ եթէ հանդիսի օր լինի,
կամ խալի քօն լինի , Այսօր անճառ
ասի . և խալելութի անեփարան ընթեր
ցեալ լինի : Զինի անեփարանին . 'Նո
րոգօղ տիեզերաց . ապա Հոգւոց
հանգուցելոց :

Երգ քն ներսէսի , ասացեալ ին անե
փարանացն առաւ Տէժի ուրբաթա :

Այսօր անճառ լուսոյն ծաղուսն :
և այն , գիտ 'ի շարաւրհի :

Զինի այսօր անճառին՝ ասի սաղմոս ,
ինք . ('Նշանեցաւ .) ին . ('ի հար

դաւ խմում) և ապա ընկերացեալ վնի
աւեփարանն խաչելոսն ։

Բայց յորժամ զպաշտաման շարահանան
հանգստեան ասէս , զինի շարահանացն
ասի սաղմոս ըսք յայնին . և ընկերացեալ
վնի աւեփարան ըսք յայնին . և զինի
աւեփարանին ասի յԱծանեղէն թոխ Թ :
Եւ ոհման , ընդ Ածանեղին կոորդէն
զի քունն 'ի Սրարիչ և մարդասէրէն .
և համ 'ի Ես ասացիէն . համ , + ո է .
և ապա Հոգւոց հանգուց . Քս որդի .
և Հայր մեր ։

Սաղմոս , ըսք յայնինն նախ քան զաւե
փարանն հանգստեան ։

ԱԶ

Տէր մի սրամտուք քով յանդի
մաներ զիս . և մի բարկուծիք քով
խրատեր զիս ։

Ողորմեաց ինձ տօր . զի հիւանդ եմ
Ես . բժշկեալ զանձն իմ . զի խռովե
ցան ոսկերք իմ ։

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ . և դու
տօր մինչև յերբ ։

Դարձ տէր, և փրկեա՛ զանձն իմ,
կեցո՛ զիս Խոր ըստ ողորմուէ քում:

Չի ո՛չ ոք է, որ ՚ի մահու յիշէ ըզ-
քեզ. կամ ՚ի դժոխս խոստովան
առնիցի առ քեզ:

Աստուակեցայ ես ՚ի հեծութեան
իմում. լուացի զիմ գիշեր զմահիծս
իմ. և արտասուօք խնովք զանկողինս
իմ թացի:

Խռովեցաւ ՚ի սրտմտուի՛ ալն իմ,
և մաշեցայ ես ՚ի վերայ Կամ թշնա-
մեաց իմոց:

՚Ի բայց կացէք յինէն ամենեքեան
ոյք գործէք զանօրէնութիւն:

Լուաւ Խոր ձայնի լալոյ իմոյ. լը-
ւաւ Խոր աղօթից իմոց. և Խոր ըզ-
խնդրուածս իմ ընկալաւ:

Ամաչեացեն, և խռովեացին յոյժ
Կամ թշնամիք իմ. դարձցին յետս և
ամաչեացեն յոյժ. վաղվաղակի և
խռովեացին:

ԱԿ

Բարձր առնեմ զքեզ Խոր. զի ըն-
կալար զիս. և ո՛չ ուրախ արարեր
զթշնամիս իմ յիս:

Տը Կամ իմ կարգացի առ քեզ, և

բժշկեցեր զիս . Թոր հաներ 'ի դժոխոց զանձն իմ . և փրկեցեր զիս յայնցանէ որք իջանէն 'ի դուռ :

Սաղմոս ասացէք Թոր սբբ նր . խոստովան եղերո՞ւք յիշատակի սրբու թեան նորա :

Սրտմտութիւն է 'ի բարկուէ նր . և կեանք են 'ի կամաց նր :

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք . առաւօտուց եղիցի ուրախութիւն :

Ես ասացի 'ի բարեկենդանութե իմում , թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան :

Տր 'ի կամս քո ետուր դեղոյ իմոց զօրութիւն . դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝ և ես եղէ խռովեալ :

Առ քեզ տէր կարգացի . և առ Թոր իմ աղաղակեցի . զի՞նչ օգուտ է քեզ յարենէ իմմէ , թէ իջանեմ ես յապականութիւն :

Մի թէ հող խոստովան առնիցի առ քեզ . կամ սլատմեսցէ զճշմարտութիւնս քո :

Լուաւ ինձ տէր , և ողորմեցաւ . և տէր եղև ինձ օգնական :

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութի .

Եղերժ յինէն զքուրձ . և ինձ զդէ-
ցոյց զուրախութիւն :

Ո՞տ սաղմոս ասացեն քեզ փառք
իմ . և այլ մի ևս զըջացայց , ինքն իմ
իմ . յաւիտեան խոստովան եղէց
քեզ :

ԲԶ

Աստուած յանուան քում կեցո՞
ղիս . և 'ի զօրութեան քում իրաւ
արա՞ ինձ :

Ա՞ճ լուր աղօթից իմոց . ունկն գիր
բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վր իմ , և հը-
ղօք ինդրեցին զանձն իմ . և ոչ
համարեցան զքեզ իմ առաջի
իւրեանց :

Ահա՛ իմ օգնական իմ , և ինքն ըն-
դունող հոգւոյ իմոյ :

'Ի դարձուցանել զչարս 'ի թշնա-
միան իմ , ճշմարտութե քով սատա-
կեա՞ զնս :

Ես կամօք իմովք սլատարադս մա-
տուցից քեզ . և խոստովան եղէց
անուան քում ինքն , զի բարի է :

Յիմ նեղուէ իմմէ փրկեցեր զիս .
և 'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

Աստուած ողորմեաց մեզ՝ և օրհնեալ զմեզ. երևեցո՛ղ երեսս քո՝ ի մեզ՝ և ողորմեաց մեզ:

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո. յազննս ամ զփրկութիս քո:

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք՝ ամ. խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամ:

Ուրախ եղիցին, և ցնծասցեն ազնեք. զի դու դատես զժողովուրդս յուղղութեան. և ազգաց երկրի դու առաջնորդես:

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամ. գոհասցին զքէն ժողովուրդք ամ:

Երկիր ես զպառուղ իւր. և օրհնեաց զմեզ ամ, ամ մեր:

Ա՛մ մեր օրհնեսցէ զմեզ. և ՚ի նմանէ երկիցեն ամ ծագք երկրի:

ԳԶ

Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո. և դարձուցեր զդերուի յակոբայ:

Թողեր զանիրաւուի ժողովրդեան քոյ. և ծածկեցեր զամ մեղս նց:

Լռեցուցեր զամ սրտմտութիւնս

քո. դարձար 'ի բարկու[թ]է, սրամը-
տու[թեան] քոյ: Եղևոս զանա[թեան] քոյ:

Դարձ առ մեզ ի՞նչ փրկիչ մեր,
և դարձո՞ղ զսրամառուխ քո՝ ի մենջ:

Մի՛ յաւիտեան բարկանար մեզ
 Թոր . և մի՛ ձգեր զբարկութիւն քոյ
 յազգէ մինչև յազգ :

Ած դու դարձեալ կեցուցես ըզմեզ, և ժողովուրդ քո ուրախ եղեցի 'ի քեզ:

Յոյց մեզ Խոր զողորմութիւնս քո.
և զփրկութիւնս քո տո՛ւր մեզ :

Լուաք զինչ խօսի Խոր Կնճ մեր.
խօսեցի զխաղաղութիւն ժողովրդ.
դէան իւրոյ առ սբս իւր՝ և առ
այնոսիկ, որք դարձեալ են առ նա
օրովս ք:

Սակայն մերձ է առ Երկիւղածա
լիւր փրկութիւն նր. ընտանիլ փա-
ռաց նորա յԵրկրի մերում:

Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն
պատահեցին, արդարութիւն և
խաղաղութիւն համբուրեցին:

Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ.
արդարութիւն յերկնից երևեցաւ:

ՏՐ՝ տացէ՛, զքաղցրութիւն . և էր .

կիր մեր տայէ զպառուղ իւր . ար-
դարութիւն առաջի նր գնացէ .
դիցէ 'ի ճանապարհի զգնացս իւր :

Գ.Կ

Տէր լուր աղօթից իմոց . և աղա-
ղակ իմ առ քեզ եկեսցէ . մի դար-
ձուցաներ զերեսս քո յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնար-
հեցո՛ առ իս զունկն քո . յորում
աւուր կարդամ առ քեզ՝ վաղվա-
ղակի լուր ինձ :

Սպառեցան ուն ծովս աւուրք իմ ,
և ոսկերք իմ ուն խռիւ չորացան :

Հարայ ես ուն խոտ . և ցամաքե-
ցաւ սիրտ իմ . մոռացայ ուտել
զհաց իմ , 'ի ձայնէ հեծուէ իմոյ :

Ացեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին իմ . նմա-
նեցայ ես հաւալաւան անապատի :

Եղէ ես ուն բու յաւերակի . տքնե-
ցայ և եղէ ես ուն ճնճղուկ միայն
'ի տանիս :

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ
զօրհանապազ . և գովիչք իմ ինե
երդնուին :

Զմօխիր ուն զհաց կերի . և զըմ-
պէլին իմ արտասուօք խառնեցի :

Յերեւաց բարկու թէ սրամտութե
քոյ . զի դու բարձրացուցեր և խո-
նարհեցուցեր զիս :

Աւուրք իմ ոնջ հովանի անցին , և
ես ոնջ խոտ ցամաքեցայ :

Դու տէր յաւիտեան կաս , և
յիշատակ քո յազգէ մինչև յազգ :

Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վե-
րայ սինի . ժամանակ գթալոյ նր
հասեալ է ժամ :

ԴԶ

Մերձեացին խնդրուածք իմ ա-
ռաջի քոյ փր , ըստ բանի քում
խմաստուն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ
փր , և բանիւ քո փրկեալ զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո , յորժամ ուսուցես
ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո , զի
փր սլատուիրանք քո արդարու-
թեամբ եմ :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել
զիս , զի զսլատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութե քում փր ,
և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ .
և իրաւունք քո օրհնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես ուն զոչնար կորու-
սեալ . խնդրեա՛ զծառայս քո . զի
զսպառուիրանս քո ես ո՛չ մոռացայ :

ԴԿ

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց . ո՛ւնկն
դիր խնդրուածաց իմոց ճշմար-
տութեամբ քով :

Լո՛ւր ինձ արդարութե՛ք քով . և
մի մտանէր 'ի դատաստան լը ծա-
ռայի քում . զի ո՛չ արդարանայ
առաջի քոյ ամ կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ .
խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ .
և նստոյց զիս 'ի խաւարի ուն մե-
ռեալ յաւիտենից :

Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ . և սիրտ
իմ խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս .
խորհեցայ յիմ դործս քո . յարա-
րածս ձեռաց քոյ խորհեցայ . և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ ուն երկիր ծարաւի է առ
քեզ . վաղվաղակի լո՛ւր ինձ ար . զի
նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ :

Մի գարձուցաններ զերեւս քո յինէն . նմանիցիմ այնոցիկ , որք իջանեն 'ի գուր :

Լսելի արա՛ ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո . զի ես 'ի քեզ տէր յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր գնացից . զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց խնոց Թր , զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո . զի գուր ես ԹԺ իմ :

Հոգի քո բարի , առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :

Վս անուան քո Թր կեցուցէս զիս . արդարութիւն քով հանցես 'ի նեղութիւն զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեսցես զթշնամիսն իմ . և կորուսցես զԹմ նեղիչս անձին խնոյ . զի ես ծառայ քո եմ :

Զինի սաղմոսաց . ընկերօ՛րեաւ լինի
աւէրաբան ըսք յայնին :

Աւեփարան ըստ Մատթէոսի :

(Ժդ . 36 :)

ԴԿ . ԲԿ .

ՅԱՅՆ ԺԱՄ Թողեալ յնի զԺո-
ղովուրդսն , եկն 'ի տուն . մատեան
առ նա աշակերտքն նր և ասէն .
մեկնեա՛ մեզ զառակ որոմանցն ա-
դարակին : Նա պատասխանի ետ՝ և
ասէ ցնս . որ սերմանէ զսերմն բա-
րի , է որդի մարդոյ . և ագարակն
աշխարհս է : Սերմն բարի նոքա՛ են ,
որք որդիքն արքայութե՛ են . իսկ
որոմն որդիք չարին են . և Թշնամին
որ վարեաց զայն , սատանայ է . և
հունձքն կատարած աշխարհիս է .
և հնձողքն հրեշտակք են : Ուր Ժո-
ղովի որոմն և 'ի հուր այրի , այնպէս
եղիցի 'ի կատարածի աշխարհիս :
Առաքեսցէ որդի մարդոյ զհրեշ-
տակս իւր . և Ժողովեսցեն յարքայ-
ութէ՛ նր զնմ դայթագղութի և
զայնոսիկ ոյք գործեն զանօրէնու-
թի . և արկցեն զնս 'ի հնոց հրոյ .
անդ եղիցի լալ և կրճեւ առամանց :

Յայնժամ արդարքն ծագեացին ի բրեզարեգակն յարքայուէ երկնից, որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ : Դարձեալ նման է արքայուէ երկնից գանձի ծածկելոյ յագարակի . զոր գտեալ մարդոյ թաքոյց . և ի խընդուէ անտի երթայ վաճառէ զամինչ զոր ունի , և գնէ զագարակն զայն : Դարձեալ նման է արքայուէ երկնից առն վաճառականի . որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս . և գտեալ մի պատուական մարգարիտ , երթեալ վաճառեաց զամ զոր ինչ ունէր , և գնեաց զայն մարգարիտ : Դարձեալ նման է արքայութի երկնից ուռկանի արկելոյ ի ծով , և յամ աղդաց ժողովելոյ : Որ իբրեւ լցաւ , հանեալ ի ցամաք՝ և նստել ժողովեցին զբարի բարին յամանս , և զխոտանն ի բաց ընկեցին : Այնմ եղիցի ի կատարածի աշխարհիս . ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեացեն զչարս ի միջոյ արդարոց , և արկցեն զնո՝ ի հնոց հրոյն . անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց : Ասէ ցնս յս . խնայցայք զայս ամ . ասեն ցնա , այո՛

Թոր : Եւ նա ասէ ցնն . վս այսորիկ
 ամ գալիր աշակերտեալ արքայու-
 թէ երկնից՝ նման է առն տանու-
 տեառն , որ հանէ 'ի գանձէ իւրմէ
 զնոր և զհին :

Աւետարան ըստ Մարկոսի : (դ : 26 :)

Բ 2 . Դ 2 .

Եւ ասէր . այսպէս է արքայուին
 ւայ . ուս զի այր մի արկանիցէ զսեր-
 մանիս յերկիր , և ննջիցէ և յառնի-
 ցէ զցայգ և զցերեկ , և սերմանիքն
 բուսանիցին և աճիցեն : Եւ նա ոչ
 գիտէ , թէ երկիրն ինքնին բերէ
 զպտուղ , նախ զխոտն՝ և ապա ըզ-
 հասկն , ապա զցորեանն ատոք 'ի
 հասկին : Եւ յորժամ տայցէ զպը-
 տուղն , վաղվաղակի առաքի ման-
 գաղ՝ զի հասեալ են հունձք : Եւ
 ասէր , ուս ամ նմանեցուցուք զար-
 քայուին ւայ . կամ որով առակաւ
 առակեցուք զնա : Որպէս հատն
 մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանի-
 ցի յերկրի , փոքրագոյն է քան
 զամ սերմանիս , որք են յերկրի .

և յորժամ սերմանիցի, բուսանի
և լինի մեծ քան զձամբ բանջար. և
արձակէ ոսոս մեծամեծս, մինչև
բաւական լինել ընդ հովանեաւ նր
թռչնոց երկնից բնակել: Եւ այն-
պիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա
զբանն, ուր կարօղ լինէին լսել:
Եւ առանց առակի ոչինչ խօսէր
ընդ նս. բայց առանձինն աշակեր-
տացն իւրոց մեկնէր զձամբ:

Աւետարան ըստ Ղուկասոս: (Ժբ. 32:)

ԱԿ. Գ. Կ.

Մի երկնչիւր հօտ փոքրիկ, զի հա-
ճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ զար-
քայուն: Արձառեցէք զինչս ձեր,
և տո՛ւք ողորմունի. և արարէք ձեզ
քսակս առանց հնանալոյ, դանձ-
անազակաս յերկինս. ուր ո՛չ դող
մերձենայ, և ո՛չ ցեց ապականէ:
Զի ուր դանձն ձեր է, անդ և սիրտք
ձեր եղիցին: Եղիցին դօտիք ձեր
սնդեալ ընդ մէջս, և ճրագունք
լուցեալք: Եւ դուք նմանօղք մարդ-
կան, որք ակն ունիցին ան իւրեանց,

Թէ էրբ դառնայցէ 'ի հարաա-
նեաց . զի յորժամ դայցէ և բաղ-
խիցէ , վաղվաղակի բանայցեն նմա :
Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ ,
զորս եկեալ Թրն դոցէ արթունա :
Ամէն ասեմ ձեզ . զի դօտի ընդ
մէջ ածցէ . և բազմեցուացէ զնն , և
անցեալ սաշտեացէ զնն : Եւ եթէ
յերկրորդ՝ կամ յերրորդ սահու-
եկեացէ և դոցէ այնպէս , երանելի
են ծառայքն այնոքիկ : Բայց զայն
գիտասցիք . եթէ գիտէր տանու-
տէրն , յորում ժամու գող դայ ,
հսկէր և չտայր թոյլ ական հատա-
նել 'ի տան իւրում : Եւ դուք եղե-
րուք սատրապք . զի յորում ժա-
մու ոչ կարծիցէք , դայ որդի մար-
դոյ : Ասէ սկտրոս . Թր , առ մեզ
ասացեր զառակդ զայդ , եթէ առ-
ամենեւեան : Եւ ասէ Թր . ո՞վ իցէ
հաւատարիմ անտես և խմաստուն ,
զոր կացոյց Թր իւր 'ի վի՛ գերդաս-
տանի իւրոյ՝ տալ 'ի ժամու զկե-
րակուրս : Երանի իցէ ծառային
այնմիկ՝ զոր եկեալ Թր իւր դտա-
նիցէ արարեալ այնպէս : Արդարեւ

ասեմ ձեզ . զի 'ի վերայ ամ ընչից
 իւրոց կացուցէ զնա : Ապա եթէ
 ասիցէ ծառայն այն 'ի սրտի իւրում,
 յամէ տէր իմ 'ի դալ . և սկսանիցի
 հարկանել զծառայսն և զաղախ-
 նայս . ուտել և ըմպել և արբե-
 նալ : Եկեսցէ ար ծառային այնու-
 րիկ յաւուր՝ յորում ակն ոչ ու-
 նիցի , և 'ի ժամու՝ յորում ոչ գի-
 տիցէ . ընդ մէջ կտրեսցէ զնա , և
 զմասն նր ընդ անհաւատս գիցէ :
 Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ զկամս տն
 իւրոյ , և ոչ պատրաստեսցէ ըստ
 կամաց նորա , արբցէ դան բազում :
 Եւ որ ոչն գիտիցէ , և արժանի դա-
 նի ինչ գործիցէ , արբցէ դան սա-
 կաւ : Ամենայնի որում շատ տուաւ ,
 շատ խնդրեսցի 'ի նմանէ , և որում
 բազում աւանդեցաւ , առաւել ևս
 պահանջեսցեն 'ի նմանէ :

Ա-Էփաբան ըսք Յովնանու , (Է . 19 :)

ԱԶ . ԳԶ .

Պատասխանի ետ յն , և ասէ ցնն :
 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . ոչ կարէ

որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ
ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զհայրն,
զի առնէ: Զի զոր նայն առնէ, ըզ-
նոյն և որդին նմին նման գործէ. զի
հայրսիրէ զորդի, և զամ ինչ ցուցա-
նէ նմ զոր ինքն առնէ. և մեծամե ծա-
կա քան զնոյնս ցուցանէ նմազդոր-
ծըս, ընդ որս դուքդ զարմանայք:
Զի ոմ հայր յարուցանէ զմեռեալս,
և կենդանի առնէ, նոյնպէս և
որդի՝ զորս կամի կենդանի առնէ:
Եւ ոչ եթէ հայր դատէ զոք, այլ
զամ դատաստան ետ որդւոյ իւրոյ.
զի ամենեքեան պատուեսցեն զոր-
դի, որպէս պատուեն զհայր: Որ
ոչ պատուէ զորդի, ոչ պատուէ
զհայր զառաքիչն նորա: Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ, զի որ զբանն իմ լսէ,
և հաւատայ այնմ որ առաքեացն
զիս, ընդունի զկեանսն յաւիտե-
նականս, և ՚ի դատաստան ոչ մտա-
նէ, այլ փոխեցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի
կեանս: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի
դայ ժամանակ, և արդէն իսկ է.
յորժամ մեռեալք լիցեն ձայնի
որդւոյն ւայ. և որք լիցենն կեց-

ցեն : Զի ունի հայր ունի կեանս յանձին իւրում . նոյնպէս ետ և որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում : Եւ իշխանութի ետ նմա դատաստան առնել . և զի որդի մարդոյ է , ընդ այն զի՞ զարմանայք : Զի եկեացէ ժամանակ՝ յորում ամենեքեան որք՝ ի գերեզմանս կայցեն՝ լուիցեն ձայնի նորա . և եկեացեն արտաքս : Որոց բարիս գործեալ իցէ ի յարութի կենաց . և որոց զարարաբեալ , ի յարութի դատաստանաց : Ո՛չ կարեմ ես առնել յանձնէ և ոչինչ . այլ որպէս լսեմ դատեմ . և դատաստանն իմ արդար է : Զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ , այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս :

Նոյն քն Ներսէսի երգ՝ ասացեալ է
 ~~~~~ ի քն Ներսէսի :

Աճ անեղ անժամանակ՝ . և այն :
 Գիտ ի շահնորի .

Մաղխան :

Հորդոցն հանգուցելոց քն ան ա.
 լա՛ հանգիստ և ողորմութի . և մեղ

մեղաւորացս շնորհեա՛ զթողութի
յանցանաց :

Քարոզ :

Եւ ևս խաղաղութեան զոր աղ :
Վս հանգուցեալ հոգւոցն աղա-
ջեսցուք զփրկին մեր քս . զի զնս
ընդ արդարան դասեսցէ . և զմեզ
կեցուցէ շնորհիւ ողորմուէ իւրոյ :
Ամենակալ տէր ւծ մեր կեցո՛ և ող :
Տր՝ ողորմեա՛ . Եւե՛ր :

Աշօթ :

Քս որդի ւյ անոխակալ և բարե-
գութ՝ գթա՛ քո արարչական սի-
րովդ 'ի հոգիս հանգուցեալ ծա-
ռայից քոց : Յիշեա՛ յաւուր մեծի
գալստեան արքայութե՛ քոյ . արա՛
արժանի ողորմութե՛, քաւութե՛,
և թողութե՛ մեղաց : Դատաւորեալ
սլայծառացո՛ ընդ սուրբս քո յա-
ջակողման դատուն : Չի գու ես ւոր
և արարիչ ամենեցուն , դատաւոր
կենդանեաց , և մեռելոց : Եւ քեզ
վայելէ փառք իշխանութի և սլատիւ-
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտ :

Եւ ապա ասի օրհնութի ըսք պապաւմի
աւուրն . իմ՝ 'ի յայնչն . և զինի մաշ
Լանքն , և քարոզն և ազօրքն :

Մաշխանք քրոնական քօնից :

Փառք հրաշափառ ծննդեան քոյ
տօր . զօրհնեալ և զփառաւորեալ
զհրաշալի և զյաղթօղ զծնունդ քո
օրհնեմք և փառաւորեմք :

Մարդասէր տօր վն սրբուհւոյ ա-
նարատ մօր քոյ և կուսի . և վն
խաչի քոյ պատուականի՝ ընկալ
զաղաջանս մեր , և կեցո՛ զմեզ :

Սոյնպէս ասա՛ և յիմ քօնս քէրոնա-
կանս ըսք պապաւմի աւուրն , Բէ Յայ.
քնոնութի , Բէ Գալստեան , Բէ Տնօրե-
նոնութի , Բէ Խաչելւոնութի , Բէ Թաղման ,
Բէ Յարոնութի , Բէ Համբարձման , Բէ
Գալստեան հոգոյնսն , Բէ Պայծա-
ռահէրդոնութի , և Բէ 'ի քօնս Խաչի
և Եկեղեցոյն :

Մաշխանք 'ի քօնս սրբոյ :

Բարեխօսութիւն սրբուհւոյ անձա՛մ .

նին, և յովհաննու մկրտչին. սբն
ստեփաննոսի նախավկային. և սբն
գրիգորի մերոյ լուսաւորչին: Յի-
շատակաւ և աղօթիւք սբց աշս անուն,
որոց այսօր է յիշատակ: Եւ վասն
խաչի քոյ սլատուականի իմր ընկալ
զաղաջանս մեր, և կեցո՛ղ զմեզ:

Մաղձանք ապհոյ:

Երանեալն:

ԴԿ. Քս է իմ լո՛ւս, և փառաւոր
առնեմ զսա. լո՛ւս հօր իմոյ, և բարձր
արարից զսա: Մարդասէր տէր: Վս
սրբուհոյ անարատ մօր քոյ և կու-
սի. և վս խաչի քոյ սլատուականի՝
ընկալ զաղաջանս մեր, և կեցո՛ղ զմեզ:

Երկնք ապֆէնին:

ԱԶ. Տո՛ւք փառս իմյ. տո՛ւք օրհ-
նուի մարդասիրին՝ Թադաւորին
յաւիտենից. որ փրկէ զժառայս
իւր, և կեցուցանէ: Մարդասէր:

Մի նախանձիւրին:

ԱԿ. Դու ես տէր մեր. դու ես
քս փրկիչ մեր. զքեզ օրհնեն ան-
ձինք մեր: Մարդասէր:

ՈՂԵՐՔԵՐՆԻ :

ԲԶ . Բարձրացաւ եղջիւր իմ
յնձ փրկիչիմ . հաստատեցաւ սիրտ
իմ 'ի տէր . ինքամբ և հաւատով :
Մարդասէր :

ԻԲԵՐԵՆԻ :

ԲԿ . Խաղաղութեց տուող քո ,
զխաղաղութի և զողորմութի քո
պարգևեա՛ մեզ : Մարդասէր :

ՏԵՐ ՄԱՆԷՆԻՆ :

ԳԶ . Յոյս կենդանութե՛ յոյս և
ապաւէն փրկութե՛ ինք յոյս , փրկեա՛
և փարատեցո՛ զցաւս անձին իմոյ :
Մարդասէր :

ԽԱՄԱՎԱՆԻՆ :

ԳԿ . Եկեացեն աղօթք մեր 'ի տա .
ճար նք քո , խոնարհեացի ունկն
քո 'ի խնդրուածս մեր : Մարդա :

'Ի ՆԵՂԱՆԻՆԻՆ :

ԴԶ . Լո՛ւր մեզ ինք լո՛ւր մեզ
նախն ողորմութե՛ք , և գթութե՛ք քով
խնայեա՛ յարարածս քո : Մար-
դասէր :

Քառու Երանեալ և Իբրև Խանուայն:

ԴԿ • ԲԿ •

Վն 'ի վերուստ խաղաղութե և փրկութե անձանց մերոց . զոր աղաչեսցուք:

Վն լսելի լինելոյ Թն Թայնի աղաչանաց մերոց . զոր աղ:

Վն քաւիչ և ներօղ լինելոյ Թն 'ի վր մեղաց մերոց . զոր աղ:

Վն Թողլոյ մեզ զԹմ յանցանա մեր զկամայ և զակամայ . զոր աղ:

Վն զի մի ընդ խոտանա գտանիլ ցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան , զոր:

Վն հոգւոցն հանգուցելոց որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի քն ննջեցին . զոր:

Եւս և վն միաբանութե ճշմարիտ և սբ հաւատոյս մերոյ . զոր:

Զանձինա մեր և զմիմեանա Թն Թայն ամենակալին յանձն արասցուք:

Ողորմեաց մեզ Թն Թմ մեր՝ ըստ մեծի ողորմութեան քում . ապացուք ամենեքեան միաբանութե: Տր ողորմեա . Թն ողորմեա . Թն ողորմ:

Աղօթք :

Տէր տունջեանն և գոյացուցիչ գիշերոյ, որ արարեր զտիւ 'ի զբօսանաբարեգործութե 'ի փրկութի անձանց մերոց. և զգիշեր 'ի հանգիստ քնոյ տկարացեալ բնութեա մերոյ : Իսկ այժմ՝ զարթուցեալ բացեր զբերանս մեր յօրհնաբանութի ահաւոր և փառաւորեալ անուանդ քում սրբոյ : Ընկալ և այժմ՝ զաղաչանս մեր. և յաջողեա՛ մեզ ուղիղ հաւատով և աւաքինասէր վարուք 'ի նոյն սրաշուն քո կանխել միշտ : Եւ նովին կանոնիւս անդադար փառաւորել զհայր և զորդի և զսբ հոգիդ . Այժմ՝ և միշտ :

Խաղաղութի ամենեցուն :

Զքեզ՝ որ յամի գթած և մարդասէր ինդ ես, աղաչեմք հանապազ. զի զօրացուցես զմեզ օր լն օրէ կալ 'ի կարդի կրօնաւորութե մերում : Թեթևացո՛ ինր զքաղցր լուծ քո՝ զոր եդեր 'ի վր մեր. զի կարացուք կալ 'ի սրտաուիրանի

քում, և զհաճոյսն առնել առաջի
քոյ յամ ժամ 'ի տուէ և 'ի գի-
շերի: Հրեշտակային երգակցութիւն
զքեզ օրհնել, զքեզ գովել, և քեզ
գոհութիս և փառս մատուցանել
ամենազօր օրուէդ, այժմ և միշտ:

Մաղնանք:

Սաղմոսիւք և օրհնութիւն և երգօք
հոգևորօք անդադար փառաւորեմք
զհայր և զորդի և զսբ հոգին, այժմ:
Օրհնեալ տէր մեր յս քս. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

Քաղաք Երկինք սլառմեն, և Տէր
ապաւէն հանունայն:

ԱԶ. ԳԶ

Վս 'ի գիշերի և 'ի տունջեան և
յամ ժամու խօսիլ մեզ զբան օրն.
զսր աղաչեսցուք:

Վս չանկանելոյ մեզ 'ի փորձութի,
որում ոչ կարեմք հանգուրժել.
զսր:

Վս անբիծ և անդատասպարտ կալ
մեզ առաջի ահեղ ատենին քսի. զսր:

Վն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւա.
հանդիսան կենաց անվախճանից.
զոր :

Վն արժանի լինելոյ մեզ վերին
կոչմանն , և երկնից արքայուհի զոր :

Վն հոգւոցն : Եւ ևս և վասն միա :

Զանձինս մեր : Ողորմեաց :

Աշօ՛ւ+ :

'ի գիշերի և 'ի տունիջեան և յիմ
ժամու զքեզ աղաչեմք , և 'ի քէն
խնդրեմք մարդասէր օր : Լուր մեզ
իմ փրկիչ մեր . խոնարհեցի ունիկ
քո 'ի խնդրուածս մեր . զի մի ու.
նայն լիցին վաստակք ծառայից. քոյ
Այլ համարեա՛ զաշխատուիս մեր
'ի գործ արդարութի և 'ի պտուղ
իմ պաշտուի : Ընկա՛լ օր զաղօթս
և զերկրպագուիս մեր . և հատո՛ մեզ
զողորմուի քո առատապէս : Ծած.
կեա՛ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե.
նազօր աջոյ քոյ : Զօրացո՛ զմեզ
օր՝ զօրութե՛ սբ հոգւոյդ : Պահե՛ս
զմեզ ու՛ր բիբ ահան . և արա՛ առ
մեզ նշան բարի 'ի գովեստ և 'ի
փառաբանութի անուանդ . քում

սից : Զի 'ի քո փառս կատարի ամ
արարածոց մշտնջենաւոր փառա-
բանութիւն 'ի բարձունս հօր և որ-
դւոյ և հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և
միշտ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Հովիւ քաջ՝ հովիւ բարի և յաւի-
տենական . նայեաց և այց արա բա-
նաւոր հօտի քոյ, զոր ժողովեցեր
առ քեզ գթութիւն քով : Զի քոյ
առաջի կամք Խոր, և առ 'ի քէն
ողորմուէցդ և գթուէցդ ական ու-
նիմք : Զամենեւեան օրհնեա՛ւ, զա-
մենեւեան խնայտնացո՛ւ, զամենե-
ւեան լուսաւորեա՛ւ, և ամենեցուն
պարգևեա՛ւ զերկնից արքայութիւդ :
Վս զի դու ես տէր կենաց, և Խծ
ողորմուէց . և քեզ վայելէ փառք,
խնանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ :

Մաղթանք :

'Ի գիշերի և 'ի տունջեան, և յամ
ժամու անդադար փառաւորեմք զ
հայր և զորդի և զսբ հոգին. այժմ :

Ք-Ե-Ն Մի նախանձիր և խոստովան
խնայ :

ԱԿ . ԳԿ

Վն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճա-
նապարհս խաղաղուէ . զոր աղաչ :

Վն ցրելոյ 'ի մէնջ զամ խորհուրդս
չարին . զոր աղաչ :

Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ խոր-
հուրդս և առաքինի վարս . զոր :

Վն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ
ամենազօր աջոյն իւրոյ . զոր :

Վն խորտակելոյ զհակառակորդն
վաղվաղակի ը ոտիւք մերովք . զոր :

Վասն հոգւոցն : Եւեւ և վն միա :
Զանձինս : Ողորմեաց :

ԱշԹ+ :

Տր երկնի և երկրի՝ արարիչ ամ
արարածոց՝ երևելեաց և աներևու-
թից : Առ քեզ կարգամք յամ
Ժամ . զի ընդ ամ տեղիս է արու-
քո . և արքայութի քո ամենեցուն
տիրէ : Շնորհեա՛ մեզ երկիւղիւ 'ի
սաշտօն քո կանխել հանապազ .

սիրել զքեզ 'ի բոլոր սրտէ, և 'ի բովանդակ մտաց, և յամ զօրութի մերմէ սրահել զպատուիրանս քո, համբառնալ առ քեզ զձեռս մեր 'ի սրբութի առանց բարկութե և երկմտութեան, և գտանել 'ի քէն զչնորհս և զողորմութիւն, և զառաքինասէր գործոցն յաշողութիւն: Այլ զի դու ես տէր կենաց և լծ ողորմութեց, և քեզ վայելէն փառք, իշխանութի և սլաութիւ, այժմ:

Խաղաղութի ամենեցուն:

Քում ամենագոր և յաղթող տէրութեդ կրկնի լծ ունր յերկր պագութի, և փառաւորի յամենեցուն թագաւորութի քո: Այլ յայտն յերկրպագութիս մեր, և ուսո՞ մեզ առնել զարդարութի ճշմարտութե: Այլ զի դու ես լծ խաղաղութեան՝ որ բարձեր զթշնամութի 'ի միջոյ, և արարեր խաղաղութի յերկինս և յերկրի: Հեռաւորաց և մերձաւորաց աւետարանեցեր զնոր սլարդեա քոյին բարեացդ: Որում և զմեզ մեծի շնորհացդ արժանաւորս ա-

րասցեն՝ դասելով ընդ ճշմարիտ
երկրապագուս քո . ի՞նչ մեր և տէր և
փրկիչ յս քս : Արեւ օրհնեալ ընդ
հօր , և լը սրբոյ հոգւոյն , այժմ :

Մաշկանք :

Յերգս օրհնութիւն և 'ի ձայն սաղ-
մոսաց անդադար փառաւորեմք ըզ-
հայր և զորդի և զսբ հոգին , այժմ :

Քաշու Ողորմեա և 'ի նեղութիւն
կանոնաց :

ԴԶ . ԲԶ

Աս դատանելոյ մեզ զչնորհս և զողոր-
մութի 'ի բարերար անկէ մերմէ . զոր :

Աս փրկելոյ զմեզ 'ի զրաւարտութի-
մարդկան , և յորոգայթից սատա-
նայի . զոր :

Աս իմ անձանց քրիստոնէից և
տանց հաւատացելոյ . զոր :

Աս որք 'ի լերինս՝ յայրս՝ և 'ի փա-
սլարս բնակեալ են սբ հարքն մեր .
զոր :

Աս որք սաղմոսիւք և օրհնութիւն
կատարեն զիմ ժամանակս կենաց
իւրեանց . զոր :

Վն հոգւոցն : Եւ ես և վասն միա :
Զանձինս : Ողորմեաց :

Արթ + :

Գոհանամք զքէն ինքն ձեռք , որ
զարթուցեր զմեզ 'ի հանգստենէ
քնոյ շնորհիւ ողորմուէ քոյ : Զար
թո՛ զմիտս մեր արդարուք առ քեզ
տէր ձեռք մեր , զի տեսցեն աչք մեր
զփրկութի քո : Եկեսցէ և բնակես ,
ցի առ մեզ ձեռութիւն քո , և ողոր
մուի քո հովանի և պահապան լիցի
'ի վն պաշտօնէից քոց : Եւ զմեզ
զծառայս քո արժանի արա 'ի տուէ
և 'ի գիշերի , և յամ ժամու միշտ
խորհիւ 'ի սէր պատուիրանաց քոց ,
և գոհանալով փառաւորել զհայր
և զորդի և զմք հոգիդ , այժմ և :

Խաղաղութի ամենեցուն :

Անդանարար զօրութի և աղբիւր
անմահուէ դու ես քն ձեռք փրկիչ
մեր , որ շնորհեցեր մեզ 'ի մէջ գի
շերի յառնել , և խոստովան լինել
առ քեզ վն իրաւանց և արդարուէ
քոյ : Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ ինքն

ած մեր, արա՛ զմեզ արթունա
պատրաստս՝ ի ժամ առաւօտու ընդ
սքս քո: Եւ ընդ նոսին գոհանալով
փառաւորել զքեզ ը հօր և ընդ
հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և միշտ:

Մաշխանք:

Գոհութք և ճշմարիտ խոստովա
նութք անդադար փառաւորեմք
զհայր և զորդի և զմք հոգին, այժմ:

Ահլւ-ք գիշերային քերական
քօնից իարգան:

Ահլւ-իա ճրագաւոյի ծննդեան:

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա:
ԱՌԱՔԵԱՅՁԲԱՆ ԻԼՐ, ԼԲԺՂԿԵԱՅ
զնոսա յապականութէ իւրեանց:

Խոստովան եղիցին մին ողորմու
թեանց նորա, և սքանչելեաց նորա
որդիք մարդկան:

Փ. Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլ:
Իջէ ում զանձրե՛ի վր գեղման,
ոմ ցօղ զի ցօղէ յերկիր:

Շաղկսցի յաւուրսնր արդարովի:

բազում խաղաղութի մինչև կատարեացի լուսին :

Փառք և երկրպագութիւն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն : Ալէլուիա . ալէլու . ալէլ :

Աւելւո՛ւ ծննդեան քն յնի :

ԱԶ

Ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա :
ՏԵՐ հովուեսցէ զիս . և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի :

'Ի վայրի դաշարւոջ անդ բնակեցոյց զիս , և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Փ . Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլու :
Իջցէ ուն զանձրև 'ի վր դեղման , ուն ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Ծագեսցի յաւուրսնր արդարութիւն , բազում խաղաղութի մինչև կատարեացի լուսին :

Փառք և երկրպագութի , այժմ և :

Զի՛նի ան փերունայան փօնի՝ ոք ամ ,
Լի՛նի . զԴասքն ասան :

Դասք հրեշտակաց օրհնեն զքեզ
քն, ալէլուիա. մարդկան ազգ սաղ
մոսեն քեզ. ալէլուիա :

ԱԿ

Հուր դուստր և տէս. խոնարհեցն
զունկն քո. մոռա՛ զժողովուրդ քո,
և զտուն հօր քոյ. զի ցանկացաւ
Թադաւոր գեղոյ քոյ :

Սա ինքն է տէր քո՝ երկիրպագ-
ցես սմա. և դուստր ծուրայ երկիր-
պագցէ սմա. և պատարագօք զե-
րեսս սորա պաշտեսցեն մեծամեծք
'ի ժողովրդոյ :

Փ. Նա կարգացէ առ իս, հայր
իմ ես դու, ան ընդունօղ փրկու-
թեան իմոյ :

Ես անգրանիկ արարից զնա. և
բարձր քան զամ Թադաւորս երկրի :

Փառք և երկրպագութի, այժմ
և միշտ և յաւիտ : ալէլուիա :

ԲԶ

Իջէ ուղ զանձրե 'ի վր գեղման,
ուղ ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Շաղկսցի յաւուրսն՝ արգարուի.
բազում խաղաղութի մինչև կատա-
րեսցի լուսին :

Փ . Եցոյց Խր զփրկութի իւր առաջի ազգաց , յայտնեաց զարդարութիւն իւր :

Յիշեաց ողորմութիւն իւրով զյակոբ . ճշմարտութիւն իւրով զտունն իէլի . և տեսին իմ ծագք երկրի զփրկութիւն իմ մերոյ :

Փառք և եր . այժմ և միշտ . ալէ :

ԲԿ

Նա կարդասցէ առ իս՝ հայր իմ ես դու , իմ ընտանիք փրկուե իմոյ :

Ես անդրանիկ արարից զնա . և բարձր քան զիմ թագաւորս երկրի :

Փ . Ընդ քեզ է սկիզբն աւուր զօրուն . ի վայելութի սրբոց քոց յարդանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ :

Երդուաւ Խր . և ոչ ևս զղջասցի , թէ դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին մեղքիս եղեկի , և տէր ընդ աշմէ քումմէ :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԳԶ

Եցոյց Խր զփրկութի իւր . առաջի ազգաց յայտնեաց զարդարութի իւր :

Յիշեաց ողորմութիւն իւրով զյակոբ .

Ճշմարտութիւն իւրով զտունն ինչի,
և տեսին իմ ծագք երկրի զփրկութիւն
այ մերոյ:

Փ. Յիշեալ տէր զդաւիթ, և զիմ
հեզութի նորա:

Արիւ երգուաւ ինն, և ուխտս եդ
այ յակոբայ:

Փառք և. այժմ և. ալէլուիա:

ԳԿ

Ընդ քեզ է սկիզբն աւուր զօրուն,
'ի վայելութի սբօց քոց յարգանդէ յա-
ռաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ:

Երգուաւ տէր, և ոչ ևս զղջասցի,
թէ դու ես քահանայ յաւիտեան
ըստ կարգին մեկքիսեդեկի. և տէր
ընդ աջմէ քումմէ:

Փ. Տէր ասաց ցիս, որդի իմ ես
դու. և ես այսօր ծնայ զքեզ:

Խնդրեալ յինէն, և տաց քեզ զհե-
թանոսս 'ի ժառանգութիւն. և
իշխանութիւն քեզ ընդ իմ ծագս
երկրի:

Փառք և. այժմ և. ալէլուիա:

ԴԶ

Յիշեալ իմ զդաւիթ, և զիմ
հեզութի նորա:

Ուր երդուաւ Թն, և ուխտս եդ
Թյ յակոբայ:

Փ. Տը հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի:

Ի վայրի դաւարւոյ անդ բնակե-
ցոյց զիս, և առ ջուրս հանգստեան
անոյց զիս:

Փառք և. այժմ և. ալէլուիա:

ԴԿ

Տէր ասաց զիս որդի իմ ես դու,
և ես այսօր ծնայ զքեզ:

Խնդրեալ յինէն և տաց քեզ զհե-
թանոսս ի ժառանգութի և իշխա-
նութի քեզ ընդ Թմ ծագս երկրի:

Փ. Լուր դուստր և տէս, խոնար-
հեցո՛ զունկն քո, մոռա՛ զժողո-
վուրդ քո, և զտուն հօր քոյ, զե-
ցանկացաւ թագաւոր գեղոյ քոյ:

Սա ինքն է Թր քո, երկիրպագցես
սմա, և դուստր ծուրայ երկիր-
պագցէ սմա, և պատարագօք զե-
րեսս սորա պաշտեսցեն մեծամեծք
ի ժողովրդոց:

Փառք և. այժմ և. ալէլուիա:

ԱՔԼԻՒՅԻՄ ՂԱՂԱՐՈՒՄ ԵԱՐՈՒԹԷՆ :

ԱԶ

ԱԼԷԼՈՒԽԱ . աԼԷԼՈՒԽԱ . աԼԷԼՈՒԽԱ :
Բարձր առնեմ զքեզ տէր , զի
ընկալար զիս , և ո՛չ ուրախ արարեր
զթշնամիս իմ յիս :

Տէր ի՞նչ իմ կարդացի առ քեզ ,
և բժշկեցեր զիս . ի՞նչ հաներ 'ի դժու
խոց զանձն իմ . փրկեցեր զիս յայն
ցանէ , որք իջանեն 'ի գուբ :

Փ . Եհանն զիս 'ի գբոյ տառապա
նաց . 'ի կաւոյ և 'ի տղմոյ :

Հաստատեաց 'ի վր Վիմի զոտս իմ
և ուղղեաց զգնացս իմ :

Փառք . այժմ . Դասք հրեշտակ :

ԱՔԼԻՒՅԻՄ ԺԱՂԻՍԱՐԴԻՆ ՌԶՓՈՒԹԱՆ :

ԱԿ

Տէր ի՞նչ մեր երևեցաւ մեզ . ալիա
րէք տօնս ուրախութեան կանխաւ
մինչև յանկիւնս սեղանոյ :

Ա՞՞՞ իմ ես դու . խոստովան եղէց
քեզ . ի՞նչ իմ ես դու . և բարձր ա
րարից զքեզ :

Փ . Լերինք ցնծացեն առաջի ձն

զի գայ . և գայ նա 'ի գատեւ զեր-
կիր :

Դատէ զաշխարհս արդարուԹք .
և զժողովուրդս իւր ուղղուԹք :

Փառք և . այժմ և միշտ . ալէլու :

Ալէլու + աւուրց աւագ շաբաթօն :

ԵՐԷ+ՇԱԲԱԹԻ . ԲԶ

Զինա ասաց և եղեն , հրամայեաց
և հաստատեցան :

Կացոյց զնա յաւիտեան , սահման
եդ՝ որք ոչ անցանեն :

'ի սկզբանէ իոր զհիմունս երկրի
հաստատեցեր . և գործք ձեռաց
քոյ երկինք են :

Նոքա կորնչին . և դու կաս և մնաս
յաւիտեան :

Փառք և . այժմ և միշտ . ալէլ .

ԵՐԷ+ՇԱԲԱԹԻ . ԲԿ

Կացցէ դշտոյ ընդ աջմէ քումմէ
'ի հանդերձս յոսկեհուռս զարդա-
րեալ և սրաճուճեալ :

Լուր դուստր և տէս . խոնարհեցո՛
ղունկն քո . մոռա՛ զժողովուրդ քո ,

և զտուն հօր քոյ . զի ցանկացաւ
Թագաւոր գեղոյ քոյ :

Փ . Տարցին Թագաւորի կուտանք
զհետ նր . և զընկերս նր տարցին
նմա :

Ածցին ցնծութիւն և ուրախութիւն .
և տարցին 'ի տաճար Թագաւորի .
և փոխանակ հարց քոց եղիցին որ .
դիք քո :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ՉԻԷԿԶԻԲԻ :

Որ ուտէր զհաց իմ, յաճախեաց
առնել ինձ խաբէութիւն :

Այլ դու տէր ողորմեա՛ ինձ . և
կանգնեա՛ զիս . և ես հատուցից նց :

Փ . Խորհեցան և խօսեցան զա-
րութիւն . և զապիրատութիւն 'ի բար-
ձունս խորհեցան :

Եդին յերկինս զբերանս իւրեանց, և
զէզուս իւրեանց ածէին զերկրաւ :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ՀԻԿԶԻԲԻ :

Լուացից սրբութիւն զձեռս իմ . և
շուրջ եղէց զսեղանով քո տէր :

Տէր սիրեցի զվայելուի տան քոյ,
և զտեղի յարկի փառաց քոց :

Փ . Պատրաստ արարեր առաջի իմ
սեղան . ակն յանդիման նեղաց
իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ
քո ույ անապակ արբեցոյց զիս :
Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

Ուրբաթիւն :

Զարթեաւ աղեղն քո 'ի նեոս
կապարձից քոց . արբեցուցեր ըզ-
գեստս . ջրուեցեր զերկիր . և դողա-
ցուցեր 'ի սաստկուէ անձրևի , որ
անցանէ ընդ սա :

Անդունդք աղաղակեցին մեծա-
պէս . լոյս փայլման արեգականն
արդեւաւ , և ծագումն լուսնին դա-
դարեցաւ :

Փ . Մատնեցայ և ոչ ելանէի .
աչք իմ տկարացան յաղքատուէ :

Աղաղակեցի առ տէր զօրհանա-
պազ . և համբարձի առ քեզ զձեռս
իմ :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

Շաբաթնու :

Եղին զիս 'ի գբի ներքնում. |
խաւարի և 'ի ստուերս մահու :

Յիս հաստատեցաւ սրտմտովի քո
զամ զբօսանս քո ածեր 'ի վր իմ :

Փ . Եղէ էս ուն մարդ առանց օգ.
նականի . և 'ի մեռեալս ազատ :

Ուն վերաւորս՝ որք ննջեն 'ի գե.
րեզմանի :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

Աւետիքն Յարութեան ԳԻ :

ԱԶ

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Ողորմութք ան լի եղև երկիր . և
բանիւ ան երկինք հաստատեցան :

Եւ հողւով բերանոյ նր ամ զօ.
րութիւն նոցա :

Փ . Յարեաւ ան , և ցրուեցան ամ
թշնամիք նր :

Փախեան ատելիք նր յերեսաց նր :

Փառք և . այժմ և : Դասք հրեշ :

ԱԿ

Ճափս հարէք ամ հեթանոսք . ա .

դադակեցէք առ ԹՃ՝ի ձայն ցնծուի :

Տէր բարձրեալ և ահարկու, Թադաւոր մեծ 'ի վր թմ երկրի :

Փ . Հաճեցար ինք ընդ երկիր քո .
և դարձուցեր զգերութի յակոբայ :
Թողեր զանիրաւուն ժողովրդեան
քոյ . և ծածկեցեր զթմ մեղս նոցա .
Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԲԶ

Յարեաւ ԹՃ . և ցրուեցան թմ
Թնամիք նորա :

Փախեան ատելիք նր յերեսաց նր :

Փ . Տէր Թադաւորեաց, վայելուն
զգեցաւ : Զգեցաւ տէր զօրութի
ընդ մէջ իւր ածաւ :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԲԿ

Հաճեցար ինք ընդ երկիր քո . և
դարձուցեր զգերութի յակոբայ :

Թողեր զանիրաւուն ժողովրդեան
քո . և ծածկեցեր զթմ մեղս նոց :

Փ . Օրհնեցէք մանկունք զթմ . և
օրհնեցէք զանունն թմ :

Եղիցի անուն թմ օրհնեալ , յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԳԶ

Տէր Թագաւորեաց, վայելութի
ղեցաւ: Չչեցաւ ար զօրութիւն
ընդ մէջ իւր ածաւ:

Փ. Գովեա՛ եղէմ զար. և օրհնեա՛
ղած քո սիրով:

Չօրացոյց զնիդս դրանց քոց. և
օրհնեաց զորդիս քո՛ ի քեզ:

Փառք և. այժմ և. ալէլուիա:

ԳԿ

Օրհնեցէք մանկունք զար. և օրհ-
նեցէք զանունն տն:

Եղիցի անուն տն օրհնեալ յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան:

Փ. Վե՛նդանի է ար, և օրհնեալ է
ած. և բարձր եղիցի ած փրկուի իմոյ:

Ա՛ճ է, որ խնդրէ զվրէժ իմ. և
հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ
ինն:

Փառք և. այժմ և. ալէլուիա:

ԴԶ

Գովեա՛ եղէմ զտէր. և օրհնեա՛
ղած քո սիրով:

Չօրացոյց զնիդս դրանց քոց. և
օրհնեաց զորդիս քո՛ ի քեզ:

Փ. Ողորմութիւն տն լի եղև երկիր.
և բանիւ տն երկինք հաստատեցան:
Եւ հոգւով բերանոյ նր տմ զօ-
րութիւնսն:

Փառք և . այժմ և . արելուիս :

24

Կենդանի է ԹԻՐ, և օրհնել է անձ.
և բարձր եղիցի անձ փրկուած խմայ:
Ա՛ժ է, որ խնդրէ զվրէժ իմ. և
հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ
ինն:

Փ. Տափու հարկք ամ հեթանոսք.
աղաղակեցէք առ ամ 'ի ձայն ցնծու
Թեան :

Տէր բարձրեալ և ահարկու, [Թա
գաւոր մեծ 'ի վր յամ երկրի:

Փառք և . այժմ և . արէլուհիա :

Ughur + $\xi = f = j = k$ + $\bar{t}$:

U2

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր
'ի վեր , Համբարձցին դրունք յաւի-
տենից , և մոցէ Թագաւոր փառաց :

Ո՞վ է սա Թագաւոր փառաց . Թոր
հզօր զօրութիւն իւրով . Թոր կարող
'ի սլատերազմի :

Փ . Կառք Թոյ բիւրասլատիկք . հա-
ղարք ուղղիչք , և Թոր 'ի նմ . 'ի սինէ
սրբութիւն իւրմէ :

Եւ 'ի բարձունս և գերեաց զգե-
րութիւն . էառ աւար , բաշխեաց
սլարգես , և ետ որդւոց մարդկան :

Փառք և . այժմ և . Դասք հրեշ :

ԱԿ

Համբարձաւ Թոժ օրհնութիւն . և
տէր մեր ձայնիւ փողոյ :

Սաղմոս ասացէք Թոյ մերում . սաղ-
մոս ասացէք Թագաւորին մերում ,
ոսաղմոս ասացէք :

Փ . Որ հովուեսդ իշի , նայեաց որ
առաջնորդես ուղ խաշին յովսեփու :

Որ նատիսդ 'ի քրովքէս , յայտ-
նեաց առաջի եփրեմի , բենիամինի
և մանասի :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԲԶ

Կառք Թոյ բիւրասլատիկք , հա-
ղարք ուղղիչք . և Թոր 'ի նմ , 'ի սինէ
սրբութիւն իւրմէ :

Եւ 'ի բարձունս և գերեաց զգե-
րութի . հառ աւար . բաշխեաց
պարգևս , և ետ որդւոց մարդկան :

Փ . Ո գնէ յամպս զգնացս իւր .
և չըջի նա 'ի վր թւոց հողմոց :

Խոստովանութի և մեծ վայելութի
զգեցար . արկար զլոյս ուն զօթոց .
ձգեցեր զերկինս ուն խորան . և ար-
կեր 'ի վր ջուրց զվերնայարկս նր :
Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԲԿ

Որ հովուեսդ իլի , նայեաց . որ ա-
ռաջնորդես ուն խաշին յովսեփու :

Որ նստիսդ 'ի քրովբէս , յայտ-
նեաց առաջի եփրեմի , բենիամինի
և մանասէի :

Փ . Մեծ եղև մինչև յերկինս ո-
ղորմութի քո . և մինչև յամպս ճըշ-
մարտութի քո :

Բարձրեալ ես դու յերկինս լծ .
և յիմ երկրի են փառք քո :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԳԶ

Ո գնէ յամպս զգնացս իւր . և
չըջի նա 'ի վր թւոց հողմոց :

Խոստովանութի և մեծ վայելութի

զգեցար . արկար զլոյս ուն զօթոց ,
 ձգեցեր զերկինս ուն խորան . և ար-
 կեր 'ի վր ջուրց զվերնայարկս նր :

Փ . Տէր , խոնարհեցո՛ զերկինս և
 էջ . մերձեա՛ 'ի լերինս , և ծխեսցին :

Փայլեա՛ զփայլատակունս քո , և
 խռովեա՛ զնս . առաքեա՛ զնետս քո ,
 և ցրուեա՛ զնս :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԳԿ

Մեծ եղև մինչև յերկինս ողոր-
 մութի քո . և մինչև յամպս ճշմար-
 տութիւն քո :

Բարձրեալ ես դու յերկինս ան-
 և յամ երկրի են փառք քո :

Փ . Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ ,
 և մեզ 'ի ներքոյ ոտից նր :

Եւ 'ի քրովքէս և թռեաւ . սլա-
 ցաւ նա 'ի թևս հողմոց :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԴԶ

Յերեսաց նր ելցեն հարուածք .
 և զհետ շաւղաց նորա երթիցեն
 մեծամեծք 'ի թռչնոց :

Լերինք հալեսցին , և անտառք
 վատնեսցին . ճանապարհք՝ որք 'ի

սկզբանէն էին, կուրասցին. և 'ի նմանէ գողացի ւնի երկիր:

Փ. Համբարձէք իշխանք զգրունս ձեր 'ի վեր. համբարձցին գրունք յաւիտենից, և մտցէ թիւր փառաց:

Ո՛վ է սա թագաւոր փառաց, ւոր հզօր զօրութիւն իւրով, տէր հզօր 'ի պատերազմի:

Փառք և. այժմ. ալէլուիա:

ԴԿ

Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ. և մէգ 'ի ներքոյ ոտից նր:

Եւ 'ի քրովբէս և թռեաւ. սլացաւ նա 'ի թևս հողմոց:

Փ. Համբարձաւ ւնի օրհնութիւն. և ւոր մեր ձայնիւ փողոյ:

Սաղմոս ասացէք ւնի մերում. սաղմոս ասացէք թագաւորին մերում. սաղմոս ասացէք:

Փառք և. այժմ և. ալէլուիա:

Փ. Գտի զգաւիթ ծառայիմ. և իւղով սրբով իմով օծի զնա :

Ձեռն իմ ընկալցի զնա. և բազուկ իմ զօրացուցէ զնա :

Փառք և. այժմ և. ալէլուիա :

ԲԶ

Թեք աղաւնւոյ արծաթապատ. և թիկնամէջ նր 'ի դոյն ոսկւոյ :

'Ի դումարել երկնաւորին զթագաւորս 'ի վերայ նորա, ձիւնասցին 'ի սաղմոն :

Փ. Առաքես զհոգի քո և ստանաս զնա, և նորոգես զերեսս երկրի :

Եղիցին փառք ւն յաւիտեան. և ւնր ուրախ եղիցի յարարածս իւր :

Փառք և. այժմ և. ալէլուիա :

ԲԿ

Գտի զգաւիթ ծառայիմ. և իւղով սրբով իմով օծի զնա :

Ձեռն իմ ընկալցի զնա. և բազուկ իմ զօրացուցէ զնա :

Փ. Յայտնուի բանից քոց լուսաւոր է. և իմաստուն առնէ զտղայս :

Չբերան իմ բացի, և առի զհոգի 'ի սլատուիրանս քո փափաքեաց անձն իմ :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԳԶ

Առաքեա զհոգի քո , և ստանա
զնոսա . և նորոգեա զերեսս երկրի :

Եղիցին փառք օրն յաւիտեան . և
տէր ուրախ եղիցի յարարածս իւր :

Փ . Հոգի քո բարի առաջնորդեա
ցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :

Այնուան քոյ տէր կեցուացեա
ղիս . արդարութե քով հանցեա 'ի
նեղութէ զանձն իմ :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԳԿ

Յայտնուի բանից քոյ լուսաւորէ ,
և իմաստուն առնէ զտղայս :

Զբերան իմ բացի , և առի զհոգի .
'ի սլատուիրանս քո փափաքեաց
անձն իմ :

Փ . Ի սաստէ քումմէ օր և 'ի շնչել
հոգւոյ բարկուի քոյ :

Առաքեաց 'ի բարձանց , և ընկա
լաւ զիս . ընկալաւ զիս 'ի ջուրց բաղ
մաց :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԴԶ

Այ իւր զի իջանէ 'ի դլուիս և 'ի

մօրուան ահարոնի, և 'ի մօրուացն
իջանէ 'ի գրաստանս զգեստու նր :

Ուր ցօղ զի ցօղի 'ի հերմոնէ 'ի վե-
րայ լերին սիոնի :

Փ . 'ի վայրի գալարուջ անդ բնա-
կեցոյց զիս , և առ ջուրս հանգըս-
տեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս . և ա-
ռաջնորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս
արդարութե վս անուան իւրոյ :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԴԿ

'ի սաստե քումմէ տէր , և 'ի շնչեւ
հոգւոյ բարկութե քո :

Առաքեաց 'ի բարձանց , և ընկա-
լաւ զիս . ընկալաւ զիս 'ի ջուրց բազ-
մաց :

Փ . Սիրտ նք հաստատեալ յիս եւծ .
և հոգի ուղիղ նորոգեալ 'ի փորի
իմում :

Մի ընկենուր զիս տէր յերեսաց
քոց և զհոգի քո նք մի հաներ յինէն :
Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

Փ. Ետուր երկիւղածաց քոց նշան,
զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան:

Ուր փրկեցան սիրելիք քո, կեցո՛ւ
աջով քո, և ընդ մեզ:

Փառք և. այժմ և. Դադք հրեշ:

ԱԿ

Նեաք քո սրեալ են հզօր. ժողո-
վուրդք 'ի ներքոյ քոյ անկցին. 'ի
սիրտս Թշնամեաց Թագաւորի:

Աթոռ քո ան յաւիտեանս յաւի-
տենից. դաւազան ուղղուէ դա-
ւազան արքայութե քո:

Փ. Տո՛ւր զօրութի ծառայի քոյ,
կեցո՛ւ զորդի աղախնոյ քոյ. և արա՛
առ իս նշան բարութե:

Տեսցեն ատելիք իմ, և ամաչեա-
ցեն. զի դու օր օգնեցեր ինձ, և
և մխիթարեցեր զիս:

Փառք և. այժմ և միշտ. ալէլ:

ԲԶ

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան,
զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան:

Ուր փրկեցան սիրելիք քո, կեցո՛ւ
աջով քո, և ընդ մեզ:

Փ. Դու սլաարատեցեր զուղղուն
և զիրաւունս , և զարդարուն յա-
կոբայ դու արարեր :

Բարձր արարէք զիօր իմ ձ մեր , եր
կիրադէք սլատուանդանի ոտից
նորա զի նբ է :

Փառք և . այժմ և միշտ . ալէլ :

ԲԿ

Տուր զօրուն ծառայի քո , կեցո
զորդի աղախնոյ քոյ . և արա՛ առ
իս նշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեացեն .
զի դու իօր օգնեցեր ինձ , և մխի-
թարեցեր զիս :

Փ. Ասաց իօր ցիօր իմ , նիստ ընդ
աջմէ խմմէ . մինչև եգից զթշնամիս
քո սլատուանդան ոտից քոց :

Գաւազան զօրութե՛ առաքեսցէ
քեզ տէր 'ի սիօնէ , և տիրեսցես
դու 'ի մէջ թշնամեաց քոց :

Փառք և . այժմ և միշտ : ալէլ :

ԳԶ

Դու սլաարատեցեր զուղղուն .
զիրաւունս և զարդարութի յակո-
բայ դու արարեր :

Բարձր արարէք զիօր իմ ձ մեր . եր-

կիրադագէք պատուանդանի ոտից
նորա . զի նք է :

Փ . Յայտնեացեն երկինք զվայ-
ելուծի փառաց նր . և օրհնուծք
նորա լյան տիեզերք :

Ճառագայթք ոմ 'ի լուսոյ հա-
տան 'ի նմանէ . և եղջիւրք 'ի ձեռին
նորա գտան . և անդ հաստատեցաւ
զօրուծի փառաց նր :

Փառք և . սյժմ և միշտ . ակէլ :

Գ. Կ

Ասաց փր ցփր իմ , նիստ լ ակմէ
խմէ . մինչև եդից զթշնամիս քո
պատուանդան ոտից քոց :

Գաւազան զօրուծի առաքեսցէ
քեզ տէր 'ի սիօնէ . և տիրեսցես
դու 'ի մէջ թշնամեաց քոց :

Փ . Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երե-
սաց քոց . և ետուր ուրախուի սրը-
տից մերոց :

'ի պտղոյ ցորենոյ դինւոյ ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնմ :

Փառք և . սյժմ և միշտ . ակէլ :

Դ Զ

Յայտնեացեն երկինք զվայելուծի

փառաց նորա . և օրհնութիւն նորա
լցան տիեզերք :

Ճառագայթք օրհն 'ի լուսոյ հա-
տան 'ի նմանէ . և եղջիւրք 'ի ձեռին
նորա դտան . և անդ հաստատեցաւ
զօրութի փառաց նորա :

Փ . Յուպ քո և դաւազան նոքա
մխիթարեացեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ
զսեղան . ակն յանդիման նեղաց
իմոց :

Փառք և . այժմ և միշտ . ալէլ :

ԴԿ

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց
քոց . և ետուր ուրախութի սրտից
մերոց :

'ի պազոյ ցորենոյ դինւոյ ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնս :

Փ . Նեաք քո սրեալ են հզօր .
ժողովուրդք 'ի ներքոյ քոյ անկցին .
'ի սիրտս թշնամեաց թագաւորի :

Աթոռ քո ան յաւիտեանս յաւի-
տենից . դաւազան ուղղուէ , դա-
ւազան արքայութե քոյ :

Փառք և . այժմ և միշտ . ալէլուա :

ԲԶ

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար
և բնակեցցին 'ի գաւիթս քո :

Լցցուք մէք 'ի բարուէ տան քոյ .
որ է տաճար քո սքանչելի արդա-
րութիւն :

Փ . Դու տէր յաւիտեան կառ . և
յիշատակ քո յազդէ մինչև յազդ :

Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վր
սիրնի . ժամանակ գթալոյ նր հա-
սեալ է ժամ :

Փառք և . այժմ և . ալէլուիա :

ԲԿ

Հիմունք նր 'ի լեառն որ նորա .
սիրէ տէր զգրունս սիրնի առաւել
քան զամ յարկան յակօքայ :

Փառաւորեալն խօսեցաւ վն քոյ .
ահաւազիկ քաղաքդ ան :

Փ . Այսօր է զոր արար տէր , ե-
կայք ցնծասցուք , և ուրախ եղիցուք
'ի ամա :

'Ի ամեն եղև այս . և է սքանչելի
առաջի աչաց մերոց :

Փառք և . այժմ և միշտ . ալէլ :

ԳԶ

Դու տէր յաւիտեան կաս. և յիշատակ քո յազգէ մինչև յազգ :

Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վրսիսնի, ժամանակ գթալոյ նր հասեալ է ժամ :

Փ. Խոստովան եղէց քեզ ինր բոլորով սրտիւ խնով, առաջի հրեշտակաց սաղմոս ասացից քեզ :

Ձի լուար զբանս բերանոյ խնոյ, երկիրագից 'ի տաճար նբ քո, և խոստովան եղէց անուան քում, վնողորմուէ և ճշմարտուէ քո :

Փառք և, այժմ և միշտ, ալէլ :

ԳԿ

Այսօր է, զոր արար ինր, եկայք ցնծասցուք և ուրախ եղիցուք 'ի սմա :

'ի իմնէ եղև այս, և է սքանչելի առաջի աչաց մերոց :

Փ. Տէր ո՛վ կացցէ 'ի խորանի քում, կամ ո՛վ բնակեացէ 'ի լեառնն նբ քո :

Ար գնայ անբիծ, գործէ զարդարուի, և խօսի զճշմարտուի 'ի սրտի իւրում :

Փառք և . այժմ և միշտ . ակէլ :

ԴԶ

Ուրախ եղէ ես , ոյք ասէին ցիս ,
'ի առնն ան երթիցուք մեք :

Հասե՛լ կային ոտք մեր առ դրունս
քո երուսաղէմ :

Փ . Լսել ինձ զձայն օրհնուն քոյ .
և պատմել զամ սքանչելիս քո :

Տը սիրեցի զվայելուն տան քոյ . և
զտեղի յարկի փառաց քոց :

Փառք և . այժմ և միշտ . ակէլ :

ԴԿ

Տը ո՛վ կացցէ 'ի խորանի քում ,
կամ ո՛վ բնակեսցէ 'ի լեառնսք քո :

Որ գնայ անբիծ . գործէ զարդա-
րութի . խօսի զճշմարտութի 'ի սրտի
իւրում :

Փ . Մեծ է ան և օրհնեալ է յոյժ .
'ի քաղաք այ մերոյ , 'ի լեառնսք նր :

Հաստարմատ ցնծութի ցնծացէ
ամ երկիր . լերինք սիոնի կողմանք
հիւսիսոյ . քաղաք թագաւորին մե-
ծի :

Փառք և . այժմ և միշտ . ակէլ :

Թագաւոր + Տաքսիլոսաց :

ԱԶ

Թագաւոր յաւիտեան :

ԲԱՄԵՒՕՍՈՒԹԵԱՄԲ սրբոյն
այս անուն, և այլ սրբոց մարտիրոս
սացն, աղա չեմք զքեզ, Թողու՞թի
չնորհեա՛ յանցանաց մերոց բարե-
րար քս :

ՍՂ. Մերձ է տէր առ այնտիկ՝
որք մաշեալ են սրտիւք. և զխո-
նարհս հոգւով կեցուցանէ : Բա-
զում նեղուիք են արդարոց. յամէ
փրկէ զնս տօր. և պահէ զնս՝ ոսկերս
նց. և մի՛ ՚ի նոցանէ ոչ կորիցէ.
Թողու՛ի չնորհեա՛ յանցա :

Փ. Որ յաղթող զօրուք՝ ՚ի հան-
դէս ճգնաւորական, անարատ պա-
հեցեր զխոստովանող վկայս քո քս
տօժ. տուր մեզ օգնու՞թի ՚ի նեղու-
թէ մերում, բարեխօսու՞թի սրբոց
մարտիրոսաց. և կեցո՛ւ :

ԱԿ

Չողորմու՛ի քո տօր արա՛ ՚ի մեզ. և
բարեխօսու՞թի սրբոյն այս անուն, և

այլ սբց մարտիրոսաց մի կորուսա-
ներ զմեզ երրորդութի սբ ողորմեա-
մեզ :

ՍՂ . Փրկուի արդարոց 'ի անէ է .
վերահացու է նց 'ի Ժամանակս նե-
ղութեան : Օգնեսցէ նց Թր , և վեր-
կեսցէ զնս , ասլրեցուցէ 'ի մեղա-
ւորաց , և կեցուցէ զնս , զի յուսա-
ցան 'ի նա . և բարեխօս :

Փ . Որք զտանջանս և զմահ վասն
քոյ յանձն առին , և հեղին զարիւնս
իւրեանց վս անուանդ քում սբյ .
բարեխօսութբ սոցա մի կորուսա-
ներ զմեզ :

ԲԶ

Բարեխօսութբ սբյն այս անուն , և
այլ սրբոց մարտիրոսաց . սլարդևեա-
մեզ Թր առնուլ մասն և բաժին
ընդ հրաւիրեալն 'ի կոչումն ար-
քայութե երկնից :

ՍՂ . Սքանչելի է ԹԺ 'ի վր սրբոց
իւրոց ԹԺ խրայելի : Նա տացէ զօ-
րութի հաստատուի Ժողովրդեան
իւրոյ , օրհնեալ է ԹԺ . առնուլ
մասն և :

Փ . Մարտիրոսք երանեալք և փա-

ռաւորեալք • որք բազում տանջա-
նացն համբերեցիք • դուք զլոյսն կե-
նաց զգեցեալ ունիք • և առ քն
վն մեր բարեխօսեցէք :

ԲԿ

Դու ես քն աղբիւր կենաց , բող-
խումն ողորմութե • շնորհեցեր սրբ-
բոյն այս անուն , և այլ սրբոց մար-
տիրոսաց յաղթօղ զնահատակուի •
հալածեւ զխաւարն և լուսաւորեւ
զանձինս մեր :

ՍՂ • Աճ փառաւորեալ է 'ի խոր-
հուրդս նբց իւրոց • մեծ և ահաւոր
'ի վր այնոցիկ՝ որք շուրջ են զնո-
վաւ : Տր Թժ զօրութեց , ով նմանի
քեզ • հզօր ես դու Թր , և ճշմար-
տուի քո շուրջ է զքե • շնորհեցեր
սրբոյն այս անուն • յաղթօղ զնահատա-
կուի հալածեւ զխաւարն և լուսաւո :

Փ • Ար շնորհօք նբ հոգւոյն յաղ-
թեցիք թշնամւոյն երանեալ նբ վե-
կայք քնի • վասն ձեր տօնողացս
հայեցէք յայ զթողութի մեղաց :

Փ • Ար սրտակդ էք սրարծանաց Թժ
առաքինեաց • նախաշաւիղ և առաջ-
նորդ կենացն յաւիտեանից , ով նբ

վկայք . առ պատկիչն նբց և վս մեր
բարեխօսեցէք . շնորհելով ողոր-
մութի յանսպառ աղբերէն կենացն
յաւիտենից :

ԳԶ . ԳԿ

Չճգնութի սրբոյն աշտանն , և
այլ նբց մարտիրոսաց բարեխօս ու-
նիմք առ քեզ քս , և աղաչեմք սո-
քօք , շնորհեա՛ զթողութի յանցա-
նաց մերոց , և 'ի կեանսդ յաւիտե-
նից նորոգեա՛ և կեցո՛ :

ՍՂ . Լոյս ծագեաց արդարոց ,
ուղղոց սրախւք եղև ուրախութիւն :
Ուրախ եղերուք արդարք 'ի տէր .
և խոտառովան եղերուք յիշատակի
սրբութե՛ նր . և աղաչեմք :

ԳԿ . Պատուական է առաջի տն
մահնբց իւրոց . ո՛ր տր , ես ծառայ քո
եմ , ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ :
Հատեր զկապանս իմ , քեզ մատու-
ցից պատարագ օրհնուէ , և զանուն
տն կարդացից . և աղաչեմք սոքօք
շնորհեա՛ զթողութիւն :

Փ . Հանդիսացեալք 'ի մարտս
պատերազմի յաղթող դասայք նբ
վկայք . քանզի ճանապարհ հորդե .

ցեք մեզ յերկնային քաղաքն յեկմ,
 ընանմարմնոցն դասս փառաւորելով
 նք զերրորդու թիւնն :

ԴԶ

Որք 'ի խորանս սրբուէ եմք ժողով
 եալ օրհնել զքեզ քն . աղաչանօք
 սրբն այս անուան , և այլ սրբոց մար-
 տիրոսաց զպաղատանս մեր մի ան-
 տես առներ , որ միայնդ ես բազում
 ողորմ թագաւոր փառաց քն :

ՍՂ . Մերձ է տէր առ ամենե-
 սեան , որք կարդան առ նա . առ
 ամենեւեան՝ որք կարդան առ նա
 ճշմարտութիւն : Զկամս երկիւղա-
 ծաց խորոց առնէ նոր . աղօթից նոցա
 լսէ , և կեցուցանէ զնն . աղաչանօք
 սրբն , այս անուան , և այլ նքց մար-
 տիրոսաց :

Առաքելոց և հարգաւելից այս է :

ՍՂ . Ո՛չ են բանք և ո՛չ են խօսք,
 որոց ոչ լսին ձայնք նոցա : Ընդ ամ
 երկիր ել բարբառ նց . և մինչև 'ի
 ծագս աշխարհի են խօսք նոցա . ա-
 ղաչանօք սրբոյն :

Փ . Նահատակք և վկայք քն նոյ .

ընդհանուր տիեզերաց քարոզք փրկուէ . որք զանձինս ձեր մատուցիք պատարագ , և զենումն ւոյ հօր 'ի հոտ անուշից . Ժողովելոցս 'ի կատարել զյիշատակ անուան ձերոյ , բարեխօսեցէք առ իմր վասն քաւուէ մեղաց մերոց :

ԴԿ

Ջերեքսրբեան տէրուիդ քո միաբան աղաչեմք , լուր իմր . աղաչանօք սրբոյն , այս անուան , և այլ նբց մարտիրոսաց խնայեալ 'ի մեզ , և կեցո՛ւ :

ՍՂ . Աւրախ լիցին ամենեքեան՝ որք յուսացեալ են 'ի քեզ . յաւիտեան ցնծասցեն , և բնակեսցիս դու 'ի նմ : Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք անուան քոյ , զի օրհնեսցես դու զարդարն իմր , ոմ զինու հաճուիք քով պսակեցեր զնմ . աղաչանօք սրբոյն , այս անուան , և այլ նբց :

Փ . Տօնէ այսօր եկեղեցիսք զյիշատակս ձեր նբ վկայք , որք զօրուիք նբ հոգւոյն վանեցիք զպատերազմ չարին , և 'ի կամարս լուսեղէնս Թագաւորեալք օրհնել նբ զերրորդուԹիւն :

ՍԷՅՆ ՍՊԵՒՄՆՆՈՒՒՄ ։

Այսօր դառք հրեշտակաց ուրախանան ընդ Ճգնուլի սքեյն ստեփաննոսի նախավկային ։ Քանզի գոչէ եկեղեցի քո քն զյաղթանակ մարտ հեղման արեան սորա 'ի վր մեծի անուան քոյ տէր ։

Բազում համարձակուլի է սք առաջի անձի 'ի ձեռն հեղման նք արեանն իւրոյ . քանզի յօժարուք մասնեաց զանձն իւր շարաչար և դառն տանջանաց վասն մեծի անուանն անն ։ Քանզի արհամարհելով անարդեաց զանցաւոր զկեանս աշխարհիս , և փափաքեաց յաւիտենական կենացն , և միշտ և հանապազ ուրախանայ ընդ ան իւրոյ յանապառ ուրախուիան ։ Քանզի գոչէ եկեղեցի քո քն զյաղթանակ մարտ հեղման արեան սորա 'ի վր մեծի անուան քոյ տէր ։

Փառք հօրն էականի , որդւոյն միւսինի , և ազատիչ նք հոգւոյն վայելէ ։

Փառք սլափու և իշխանուի . այժմ

և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն :

Եւ յորժամ շարժին երկինք և երկիր 'ի յահէ փառաց բանին ան ան :
Յայնժամ նստուցանէ ընդ աջմէ
իւրմէ զսիրելիս անուան իւրոյ 'ի
լուսեղէն խորանան՝ զուգաւորելով :

Այսօր դասք հրեշտակաց 'ի յերկինս ուրա :

Թագաւոր + ապաշխարաւի :
—

Երէն-իւրաւի :

Թագաւոր յաւիտեան :

ԼՈ՛ՒՐ մեզ անձ փրկիչ մեր , և կեցո՛
ղմեզ , որ յամի կարողդ ես :

ՍՂ . Լճւր մեզ Աստուած փրկիչ
մեր՝ յոյս անձ ծագաց երկրի , և որ
'ի ծով հեռի : Ո սպասրաստէ զլե-
րինս զօրուք իւրով , և զգեցեալ է
զզօրութի . և կեցո՛ զմեզ , որ յամի
կարողդ ես :

Փ . Լճւր աղաչանաց մերոց ան-
մարդասէր , և գթա՛ 'ի մեզ :

Թ . Մի զիս անտես առնէր , այլ
օգնեա՛ ինձ մարդասէր :

ՍՂ. Մի ընկենուր զիս Թր յերեւաաց քոց, և զհոգի քո սուրբ մի հաներ յինէն:

Այլ տո՛ւր ինձ ցնծուի փրկութի, և հոգւով պետուի քոյ հաստատեալ զիս. այլ օգնեալ:

Փ. Մի անտես առներ զիս Թր Թր փրկիչ իմ. այլ շնորհեալ ինձ թողուի բաղմագութ մարդասէր, և կեցո՛:

Թ. Երկինք և երկիր գոհանան զքէն Թր. արարածք Թմ քեզ երկիրսպառանէն. և հրեշտակք 'ի բարձունս աղաղակեն և ասեն. ողորմեալ դու ստեղծեր, մի կորուսաներ:

ՍՂ. Երկինք երկնից, ջուրք որ 'ի վերոյ քան զերկինս օրհնեցէք զանուն Թն:

Զի նա սաաց, և եղէն. հրամայեաց և հաստատեցան. և հրեշտակք 'ի բարձ:

Փ. Երկինք և երկիր հանապաղ զքեզ գովեն. թագաւոր փառաց, սերովքէք և քերովքէք 'ի խոնարհ ունեւով զգէմս իւրեանց. և միաձայն բարբառովն աղաղակեն և ասեն. Թք՝ Թք՝ Թք Թր զօրութեց:

ԵՐԷ+ՀԲ+ԼԻ:

Երկայնամիտ ես տէր առ ամենեւեան . և գլթա՛ տը 'ի վրձ մեր ուն և յաւազակին փրկիչ , և կեցո՛ :

ՍՂ . Երկայնամիտ բազումողորմ և ճշմարիտ՝ նայեա՛ց առ իս և ողորմեա՛ց ինձ : Տո՛ւր զօրու՛ն ծառայի . քո , կեցո՛ զորդի աղախնոյ . քոյ . և արա՛ առ իս նշան բարու թէ . և գլթա՛ տէր 'ի վրձ մեր ուն և յաւազա :

Փ . Տէր որ գլթացար յաւազակն խաչակից լինել քեզ . և մաքրեցեր զաղտեղութի յանցանաց նր յաղբերէ կողի . քոյ . գլթա՛ և յիս 'ի մեղաւորս , որ ծարաւիս եմ՝ առ քեզ . և փափաքիմ 'ի դաւիթս . քո ուն զմի 'ի յեղջերուաց 'ի յաղբերս ջուրց :

Թ . Մարտեաւ ընդ իս թշնամին , հանապաղ զիս կամի կորուսանել . այլ դու տը իմ ա՛յց արա մոլորեալ ոչխարիս , և կեցո՛ :

ՍՂ . Մարտեան չե իս 'ի տարապարտուց . և փոխանակ սիրոյ իմոյ մասնէին զիս . այլ ես յաղթս

կայի : Հատուցին ինձ չար փոխանակ բարւոյ . ատելուի փոխանակ սիրոյ խնոյ . այլ դու տէր իմ այց արա մոլորեալ ոչխարիս , և կեցո՛ւ :

Փ . Որ հովիւդ ես հօտից բանաւոր կենդանեաց . տուր ինձ յոյս կենաց ապաշխարութե , և դարձո՛ղ զմոլորեալս 'ի հօտ քո քո՛ւ , և կեցո՛ւ :

Թ . Մեղայ և աղաչեմ զքեզ . թողութի շնորհեա՛ մեղաց խնոց . քաւիչ իմ լե՛ր քո գթութիւնդ , որ միայնդ ես փրկիչ , և կեցո՛ւ :

ՍՂ . Մեղայ Խոր մեղայ . և զանօրէնութիւն իմ ես ինձէն գիտեմ : Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն , թող ինձ . արթնի ինձ և մի կորուսաներ զիս ըստ անօրէնութե խնոյ . քաւիչ իմ լե՛ր քո գթութիւնդ , որ միայնդ :

Փ . Մեղայ քեզ Խոր . մեղայ քեզ տէր . մեղայ , և քան զաւագ ծովու բազում են յանցանք իմ . սլաորանք աշխարհիս խաբեցին զիս . և եղև անապատուղ 'ի կենաց յուսոյդ . այլ դու անոխակալ և անյիշաչար փրկիչ , խնայեա՛ 'ի մեղուցեալ ծառայս , և կեցո՛ւ :

ՉԻԷ+ՉԻԷԻ:

Տէր իմ բազում են անօրէնուիք անձին խնոյ. ոչ յիշեցի զահեղ զգատաւանս քո. արդ անկեալ զքեզ աղաչեմ. շնորհեա՛ ինձ ապաշխարուի մօր, և ողորմեա՛ :

ՍՂ. Անօրէնուիք իմ բարձրացան քան զդուիս իմ. և ունի բեռն ծանր ծանրացան՝ ի վր իմ : Նեխեցան և փռեցան վերք իմ յերեսաց անզգամութե խնոյ. ոչ յիշեցի զահեղ զգատաւանս քո. արդ անկեալ զքեզ աղաչեմ. շնորհեա՛ ինձ ապաշխարութի տէր. և ողորմ :

Փ. Պաղատանս մատուցանեմք քեզ հայր երկնաւոր, մի անտես առներ զաղաչանս մեր. այլ անցո՛ղցատումս քո ի մէնջ. և յիշեա՛ զի պատկեր եմք բարերարութեդ :

Թ. Տր իմ գթութիւք քո բազում են յոյժ. առ խաւրս՝ զբարերարութիս քո, ունի և մաքսաւորին. և ինձ ողորմեա՛ :

ՍՂ. Գթութիւք քո բազում են տէր. և ըստ իրաւանց քոց կեցո՛ղիս :

Բազում են . որք հալածեն և նեղեն զիս . 'ի վկայութեց քոց ես ոչ խոտորեցայ . առ իս արան զբարերարութիս քո , ուն և մաք :

Փ . Անոխակալ և անյիշաչար տէր , որ գթալով 'ի մեղաւորս շնորհեցեր ասպաշխարութի . արդ գթան և յիս տօր 'ի մեղուցեալ և յանօրինեալ քո ծառայս . և փոխարկեան զգործօղս չարեաց 'ի զղջումն ասպաշխարութե , և կեցո :

Թ . 'ի տաճարի քում սրբուն փառաւորելով զքեզ . դու ունիս իշխանութի , ողորմեան մեզ :

ՍՂ . Այլ ես իմ բազում ողորմունքում մտից 'ի առն քո , և երկիր պագից 'ի տաճար սբ քո երկիւղեքո : Տր առաջնորդեան ինձ յարդարուն քում վն թշնամեաց խնց . և ուղիղ արան առաջի իմ զճանապարհս քո . դու ունիս իշխանութի :

Փ . 'ի տաճարի քում սրբութե հանապազ զքեզ դովեմք թաղաւոր փառաց . որ ունիս իշխանութի կենաց և փրկութե . ողորմեան մեզ :

ՀԻՔԶԷՖԵՐԻ :

Աստիճարութի արտասուսաւազան լինի, և լուանայ զբազմութի մեղաց. սովաւ շնորհեա՛յ յառաջ քան զվախճան զբաւութի և զմեծ քո զողորմութի :

ՍՂ. Ճարաւի է անձն իմ առքեղ ւծ հզօր և կենդանի. երբ եկից երևեցայց երեսացդ ւյ : Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր 'ի տուէ և 'ի գիշերի. և այն զի ասէինցիս զօրհանապազ, թէ ո՛ւր է ւծ քո. սովաւ շնորհեա՛յ յառաջ քան զվախճան :

Փ. Յորժամ դաս փառօք հօր յահագին աւուրն 'ի դատել զերկիր. և դողան սարսափմամբ երկրածինքս ւմ 'ի յահէ քումմէ. 'ինչստիլ քոյ յատենի դատաւոր ահեղ, և յակնարկել քո յարարածս, յիշեա՛յ և զիս զբազմամեղս. որ ընկըղմեալս եմ յանցանօք բանասարկութին խաբսմամբ. և հայցեմ զաւաղակին, տէր և զիս յիշեա՛յ. որ միայնդ ես փրկիչ :

Թ. Ձիա որ 'ի նաւի աշխարհի աւելկոծեն մեղք իմ. նաւահանդիստ ապաշխարութե շնորհեա՛ ինձ բազումսդորմ. և կեցո՛ :

ՍՂ. Կեցո՛ զիս ւած, զի հասին ջուրք յանձն իմ. ընկղայ ես 'ի խորս անդնդոց, ուր ո՛չ գոյ ինձ հանդիստ. նաւահանդիստ ապաշխարութե շնորհեա՛ ինձ բա :

Փ. Նաւապետ բարեգութ առքեղ ապաւինիմ. տո՛ւր ինձ ձեռն ուն երբեմն պետրոսի 'ի վր ալեացն. որ ծփիմս աւելկոծեալ յանցանօք մեղաց. և կեցո՛ :

Թ. Դու ես քո աղբիւր կենաց, բղխումն ողորմուէ. շնորհեա՛ փրկիչ անձանց մերոց զթողութի մեղաց մերոց :

ՍՂ. 'ի քէն է տր աղբիւր կենաց. և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս : Ծագեա՛ զողորմութիւն քո, որք ճանաչեն զքեզ. զարդարուիս քո, որք ուղիղ են սրտիւք. շնորհեա՛ փրկիչ անձանց մե :

Փ. Ար աղբիւրդ ես ծարաւեաց և հանդիստ աշխատելոց. ճանապարհ

մոլորեւոց . և հովիւ հողեոր բանաւոր հօտի . փափաքողացս առ քեզ քն ըեր նաւահանդիստ . և արբումեզ ծարաւեացս զբաժակ. քո քաղցրութե յանսպառ աղբերէդ :

Ուրբաւն :

'Ի տաճարի սրբութե քում ըւր տէր ձայնի խմում . և աղաչանք իմ ժամանեցեն 'ի յականջս քո տէր :

ՍՂ . Լուաւ ինձ 'ի տաճարէ սոյ իւրմէ ձայնի աղօթից իմոց . և աղաղակ իմ առաջի նր մօցէ յականջս նր . և աղաչանք իմ ժաման :

Փ . ԱՂՅ . Որ լուսատու ես աիւղերաց քն ան , լուսաւորեա՛ զիմ զխաւարայլն խորհուրդս , և կեցո՛ :

Փ . ՆՆԶ . Օրհնեալ ես տէր , և փառաւորեալ է քո անբաւ մարդասիրութիդ . զաղաչանս մեր քեզ մատուցանեմք , որ թագաւորդ ես յաւիտենից . զննջեցեալն մեր արժանի արա՛ տր ընդ ունիլ 'ի կեանւորդ յաւիտենից :

Թ . Արտատու ինձ շնորհեա՛ 'ի յապաշխարութի տէր . զի լուացից

զմեղս անձին խնոյ որպէս պոռնիկն
աղաչեմ, և կեցո՛ւ:

ՍՂ. Վաստակեցայ ես 'ի հեծու-
թէ իմում. լուացի զիմ գիշեր ըզ-
մահիճս իմ. և արտասուօք իմովք
զանկողինս իմ թացի. զի լուացից
զմեղս:

Փ. Ար աղբիւրդ ես անապական
քն անձ, զվիրաւորեալ անձն իմ 'ի
մեղաց՝ բժշկեա՛ տէր բղխմամբ ար-
տասուաց, և կեցո՛ւ:

Թ. Զմոլորեալ ծառայս խնդրեա՛
տէր. և մի գատապարտեր զիս 'ի
յաւուրն այցելուէ քոյ մարդասէր:

ՍՂ. Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ
զքեզ. և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Մոլորեցայ ես ոն՛ զոչխար կորու-
սեալ. խնդրեա՛ զծառայս քո. զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ.
և մի գատապարտեր զիս 'ի յաւուրն
այցելութէ քոյ մարդա:

Փ. Ար մոլորեցայ 'ի հօտէ քումմէ
հովիւ բարի. խնդրեա՛ զիս զմոլո-
րեալս. և արժանաւորեա՛ խառնիլ
'ի հօտ քո քն. և կեցո՛ւ:

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՅ

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԺԱՄՈՒ

ՈՐ ԿԱՔԱՐԻ 'Ի ԴԷՏԱ ՌԵԴԱԿՆԱՆ ԿՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՆԻՆԻ :

ԼՅԱՔ ԿԱՆԱԼՈՒՄՈՒ ՈՂՈՐԴՈՒՄԻՔՈՒՄ
ԿՆԾԱԿԱՐ և ՈՒՐԱԽ ԵՂԱՔ ՂԵՄԱՆ ԿԱՆ
ԿԱՆԱՐ ԿԵՆԱԿ ՄԵՐՈՅ :

ՈՒՐԱԽ ԵՂԱՔ ՎՈՒՍԱՆԱԿ ԿԱՆԱՐԿՆ,
յՈՐԱ ԽՈՆԱՐԿՆ ԿԱՐԱՐԵՐ ՂԱՆԴ և ԿԱՆ
ԿԱՆԱՐ, յՈՐԱ ԿԱՆԱՐ ՂԱՐԿԱՐԱՆԱ :

ՀԱՅԵԱՆԿ ԿԱՐ 'Ի ԾԱՌԱԿԱՐՈՒՄ, և 'Ի
ԿԱՐԾԱ ԿԱՆԱԿ ՔՈՅ, և ԿԱՆԱՐԿՆՈՐ
ԿԱՆ ՈՐԿԱՆԿ ՆՈՅԱ, ԵՂԻԿԻ ԼՈՅԱ ԿԱՆ
ԿԱՆ 'Ի ՎԵՐԱԿ ՄԵՐ :

ԶԿԱՐԾԱ ԿԱՆԱԿ ՄԵՐՈՅ ՈՒՂԻՂ ԿԱՐԱ
'Ի ՄԵՂ ԿԱՐ, և ԶԿԱՐԾԱ ԿԱՆԱԿ ՄԵՐ
ՈՅ ԿԱՆԱՐԿԱՆ ՄԵՂ :

ՓԱՌՔ ՀՈՐ, և ՈՐԿ :

ԵՒ ԿԱ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՆ ԿԱՐ ԿԱՆԱՐԿԱ
ԿԱՐ, ԿԱՆԱՐ ԿԱՆԱՐ և ՈՂՈՐԿԱՆ :

Օրհնու[թի, և փառք հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սբայ. այժմ և:

Օրհնութի երէն Տանկանցն Դանիէլ:

ՕՐՀՆԵԱԼ ես տր ւած հարցն մե, րոց. օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտեան:

Յիրաւունս անցուցեր զայս ւամ ը մեզ. արդար ես դու տէր. և ւամ դործք քո ճշմարիտ են:

Ճանապարհքքո ուղիղ են. և ւամ դատաստանք քո արդար են:

Դատաստան արդարուն ածեր 'ի վր մեր ը ւամի. և զոր ինչ ածեր 'ի վր մեր, և քաղաքի սբայ հարցն մե, րոց երուսաղէմի:

Արդարութ և յիրաւի ածեր զայս ւամ 'ի վր մեր վն մեղաց մերոց:

Անորինեցաք և յանցեաք ապրատամբ լինել 'ի քէն. մեղաք յւամի. և պատուիրանաց քոց մէք ոչ անսացաք:

Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որով պատուիրեցեր դու մեզ. զի զբարիս դտցուք մէք 'ի քէն:

Արդ զւամ զոր արարեր, և զոր ինչ

ածեր 'ի վր մեր, արդար դատաստանաւ արարեր :

Մատնեցեր զմեզ 'ի ձեռս [Թշնամեաց մերոց . անօրինաց՝ խառաց՝ և ասպատամբողաց :

'Ի ձեռս [Թադաւորի անօրինի և չարի քան զիմ երկիր մատնեցեր զմեզ :

Եւ արդ ոչ գոյ մեզ ժամ բանալ զբերանս մեր . զի յամօթ և նախա տինք եղաք ծառայից քոց, և սղաշ տօնէից :

Այլ մի մատներ զմեզ խաղառ վն անուան քոյ . մի ցրեր զուխտս քո . և մի 'ի բացեայ առնէր զողորմութիս քո 'ի մէնջ :

Վն արբահամու սիրելոյ քոյ . ի սահակայ ծառայի քոյ . և խրայէլի սղջ քոյ :

Խոտաացար նց և ասացեր, բազմացուցից զզաւակ ձեր ոն զաստեղս երկնից բազմութ . և ոն զաւաշ առ եզր ծովու :

Եւ արդ՝ տր նուաղեցաք մեք քան զիմ ազգս . և եմք տառապեալք յիմ երկրի այսօր վն մեզաց մերոց :

Ո՛չ գոյ՝ի ժամանակիս յայսմիկ իշխան, մարգարէ և առաջնորդ, ո՛չ ողջակէզք պատարագաց, և ո՛չ խունկէք օրինաց, և ո՛չ տեղի պատարագս մատուցանելոյ առաջի քոյ, և զողորմութի գտանել՝ի քէն:

Այլ անձամբք խոնարհեալք, և հոգւովք տառապանաց՝ ընդունելի լիցուք մէք ուն զողջակէզս խոյոց և զուարակաց, և ուն բիւրաւորս գաւանց պարարտաց:

Այնպէս ընդունելի լիցին պատարագք մեր այսօր առաջի քոյ, զի կատարեալ գացուք զկնի քոյ, և չեք ամօթ յուսացելոցս՝ի քեզ:

Եւ արդ գամք զհետքոյ իմ սրտիւք մերովք, երկնչիմք՝ի քէն, և խնդրեմք զերեսս քո տր, մի յամօթ առնէր զմեզ:

Այլ արա՛ առ մեզ լմ հեզութեքում և լմ բազում ողորմուէքում, փրկեա՛ զմեզ վմ սքանչելեաց քոց տէր, և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան:

Յամօթ լիցին ամենեքեան, որք չարչարեն զծառայս քո, ամաչե-

ցեալ լիցին բռնուիք նց, և ամ զօրութիւնք նց խորտակեսցին:

Եւ ծանկեցին, զի դու ես տէր ամ միայն՝ որ փառաւորեալդ ես՝ ի վր ամ տիեզերաց:

Օրհնեալ ես դու տէր ամ հարցն մերոց. գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան:

Եւ օրհնեալ է անունն քի փառաց քոց. գովեալ և առ:

Օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց սրբութե քոյ. գով:

Օրհնեալ ես ի վր աթոռոյ արքայութե քոյ. գով:

Օրհնել ես որ նստիս ի քրովբէս, և հայիս յանդունդս. գով:

Օրհնեալ ես ի վր հաստատուե երկնից. գով:

Օրհնեցէք ամ գործք ան զտէր. օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան:

Օրհնեցէք երկինք զաւր. օրհնեցէք: Օրհնեցէք հրեշտակք ան և ջուրք՝ որ ի վերոյ երկնից զաւր. օրհն:

Օրհնեցէք զօրութիւն ան՝ արեգակն և լուսին զաւր. օրհն:

Օրհնեցէք ատենդք երկնից՝ անձրեք և ցօղք զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք ամ հողմք՝ հուր և ջեր զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք ցուրտ և տօթ , ցօղ և ձիւնաբեր զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք սառն և սլարդ , եղեամն և ձիւն զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք տիւք և գիշերք , լոյս և խաւար զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք ամառք և փայլատապանք և երկիր զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք լերինք , բլուրք , և ամ բոյսք երկրի զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք աղբիւրք , ծովք՝ և գետք զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք կէտք և ամ կայտառք , որք 'ի ջուրս , և թռչունք երկնից զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք դազանք և անասունք , և որդիք մարդկան զտէր . օրհն :

Օրհնեցէ ինչ զաւր . օրհնեցէ , և բարձր արասցէ զնա յաւիտեան :

Օրհնեցէք քահանայք զաւր . օրհն :

Օրհնեցէք ծառայք ան զաւր . օրհն :

Օրհնեցէք անձինք և շունչք ար-

դարոց զտէր • օրհ :

Օրհնեցէք սբբ և խոնարհք սրտիւք
զտէր • օրհ :

Օրհնեցէք անանիա , աղարիա՝ և
միսայէլ զտէր • օրհ :

Փառք հօր : Այժմ և միշտ :

Օրհնեցէք զարարիչն արարածոց ,
զտէրն տերանց , զԹադաւորն Թա-
դաւորաց , զնձն աստուծոց : Օրհ-
նեցէք՝ դովեցէք՝ բարեբանեցէք • զի
քաղցր է , զի յաւիտեան է ողոր-
մութի նորա :

Եւ ապա ասէն զհարցն ըստ պատշաճի :

Քարոզ զինի հարցին :

Եկեալքս ամենեքեան 'ի սբ կա-
թողիկէ և առաքելական եկեղեցի ,
աղաչեսցուք զմիածին որդին տօյ , ըզ-
տրն մեր և զփրկիչն յս քս : Որ էջ
փառօք հօր 'ի մէջ հնոցին • և փրկ-
կեաց զերիս մանկունսն 'ի քաղ-
դէացւոց անտի : Լուսաւոր և սբ
պահեսցէ զմիտս մեր • զի մի երբէք
խաբեսցուք մեք 'ի մեղաց , և 'ի ցան-
կութէ աշխարհի : Այլ արժանի ե-

դիցուք պահել զպատուիրանս նր,
առնուլ զպօսակն լուսոյ և կենաց՝ի
յանձինս մեր :

Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց
Ճշմարիտն ի՞նչ քի՞տ ար մեր, կեցո՞
և ողորմեա՛ :

Տէր ողորմեա՛ : Երիցա :

Մաղթանք ՚ի ինչալէի, և յայլ փրկու
նական փօնս :

Հզօր՝ յաղթօղ՝ սքանչելագործ, սբ
մեծի յարուէն քի՞նչ ի՞նչ մերոյ վայելէ
փառք իշխանուի և պատիւ այժմ
և միշտ և յաւիտ :

Մաղթանք ճարփիւրոսաց :

Յօդեա՛ տէր զցօղ բարերար ողոր
մութե քոյ ՚ի մեղուցեալ անձինս
մեր, շիջո՞ զքոց հնոցի յանցանաց
մերոց, և փրկեա՛ զմեզ ՚ի յաւիտե
նական հրոյն : Արա՛ արժանի ընդ
երիս նք մանկունան, և լը երանելի
նք վկայսն՝ օրհնել զքեզ և գովել
և քեզ գոհուի և փառս մատուցա
նել հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սբ

այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից :

Մաշխանք ապահոյ :

Յօդեա տէր զցօղ բարերար ողորմութե քոյ 'ի մեղուցեալ անձինս մեր . շիջո՛ղ զբոց հնոցի յանցանաց մերոց . և փրկեա՛ զմեզ 'ի յաւիտենական հրոյն : Արա՛ արժանի ընդերիս նք մանկուանս , և ը երանելի նք վկայանս օրհնել զքեզ՝ դովել և ասել . յծ քաւեա՛ զիս զմեղաւորս . յծ քաւեա՛ զիս զմեղաւորս , յծ քաւեա՛ զիս զմեղաւորս 'ի մեղաց , և կեցո՛ :

Եւք Մաշխանք նախաճաճնի :

ՄԵԾԱՅՈՒՍՅԷ անձն իմ զտօր . և ցնծասցէ հոգի իմ յով փրկչաւ իմով :

Այց արար 'ի վր խոնարհուէ ազախնոյ իւրոյ . այսուհետեւ երանելիցեն ինձ յով ազգք :

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն . և նք է անուն նորա :

Ողորմուի արար յաղգաց յաղգս
երկիւղածաց իւրոյ . և արար զգո-
րութի բազկաւ իւրով :

Յրուեաց զամբարտաւանս 'ի մտաց
սրտից . և քակեաց զհզօրս յաթոռոց :

Զխոնարհս բարձրացոյց . զկարօտս
էլից բարութ . և զմեծատունս ար-
ձակեաց ունայնս :

Պաշտպանեաց իէլի ծառայի իւ-
րոյ , յիշեւով զողորմուի իւր :

Ոմ խօսեցաւ առ հարս մեր . ըսաք
րահամու՝ և զաւակիներ յաւխտեան :

Օրհնուի Ձաթաբիայի՝ հօրն
Յովհաննու Ռիբլի :

Օրհնեալ տէր ւած իէլի՝ որ յայց
էլ , և արար փրկուի ժողովրդեան
իւրոյ :

Յարոյց մեզ զեղջիւր փրկուի 'ի
տանէ դաւթի ծառայի իւրոյ . ոմ
խօսեցաւ բերանօք նրցն . որք յաւի-
տենից մարգարէքն էին :

Փրկուի 'ի թշնամեաց մերոյ . և 'ի
ձեռաց ւամ առեւեաց մերոյ :

Առնել ողորմուի առ հարսն մեր . և
յիշել զկառահարանս սրբուի իւրոյ :

Չերգումն՝ զոր երգումաւ արաճա-
մու հօր մերոյ, տալ մեզ առանց եր-
կիւղի զփրկուի 'ի Թշնամեաց մերոց:

Պաշտել զնա սրբուք և արդարու-
թիւ առաջի նորա զամ աւուրս կե-
նաց մերոց:

Եւ դու մանուկ, մարդարէ բարձ-
րելոյն կոչեսցիր, գնասցես առաջի
տն պատրաստել զճանապարհս նր:

Տալ զգիտուի փրկուի Ժողովըր-
դեան իւրոյ 'ի Թողուի ամ մեղաց
մերոց:

Վն գթոյ ողորմուի տն այ մերոյ,
որով երևեցաւ մեզ արեգակն 'ի
բարձանց՝ լուսաւոր առնել զնա-
ւար մեր:

Ծագել զայս 'ի վր այսոցիկ՝ որք
նստեաք 'ի խաւարի և 'ի ստուերս
մահու, ուղղել զոտս մեր 'ի ճանա-
պարհս խաղաղութի:

Աշօ՛ւ, Ժեբունայն սիմեօն:

Արդ՝ արձակեա՛ զծառայս քո ար-
լի բանի քում 'ի խաղաղութի, զի
տեսին աչք իմ զփրկութի քո, զոր

140 ԱՌԱՌՕՏԵԱՆ

պատրաստեցեր առաջի իմ ժողովրդոց :

Եւ յայտնուի հեթանոսաց . և փառք ժողովրդեան քում ինչի :

Փառք հօր և որդ :

Եւ ապա առի Տէժացուսցէն , ըստ
պապշածի :

Քաւու զինի Տէժացուսցէին :

Սբ զիծածինն՝ և զիմ նքս բարե-
խօս արասցուք առ հայր յերկինս .
զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և գթա-
ցեալ կեցուցէ զարարածս իւր , ա-
մենակալ տէր :

Ազօր + հաւաքիւսաց և պահոց :

Ընկալ տր զաղաչանս մեր բարե-
խօսուք նք իծածնին անարատ ծնո-
ղի միածնի որդւոյ քոյ . և աղաչանօք
իմ նքց քոց . և որոց այսօր է յիշա-
տակ : Ընկալ մեզ տէր , և ողորմեա՝
ներեա՝ քաւեա՝ և թող զմեզս մեր :

Արժանաւորեա՝ դոհուք փառա-
ւորել զքեզ ը որդւոյ և ը սբ հոգ-
ւոյդ այժմ և միշտ և :

Քաւիւն շինի Տէժացւոցէն իւր իւրի
աւանդ :

Եւ ևս խաղաղութիւն զտէր :

Վս նբ տեղւոյս շինուէ, և բարե-
կարգութիւն . զտէր աղաչեսցուք :

Վս ժողովրդեանս՝ որք մտանեն ը
դրունս սբյ եկեղեցւոյ . զտէր աղ :

Վս ըսունելոյ զսղաղատանս սց ը
մեծի ողորմութիւն իւրում, զտէր :

Եւ ևս վս միա : Զանձինս : Ողոր :

Աշօ՛ր :

Դու ես թագաւոր յաւիտեանս
յաւիտենից քս անժ մեր : Եւ քեզ
ընդ հօր, և հոգւոյդ սրբոյ վայելէ
փառք, իշխանութի և սլատիւ այժմ
և միշտ, և յաւիտ :

Եւք իւշաբեցից աւեփաբանին :

Եղիցի անունն ան օրհնեչ՝ ի յայսմ
հետէ մինչև ՚ի յաւիտեան :

Օրհնեցէք մանկունք զտր . և օրհ-
նեցէք զանունն ան : Եղիցի անունն ան
օրհնեչ յայսմ հետէ մինչև ՚ի յաւի-
տեան : Յարևելից մինչ ՚ի մուտս ա-

Եւ ու օրհնել է անուան ան. 'ի յայսմ
հետէ մինչև 'ի յաւիտեան :

Փառք և երկրպագութի հօր և որդւոյ, և սբջ հոգւոյն. և այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն. 'ի
յայսմ հետէ մինչև 'ի յաւիտեան :

Արի տէր օղնեայ մեզ, և փրկեալ
զմեզ վասն անուան քոյ :

Արի և մի մերժեր զմեզ խաղառ
վն անուան քոյ :

Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան՝
անժ քո սին յազգէ յազգ :

Օրհնեալ անձն իմ զայր. օրհնեցից
զտէր կենդանութե իմոյ :

ՍՐ. Օրթի :

ՔՀ. Խաղաղութի ամենեցուն :

ԴՊ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

ՍՐ. Երկիւղածութի լուարուք :

ՔՀ. Սբջ աւետարանիս որ ըստ
մատթէոսի :

ԴՊ. Փառք քեզ տէր անժ մեր :

ՍՐ. Պաշտօնումէ :

ԴՊ. Ասէ անժ :

Աւետարան ըստ Մատթէոսի :

ԴԿ . ԲԿ .

ԵՒ յերեկոյն շաբաթուն յորում
լուսանայր միաշաբաթին , եկն մա-
րիամ մագդաղենացի՝ և միւս մա-
րիամն տեսանել զգերեզմանն : Եւ
ահա՛ շաբաթումն մեծ եղև , զի հրեշ-
տակ ան իջեալ յերկնից՝ մատու-
ցեալ 'ի բաց թաւալեցոյց զվէմն 'ի
գրանց անտի . և նստէր 'ի վր'նր :
Եւ էր տեսիլ նորա իբրև զփայլակն .
և հանդերձ նր սպիտակ իբրև զձիւն :
Եւ յահա՛ անտի՝ նր խռովեցան սրա-
հապանքն , և եղեն իբրև զմեռելն :
Պատասխանի ետ հրեշտակն՝ և ասէ
ցեանայս . մի երկնչեք գուք , գիտեմ,
զի զյն զխաչելեալն խնդրէք . չէ
աստ . քանզի յարեաւ ոմ յասացն .
եկայք և տեսէք զտեղին՝ ուր կայր :
Եւ վազվազակի երթայք ասացէք
աշակերտացն նորա , թէ յարեաւ .
և ահա՛ յառաջանայ քան զձեզ 'ի
գալիլեա . անդ տեսանիցէք զնա .
ահա՛ ասացի ձեզ : Եւ ելեալ վազ-

վաղակի 'ի գերեզմանէ անտի ահի
 և խնդու[թ]ք բազմաւ, ընթանային
 պատմել աշակերտացն : Եւ ահա
 պատահեցաւ նոց յս և ասէ, ողջ էք :
 Եւ նոքա մատուցեալ կալան զոտս
 նր, և երկիրպագին նմա : Յայնժամ
 ասէ ցնոս յս, մի երկնչիք՝ երթայք
 ասացէք եղբարցն խնոց, զի երթի-
 ցեն 'ի գալիլէա՝ և անդ տեսցեն
 զիս : Իբրեւ նոքա գնացին, ահա ու-
 մանք 'ի զօրականացն եկին 'ի քա-
 ղաքն, և պատմեցին քահանայապե-
 տիցն զամ, որ ինչ եղևն : Եւ նոքա
 ժողովեալ հանդերձ ծերովքն՝ խոր-
 հուրդ առեալ, արծաթ յոյժ ետուն
 զօրականացն, և ասեն. առասըլք,
 եթէ աշակերտքն նորա եկեալ դի-
 շերի գողացան զնա՝ մինչ մէք 'ի քուն
 էաք : Եւ եթէ լուր լիցի այդ առ-
 դատաւորն, մէք հաճեսցուք զնա,
 և զձեզ անհոգս արասցուք : Եւ նոց
 առեալ զարծաթն, արարին ուղ ու-
 սանն : Եւ ել համբաւս այս 'ի հրէից
 մինչև ցայսօր :

Իսկ մետասան աշակերտքն գնա-
 ցին 'ի գալիլէա, 'ի լեառն՝ ուր

Ժամագիր եղև նոցա յն: Իբրև տե-
սին զնա՝ երկիրպագին նմա . և ո-
մանք երկուացան: Եւ մատուցել
յն խօսեցաւ ը նս և ասէ . տուաւ
ինձ ամ իշխանութի, յերկինս և
յերկրի: Ոսկ առաքեաց զիս հայր,
և ես առաքեմ զձեզ: Գնացէք աշ-
տուհեաւ, աշակերտեցէք զամ հե-
թանոսս . մկրտեցէք զնոսս յանուն
հօր և որդւոյ և հոգւոյն սւրբ: Ու-
սուցէք նոցա պահել զամ զոր ինչ
պատուիրեցի ձեզ . և ահաւասիկ
ես ը ձեզ եմ զամ աւուրս մինչև
'ի կատարած աշխարհի:

Ա-Ե-Գ-Ե-Ն Ը-Գ Մ-Ե-Ի-Ն:

ԲԶ . ԴԶ .

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ քանզի ուր-
բաթ էր՝ որ 'ի շաբաթն մտանէր,
եկեալ յովսէփ, որ յարիմաթեայն
էր, այր պարկեշտ՝ նախարար . որ և
ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեն
այ: Համարձակեցաւ եմուտ առ
պիղատոս, և խնդրեաց զմարմինն
յնի . և պիղատոս զարմացաւ, թէ

այնչափ վաղ մեռաւ : Եւ կոչեալ
առ ինքն զհարիւրապետն , եհարց
զնա , և ասէ՝ Թէ արդարեւ այն-
չափ վաղ մեռաւ : Եւ իբրեւ ստու-
գեաց 'ի հարիւրապետէ անտի՝ շը-
նորհեաց զմարմինն յովսէփայ : Եւ
յովսէփ գնեաց կտաւ , և իջու-
ցեալ զնա պատեաց կտաւովն . և
եդ 'ի գերեզմանի , որ էր փորեալ
'ի վիմէ . և Թաւալեցոյց վէմ մի
'ի դուռն գերեզմանին : Իսկ մա-
րիամ մագդաղենացի , և մարիամ
յակոբայ և յովսէայ տեսին զտե-
ղին՝ ուր եդաւ : Եւ իբրեւ էանց շա-
բաթն , մարիամ մագդաղենացի , և
մարիամ յակոբայ և սողոմէ՝ չոգան
պատրաստեցին խուռնկս , զի եկես-
ցեն և օծցեն զնա :

Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն
գան 'ի գերեզմանն ընդ արեւագալն ,
և ասեն ցմիմեանս , ո՞վ Թաւալե-
ցուսցէ մեզ զվէմն 'ի դրաց գերեզ-
մանին : Եւ հայեցեալ տեսին , զի
Թաւալեցուցեալ էր զվէմն 'ի գե-
րեզմանէն . քանզի էր մեծ յոյժ :
Եւ մտեալ 'ի ներքս 'ի գերեզմանն ,

տեսին զերխաասարդ մի, զի նստէր
 ընդ աջմէ կողմանէ զգեցեալ սլաա-
 մուճան սպիտակ, և զարհուրեցան:
 Եւ նա ասէ ցնոսա. մի երկնչեք՝
 զյս խնդրէք, զնազովրեցի զխաչե-
 լեալն, յարեաւ. չէ աստ. ահա-
 ւադիկ տեղին, ուր եղին զնա: Այլ
 երթայք ասացէք ցաշակերտսն նո-
 րա, և ցպետրոս. թէ ահա յառա-
 ջագոյն երթայ քան զձեզ ՚ի գալի-
 լեայ՝ անդ տեսանիցէք զնա, որպէս
 ասացն ձեզ: Եւ իբրեւ լուսն՝ ելին
 և փախեան ՚ի գերեզմանէն. քան-
 զի զահի հարեալ էին. և ՚չ ումեք
 ինչ ասացին, զի երկնչէին:

Աւետարան ըստ Առ-իստոս:

ԱԿ. ԳԿ.

Եւ ահա այր մի անուն յովսէփ,
 որ էր նախարար, այր բարեգործ և
 արդար: Սա չէր միաբանեալ ընդ
 խորհուրդս և ընդ գործսնոցա, յա-
 ըմաթեայ քաղաքէ հրէից, որ և
 ինքն իսկ ակն ունէր արքայուէն ւոյ:
 Սա մատուցեալ առ պիղատոս՝

խնդրեաց զմարմինն յսի : Եւ իջու-
ցեալ զնա պատեաց պատառակա-
լաւ . և եդ 'ի կռածոյ գերեզմա-
նին , ուր չէր բնաւ զոք եդեալ : Եւ
օրն էր ուրբաթ , և շաբաթ լուսա-
նայր . և երթային զհետ նորա կա-
նայք՝ որք եկեալ էին ընդ նմա 'ի
գալիլէէ . տեսին զգերեզմանն , և
ունդ եդաւ մարմինն նր : Դարձան և
պատրաստեցին խուռնկս և իւղս , և 'ի
շաբաթուն հանդարտեցին վս պա-
տուիրանին :

Բայց 'ի միաշաբաթուն վաղքաջ
ընդ առաւօտն եկին 'ի գերեզմանն ,
բերին զխուռնկսն , զոր պատրաստե-
ցին . և այլ կանայք ընդ նոսա : Եւ
գտին զվէմն թաւալեցուցեալ 'ի գե-
րեզմանէ անտի . և մտեալ 'ի ներքս ,
ոչ գտին զմարմինն ինն յսի : Եւ եղև
ընդ հիանալն նոցա վս այնորիկ , և
ահա արք երկու հասին առ նս 'ի
հանդերձս լուսաւորս : Եւ իբրև
զահի հարան՝ և խոնարհեցուցին
գերեաս իւրեանց յերկիր , ասէն
ցնոսա . զի՞ խնդրէք զկենդանին ը
մեռեալս . չէ՞ աստ , այլ յարեալ :

Յիշեցէ՛ք ոմի խօսեցաւն ը ձեզ՝ մինչ
էրն 'ի գալիլէա . և ասէր, [Թէ պարտ
է որդւոյ մարդոյ մատնիլ 'ի ձեռս
մարդոց մեղաւորաց, և 'ի խաչ ե-
լանել, և յերրորդ աւուր յառ-
նել: Եւ յիշեցին զքանս նորա, և
դարձան պատմեցին զայս ամ մե-
տասանիցն, և այլոցն ամենեցուն:
Եւ էին մարիամ մագդաղենացի,
և յովհաննայ, և մարիամ յակո-
բայ, և այլք ընդ նս, որք պատմե-
ցին զայս առաքելոցն: Եւ երևե-
ցան առաջի նոցա շաղիաղփու[Թի
բանք նոցա, և չհաւատային նոցա:
Բայց պետրոս յարուցեալ ընթա-
ցաւ 'ի գերեզմանն . և հայեցեալ
տեսանէ զկտաւսն լոկ, զի կային .
և գնաց ընդ միտս զարմացեալ՝ [Թէ
զինչ եղև:

Աւեփաբան ըսք Յովհաննու:

ԱԶ . ԳԶ .

Յետ այսորիկ աղաչեաց զպիղա-
տոս յովսէփ, որ յարիմաթեայ էր
աշակերտ յսի 'ի ծածուկ վասն ա-

հին հրէից, զի բարձցէ զմարմինն
յսի: Եւ հրամայեաց պիղատոս,
Եկն և եբարձ զնա: Եկն և նիկողի-
մոս՝ որ եկեալն էր առ յս 'ի գիշե-
րի զառաջինն, և եբեր զմուռս խառն
ընդ հալուէս, իբրև լտերս հարիւր:
Առին զմարմինն յսի. և պատեցին
կտաւովք և խնկօք հանդերձ, ուղ-
օրէն էր հրէից պատել: Եւ էր 'ի
տեղւոյն յորում խաչեցաւ՝ սար-
տեղ, և 'ի պարտիզի անդ գերեզ-
ման նոր. յորում ոչ ոք երբէք էր
եղել: Անդ վս ուրբաթուն հրէից,
զի մօտ էր գերեզմանն՝ եղին զյս:
Եւ 'ի միաշաբաթոյն մարի-
ամ մագդաղենացի գայ առա-
ւօտուն ընդ արշալոյսն 'ի գերեզ-
ման անդր՝ և տեսանէ զվէմն բար-
ձեալ 'ի դրաց գերեզմանին: Ապա
ընթանայ և գայ առ սիմոն պե-
տրոս, և առ միւս աշակերտն՝ զոր
սիրէրն յս, և ասէ ցնոսա. բարձին
զտէր 'ի գերեզմանէ անտի. և ոչ
գիտեմ, ուր եղին զնա: Եւ պե-
տրոս և միւս աշակերտն, և գային
'ի գերեզմանն. ընթանային երկո-

քեանն 'ի միասին . և միւս աշա-
կերտն յառաջեաց' ընթացաւ վա-
ղագոյն քան զպետրոս' և եկն նախ
'ի գերեզմանն : Եւ խոնարհեալ
տեսանէ , զի կային անդ կտաւքն .
բայց 'ի ներքս ոչ եմուտ : Եկն և
սիմոն պետրոս' որ գայրն զկնի նր .
և եմուտ 'ի գերեզմանն , և տեսանէ
զկտաւան , զի կային անդ . և վար-
չամակն' որ էր 'ի գլուխ նորա , ոչ
ընդ այլ կտաւան կայր , այլ ուրոյն
ծալեալ 'ի մի կողմն : Յայնժամ ե-
մուտ և միւս աշակերտն , որ եկեալն
էր յառաջագոյն 'ի գերեզմանն . ե-
տես և հաւատաց . զի չեւ ևս գիտէին
զգիրսն , [Թէ պարտ է նմա 'ի մեռե-
լոց յառնել : Չոգան գարձեալ առ
միմեանս աշակերտքն : Բայց մա-
րիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին
և լայր : Եւ մինչդեռ լայր , խոնար-
հեցաւ 'ի գերեզմանն , և տեսանէ
երկուս հրեշտակս 'ի սպիտակս , զի
նստէին մի 'ի սնարից և մի յանո-
սից , ուր կայր մարմինն յսի : Եւ
նոքա ասէն ջնա՝ կին գու զի՞ լաս :
Ասէ ջնոսա . զի բարձին զտէրն իմ

'ի գերեզմանէ աստի . և ոչ գիտեմ
 ուր եգին զնա : Չայս իբրեւ ասաց,
 դարձաւ 'ի Թիկունա կոյս, և տե-
 սանէ զյս, զի կայր . և ոչ գիտէր
 Թէ յս իցէ : Ասէ ցնա յս, կին դու՝
 զի՞ լաս, զո՞ խնդրես . նմա այսպէս
 Թուեցաւ Թէ սլարտիզսկանն իցէ .
 ասէ ցնա . տէր՝ եթէ դու բարձեր
 զնա, ասա՛ ինձ ուր եգեր զնա, զի
 ես առից զնա : Ասէ ցնա յս . մա-
 րիամ . և նա դարձաւ՝ և ասէ ցնա
 եբրայեցերէն՝ րաբունի, որ Թարգ-
 մանի վարդապետ : Ասէ ցնա յս . մի
 մերձենար յիս . զի չեւ եւ ելեալ եմ
 առ հայր իմ . այլ երթ դու առ եղ-
 բարս իմ, և ասա՛ ցնա : Ելանեմ ես
 առ հայրն իմ, և առ հայր ձեր . և
 անձն իմ, և անձ ձեր : Գայ մարիամ
 մագդաղենացի, և սլատմէ աշակեր-
 տացն . եթէ ետես նա զոր, և զայս
 ինչ ասաց ցնա :

ԵՐԳ ՎՆԻ Ի-ՂԲԵՐԻՉ ՄԵ-
 ԳԱՐԱՆԻՆ :

Փառք յարուէ քոյ տր . ոչ դա-
 դարեցայց քս օրհնել զքեզ զամ ա .

աւուրս կենդանութե խմոյ :

Փառք յարութե քոյ տր . ոչ դա-
դարեցայց յս գովել զքեզ զիմ ա-
ւուրս կենդանութե խմոյ :

Ես ոչ դադարեցայց փրկիչ փա-
ռաւորել զքեզ զիմ աւուրս կեն-
դանութե խմոյ :

Եւք աշուհաթի կիւսկէտն . երեւ-
կեմէս , և շնորհիւն Բարձր աստ :

Զիմ աւուրս կենաց խմոց ես ոչ
դադարեցայց օրհնել զքեզ քս փր-
կիչդ աշխարհի :

Զիմ աւուրս :

'Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր
'ի սրբութի , և օրհնեցէք զտէր :

Աստ օրհնեցէք իմ ծառայք ին
զոր 'ի սրբութի . և օրհնեցէք զոր :

Գալստէան ազգոմէան :

Դասք լուսեղէն զուարթնոցն
սպասէին մեծի գալստեանն ին :

Եւ երգէին երգ նոր՝ օրհնեալ է
քո նք գալուստդ :

Զափի :

Լուսապայծառ հրեշտակին նստելով 'ի կենսատու գերեզմանին :

Եւ աւետէր կանանցն՝ յարեալ աստուած :

Համբարձման :

Համբարձէք իշխանք զգրունս ձեր 'ի վեր : Եւ դայ մտանէ փառօք 'ի փառս :

Հոգւոյ Գալափեան :

Իջեալ հոգին յառաքեալն, և հրազինեաց զընտրեալն անկէզ 'ի սուրբ վերնատունն : Եւ հանդեալ նոքօք յազգս մարդկան զանազան լեզուաց բաժանմամբ :

Աւրտալսի :

Յնծայ Թաբօր հերմոնիւ, և առաքեալքն 'ի հայրական ձայնէն Թմրեալք : Եւ կենդանեաց և մեռելոց տէր ծանուցին զքեզ մովսէս և հեղիաս :

Խալի :

Այսօր եկեալ կամաւ տէրն 'ի խաչ, և տարածեաց զբազուկս իւր 'ի նմա :

Ծննդէան :

Հոյլք հոգեղէնք ընդ հովիւան
քարոզէին 'ի յանբանից մսուր ըզ-
բանն բազմէլ: Եւ մոգքն աստեղն
գուշակեալ մատուցին զընծայսն
խորհրդոյ:

Տէառն ընդառաջին :

Քառասնօրեայ տղայ և փոքր օրինա-
ղիր՝ անօրինաբար եկն 'ի տաճարն :
Եւ սիմէոն գգուէր գրկօքն . և
յօրինաց կապից լուծումն հայցէր
'ի կեանս աւետարանի :

Քառու զնի ի-շաբէրից աւետա-
րանին , և երգոյն :

Զուարճացեալքս մեծաւ ուրա-
խութեամբ յարութէ ան մե-
րոյ և փրկչին յսի քրիստոսի: Ար եղև
սրտուղ և անգրանիկ ամ ննջեցե-
լոց: Խորտակեաց զգրունս գծո-
խոց . և ելոյծ զբռնուի մահու: Եւ
ես յոյս հաստատութե՝ վերստին
նորոգման կենդանութե ամ մարդ-
կան: Խնդրեսցուք հաւատով 'ի
փրկչն մերմէ յսէ քսէ , զի զմեզ

արժանի արասցէ յարութէ իւրոյ .
 կերպարանակից առնել զմարմին
 խոնարհութե մերոյ ըստ նմանութե
 մարմնոյ փառաց իւրոց : Ասան զի
 զայս խոստացաւ՝ զմեծ և զանճա-
 ուելի շնորհս պարգևել սիրելեաց
 իւրոց ճշմարիտն լծ յիսուս քն տր
 մեր, կեցո՛ւ և ողոր :

Աշօրի :

Ամենակեցոյց ճշմարիտ՝ նք մեծի
 յարութեան քնի այ մերոյ վայելէ
 փառք իշխանութի և պատիւ այժմ և :

Եւ ասի ինքն :

ՈՂՈՐՄԵԱ՛ ինձ լծ մեծի ո-
 ղորմութե քու՛մ, ըստ բազում գթութե
 քու՛մ քաւեա՛ զանօրէնութիւն իմ :

Առաւել լուսնիս յանօրէնութե-
 նէ իմմէ . և ՚ի մեղաց իմոց նք արա՛
 զիս :

Զանօրէնութիւն իմ եւս ինձէն դի-
 տեմ . և մեղք իմ առաջի իմ եմ յիմ
 ժամ :

Քեզ միայն մեղայ տէր . և զար
 առաջի քոյ արարի :

Ո՞տ արդար եղիցիս ՚ի բանս քո, և

յաղթեսցես 'ի դատելն քո :

Անօրէնութիւն յղացաւ . և 'ի մեղս
ծնաւ զիս մայր իմ :

Դու ինքն զճշմարտութիւն սիրեցեր .
զանյայտս և զծածկեալս իմաստութիւն
քոյ յայտնեցեր ինձ :

Յօրեա՛ յիս մշտեալ և նք եղէց .
լուա՛ , և քան զձիւն սպիտակ եղէց :

Լսելի արա՛ ինձ ինքն զցնծութիւն և
զուրախութիւն . և ցնծասցեն ոսկերք
իմ տառապեալք :

Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց .
և զիմ անօրէնութիւնս իմ քաւեա՛
յինէն :

Զսիրտ նք հաստատեա՛ յիս ձեռն ,
և զհոգի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի
իմում :

Մի ընկենուր զիս ինքն յերեսաց
քոց . և զհոգի քո նք մի հաներ
յինէն :

Տո՛ւր ինձ ցնծութիւն փրկութիւն . և հոգ
ւով պետութիւն քոյ հաստատեա՛ զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս
քո . և ամպարիշտք առ քեզ դարձ
ցին :

Փրկեա՛ զիս յարեմէ ձեռն ձեռն փրկեա՛

կուէ իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ յար-
դարութեան քում :

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս ,
բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիս քո :

Թէ կամեցեալ էիր՝ պատարագս
մատուցանէաք . բայց դու ընդ ող-
ջակէզս իսկ ոչ հաճեցար :

Պատարագ ւոյ հոգի խոնարհ . ըզ-
սիրտ նք և զհոգի խոնարհ՝ ւծ ոչ
արհամարհէ :

Բարի արա նոր կամօք քովք սիոնի,
և շինեսցին պարիսպքն ելմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատա-
րագս արդարութի . ուխտից պա-
տարագս հանցեն 'ի սեղան քո զը-
ւարակս :

Փառք հօր . Այժմ և :

Եւ ապա ասի ոչորմեայն ըստ
պապշածի :

Քաբուզ զինի ոչորմեայի :

Երկրպագեմք քեզ տէր ւծ մեր
անցեալքս ընդ երկարութի գիշե-
րիս և կանխեալքս 'ի տեղւոջ խոս .

տոժանուլթէ, մատուցանեմք զա-
ռաւօտու զաղօթս մեր: Զքեզ ւոր
օրհնեմք և փառաւորեմք, և զքէն
ւոր գոհանամք. որ արժանի արա-
րէր զգիշերս խաղաղութք անցու-
ցանել, և հասանել 'ի ժամ առա-
ւօտու: Արժանաւորեա՛ զմեզ ւոր
անճառ խոստմանց քոյ, զոր խոս-
տացար սիրելեաց քոյ՝ ճշմարիտդ
ւած յս քս տէր մեր, կեցո՛ և ողոր:
Ողորմեաց մեզ տէր ւած մեր ըստ
մեծի ողորմուէ քում. ասացուք
ամենեքեան միաբանութի: Տէր ողոր-
մեա՛, տէր ողորմ:

Մաղխան, յաբուիէ:

Ողորմած՝ գթած՝ ճշմարիտ՝ նք
մեծի յարութեան քսի ւայ մերոյ
վայելէ փառք իշխանուի և սլատիւ:

Մաղխան, պահոց:

Ողորմութի և գթութի քով լո՛ւր
մեզ տէր և ողորմեա՛, ներեա՛ քա-
ւեա՛ և թող զմեզս մեր: Արժանա-
ւորեա՛ գոհութի փառաւորել զհայր
և զորդի և զսբ զհոգիդ. այժմ և
միշտ:

Մաշկան + ճարտիրոսաց :

Բարեխօսութիւնք և աղօթիւք սրբոց
մարտիրոսացն՝ որոց այսօր է յիշա-
տակ, և իմ սրբոց քոց՝ լուր մեզ
մօր և ողորմեա՛ . ներեա՛ քաւեա՛ և
թող զմեզս մեր : Արժանաւորեա՛
գոհութիւնք փառաւորեւ զհայր և :

Աւելուիա . աւելուիա :

Օրհնեցէ՛ Բ զմօր յերկինս . օր-
հնեցէք զնա՛ ի բարձունս :

Օրհնեցէք զնա իմ հրեշտակք նր .
օրհնեցէք զնա իմ զօրութիւնք նորա :

Օրհնեցէք զնա արեգակն և լու-
սին . օրհնեցէք զնա իմ աստեղք և
լոյս :

Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից . և
ջուրք՝ որ ի վերոյ քան զերկինս
օրհնեցէք զանունն տն :

Զինա ասաց և եղեն . հրամայեաց,
և հաստատեցան :

Կացոյց զնա յաւիտեանս յաւիտե-
նից . սահման եդ՝ և ոչ անցանեն .

Օրհնեցէք զմօր յերկրէ վիշապք,
և իմ խորք :

Հուր և կարկուտ՝ ձիւն և սառն՝
հողմ և մրրիկ՝ որք առնէք զբան նր։
Լերինք և ամ բարձունք, ծառք
սրտաբերք և ամ մայրք։

Գազանք և ամ անասունք՝ սողունք
և ամ թռչունք թևաւորք։

Թաղաւորք երկրի, և զօրք իւր-
եանց. իշխանք՝ և ամ դատաւորք
երկրի։

Երիտասարդք և կուսանք, ծերք
և տղայք օրհնեցէք զանուն ան։

Բարձրացաւ անուն նորա միայն.
խոստովանուի նմա յերկինս և յեր-
կրի։

Բարձր առնէ ան զեղջիւր Ժողո-
վրդեան իւրոյ. օրհնուի նմա յամ
սրբոց նորա յորդւոցն իէլի. Ժողո-
վոյն՝ որ մերձ է առ տէր։

Օրհնեցէք զանոր յօրհնուինոր. օրհ-
նուի նմա յեկեղեցիս սրբոց։

Ուրախասցի իէլ յարարիչ իւր.
որդիք սիոնի ցնծասցեն 'ի Թաղա-
ւորն իւրեանց։

Օրհնեսցեն զանուն նր օրհնութե,
սաղմոսիւք և օրհնութիւ սաղմոս ա-
սասցեն նմա։

Հաճի տէր ընդ ժողովուրդս իւր
սբ. և բարձր առնէ զհեղս 'ի փրկ-
կութեան :

Պարծեացին Խաչէն փառօք . և ցըն-
ծասցեն 'ի հանգիստս իւրեանց . և
բարձր արասցեն զիծ բերանօք իւ-
րեանց :

Սուր երկսայրի ետ 'ի ձեռս նոցա,
առնուլ զհատուցութիւն 'ի հեթանո-
սաց, յանգիմանուի իմ ժողովըր-
դոց :

Կապել զթագաւորս նց կապա-
նօք, և զզօրավարս նոցա ձեռնակա-
ւօք երկաթեօք :

Առնել նց դատաստան ըստ գրոց.
և փառք այս են իմ սրբոց նորա :

Օրհնեցէք զիծ 'ի սրբութե նորա.
օրհնեցէք զնա 'ի հաստատութեան
զօրութե նր :

Օրհնեցէք զնա 'ի զօրութեան նր.
օրհնեցէք զնա 'ի բազում մեծութե
նորա :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն օրհնութե.
օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհ-
նութիւն :

Օրհնեցէք զնա ցնծութիւն . գովեցէք

զնա ուրախուիւն :

Օրհնեցէք զնա 'ի բանս քաղցր .
գովեցէք զնա 'ի բարբառ լսելիս :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն գոհուի
իմ հոգիք օրհնեցէք զԹոր :

Եւ ապա ասի Գեորգիոս ըստ
պատշաճի :

Զիսի Գեորգիոս ասի օրհնուի
առաւօփոս՝ ասացեալ անճարճաց, 'այլ
'ի կոստանդնուպօլսոյ քիչ ժողովոյն 'ի
ՃԺ հայրապետաց :

ՓԱՌԳ 'ի բարձունս ւայ, և յերկիր
խաղաղութի, 'ի մարդիկ հաճուի :
Եւ օրհնութի քեզ 'ի բարձունս .
օրհնեալ ես Թոր իմ ձմեր . օրհնեմք
զքեզ, և գովեմք զքեզ : Խոստա-
վանիմք Թոր զքեզ . և երկիր սրագա-
նեմք քեզ . փառաւորեմք զքեզ .
գոհանամք Թոր զքէն վս մեծի փա-
ռաց քոյ : Տր թագաւոր նքդ երկ-
նային՝ իմ և հայր ամենակալ : Տէր
և որդի հօր միածին յս քս և նք որ-
դի . Թոր իմ դառն ւայ և որդի հօր,
որ առեր զմերս 'ի կուսէն . ողորմե-

ցար, բարձեր զմեզս աշխարհի: Եւ արդ ընկալ զաղաչանս մեր. նբդ որ նստիս ընդ աջմէ հօր՝ ողորմեաց մեզ: Զի դու միայն նբ. դու միայն բարձրեալ ես, դու միայն տր մեր յն քն: Տր և հոգիդ նբ. որ ՚ի փառս տօ ընդ հօր. Ամէն:

Եւ յամ ժամ օրհնեմք զքեզ. տէր և գովեմք զանուն նբ. քոյ յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Արժանի արա տր զօրս զայս իաղաղութեմ, և առանց մեղաց պահեալ զմեզ: Օրհնեալ ես տր տօ հարցն մերոյ, գովեալ և փառաւորեալ է անուն նբ. քո յաւիտեանս ամէն: Օրհնեալ տր, ուսո՛ ինձ զարդարութիս քո. Եւեո՞ւ իւնե՞ս: Տր ապաւէն եղեր մեր յազգէ յազգ: Ես աղաչեմ տր ողորմեալ ինձ. և բժշկեալ զանձն իմ. ես մեղաց քեզ: Տոյց մեզ տր զողորմութիս քո. և զփրկութիս քո տուր մեզ: Տր ողորմութիւն քո յաւիտեան. զգործս ձեռաց քոյ մի անտես առներ: Տր իմ զքեզ ասպաւէն ինձ արարի. ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի դու

Ես ԹՃ խմ: Ի քէն է տէր աղբիւր
կենդանութե, և լուսով երեսաց քոց
տեսանեմք զլոյս: Ծագեա՛ զողոր-
մութիս քո, որք ճանաչեն զքեզ ԹՐ:

ՄՂ. Փառք պատիւ, և երկրպա-
գութի 'ի բարձունս հօր և որդւոյ,
և հոգւոյն սրբոյ այժմ և միշտ:

Առաւօքոս երգ+ Էաբգաւ. զէնի
Ժառ+ 'ի Բարձանցն:

Առաւօքոս երգ աշտ-հաղից՝ և այլոց
աւուրց պահոց:

Երեւելաբաբի:

Լոյս տուր ԹՐ աչաց խնոց, զի մի
երբէք ննջեցից 'ի մահ:

Մի ասասցէ թշնամին, թէ յաղ-
թեցի նմա. կամ նեղիչք խմ ցըն-
ծասցեն, թէ ես սասանեցայց:

Երեւելաբաբի:

Ի քէն է ԹՐ աղբիւր կենաց. և լու-
սով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս:

Ծագեա՛ զողորմութիս քո՝ որք
ճանաչեն զքեզ. զարդարութիս քո՝
ոյք ուղիղ են սրաիւք:

ԶԻՆԿԱԲԱՆԻ :

Ես ասացի, տէր ողորմեա՛ ինձ. և
բժշկեա՛ զանձն իմ. ես մեղայ քեզ :

Երանի որ խորհի զաղքատն և ըզ-
տնանկն, յաւուր չարի փրկէ զնա տօր :

ՀԻՆԳԱԲԱՆԻ :

Ես առ քեզ տօր աղաղակեցի. ա-
ռաւօտոտ. աղօթք իմ ժամանեցեն
առ քեզ :

Ընդէր տօր մերժեա զանձն իմ. կամ
դարձուցանեա զերեսս քո յինէն :

ՈՒՐԲԱՆ :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ
տէր. խոնարհեցի ունկն քո 'ի
խնդրուածս իմ :

Տէր տօ՛ւ փրկուէ իմոյ. 'ի տուէ կար-
գացի, և գիշերի առաջի քոյ :

ԱՄԱՆՕՓՈԼ ԷՐԳ ՂԱԿԱՐՈՒ :

Տէր հաներ 'ի դժոխոց զանձն իմ.
փրկեցեր զիս յայնցանէ՝ ուրք իջա-
նեն 'ի դուր :

Բարձր առնեմ զքեզ տօր, զի ըն-
կալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր
զթշնամիս իմ յիս :

Առաւօփոս երգ Ռժի ծաղիւղարդի :

Այսօր մտանէ թաղաւորն մեր
քն 'ի յեկմ' նոր քաղաք դաւթի :

Ընդառաջ ելին ծերքն ոստովք
ձիթենեօք . և զածորդին փառաւո-
րէին :

Առաւօփոս երգ + աւագ շաբաթուն :

Երէւշաբաթի :

Ի սկզբանէ տէր զերկիր հաստա-
տեցեր . և դործք ձեռաց քոց եր-
կինք են :

Նոքա կորնչին , և դու կաս և մնաս
յաւիտեան :

Երէւշաբաթի :

Տարցին թաղաւորի կուսանք ըզ-
հեռ նր . և զընկերս նր տարցին նմ :

Ածցեն ցնծութիւն և ուրախութիւն . և
տարցին 'ի տաճար թաղաւորի :

Չորէւշաբաթի :

Խորհեցան և խօսեցան զչարուի .
և զապիրատութիւն 'ի բարձունս
խորհեցան :

Եւ ին յերկինս զբերանս իւրեանց .
և զէզուս իւրեանց ածէին զեր-
կրաւ :

ՀԻՒԳԼԽԲԻ :

Որսացան զանձն արդարոյ . և զա-
րիւն ամբիծ պարտաւոր առնէին :

Եղև իոր ապաւէն իմ . ի՞նչ օգնա-
կան յուսոյ իմոյ :

ՈՐԲԻ :

Մատնեցայ , և ո՛չ ելանէի . աչք
իմ տկարացան յաղքատուի :

Ազաղակեցի առ իմ զօրհանա-
պաղ . և համբարձի առ քեզ զձեռս
իմ :

ՇԽԻ :

Եդին զիս 'ի գբի ներքնում . 'ի
խաւարի և 'ի ստուերս մահու :

Յիս հաստատեցաւ սրամտութի
քո . զի՞մ զբօսանս քո ածեր 'ի վրիմ :

ԱՄԱՆՕԳՈՒ ԵՐԳ յԱՐՈՒԹԷ :

ԱԶ . ԱԿ

Զյարուի զփրկչին օրհնեսցուք .
զփրկչին մերոյ օրհնեսցուք զյարուի :

Յարեաւ ի՞նչ , զրուեցան թշնամիք
նորա :

ԲԶ . ԲԿ

Զյարուի զփրկչին օրհնես :

Զյարուցեալն զքի՞ն օրհնեսցուք ,

և զյարոււի նր փառաւորեցուք :

ԳՁ . ԳԿ

Զյարուի զփրկչին օրհնես :

Որ ելն 'ի բարձունս , և գերեաց
զգերութի . էառ աւար , բաշխեաց
սարգէս՝ և ետ որդւոց մարդկան :

ԴՁ . ԴԿ

Զյարութի զփրկչին օրհնես :

Որ համբերեաց խաչի . և եղաւ 'ի
նորափոր վիմի . և անձային յարու-
թիւն զմահացեալսն վերաբերեաց 'ի
կեանս :

Եւ Գ համբարձմանն Գ՛ի :

Զյարուի զփրկչին օրհնեսցուք :

Համբարձաւ անձ օրհնութիւն . և ան
մեր ձայնիւ փողոյ :

Գալստէան հոգւոյն Գ՛ի :

Զգալուստ հոգւոյն օրհնեսցուք .
զհոգւոյն սրբոյ օրհնեսցուք զգա-
լուստ :

Յեկեղեցիս բարեբանեցէք զանձ ,
և զանձ յաղբերացն ինքի :

Եկեղեցւոյ :

Տան քում վայելէ սրբութիւն ան-
բնդ երկայն աւուրս :

Տէր Թաղաւորեաց . վայելութիւն

Ղգեցաւ . զգեցաւ աէր զօրուի ընդ
մէջ իւր ածաւ :

Տաղանախին :

Արի տր 'ի հանգիստ քո դու և
տապանակ կտակի սրբութե քոյ :

Յիշեալ տր զգաւթ , և զամ հե-
ղութի նորա :

Աւրտաւորի :

Քո են երկինք , և քո է երկիր .
զաշխարհս լին իւրով դու հաստա-
տեցեր :

Զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր .
թաբօր և հերմոն յանուն քո ցըն-
ծասցեն :

Խալի :

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան .
զի ապրեացին յերեսաց աղեղան :

Ուր փրկեցան սիրելիք քո . կեցո՛
աջովքով և լնւր մեզ :

Ծննդեան , և անծննի :

Իջցէ ուր զանձրե 'ի վր գեղման .
ուր ցօղ՝ զի ցօղէ յերկիր :

Ա՞՞ զիրաւունս քո արքայի տնւր .
և զարդարուիս քո որդւոյ թգլի :

Յայանուի :

Արեգակն արդարութեան այսօր

յայտնեցար ազգի մարդկան , մարդ
եղել սրբեցեր զՅուրս՝ վերածնեալ
զմեզ մկրտութն սրբոյ հոգւոյն :

'Ի վայելուի փառաց սրբունքոյ՝
'ի յարգանդէ յառաջ քան զա-
րուսեակ ծնայ զքեզ , մարդ եղ :

Հրէշփախց :

Օրհնեցէք զԹր յերկինս . օրհնե-
ցէք զնա 'ի բարձունս :

Օրհնեցէք զնա լամ հրեշտակք նր .
օրհնեցէք զնա լամ զօրուիք նր :

Առաքելոց :

Ոչ են բանք , և ոչ են խօսք . որոց
ոչ լին ձայնք նց :

Ընդ լամ երկիր եւ բարբառ նոցա .
մինչև 'ի ծագս աշխարհի են խօսք
նոցա :

Մարգարէից :

Յեկեղեցիս բարեբանեցէք զԹժ :

Եւ զԹր յաղբերացն ինի :

Հայրապետաց :

Քահանայք քո զգեցցին զարդա-
րուն , և սքք քո ցնծալով ցնծա-
ցեն :

Յիշեալ Թր զդաւիթ , և զԹմ հե-
ղութի նր :

Մաբֆէրոսաց :

Պարծեսցին նբքն միառօք . և ցըն-
ծասցեն 'ի հանգիստս խրեանց :

Օրհնեցէք զԹՐ յօրհնութի նոր .
օրհնութի նմա յեկեղեցիս սրբոց :

ԱԿ. Առաքեալ մորզլոյս քո և ըզ-
ճշմարտութիս քո . ցոյց մեզ մոր զո-
ղորմութի . և քո ծառայիցս լէր օգնա-
կան բարեխօսութե սրբոց մարտիրո-
սացն , որոց այսօր է յիշատակ :

Զի սոքօք առաջնորդեալ ելցուք
'ի լեառն սբ և 'ի յարկս քոյ . մտից
առաջի սեղանոյ մայ առ լած , որ ու-
րախ առնէ զմանկութի իմ . ցոյց
մեզ մոր զողորմ :

Քաբու իբրաիմաֆից , իբրաիէից ,
և յինանց :

ԱՍՏԱՅՈՒՔ ամենեքեան միա-
բանութե . մորողորմեալ . Տր ողորմեալ :

Վն խաղաղութե մամ աշխարհի , և
հաստատութե սրբոյ եկեղեցւոյ , զԹՐ
աղաչեսցուք :

Վն մամ նբ և ուղղափառ եպիսկո-
պոսաց զԹՐ աղաչ :

Վն սրբազան պապին մերոյ մոն աշու

անուն . կենաց և փրկութե հոգւոյ
նորին , զոր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ Թոմ
անուն . կենաց և փրկութե հոգւոյ
նորին , զոր աղա :

Վսփարդապետաց , քհնյից տար-
կաւագաց դպրաց , և Թմ ուխտի
մանկանց եկեղեցւոյ , զոր աղա :

Վասն բարեպաշտ Թագաւորաց՝
և Թժասէր իշխանաց՝ զօրավարաց՝
և զօրաց նոցին , զոր աղա :

Վս զի Թրն ամենակալ Հնազանդե-
ցուսցէ առաջի նց զԹմ պատերազ-
մունս Թշնամեաց , զոր աղա :

Յաղագս հարց և եղբարց մերոց՝
որք ՚ի գերութե են , և ՚ի չար ծա-
ռայութե , զոր աղա :

Յաղագս ճանապարհորդաց և նա-
ւորդաց՝ խաղաղութե հասանիլ ՚ի
նաւահանգիստն բարութե , զոր աղ :

Յաղագս հիւանդաց , և Թմ վշտա-
ցելոց փութապէս առողջութեան ,
զոր աղա :

Յաղագս բարեխառնութե օգոց՝
անձրեաց քաղցրութե և պաղոց ա-
ռատութե , զոր աղա :

Յաղագս ուխտաւորաց և պաղա-
բերից 'ի նք եկեղեցի մայ, զոր աղա:

Եւ յաղագս այնոցիկ, որք մատ-
նեալ են 'ի ձեռս անօրինաց վն ա-
նուանն քնի, զոր աղա:

Յաղագս հոգւոցն հանգուցեւոց՝
որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով
'ի քն ննջեցին, զոր աղա:

Յաղագս փրկեւոյ զմեզ մնն մայ
յերևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն,
զոր աղա:

Սք զմարիամ զմծածինն զփա-
ռաւորեալ և օրհնեալ միշտ նք կոյ-
սին. նք զյովհաննէս մկրտիչն. նք
զստեփաննոս նախավկայն. նք զա-
ռաքեալն. և զմարգարէսն. զարի և
զյաղթօղ նք զվկայսն. և զնք խոս-
տովանօղն քնի զհայրապետն մեր
զմբն գրիգորիոս լուսաւորիչն հայ-
աստանեաց աշխարհի:

Յիշեսցեք և զմմ սբս, և նոքօք
զոր աղա:

Զառաւօտս լուսոյ, և զառաջակայ
օրս խաղաղութն անցուցանել հաւա-
տով 'ի մնէ խնդրեսցուք:

Զհրեշտակ խաղաղութն պահապան:

Զքաւուի եւ զթողուի յանցանաց:
 Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրու:
 Եւ ես եւ վս: Զանձինս: Ողոր:

Քաւուի 'ի սրբոյն Գրիգորէ լուսա-
 ւորէնն առաջեալ ձառն սրբոյ Հռիփ-
 սիմեանցն. եւ ամ Կաւանաց, այլն ձառն
 առաքելոյ եւ ճարգարէից:

ԱՍՏՈՒԱԾ մեծ հզօր եւ փառաւո-
 րեւ. լուսաւորիչ նրց' ե'ի նքս հան-
 դուցեալ՝ զճգնուի սրբոց առաքե-
 լոցն բարեխօս ունիմք առ քեզ՝ ա-
 ղաչեմք: Լո՛ւր տէր եւ ողորմեա՛:

Որ անդադար օրհնաբանիս 'ի դա-
 սուց հոգեղինաց երկնաւոր զը-
 ւարթնոցն, արժանաւորեա՛ զմեզ
 ուղիղ փառաարուածք ընդ սքս քո
 երկրպագել մեծի եւ ահաւոր տէ-
 րուծեղ քոյ, աղաչեմք:

Օրհնեմք զքեզ միաբան սիրով 'ի
 յիշատակս վկայից քոց, որք հե-
 տեօղք եղեն լուսազարդ ճանա-
 պարհաց քոց ամ, որ վս մեր յանձն
 առեր զչարչարանս խաչի եւ մահու-
 աղաչեմք:

Կատարիչք հաճոյից կամաց անձու-

Թէդ քոյ՝ զանձինս իւրեանց սրա.
տարագեցին 'ի վկայուի ճշմարիտ
սիրոյ քոյ, և բուրեցին հոտ անուշից
ւորուԹէդ քոյ. աղա:

Սրբեցին զանձինս իւրեանց տա.
ճար անուանդ քում սրբոյ՝ մաք.
րեալք զմիտս և զխորհուրդս իւ.
րեանց երկիւղիւղ քով սրբով, և
դասակիցք եղեն հոգեղինաց երկ.
նաւոր զուարթնոց. աղա:

Բարեխօսուք սրբուհւոյ ւծած.
նին. և այլն:

Քաւոյ հայրապետաց և շէպետաց:

ԱՌԱՋՆՈՐԴՔ եղեն մեզ ուղիղ
գնացիւք 'ի շաւիղս արքայուն եր.
կնից. մեծապայծառ ջահիւ հաւա.
տով և սիրովն իւրեանց՝ ծագեցին
զլոյս ւծգիտուն 'ի սիրտս մեր, աղա:

Պահպանուք խորհրդոց բանից և
գործոց մերոց՝ սրբուԹք փառաւո.
րել զամենամբ զերրորդունն զհայր
և զորդի և զսբ զհոգին յաւիտեանս
ամէն. աղա:

Աղաչանօք սրբոց: Դրած է զնի.
էրէ՛ քոանն ևս զհէք սորա ասո՛ւ:

Քաբոզ Տաբախեոսաց և Ճփնաւորաց :

ՋՃԳՆՈՒԹԻՒՆ սրբոց մարտիրոսացն բարեխօս ունիմք առ բարերար որդիդ Աստուծոյ . զի շնորհեացես աշխարհի զանշարժ զխաղաղութիւն և պահեացես հաստատուն նք զեկեղեցի , հաստատեալ 'ի վր հիման առաքելոց և մարդարեւից . աղ :

ՋՃԳՆՈՒՆ նքց մարտիրոսաց բարեխօս ունիմք առ բարերար որդիդ ւն . զի խաղաղացին խռովութիւնք , դադարեացին յարձակմունք թշնամեաց . անկեացի սէր և արդարութի յերկրի . աղա :

Աղաչանօք սրբոց մարտիրոսացն ւոր , որք Ճգնեցան վասն անուանդ քում սրբոյ . նայեաց յերկրադդութի ժողովելոցս . և շնորհեա՛ մեղաց թողութի , և հա՛ն մասն և բա՛ժին ընդ նքս ւամ . աղա :

Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահատակեալ վկայիցն ւոր , որք զանձինս իւրեանց տաճար մաքրեցին հոգւոյդ քում սրբոյ . պարգևեա՛ երկրի մերում զքաղցրախառն օդ և

ղղուարճալի զբոյս . առ 'ի լցումն լինել իմ հարկաւոր պիտոյից մերոց . աղա :

Բարեխօսուք սրբուհւոյ իծած նին, և յովհաննու կարասլեաին, սրբոյն ստեփաննոսի նախավկային, և սրբոց առաքելոց, մարգարէից, և մարտիրոսաց, և սրբոյն գրիգորի մերոյ լուսաւորչին . բարեխօսուք և աղօթիւք սբցն այս անուն, որոց այսօր է յիշատակ . և իմ սրբոց քոց Խրիստոսի միացան 'ի սէր իծուէ՞ք քոյ . յիշեա՛ զհոգիս ննջեցելոց մերոց, և այց արա՛ի քում դաւստեանդ . աղ :

Եւ ևս առաւել զյորդորումն սիրոյ, և զգործս բարեաց պարգևել մեզ խնդրեմք :

Զանձինս մեր և զմիմեանս ինն ինչ ամենակալին :

Ողորմեաց մեզ տէր իծ մեր ըստ մեծի ողորմուէ քում . ասացուք ամենեքեան միաբա :

Քարոզ ծննդէանն ԳԻ, և աւետեաց,
 և ԺԻՏան ԵՖ ԹԺԺԵԻՆ. և ԳԻ
 ԸՆԴԱՌԱՋԻՆ :

ՄԱՅՐ նք սքանչելի լուսոյն, որ
 զԹԺՆ ԹԹ յաւիտեանց յորովայնի
 քոււմ կրեցեր. և ցնծութի աշխար-
 հի ծնար զբանն ԹԺ. աղաչեմք :
 Մայր նք բարեխօսեալ :

Աղաչեալ վասն մեր զառ 'ի քէն
 զմարմնացեալն ԹԺ. որ խոնարհե-
 ցաւ 'ի հայրական ծոցոյ, Էառ մար-
 մին ըստ մարդկային բնութեա՝ առ-
 նել խաղաղութի յերկինս, և յերկ-
 րի. աղաչեմք :

Աղաչեալ: Ներել մեզ, անտես առ-
 նել զյանցանս մեր. և տալ օգնա-
 կանութի ընդդիմակաց լինել հա-
 կառակամարտիցն 'ի պատերազմի.
 աղաչեմք :

Աղաչեալ: Զի լուսցեն պատե-
 րազմունք. դադարեցին յարձակ-
 մունք Թշնամեաց. տնկեցի սէր և
 արդարութի 'ի յերկրի. աղաչեմք :

Աղաչեալ: Աճեցուցանել յերկրի
 մերում զքաղցր բղխումն աղբերաց.

դառաւտ պտղաբերութի բուսոց և
տնկոց՝ առ ՚ի զուարճալի լինել ա-
մենայն հարկաւոր պիտոյից մերոց .
աղաչեմք :

Աղաչեա՛ : Զի միաբանեացէ զեկե-
ղեցի իւր նք , շինեալ ՚ի վր հիման
առաքելոց և մարգարէից . սլահել
անարատ մինչև յօր երևելոյ գալըս-
տեան իւրոյ . աղաչեմք :

Աղաչեա՛ վն մեր սրբուհի զմիածին
քո զորդին , և վասն հոգւոցն հան-
դուցելոց՝ ընդունիլ յարքայութին
երկնից , և տալ մասն և բաժին ընդ
նքս նմ . աղաչեմք :

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ :

Եւ ևս առաւել զյորդորումն սի-
րոյ և զգործս բարեաց պարգևել
մեզ խնդրեմք :

Տո՛ւր մեզ տէր նմ մեր :

Զանձինս մեր և զմիմեանս նմ նայ :

Քեզ նմոյ յանձն եղիցուք :

Ողորմեաց մեզ տէր նմ մեր լն մե :

Տէր ողորմեա՛ . ա՛յր ողորմեա՛ . մայր
նք բարեխօսեա՛ առ տէր վն մեր :

Քաբոզ պահոյ :

Փառաւորեացուք զամենակալն ւծ
զհայր ւն մերոյ յնի քնի՝ գոհանա-
լով զնմանէ, որ պահեաց զմեզ խա-
ղաղութի գիշերիս յայսմիկ . և ա-
ռաջնորդեաց մեզ ի խաւարէ ի
լոյս, ի մահուանէ ի կեանս, յա-
պականութի յանապականութի, յան-
գիտութի ի գիտութի ճշմարտութի
իւրոյ : Աղաչեացուք և խնդրեացուք
ի նմանէ, զի զերկարութի տուրն-
ջեանս խաղաղութի, և ւամ մտա-
գիւր զուարթութի արասցէ անցու-
ցանել ի մէնջ : Եւ պարսպեալ պա-
հեացէ զԺողովուրդս իւր ւծային
զօրութիւն, որ ի վերայ ւամի բարե-
րարութիւն իւրով իշխանութի ու-
նի : Ամենակալ տէր ւծ մեր, կեցո՛
և ողորմեա՛ :

Զառաւօտս լուսոյ, և զառաջա-
կայ օրս խաղաղութի անցուցանել
հաւատով ի ւնէ խնդրեացուք :
Զհրեշտակ խաղա : Զքաւութիւն :
Զսրբոյ խաչին : Եւ ևս և վն միաբա :
Զանձինս մեր : Ողորմեաց մեզ :

Աշօ՛ր ։

Գոհանաւք զքէն տէր ձծ մեր ,
որ երևելի լուսով քո զուարճա-
ցուցեր զձմ արարածս քո . խկ ի
մանալի լուսով պատուիրանաց քոց
զամենեւեան լուսաւորեցեր զհա-
ւատացեալս 'ի քեզ : Զօրացո՛ւ և
զմեզ տէր 'ի պահպանուի պատուի-
րանաց քոց՝ 'ի տունջեանս յայսմիկ՝
և յձմ ժամանակի : Որպէս զի լու-
սաւորեալ մաօք՝ միշտ զհաճոյս քո
արասցուք . և հանդերձեալ բա-
րեացդ հասցուք ընդ ամենայն սբս
քո : Շնորհօք և մարդասիրութբ
ձնդ մերոյ՝ և փրկչիդ յսի քսի .
որում վայելէ փառք , իշխանու-
թի , և պատիւ , այժմ և միշտ , և :

Խաղաղութի ամենեցուն :

Խաղաղութի մեր և կեանք՝ որ 'ի
հօրէ առաքեցար՝ միածին որդի ից
տէր մեր և փրկիչ յս քս : Տո՛ւր մեզ
զխաղաղութի քո , զոր շնորհեցեր
սրբոց քոց առաքելոցն , փչամք
քո 'ի նոսա զկենդանացուցիչ և զա-

մենազօր հոգիդ քո նք . որպէս զի
 և մեք խաղաղացեալք յամենայն աշ-
 խարհական սահեցմանց՝ լիցուք տա-
 ճար և բնակարան անձային շնոր-
 հացդ : Եւ գոհանալով փառաւո-
 րեսցուք զքեզ ընդ հօր և նք հոգ-
 ւոյդ քն անձ մեր . այժմ և միշտ :

Եւ ապա ասի նք անձ :

Սք անձ . նք և հօր . նք և անմահ
 ողորմեաց մեզ : Եւ իշտ կեկեմ :

Մաղձան :

Փրկեա՛ զմեզ 'ի փորձութե՛ և
 յամ փառնդից մերոց :

Քաշաղ :

Եւ ևս խաղաղութե՛ն զտէր աղա :

Վն լսելի լինելոյ ան ան ճայնի ա-
 զաչանաց մերոց բարեխօսութե՛ք նք
 անձանին . և իջանելոյ 'ի վր մեր
 ողորմութե՛ և գթութե՛ն ան ան . ամե-
 նակալ տէր անձ մեր՝ կեցո՛ և ող :

Քհ . Օրհնութի՛ և փառք հօր և
 որդւոյ , և հոգւոյն նք . այժմ և :

Խաղաղութի՛ մեկեղան :

Եւ ասի սաղմոս յայնիւ յառաւր իիւս-
կէի յառաջընթաց աւեփարանին :

ԿՅ . Եղիցի անուռն իմն օրհնեալ
յայսմ հեռէ մինչև յաւիտեան :

ՍՂ . Օրհնեցէք մանկունք զսէր:
Գիտ 'ի Վոյր 'ի Բիւն . 194 :

Յառաւրս իիւրաիւէից ասփ ընթերցեալ
լինի աւեփարան ԲԺՂԿՈՒՆԷ : Եւ 'ի քօնս
քէրոնաիանս սաղմոս + Ե Գիւր + Ե աւե-
փարան + Ըսփ յոչաիին :

Աւեփարան Ըսփ Մաքնէսի :

ԴԿ . ԲԿ .

Եւ ելեալ անտի յսի, գնաց 'ի
կողմանս տիւրոսի և սիդոնի : Եւ
ասա կին մի քանանացի 'ի սահմա-
նաց անտի նոցա ելեալ աղաղակէր
և ասէր : Ողորմեաց ինձ տէր որդի
դաւթի . դուստր իմ չարաչար այ-
սահարի . և նա ոչ ետ նմա պատաս-
խանի : Եւ մատուցեալ աշակերտքն
նորա աղաչէին զնա և ասէին . ար-
ձակեա՛ զնա . զի աղաղակէ զհետ

մեր : Նա պատասխանի ետ և ասէ .
 ոչ ուրեք առաքեցայ , եթէ ոչ առ
 ոչխարս կորուսեալս տանն ինչի :
 Եւ նա մատուցեալ երկիրպագա-
 նէր նմա և ասէր . տէր օգնեալ ինձ :
 Պատասխանի ետ նմա և ասէ , ոչ է
 բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և
 արկանել շանց : Եւ նա ասէ , այո՛
 տէր . քանզի և շունք կերակրին 'ի
 փշրանաց անկելոց 'ի սեղանոյ տն
 իւրեանց : Յայնժամ պատասխանի
 ետ նմա յս և ասէ . ո՛վ կին դու՝
 մեծ են հաւատք քո , եղիցի քեզ
 որպէս և կամիս : Եւ բժշկեցաւ
 գուստր նորա 'ի նմին ժամու :

Աւեփաբան ըսք Մարիամի :

ԴԶ . ԲԶ .

Եւ ելեալ միւսանդամ 'ի սահ-
 մանացն տիւրոսի և սիդոնի՝ և եկն
 'ի ծովեզրն գալիլեացւոց 'ի մէջ
 սահմանացն 'ի դեկապօլիս : Եւ բե-
 րին առաջի նորա խուլ մի և համբ .
 և աղաչէին՝ զի ձեռն դիցէ 'ի վերայ
 նորա : Եւ առեալ զնա մեկուսի
 յամբոխէ անտի , հար կ զմատունս

իւր ընդ ականջս նորա, և եթուք
անդր, և կալաւ զլեզուէ նորա,
հայեցաւ յերկինս. յողոց էհան,
և ասէ ցնա. եփփաթայ՝ որ է բա-
ցիր: Եւ նոյնժամայն բացան լսե-
լիք նորա, և լուծան կապանք լե-
զուի նորա, և խօսէր ուղիղ: Եւ
պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ումեք
ասիցեն. և որչափ նա պատուիրէր
նոցա, նոքա ևս առաւել քարո-
ղէին: Եւ ևս քան զևս զարմանային
և ասէին, զիմ ինչ բարւոք գոր-
ծեաց սա, զի խլից լսել տայ՝ և հա-
մերց խօսիլ:

Աւեփաբան ըսք Ղուիսսու:

ԱԿ. Գ.Կ

Եւ եղև ՚ի վաղիւն՝ մինչ իջանէին
նոքա ՚ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ
եղև նմա ժողովուրդ բազում: Եւ
ահա այր մի ՚ի ժողովրդէնէ անտի
աղաղակեաց և ասէ, վարդապետ՝
աղաչեմ զքեզ՝ հայեաց յորդիկմ,
զի միամօր է ինձ: Եւ ահա այս
հարկանի ՚ի նմա, և յանկարծ գո-
չէ և զարկուցանէ, և թաւալեցու-

ցանկէ զնա, և փրփրեցուցանէ. և
հաղիւ մեկնի 'ի նմանէ խորտակել
զնա: Եւ աղաչեցի զաշակերտսն
քո. զի հանցեն զնա, և ոչ կարա-
ցին: Պատասխանի ետ յս և ասէ.
ո՛վ աղգ անհաւատ և թիւր, մինչև
յերբ եղէց ընդ ձեզ՝ և անապցեմ
ձեզ. մատո՛ այսր զորդին քո: Եւ
մինչդեռ մատչէր՝ զարկոյց զնա
դէն, և շարժլեաց: Սաստեաց յս
այսոյն պղծոյ. և բժկեաց զմանուկն.
և ետ զնա ցհայր իւր: Եւ զարմա-
նային ամենեքեան 'ի վերայ մեծա-
մեծացն ւայ:

Աւեփաւան ըսք Յովնանու:

ԱԶ. ԳԶ

Եկն դարձեալ յս 'ի կանա գա-
լիլեացւոց, ուր արար զջուրն գի-
նի: Եւ անդ էր Թադաւորազն մի,
որոյ որդին հիւանդ կայր 'ի կա-
փառնայում: Նա իբրև լուաւ, ե-
թէ յս եկեալ է 'ի հրէաստանէ 'ի
գալիլեա, եկն առ նա, և աղաչէր,
զի իջէ, և բժշկեսցէ զորդի նորա.
քանզի մերձ էր 'ի մեռանիլ: Ասէ

ցնա յս . եթէ ոչ նշանս ինչ և ա-
 րուեստս տեսանէք՝ ոչ հաւատայք:
 Ասէ ցնա թագաւորազն , տէր՝ էջ
 մինչև մեռեալ իցէ մանուկն իմ:
 Ասէ ցնա յս . երթ՝ որդին քո կեն-
 դանի է : Եւ հաւատաց այրն բա-
 նին՝ զոր ասաց ցնա յս , և գնաց:
 Եւ մինչդեռ իջանէր՝ ընդ առաջ
 եղեն նմա ծառայքն նորա , աւե-
 տիս ետուն , և ասեն . թէ մանուկն
 նորա կենդանի է : Հարցանէր ցնո-
 սա վասն ժամուն՝ յորում ապա-
 քինեաց . և ասեն ցնա , երէկ յեօթ-
 ներորդ ժամուն եթող զնա ջերմն:
 Գիտաց հայրն նորա՝ եթէ յայնմ
 ժամու՝ յորում ասացն ցնա յս .
 թէ որդին քո կենդանի է . և հա-
 ւատաց ինքն , և ամ տուն իւր:
 Զայս դարձեալ երկրորդ նշան ա-
 րար յս եկեալ ՚ի հրէաստանէ ՚ի
 գալիլեա :

Երգ լին առաջնոյ, աւուր մաշաբաւին,
 և 'ի խորհուրդ արարչութիւն,
 և յարութիւն քնի :

Նորաստեղծեալ բանն յանէից
 Ի սկըզբանէ զերկինս երկնից .

Եւ զերկնային զօրս անմարմնոց
 Խմանալեացն զըւարթնոց .

Եւ ըզգալի տարերց քառից
 Հակառակաց միաբանից .

Որով յաւէտ փառաբանի
 Երրորդութինն անճառելի :

Երեքսրբեան մի տէրութի
 Միով բնութիւն իծութի .

Լոյսն որ անեղ արարչական՝
 Ասաց լինել լոյս եղական .

Զոր և ծագեաց յօրն առաջին
 Միաշարաթ կիւրակէին . Որով :

Բաբունօրէն բացատրեսցուք
 Զծածկէլ խորհուրդն ծանիցուք .

Զի լոյսն անտես խմանալի
 Մաքուր հոգւոց տեսանելի ,

Ի սոյն ծագեաց միաշարաթ
 Մեղ յարութիւն նք ճառագայթ .

Եկայք փրկեալք ընդ զըւարթնոյն
 Տուք օրհնութի յարուցելոյն :

Սէրըդ սիրով խոնարհեցար
 Ի փրկուի մեր մարմնացար,
 Նովին մարմնովըն խաչեցար
 Ի գերեզման մահու եդար .

Այսօր յարեար լծաբար
 Ի հրեշտակաց քարոզեցար . Եկ :

Երևեցար խրնկաբերիցն
 Յողջոյն կենաց ուրախալից .

Եւ 'ի լերինն գալիլէա
 Առաքելոց մետասանից .

Արժանացո՛ղ զմեզ ընդ նոսին՝
 Զքեզ տեսանել յօրն վերջին . Եկ :

Սիոնի որդիք զարթիք
 Հարսին լուսոյ տուք աւետիք .

Եթէ փեսայն քո յարուցեալ
 Յաղթեաց մահու իշխանութի .

Գայ սլոսակէ ըզքեզ փառօք՝
 Եւ ը առաջ սլըճնեալ զարդուք .

Երդեա՛ երգ նոր յարուցելոյն ,
 Նընջեցելոց կենաց ստղզոյն :

Քա՜հ ի՛նչ-ե՛նչ , և ա՛յլո՛րդ քե՛հ
 Եսի՛ն քօնից :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբա-
 նութի՛նք 'ի աստուծոյ , զի զողորմուէ՛ զչը-
 նորհա իւր արասցէ 'ի վերայ մեր ,

տէրն ամենակալ կեցուցէ՛ և ողորմեցի՛ :

Կեցո՛ տէր : Դ . տէր ողորմեա՛ :

Աշօ՛ր + :

Քու՛մ ամենազօր և հրաշալի յարութե՛դ քս՛ անձ մեր՝ երկիրապաշտնէն՝ զօրք հրեշտակաց . զի դու միայն ունիս զանմահութի բնակեալդ՝ ՚ի լոյս անմատոյց : Եւ մեք հողեղէն արարածքս խոնարհեալ երկիւղել երկիրապաշտնեմք . զո՛րք և զհրաշալի և զյարութօղ զյարուիդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք : Եւ ընդ երկնային զօրան մատուցանեմք զօրհնութի և զփառս՝ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ . այժմ՝ և :

Օրհնեալ տէր մեր յս քս՛ . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ես՝ օրք :

Քա՛րո՛ւ յո՛րԺամ ՚ի Բա՛գ՛ուր Էլանէն :

ՍԻԿ . Եւ ևս խաղաղութե՛ն զտէր աղաչեա՛ :

ԴՊ . Տէր ողորմեա՛ :

ՍԻԿ . Վասն ՚ի վերուստ խաղա-

ղութէ և փրկութէ անձանց մերոց՝
զտէր աղաչես :

ԴՊ . Տէր ողորմեա՛ :

ՍԻԿ . Ողորմեաց մեզ տր' անձ մեր
ըստ մեծի ողորմութե քում . ա-
սասցուք ամենեքեան միաբանուք :

ԴՊ . Տէր ողորմ . տէր ողորմ . տր'
ողորմ :

ՔՀ . Օրհնութի և փառք հօր և
որդւոյ և հոգւոյն սբ . այժմ , և
միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից :
Ամէն :

ԴՊ . Ալէլուիա . ալէլ . ալէլ :

ՔՀ . Օրհնեսցի և պահպանեսցի
և նախախնամեալ պահեսցի արեւ-
ելեան կողմն աշխարհիս , և հայրա-
պետութի հայոց . այս նշանաւ սբ
խաչիւս , և սբ աւետարանաւս , և
աւուրս շնորհիւ անուամբ հօր և
որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ , այժմ և :

Ե- Դարձ-նշանեն զերեսս յաւիտեանս :

Ամէն . ալէլ . ալէլ .

Օրհնեսցի և պահպանեսցի և նա,
խախնամեալ պահեսցի արեւմտեան

կողմն աշխարհիս , և Թագաւորուն
քրիստոնէից , այս նշանաւ Ծբ :

Եւ շէջէլ զԿառնան 'ի հարաւ :

Ամէն . ալէլուիա . ալէլ :

Օրհնեսցի և սրահսրանեսցի և նա-
խախնամեալ սրահեսցի հարաւային
կողմն աշխարհիս , երկիրս՝ անդաս-
տանս , և սրտաբերութի տարւոյս ,
այս նշանաւ Ծբ խա :

Եւ Կառնան Գեղ 'ի հիւսիս :

Ամէն . ալէլուիա . ալէլ :

Օրհնեսցի և սրահսրանեսցի և նա-
խախնամեալ սրահեսցի հիւսիսային
կողմն աշխարհիս . քաղաքս և գիւղս ,
վանքս՝ անասպատոս , և բնակեալ ժո-
ղովուրդս 'ի սմա , այս նշանաւ :

Եւ Կառնան 'ի բէճ . և ասէն
Կալճեալ :

Օրհնութի և փառք հօր և որդւոյ :

Քաբող Բաթօրի և Խալի :

Սբ խաչիւս աղաչեսցուք զամբ . զի
սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց և

Կեցուցէ շնորհիւ ողորմուէ իւրոյ :
Ամենակալ տէր ձծ մեր , կեցո՛ւ
ողորմեա՛ :

Աղօթ+ :

Պահպանեա՛ զմեզ քո՛ ձծ մեր ը
հովանեաւ նք և պատուական խա-
չիւղ քով 'ի խաղաղութե՛ . վրկեա՛
յերևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն :
Արժանաւորեա՛ դոհուլթ փառա-
ւորել զքեզ ը հօր և ը սրբոյ հոգ-
ւոյդ . այժմ՝ և :

Օրհնեալ տէր մեր յո՛ քո՛ . Ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես՝ նք :

Իսկ յայլ աւուրս յէփ Սք ձծին , և
Ժարդին , ասի սաղմոս 'ի Բիւ- :

ՕՐՀՆԵՑԻՔ մանկուհք զո՛ր . և
օրհնեցէք զանուն մոն :

Եղիցի անուն մոն օրհնեալ յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան :

Յարևելից մինչև 'ի մուտս արևու՝
օրհնեալ է անուն մոն :

Բարձր է 'ի վր ձմ աղգաց տր . և
յերկինս են փառք նորս :

Ո՛վ է ոմղ տըր իծ մեր 'ի բարձունս
բնակեալ, և զխոնարհս տեսանէ
յերկինս և յերկրի:

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ. և
բարձր առնէ զտառապեալս յաղ-
բեաց:

Նստուցանէ զնոսա իշխանս ի իշ-
խանս ժողովրդեան իւրոյ:

Բնակեցուցանէ զամուլն 'ի տան
ուրախամիտ՝ որպէս մայր որդւովք
բերկրեալ:

Փառք հօր և որդւոյ:

Եւ ասի շահիան ըստ պապշածի:

Քաբուլ զնի ճանկանցն:

Վս խաղաղուէ իծ աշխարհի, և
հաստատուէ սրբոյ եկեղեցւոյ զտըր
աղաչեսցուք: Առացուք ամենե-
քեան միաբանութիւն: Տըր ողորմեա՛:
Երիցա:

Աղօթ:

Սք ես տըր իծ մեր հզօր և փառա-
ւորեալ. որ նստիս 'ի կառս քերով
բէականս. և լոյս ծագես յարա-

րածս քո: Լուսաւորեա՛ւ զմեզ տէր
 'ի ժամ առաւօտուս, ուր զի 'ի ծա-
 դել լուսոյ տունընեանս, ծագեսցի
 առ մեզ դուրս մարդասիրուէ քո:
 Հեռացո՛ւ 'ի մէնջ տէր զխաբէութի
 սատանայի. և զբռնուի նորա խոր-
 տակեա՛ւ աղօթիւք և բարեխօսութիւն
 ամ սրբոց: Արա՛ւ և զերկիրս սլա-
 ղաբեր 'ի սնունդս ծառայից քոց:
 Յորոց հանապազ միառաւորեալ
 դովի ամենամբ երրորդութիւնդ,
 այժմ:

Յառաւրս ազահացից ասք ասի. Տէր
 ամենակալ. և յէք նորա, բանից ի
 մոց. և յայլ առաւրս պահոց մայն բա-
 նից իմոցն. զորս գրանէս 'ի սփռեալ
 Բիւն 208: Իսկ 'ի փօնս սրբոց սաղմոս
 այս:

ՍԻՐԵՅԻ՛ զի լուսիցէ ամ զձայն աղօ-
 թից իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն
 իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կար-
 դացի առ նա:

Շքեցան զինև երկունք մահու. և
 վիշտք դժոխոց գտին զիս:

Զնեղուի և զանձկուի գտի. և զա-

նունն Թոն կարդացի :

Ո՛ տէր՝ փրկեա՛ զանձն իմ . ողորմած Թծ մեր ողորմի , և պահէ զարդայս տէր :

Ես խոնարհ եղէ , և տէր կեցոյց զիս . դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո , զի տէր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահուանէ . զաչս իմ յարտասուաց , և զոտս իմ 'ի գայթաղուէ . հաճոյ եղէց առաջի Թն յերկրին կենդանեաց :

Հաւատացի՝ զոր և խօսեցայ , և ես խոնարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի 'ի զարմանալ խնում , թէ Թմ մարդ սուտ է :

Զինչ տաց տրիտուր Թն ընդ Թմի , զոր և ետ ինձ :

Զբաժակ փրկութե՛ ընկալայց , և զանունն Թն կարդացից :

Զաղօթս իմ Թն տաց առաջի Թմ Ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի Թն մահ սրբոց իւրոց . ո՛ տէր՝ ես ծառայ քո եմ . ծառայ , և որդի աղախնոյ քոյ :

Հատեր զկապանս իմ , քեզ մա-

տուցից պատարագս օրհնութե . և զանունն ան կարդացից :

Զաղօթս իմ ան տաց առաջի ան ժողովրդեան նորա՝ ի դաւիթս տան ան , և ի մէջ քոյ երուսաղէմ :

Օրհնեցէք զտր ան ազինք . գովեցէք զնա ան ժողովուրդք :

Զօրասցի ողորմուի նր ի վր մեր . և ճշմարտութի ան մնացէ յաւիտեան :

Աճ յանուան քում կեցո՛ զնա . և ի զօրութե քում իրաւ արա ինձ :

Աճ լուր աղօթից իմոց . ունկնդիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան ի վերայ իմ , և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ . և ոչ համարեցան զքեզ ան առաջի իւրեանց :

Ահա ան օգնական իմ . և տէր ընդունօղ հոգւոյ իմոյ :

՚Ի դարձուցանել զնարն ի թշնամիան իմ , ճշմարտութե քով սատակեա՛ զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ , և խոստովան եղէց անուան քում տէր , զի բարի է :

Յիմ Կեղուէ խմէ փրկեցեր զիս .
 և 'ի Թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

Տո՛ւր զօրուԹի ծառայի քո . կեցո՛
 զորդի աղախնոյ քոյ . և արա՛ առ իս
 նշան բարուԹէ :

Տե սցեն ատելիք իմ, և ամաչեացեն .
 զի դու տէր օգնեցեր ինձ , և միտի
 Թարեցեր զիս :

Փառք հօր և որդւոյ :

Մաղիան , 'ի Գծնի Թմ արհոյ :

Քն Թմ մեր վասն խաչի քո պա-
 տուականի զխաղաղուԹի քո տո՛ւր
 մեզ տէր :

Վն սրբուհւոյ Թմածնին , և յով-
 հաննու կարապետին , և նքն ստե-
 փաննոսի նախավկային զխաղաղու-
 Թի քո տո՛ւր մեզ տէր :

Վն սրբոց քոց առաքելոց, մարդա-
 րէից, վարդապետաց , մարտիրոսաց,
 հայրապետաց , ճգնաւորաց , կու-
 տանաց , միանձանց , և երկնային զօ-
 րացն զխաղաղուԹի քո տո՛ւր մեզ ար :

Վն նքն Գրիգորի մերոյ լուսա-
 ւորչին , բարեխօսուԹք և աղօթիւք
 նքն (այս անուն ,) որոց այսօր է յի-

շատակ, զխաղաղութի և զմեծ զո-
ղորմութի քո պարգևեալ մեզ մար-
դասէր տէր :

Քաբուլ առաւելոյ, և ամ սրբոյ :

Մի ճգնաւորօքն աղաչեսցուք զոր,
որք զսարսն պարտեցին, նեղուցն
համբերեցին: Լուսեղէն և երկնային
անթառամ պսակացն արժանի ե-
ղեն: Աղօթիւք նոցա և բարեխո-
սութիւն մեզ ողորմեսցի: Ամենակալ
տէր ամ մեր, կեցո՛ւ և ողոր :

Աղօթ՝ ի քօնի առաւելոյ, և հարգա-
րէից, և հայրապետաց, և շա-
րապետաց :

Որ ընտրեցեր և ընկալար զերանե-
լի զվկայսն քո (այս անուան) քո ամ
մեր, և հաղորդս արարեր զնա կա-
մաւոր չարչարանաց քոց: Արդ՝ բա-
րեխօս առ քեզ ունիմք, որք աստ՝
և ընդ ամ տիեզերս սրբ իցեն: Որ
պէս զի աղօթիւք նոցա և բարեխո-
սութիւն խաղաղացուցէս զկենցա-
ղավարութիս մեր, փրկելով զմեզ
յերևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն:

Շնորհեա՛ մեզ տէր ըստ օրինակի
նոցա կեալ, և զվախճանն մեր կըն-
քեա՛ ուղղափառ խոստովանութի՛ն
յոյս կենացն յաւիտենից : Զի և
մեք արժանի եղիցուք մտանել յերկ-
նային խորանան լուսոյ, և ժառան-
դել զպատրաստեալն ՚ի սկզբանէ
աշխարհի սբօց քոց զարքայութիդ :
Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառա-
ւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և քսրբոյ
հոգւոյդ . այժմ և :

՚ի սաբիաւագ լարդապէսն ասացեալ :

Յիշեա՛ տր զպաշտօնեայս քո . զծը-
նողսն մեր . զվարդապետս . զեղ-
բարս . զընկերս . զկէրակրիչս . զուխ-
տաւորս . զճանապարհորդս . զհան-
գուցիչս . զվաստակաւորս . զխոս-
տովանօղս . զապաշխարօղս . զգերիս .
զհիւանդս . զնեղեալս . զիշխանս .
զչարարարս . զբարերարս . զթշնա-
միս . զատելիս . և որք սլատուիրե-
ցին մեզ հաւատով :

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ :

Բարերար և բազումողորմ անձ՝ քո
անմոռաց գիտութիւն և անբաւ մար-

դասիրութիւն յիշեալ զիմ հաւատա-
ցեալս 'ի քեզ, և ողորմեալ ամենե-
ցուն: Օգնեալ, և փրկեալ յիւրա-
քանչիւր վտանգից և 'ի փորձուէց:
Արժանաւորեալ գոհութիւն փառա-
ւորել զհայր և զորդի և զմբ հոգի-
այծմ:

Աշօ՛ր, հարախրոսաց, ճգնաւորաց, և
հոսանաց:

Պատկիչ սքեց քս, որ պատկեա զմբս
քո, և առնեա զկամս երկիւղածաց
քոց, և նայիս սիրով և քաղցրութիւն
յարարածս քո: Լո՛ւր մեզ յերկնից
'ի սրբուէ քումմէ բարեխօսութիւն
իծածնին, և աղաչանօք իմ սրբոց
քոց, և որոց այսօր է յիշատակ:
Լո՛ւր մեզ տէր և ողորմեալ, ներեալ
քաւեալ և թող զմեզս մեր: Արժա-
նաւորեալ գոհութեամբ փառաւո-
րել զքեզ ընդ հօր և ընդ մբ հոգ-
ւոյդ այծմ:

Յիշեալ տէր, և այլն:

Բարերար և բազումողորմ իծ:

Օրհնեալ տէր մեր յս քս. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես՝ մբ:

Աշօ՛ւ + Մանասէի Բագաւորին :

ՏԷՐ ամենակալ ձծ արրահամու՝
խահակայ՝ յակոբայ՝ և զաւակինո-
ցա արդարոց . ամենակալ տր թո՛ղ
զմեղս իմ :

Որ արարեր զերկինս և զերկիր՝ և
զիմ՝ զարդ նոցա . ամենա :

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամա-
նի քոյ . փակեցեր զխորս . կնքեցեր
ահաւոր և փառաւորեալ անուամբ
քով սրբով . ամենա :

Որ ձմ ինչ սարսի՝ և դողայ յե-
րեսաց ահի զօրուն քոյ . ամենա :

Անբաւ է մեծվայելունի փառաց
սրբուն քոյ , և սաստիկ է բարկուն
սպառնալեաց քոց ՚ի վր մեղաւո-
րաց . անչափ և անքննին են ողոր-
մուիք աւետեաց քոց . ամենա :

Դու տէր բարձրեալ՝ դթած , եր-
կայնամիտ , բազումողորմ . և զղջա-
նաս ՚ի վր չարեաց մարդկան . ամե :

Դու ձծ՝ ո՛չ եդեր ապաշխարուն
վն արդարոցն արրահամու՝ խահա-
կայ՝ և յակոբայ , որք ո՛չ մեղան
քեզ . ամենա :

Այլ եղեր ապաշխարուի վն իմ մեղաւորիս . զի մեղայ աւելի քան զաւազ ծովու . և բազմացան անօրէնութիւնք իմ . ամենա :

Չեմ արժանի հայիլ՝ և տեսանել զբարձրութիս երկնից 'ի բազմութիւն անօրէնութե իմոյ . ամենա :

Կորացեալ եմ ես 'ի բռնուէ կապանաց երկաթից . և ոչ գոյ ինձ հանգիստ . ամենա :

Բարկացուցի զսրամտութիւն , և զչարառաջի քոյ արարի . կանգնեցի պատկեր՝ և բազմացուցի զցասումն . ամենա :

Եւ արդ՝ տէր խոնարհեցուցանեմ զծունկս սրտի իմոյ , և հայցեմ 'ի քաղցրութիւն քումմէ . ամենա :

Մեղայ ամբ մեղայ , և զանօրէնութիս իմ ես ինձէն դիտեմ . ամենա :

Ազաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն , թող ինձ ամբ , թող ինձ . և մի կորուսաներ զիս լն անօրէնութե իմոյ . ամենա :

Մի յաւիտեան բարկանար ինձ ամբ , և մի յիշեր զչարիան իմ , և մի պարտաւորեր զիս ընդ իջեալս 'ի ներքոյ երկրի չարեօք . ամենա :

Զի դու լի՛ս՝ լի՛ս աստուծոյ զայն
 ես, և յիս ցոյց զբարերարութիւնդ քո,
 զի անարժան եմ, ամենա :

Կեցուցես զիս ըստ բազում ու
 ղորմութեան քում, և ես օրհնեցից
 զքեզ զամ ակուրս կենաց իմոյ -
 ամենա :

Զքեզ տրոջ օրհնեն լի՛ս զուարթունք
 երկնից, և քո են փառք յաւիտեանս,
 ամեն :

Փառք հօր և որդւոյ :

Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն տէր՝
 թող ինձ զմեղս իմ :

Բազում ողորմ տրոջ, ողորմեաց ինձ :
 Ա՛մ, քաւեա՛ն զիս զմեղաւորս :

Արարիչ իմ և յոյս լի՛ս, գթա՛յ յիս
 'ի մեղուցեալ ծառայս, և ողորմեա՛ն
 ինձ բազմամեղիս :

Ամենօրհնէ՛լ սրբուհի՝ և միշտ կոյս
 լի՛ս ծառայս մարիամ, բարեխօսեա՛ն առ
 տէր վասն իմ մեղաւորիս :

Ամենայն սուրբք լի՛ս, բարեխօսե-
 ցէք առ հայր յերկինս վասն մեր
 մեղաւորացս :

Քի՛ն որդի լի՛ս անոխակալ՝ ընկալ
 զաղաչանս մեր, զի 'ի քեզ են ա-

սրաւինեալ անձինք մեր :

Յաղթօղ զօրութիւնք նբ և կենդանա-
րար, և պատուական խաչիւ քով ար-
սրահսպանեալ զմեզ :

Առաքեալ տէր զհրեշտակ խաղա-
ղութեան քոյ . որ եկեալ պահեա-
ցէ զմեզ անխռովս 'ի տուէ և 'ի
գիշերի :

Եւ մարդասիրութիւն քո յիշեալ զմեզ
ար, յիշեալ զմեզ . յորժամ դասար-
քայութիւն քով, և ողորմեաց մեզ :

Քաւոյ :

Եկեալքս 'ի խոստովանութիւն ա-
պաշխարութեան հաւատով զյոյս
միաժնի որդւոյն ւայ գիցութիւն սիրտս
մեր, խնդրելով 'ի նմանէ զքաւութիւն
և զթողութիւն յանցանաց մերոց : Այ-
դի նա ինքն է նախախնամօղն ւած
յաւիտենական, որ եկն կամաւ հօր
'ի փրկել զարարածս . և ասաց զինքն
լինել քաւիչ մեղաւորաց, յոյս ա-
պաշխարողաց, շնորհելով հան-
դիսա աշխատելոց, ընդունելով ըզ-
ծանրաբեռնեալքս և զտաժանելիքս
մեզօք յապաշխարութիւն քաւութիւն :

Արդ՝ եկայք ամենեքեան խոնարհեալ անձամբ, բեկեալ սրտիւք անկցուք և լացցուք առաջի Խնարարչին մերոյ, զի անցուցէ 'ի մէնջ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարեբարութեն իւրով: Ամենապաշտօնաւոր, կեցո՛ւ և ողորմեա՛:

Առջի + :

Տէր Խնարարչի մերոյ՝ որ ողորմածդ ես և գթած, երկայնամիտ՝ բազումօղորմ, և զլիարեւոյն 'ի վերայ չարեաց մարդկան. որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զդառնալ նորա 'ի չար ճանապարհէն և ըզկեալն: Դու տէր առատ մարդասիրութեք քով միսիթարեա՛ զծառայքս քո. և տուր սոցա տեղի ապաշխարութե, հաշտեա՛ մարդասիրութե քո. և արա՛ զսոսա անդամս եկեղեցւոյ քում սէյ: Որով զի առողջացեալք հոգւով խոստովանութե և ապաշխարութե մտցեն յեկեղեցի քո նբ: Եւ լը ժողովբեդեան քում քեզ հանցեն զօրհնութի և զփառս հօր և որդւոյ և հոգ.

Լոյդ սբյ. այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն:

Սաղմոս Է:

ԲԱՆԻՅ իմոց ունեն գիր Թր. և 'ի
միտ առ զաղաղակ իմ:

Հայեաց 'ի ձայն աղօթից իմոց,
թագաւոր իմ և ԹԺ իմ:

Ես զքեզ աղաչեմ տէր՝ ընդ ա-
ռաւօտս լուիցես ձայնի իմում. Եւ
առաւօտս սպարաստ եղէց յանդի-
ման լինել առ քեզ:

Ո՛չ թէ դու ԹԺ, կամիս զանօրէ-
նութի. և ո՛չ բնակին առ քեզ չարք.
և անօրէնք մի բնակեացին առաջի
աչաց քոց:

Ատեցեր զայնոսիկ, ոյք գործեն
զանօրէնութի. կորուսանես զամենե-
սեան, ոյք խօսին զսուտ:

Զայր արիւնահեղ և զնենգաւոր
սիրիժ առնես դու տէր. այլ ես Եւ
բազում ողորմութի քում մտից 'ի
տուն քո, և երկիրագից 'ի փա-
ճար սբ քո երկիւղիւ քո:

Տէր առաջնորդեա՛ ինձ յարդա-

րութէ քում վասն թշնամեաց ի մոց . և ուղիղ արա առաջի իմ զճա նապարհս քո :

Զի ոչ գոյ 'ի բերանս նոցա ճըշմարտութիւն . և սիրոք նոցա նանրեալք են :

Որպէս գերեզման բաց է կոկորդ նոցա . և լեզուօք իւրեանց նենդաւորք եղեն :

Դատեա՛ զնոսա ի՞նչ , զի անկցին 'ի խորհրդոց իւրեանց . ըստ բազում ամպարչտուէ նոցա մերժեա՛ զնս . զի դառնացուցին զքեզ :

Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալք են 'ի քեզ . յաւիտեանցն ծասցեն . և բնակեսցիս դու 'ի նս :

Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք ա նուան քոյ . զի օրհնեսցես դու զարդարն . տէր՝ որպէս զինու հաճութիւնս քո պսակեցեր զմեզ :

Լցաք առաւօտու ողորմութիւն քով . ցնծացաք և ուրախ եղաք զիմ աւուրս կենաց մերոց :

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն , յորս խոնարհ արարեր զմեզ . և ամացն՝ յորս տեսաք զլարչարանս :

210 ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Հայեաց տէր 'ի ծառայս քո, և 'ի դործս ձեռաց քոց. և առաջնորդեա՛ որդւոց նոցա. Եղիցի լոյս անայ 'ի վերայ մեր:

Զդործս ձեռաց մերոց ուղիղ աւրա՛ 'ի մեզ տէր. և զդործս ձեռաց մերոց յաջողեա՛ մեզ:

'Ի խորոց կարգացի առ քեզ տէր տէր՝ ընդ ձայնի խմում:

Եղիցին ահանջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից խմոց:

Թէ՛ զանօրէնութիա քննես ար. տէր ո՛ր կարէ կալ առաջի քոյ, զի՛ 'ի քէն է քաւութի:

Վասն անուան քոյ համբերի ար. համբեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ 'ի տէր:

'Ի սրահէ առաւօտու մինչև յերեկոյ, 'ի սրահէ առաւօտու յուսացաւ իտրայէլ 'ի տէր:

'Ի անէ է ողորմութի բազում, և 'ի նմանէ է փրկութի. և նա փրկեաց զիտրայէլ յամ նեղութեց նորա:

Լսելի արա՛ ինձ առաւօտու զողորմութիա քո. զի ես՝ 'ի քեզ ար. յուսացայ:

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գընացից . զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս 'ի [Թշնամեաց խմոյ տը . զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո , զի դու ես լծ իմ :

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քոյ տէր կեցուցես զիս . արդարուք քով հանցես 'ի նեղութէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեսցես զ[Թշնամիսն իմ . և կորուսցես զլծամ նեղիչս անձին խմոյ , զի ես ծառայ քո եմ :

Ա՛ծ յանուան քում կեցո՛ զիս . և 'ի զօրութե քում իրաւ արա ինձ :

Ա՛ծ ընդ աղօթից խմոյ . ո՛ւնկն գիր բանից բերանոյ խմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ . և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ . և ո՛չ համարեցան զքեզ լծ առաջի իւրեանց :

Ահա՛ լծ օգնական իմ . և տէր ընդունող հոգւոյ խմոյ :

'Ի դարձուցանել զչարն 'ի Թշնա-
միան իմ, ճշմարտութիւն քով սա-
տակեալ զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ . և խոստովան եղէց ա-
նուան քում տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութիւն իմմէ փրկե-
ցեր զիս . և 'ի Թշնամիս իմ ետե-
ական իմ :

Փառք հօր և :

Երբ Դն ներսեւի վասն երկուրդ
առարն աբարչուսի . և վասն
երկնայնոց զօրացն :

Երկուշաբթի :

Արարչական բանին հրաման՝
Ի յերկրորդումն աւուր սկըզբան
Ըզջուրսն 'ի ջուրցն բաժանեաց,
Հաստատութիւն պարունակեաց .
Որով զաշխարհս հողեղինաց
Անջըրպետեաց 'ի հրեղինաց .
Ընդ նոսին որդիք լուսոյ՝
Տուք օրհնութի երրեակ լուսոյն :
Բազմաչեայ հոյք քրովքից՝

Երեքսրբեանրդ սրովբէից ,
 Աթոռք անեղ յածութէրն
 Համագոյ երրորդութէ .
 Բարեխօս լերուք առ տէր
 Վասըն մանկանց եկեղեցւոյ . Ընդ :
 Գերագոյն իշխանութիք
 Եւ անփոփոխ միշտ տէրութիք ,
 Անյաղթելի նք զօրութիք՝
 Ի յարարչին փառատրութի ,
 Աղաչեցէք զտէրն ողորմած՝
 Անտես չառնել զգործըս ձեռաց . Ը :
 Դասք անմարմնոցըդ պետուէց
 Հրեշտակապետըք բարձրութէց .
 Հոգիք հրեղէնք և սպասաւորըք
 Հրեշտակաց զինուորութիք .
 Մաղթեցէք զտէրն տերանց
 Վասըն մարդկան երկրաւորաց . Ըն :
 Երկնաւորաց դասուց վերնոց՝
 Օրհնաբանից քոց զուարթնոց
 Քաղցրասցի առ քեզ գըթած՝
 Որ վասն մեր ձայն մաղթանաց ,
 Զորս և տացես մեզ պահապան
 Յայսըմհետէ մինչ՝ ի վախճան . Ընդ :
 Զօրութէց և տէրութէց՝
 Իշխանութէց և պետութէց ,
 Եւ ամենայն անուանելոց՝

Որք 'ի յերկինս պաղատանօք,
 Ընկալ քն ուրախութի
 Զմեզ յօր մահու և յարութի,
 Ընդ նոսին օրհնել հոգւով
 Ըզքեզ ընդ հօր փառատրելով:

Եւ Ժամ երբեք առաջ արարչին,
 Եւ Ժամ երբեք զարարին. և 'ի
 Յովհաննէս Պրփին:

Եւ շաբաթի:

Եւ Կան բանն որ ընդ հօր
 Արարչակից և համազօր.
 Յերրորդ աւուր զժուրսն զատոյց՝
 Ըզբոյս և զտունկրս բղխեցոյց.
 Իսկ 'ի յերրորդ դարուն դարձեալ
 Զժուրսն հեղեղ ցամաքեցոյց.
 Զնոյ տապանաւն իւր ապրեցոյց՝
 Ըզկենդանեաց սեռս աճեցոյց.
 Տուք օրհնութի անձառ լուսոյն
 Հօր և որդւոյ և նք հոգւոյն:

Ընդ ծառոց երկրի զգալեաց
 Տընկեաց և զտունկս խմանալեաց.
 Զհեղեղ մեղացն ցածուցեալ՝
 Զդասս արդարոց բազմացուցեալ.
 Յորոց և մեծն 'ի ծնունդս կանանց՝
 Միջնորդ շնորհաց և օրինաց. Տուք:

Թաղաւորին երկնից զինուոր՝
 Արքայութեն աւետաւոր .
 Խնդրեա՛ գընել ելս 'ի սրտէ
 Առ 'ի հովտէս տրտմականէ ,
 Յուխտեալ տեղին տէրունական՝
 Ի խոստացեալն որդւոց մարդկան . Տ :
 Ժառանգին հօր սպասաւոր՝
 Եւ յարգանդէ երկրրապագօղ .
 Կարապետ և մըկըրտիչ՝
 Այնմ որ մեղաց մերոց քաւիչ .
 Լէր բարեխօս առ նոյն գըթած՝
 Զնջէլըզիր մեր յանցանաց . Տճւք :
 Ի հօրէ լոյս ծագեցար
 Մեռեալ բնութեն կենդանարար .
 Առաքեցեր յառաջընթաց
 Սբ զյովհաննէս քարոզ կենաց .
 Սորին հայցմամբն ամենակալ՝
 Ըզպաղատանըս մեր ընկալ . Տճւք :
 Լուսաշաւիղ յերկինս ելին
 Հողանիւթեայ նբ հրեշտակին ,
 Արժանացո՛ զմեզ նորին
 Նեղ և անձուկ ճանապարհին .
 Զի հեռեօղջ գոլով նորին
 Հօր քոյ վերին օթեփանին ,
 Եւ երգեսցուք ընդ երջանկացն
 Որդւոց լուսոյ քեզ երգս փառաց :

Եւ Ժահն լորրորդ աւուր արարւին .
 և Ժահն լորրորդի Դարուն . և Ժահն
 աւելիաց անթանին :

Չորեւաթաթի :

Խաւարն անդոյ և սկըզբնածին
 Հալածեցաւ յորն առաջին .
 Լոյսն այն պայծառ յոր չորրորդին
 Արեգական նիւթ հաւաքեալ .
 Լուսինն 'ի տիպ լուսոյ ստեղծեալ
 Եւ աստեղաց պարս յորինեալ .
 Որով օրհնի ստեղծողն էից
 Ի բանաւոր պաշտօնէից :

Ծածկելի խորհուրդն ծանուցաւ
 Չորրորդ դարուն իսահակաւ .
 Ի չորրորդ օր դարձեալ հրեշտակն
 Եւ զաւետիսն կուսական .
 Թէ լոյսն որ ոչ բովանդակի՝
 Ի քէն մարմնով պարունակի .
 Յոր օրհնեցայք ազգք երկրածին՝
 Տուք օրհնուի պաղոյ կուսին :

Կուսին նախնոյ մօրն եւայի՝
 Յորմէ ադամն հին պարտի ,
 Բարձան անէծքն տրտմական
 Քո սբ ծննդեամբ կոյս մարիամ .
 Աղաչեա՛ զքո միածին՝

Թողուլ ըզմեղս որդւոց նոցին. Յոր:
 Հարսն ընծայել յերկրէ յերկինս՝
 Յոր համբառնամք առ քեզ զհոգիս.
 Յոր լըսելոյ քոյ զաւետիս՝
 Խընդրեալ լինել մեզ լըսելիս
 Զձայն աւետեաց քոյ միածնին՝
 Եթէ եկայք օրհնեալք հօր խմ. Յոր:
 Չայնիւ առ քեզ տր պաղատիւք՝
 Եւ առաջի քոյ անկանիւք.
 Աղաչանօք իծածնին՝
 Շիջո՛ւ ՚ի մէնջ ըզբոց հնոցին.
 Տո՛ւր արտասուօք զմեղըս ջնջել՝
 Եւ վերջատին զմեզ նորոգել. Յոր:
 Ղեկավար ճարտարապետ՝
 Անցեր ընդ ծով կենցաղս անհետ.
 Վերաբերեալ ընդ պետրոսի
 Զմեզ ՚ի յալեաց մեղաց ծովէս.
 Պաղատանօք գերադունի
 Անապական քում ծընողի.
 Յոր օրհնեցայք ազգք երկրա:

Եւք էւ հինգերորդի առաւ արարւո-
 թիւն. և էւ հինգերորդի արարան.
 և ՚ի նի առաւելալն հի:

Հինգշաբթի:

Ճառագայթեալ բանն ՚ի հօրէ՝

Յօր հինգերորդըն հրամայէ .

Բղխեալ 'ի ջրոց սեռս կայտառաց
Եւ Թեաւորս օգականաց .

Իսկ 'ի դարուն հինգ միկրրոին

Յամպն եւ 'ի ծովն խորայէլ հին .

Տացո՛ւք հրաշից ներգործողին

Պատիւ եւ փառս անեղ բանին :

Մաքրապէս օրինակի

Առաքելոցն քսի ,

Որք 'ի ծովէն տիբերական

Ի յերկնայինսն կոչեցան .

Անցին ընդ ծով աշխարհական՝

Եւ 'ի հոգին միկրրոեցան . Տաց :

Յուրախութիան անգրաւական

Ի հարսանիան անապական

Զձեզ առաքեաց հայրն փառաց՝

Հրաւիրատուք տրտմականաց .

Սք հարսանեացն այն հայցեցէք՝

Ընդ ձեզ լինել մեզ պարակից . Տաց :

Նորոգօղք տիեզերաց

Ի նախահօրն յանցանաց .

Նորափետուր զարդարեցիք

Զեկեղեցիս հեթանոսաց .

Պաղատեցէք առ նոյն դըթած՝

Զմեզ նորոգել 'ի հնոյ մեղաց . Տաց :

Շինօղ էիցըս համայնից

Արարածոց 'ի յանգոյից .
 Նոյն շինեցեր զեկեղեցի՝
 Վէմդ 'ի վերայ վիմին բանի .
 Ընդ եդեալ հիմունս 'ի նոր սիոն
 Ըզմեզ յօգեա՛ շինմամբ 'ի նոյն . Տաց :
 Ուրախացաւ գնացիւք գետոց
 Քաղաք 'ի քէն շինեալ յս .
 Յորմէ վճռակք շնորհաց հոսին՝
 Զողիս մարդկան ոռոգանեն .
 Արբո՛ւ և մեզ 'ի ջրոյն կենաց
 Հայցմամբ հոգւոյն մատրուուակաց .
 Զի բանաւոր երկիրըս քո
 Պտղաբերցի 'ի փառքս քո :

Եւք է վնեւրդի աւուր աբարււն .
 Է է վնեւրդի տարւն . Է 'ի
 Խաւելւնն քնի :

Ուրբա :

Չհանգուրժեալ բնուք բարւոյն
 Ունել միայն զանճառ բարին ,
 Այլ ստեղծել զմարդ յիւր սպասկե-
 րին

Ի վեցերորդ առաւօտին .
 Եւ 'ի յերրորդ ժամ զկողածինն
 Ի յօգնութի ետ հողածնին .
 Զորս 'ի դրախտին եդ վայելէ՛լ

Բայց 'ի սըրտդոյն մահու արգել:

Պապանձեալ առ դատողին՝

Յետ յանցանաց ագամբն հին .

Զկիննն պատճառ եդել խաբման՝

Եւ կիննն զօճն դաւաճան .

Որով երկիրս այս անիծաւ՝

Փուշ և տատասկ 'ի սմա բուսաւ .

Վըճիռ մահու մարդոյն տուաւ

Դառնալ 'ի հող՝ ուստի ստեղծաւ:

Ջքնջել փութայր հայրն փառաց
Ըզգիր պարտեաց մեր յանցանաց .

Որով զգեցաւ որդին դըթաժ

Ի վեց դարուն մարմին մեղաց .

Հօր հաճութի 'ի մահ խաչին

Եկն կամաւ 'ի յուրբաթին .

Գառնն զենաւ 'ի հին զատկին

Փոխան դառանցն օրինակին:

Ռահիւ լուսոյ պատուիրանին

Արդարութե ճանապարհին ,

Բարձրանալով քոյ 'ի խաչին

Բարձրացուցեր զմեզ 'ի յերկին .

Քո անպատում խոնարհութիդ՝

Եւ կամաւոր խաչելութիդ

Հաշտեաց լ՛ մեզ տէր դըթութի

Եւ թող ըզմեզս ողորմութի:

Սոսկալիդ սերովքէից

Եւ ահաւորող քրովբէից,
 Խոնարհեցար 'ի չարչարանս
 Չարչարելի բնութի մարդկան .
 Ի խաչին զմեզս ըսպաներ
 Եւ զգատակնիք մահու լուծեր. Հա:
 Վէհագոյն բնութից էից
 Եւ արարիչող բոլորից,
 Յորժամ ծագես զխաչիդ նըշան
 Ի գալըստեան քոյ միւսանգամ .
 Զերկրապագուս այժմ հաւատով
 Լուսաւորեա՛ նորին լուսով .
 Զի համաձայն խաչադդեցիցն
 Ըզքեզ օրհնեմք յաւիտենից :

Երգ ին էօններորդի աւուր աբարլու
 Բէն . և ին էօններորդի Դաբու . և 'ի
 Խորհուրդ հանգստեանն այ :

Շաբաթ :

Տրն յետ ստեղծմանն արարածոց
 հանգեալ յեօթն օրն 'ի գործոց .
 Այն որ հանգիստ աշխատելոց
 Եւ կամքն գործ է եղելոց .
 Ուստի և մեզ յոյս հաստատուն
 Ետ հանգըստեամբն շաբաթուն .
 Թէ աստ գործել զգործս այ՝
 Անդ է հանգչիլ ընդ այ :

Բաբունաբար վարդապետիմք
 Յօրինակէ տեառըն խրատիմք,
 Ար 'ի յերկրորդ արարչութե
 Յետ կատարման տնօրէնութե,
 Յեօթներորդ օր հանգըստեան
 Իջեալ մարմնովն 'ի գերեզման
 Չկապեալ հոգիսըն վերածեաց՝
 Չանանց հանգիստըն պարգևեաց:

Յօղն որ 'ի քոյդ կողէ ցօղեալ՝
 Բըժըշկեսցէ ըզհանգուցեալսն .
 Իջէ 'ի հող մահու նոցին
 Եւ բուսուցէ յօրըն վերջին .
 Կենդանաբար ձայնիւրդ քո
 Կոչեա՛ զնոսա 'ի կեանքս քո,
 Եւ դասեցո՛ ընդ արդարոցն
 Երդէլ քեզ փառս ը զըւարթնոցն:
 Իիւծեալ զքնուիս կենաց ունօղ
 Դարձոյց յանցանքն 'ի մահու հող
 Իսկ անմահիդ մեռելութի
 Շնորհեաց դարձեալ զանմահուի .
 Չորսեն ը քեզ թաղէ՛լ մահուամբ
 Աւազանին մըկըրտութի,
 Յարո՛ ընդ քեզ քոյին փառօք
 Արեգական նրման լուսով:

Փայլին արդարքն յարքայութե
 Եւ ճրգնաւորքն 'ի հանգըստեան .

Մարտիրոսքըն սլրսակին
 Եւ կուսանաց լսարտերք վառին .
 Դասեցո՛ տէր ընդ նոսին
 Որք զքեզ անձ խոստովանին .
 Արդարութի մի՛ դատեսցին՝
 Այլ զըթութի քո քաւեսցին :
 Քոյ անսլատում խոնարհութիդ՝
 Որ թաղեցար մեռելութի .
 Եւ յարուցեր յորդուոյ մարդկան՝
 Որք հաւատով 'ի քեզ անկան .
 Յարո՛ և զմեզ արդարութի ,
 Եւ զնրն ջեցեալան ողորմութի .
 Զի կենդանեացըս բերանով
 Տացին քեզ փառք ը հօր հոգւով :

Մաղթանք պահոյ յեք Աւար-
 լանին :

Խաչ քո եղիցի մեզ ապաւէն՝ ան
 յն , յորժամ երևիս փառօք հօր ը
 ամսս լուսաւորս : Յայնժամ մեք
 մի ամաչեսցուք յուսացեալքս 'ի
 քեզ , այլ զօրութի քով մեծաւ
 բերկրեսցուք ընդ աջմէ քումմէ
 որո՞ւ զորդիս լուսոյ և որդիս տուրն
 ջեան :

Քարոզ:

Ազաչեսցուք զամենակալն լծ,
 զի պահպանեսցէ զԺողովուրդս իւր
 ընդ հովանեաւ նր և պատուական
 խաչին իւրով 'ի խաղաղութեան:
 Ամենակալ տէր լծ մեր, կեցո՛ւ և
 ողորմեա՛:

Ազօր + աւհոյ:

Օգնեա՛ մեզ տէր, օգնեա՛ մեզ լծ
 փրկիչ մեր վասն մեծի փառաց ա-
 նուան քո. տէր փրկեա՛ զմեզ, և
 քաւեա՛ զմեզս մեր վասն անուան
 քոյ սրբոյ: Պարսպեալ պահեա՛
 զառ 'ի քեզ զասպաւինեալ և զյու-
 սացեալ Ժողովուրդս քո ընդ հո-
 վանեաւ նր և պատուական խաչիւդ
 քով 'ի խաղաղութ: Փրկեա՛ յե-
 րեւելի և յաներևոյթ թշնամոյն:
 Արժանաւորեա՛ դոհուլք փառաւո-
 րել զքեզ ը հօր և ընդ սրբոյ հոգ:
 Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեայս քո:
 Բարերար և բազումողորմ լծ. քո:
 Օրհնեալ տր մեր յն քն. Ամէն:
 Հայր մեր որ յերկինս ես՝ նր:

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ

ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ ԺԱՄՈՒՆ

Որ հապարի 'ի Գէմս հոգւոյն ան,
այլն 'ի Գէմս յարուէն գտի,
և էրեւման աշակէրբացն:

ԼՂԻՑԻ անուէն ան օրհնեալ յա-
ւիտեան. զի յառաջքան զարե է
անուէն նորա:

'Ի նա օրհնեսցին ամ աղգք երկ-
րի. և ամ աղինք երանեսցեն նմա:

Օրհնեալ տէր ամ ինչի՝ որ առնէ
սքանչեւիս միայն. և օրհնեալ է ա-
նուէն սբ փառաց նորա յաւիտեան.
Ըցցի փառօք նորա ամ երկիր. եղի-
ցի եղիցի:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգ:

Եւ ևս խաղաղուէ զտէր աղաչես:

Օրհնուի և փառք հօր և որդւոյ:

ԵՐԳ ԽԵՆԱԳԱԼԻՆ :

Յարևելից մինչ 'ի մուտս, 'ի հիւսիսոյ և 'ի հարաւոյ իմ ազգք և ազինք յօրհնութիւն նոր օրհնեցէք զարարիչն արարածոյ, որ ծագեաց զլոյս արեգականն այսօր յաշխարհս:

Եկեղեցիք արդարոց՝ փառաբանիչք ամենամբ երրորդութեն, յառաւօտս լուսոյ զառաւօտ խաղաղութ. քն գովեցէք ընդ հօր և հոգւոյն, որ ծագեաց զլոյս գիտութեն իւրոյ 'ի մեզ:

ՅԵՐԴԵՐԱՆ :

Յարևելից յարևմուտս մանկունք սիննի՝ օրհնեցէք միշտ անդադար զծագողն լուսոյ:

Եկեղեցիք արդարոց և փառաբանիչք՝ բարեբանեցէք որ ետ զիմաստս լուսոյ:

ՔԱՐԵԼ :

Յարևելից մինչև 'ի մուտս արևու ընդ իմ տեղիս քրիստոնէութեան, ուր և կարդան զանունն ան սրբուհի՝ տէր

աղօթիւք նոցա և բարեխօսուք մեզ
ողորմեսցի : Ուստիւք զիմ աղա-
չեսցուք , զի նա փրկեսցէ զմեզ 'ի
մեղաց և 'ի ցանկուծէ աշխարհի :
Ընկալցի զուխտս և զխնդրուածս
սրտից մերոց . և արժանի արասցէ
զմեզ հաւատոց և սլատուիրանաց
իւրոց ընդ իմ սքս իւր :

Ամենակալ իմ իմ մերկեցո՛ և ող :
Ձառաւօտս լուսոյ և զառաջա-
կայ օրս՝ խաղաղութք անցուցանել
հաւատով 'ի իմնէ խնդրեսցուք :

Ձհրէշտակ : Ձքաւութի : Ձսէյ :
Եւեւ և վս միա : Ձանձինս : Ող :

Աղօթ :

Յարեւելից մինչև 'ի մուտս արևու-
օրհնեալ ես տէր . վասն զի թագա-
ւոր քաղցր ես . և անուն քո անհա-
կ ընդ իմ տիեզերս : Քաղցրասցին
սաղմոսերդութիւք մեր առաջի քոյ .
ելցեն իրաւունք յարդարութենէ
քումմէ 'ի տկարութիս մեր , և փա-
ռաւորեսցի ամենամբ անուն քո :
Եւ մեք արժանի եղիցուք կալ 'ի
սլատուիրանի քում , և քեզ երդեւ

զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդւոյ
և հոգւոյդ սբյ. այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աճ մշտնջենաւոր՝ լծ յաւիտե-
նական, որ 'ի ստորին աշխարհս լոյս
ծագեցար, և լուսաւորեցեր զմեզ
'ի խաւարային մեղաց մերոց. որ
վասն մեր 'ի չափաւորութիւն եկիր
անչափդ լծ. և հեղեալ ծաւալե-
ցեր զնորհս հոգւոյդ սբյ յարա-
րածս քո : Այժմ և յաւիտեանս
ժամանակաց բարեբանեալ ես ա-
մենամեծդ լծ, լը հօր և ամենամբ
հոգւոյդ. այժմ և :

Սաղմոս. զԹ :

ԱՂԱՂԱԿԵՑԻՔ առ տէր ամե-
նայն երկիր. ծառայեցէք ան ու-
րախութիւն :

Մտէք առաջի նորա ցնծութիւն. ծա-
ներո՛ւք՝ զի նա է տէր լծ մեր :

Նա արար զմեզ, և ոչ մեք էաք. մեք
ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա :

Մտէք ընդ դրունս նր խոստովա-
նութիւն, և օրհնութիւն 'ի յարկս նորա :

Խոստովան եղերուք ին, և օրհնեցէք զանուն նորա :

Քաղցր է տր, յաւիտեան է ողորմութի նորա . յաղգ է մինչև յաղգ է ճշմարտութի նորա :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Ե: Գ:

Ճգնաւորք ից և ժառանգորդք երկնից արքայութե, որք փոխանակեալք զանցաւորս առիք զանանցն բարութիս . բարեխօսեցէք առ տր վն մանկանց եկեղեցւոյ :

Նահատակք պանծալիք և սիրեցեալք 'ի յերկնաւոր հօրէն . որք մկրտեցայք ը քնի արեամբ ձերով 'ի մահ խաչին . բարեխօս :

Մարտիրոսք ցանկալիք և օթեվանք հոգւոյն ճշմարտութե, որք յաղթեցիք հոգւով կարեաց և ցանկութեց . բարեխօս :

Գովելիք աշխարհի, և բաղձալիք վերնոցն պետութեց . որք երանութե մասին հասիք քան զիմ որդիամարդկան . բարեխօս :

Կամաւոր պատարագք՝ մանկունք

տիօք, և կատարեալք խմաստուածք.
որք փոխանակ կաթին արբիք զգի-
նին զմայլեցուցիչ. բարեխօս :

ՅԻՐԴԻՄԻ :

Ճգնաւորք ճշմարիտք վկայքքսի՝
բարեխօսեցէք առ տէր վսնանց
մերոց :

Նահատակք կենդանիք սիրողք
քսի՝ որք չարչարեցայք մարմնով
վասն անուանն տն :

Մարտիրոսք ցանկալիք՝ մարդկան
ըղձալիք, հայցեցէք ՚ի նք հոգւոյն
տալ մեզ զբարիս :

Գովելիք վերնոց դասուց պար-
ճանք աշխարհի՝ խնդրեցէք զխա-
ղաղութի տալ եկեղեցւոյ :

Ամաւոր նք պատարագք՝ հասա-
կաւ մանկունք, հայցեցէք լինել և
մեզ ձեզ պսակակից :

Մաւթան :

Աղաչեմք ողորմեաց տր բարերար
աղաչեմք ողորմեաց. վասն աղօթից
սրց ճգնաւորացն աղաչեմք ողոր-
մեաց :

Քարոզ:

Մբ ճգնաւորօքն աղաչեացուք զմօր,
որք զչարսն սլարտեցին, նեղուէցն
համբերեցին: Լուսեղէն և երկ-
նային անթառամ պսակացն արժա-
նի եղէն: Աղօթիւք նոցա և բարե-
խօսութբ մեզ ողորմեսցի: Ամենա-
կալ տէր ձծ մեր:

Աղօթ:

Մբ ես տր, և՛ի սբս հանգուցեալ.
և մեք նբ վկայութս աղաչեմք զքեզ,
բարեխօսութբ նբ ձծածնին՝ և ա-
ղաչանօք ձմ սբց քոց մի մերժեր
զմեզ յողորմուէ քումմէ, այլ կեցո՛
զմեզ աղօթիւք սոցին. զի դու ես
բազումողորմ ձծ. և քեզ վայե-
լէ փառք իշխանութի և պատիւ,
այժմ և:

Յիշեա՛ մօր զսրաշտօնեայս քո. 201:

Բարերար և բազումողորմ ձծ:

Սաղմ. 48.

ԱՍՏՈՒԱԾ՝ լծ իմ, ես առ քեզ
առաւօտ առնեմ. ծարաւեցաւ առ
քեզ հոգի իմ. քանխալատիկ ես՝ և
մարմին իմ:

Որպէս երկիր անապատ և անջուր՝
ուր ոչ գոյ 'ի նմա ճանապարհ:

Այսպէս 'ի սբս երևեցայց քեզ
տեսանել ինձ զզօրութիւնս քո և
զփառս քո:

Վասն զի լաւ է ինձ ողորմութիւն քո
քան զկեանս իմ, և չթունք իմ
գովեսցեն զքեզ:

Այսպէս օրհնեցից զքեզ 'ի կեանս
իմ, և յանուն քո համբարձից ըզ-
ձեռս իմ:

Որպէս 'ի ճարպոյ սրարարտութիւն
լցցի անձն իմ. չթամքք ցնծութիւն
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ:

Զի թէ յիշի զքեզ յանկողնի ի
մում, ընդ առաւօտս կանխեալ խօ-
սելի ընդ քեզ:

Զի եղեր իմ օգնական, 'ի հովա-
նի թևոց քոց ցնծացայց:

Եկն զկնի քոյ անձն իմ, և զիս ըն-

կալաւ աջ քո . իսկ նոքա 'ի նանիր
խնդրեցին զանձն իմ :

Մտցեն 'ի ներքոյ անդնդոց երկ-
րի . մատնեացին 'ի ձեռս սրոյ , և
բաժինք աղուեսուց եղեցին :

Թագաւոր յուսացաւ 'ի տէր . գո-
վեացին ամենեքեան , ոյք երգնուն
նովաւ . խցցին բերանք այնոցիկ՝
ոյք խօսին զանօրէնութի :

Լուր ԹԺ աղօթից իմոց յաղաչե-
լինձ առ քեզ . յերկիւղէ թշնամւոյն
փրկեալ զանձն իմ :

Ծածկեացես զիս 'ի ժողովոց չա-
րաց . 'ի բազմուէ ոյք գործեն զա-
նօրէնութի :

Ոյք սրեցին որսէս սուսեր զը-
զուս իւրեանց , լարեցին զաղեղունս
իւրեանց յիրս դառնութի :

Ձգեւ 'ի գաղտնիս այնոցիկ՝ ոյք
ուղիղ են սրտիւք . յանկարծակի
ձգեացեն 'ի նոսա , և մի երկիցեն :

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւ-
րեանց զբանս չարուէ . խորհեցան
թաքուցանել ինձ զորոգայթ . և ա-
սացին՝ ոչ տեսանէ զայս տէր :

Քննեցին զանօրէնութի . պարտա-

սեցան 'ի քննել զքննութի :

Մատիցէ այր 'ի խորութի սրտի իւրոյ, և բարձր եղիցի ձծ :

Նետք տղայոց եղեն վերք նոցա, տկարացան 'ի նոսա լեզուք նոցա, և խռովեցան ամենեքեան՝ ոյք հայէին ընդ նոսա :

Երկեաւ ձմ մարդ . և սլատմեցին զգործս իւր, և զարարածս նորա 'ի միտ առին :

Ուրախ եղիցի արդար 'ի տէր . և յուսասցի 'ի նա . նովաւ գովեսցին ամենեքեան, ոյք ուղիղ են սրտիւք :

ԵՐԳ:

Լոյս արարիչ լուսոյ առաջին լոյս բնակեալդ 'ի լոյս անմատոյց՝ հայր երկնաւոր՝ 'ի դասուց լուսեղինացն օրհնեալ, 'ի ծագել լուսոյ առաւօտուս ծագեալ 'ի հոգիս մեր զլոյս քո խմանալի :

Լոյս 'ի լուսոյ ծագումն արեգակն արդար՝ անճառ ծնունդ հօր որդի, յառաջ քան զարե անուն քո գովեալ ընդ հօր . 'ի ծագել լուս :

Լոյս 'ի հօրէ և յորդւոյ բղխումն
աղբիւր բարութե հոգիդ նբ Կոյ՝
մանկունք եկեղեցւոյ ը հրեշտակս
զքեզ բարեբանեն . 'ի ծագել լու
սոյ առաւօտ :

Լոյս երբեակ և մի անբաժանելի նբ
երրորդուի . զքեզ ընդ երկնայնոցն
երկրածինքս միշտ փառաւորեմք .
'ի ծագել :

ՅԵՐԵՄԻ :

Անեղանելիդ Կծ հայր ամենա
կալ , ընկալ զաղաչանս մեր քոց
սլաշտօնէից :

'ի հօրէ ծագումն անճառ արե
դակն արդար , ծագեալ 'ի յանձինս
մեր զլոյսդ ողորմութե :

'ի հօրէ և յորդւոյ բղխեալ հոգի
աղբիւր բարութե , լուսով քո լցո՛
ղմեզ յայսմ առաւօտուս :

Երեք անձինք և մի բնուի մի Կծու
թի . զքեզ խոստովանիմք յաւէտ
նբ երրորդութի :

ՄաղԼան Ժ :

Լուսովդ քո քն ամենեքեան լու ,

սաւորեցաք, և 'ի նոցա խառն քո փրկիչ հաւատացեալքս ապաւինեցաք: Լո՛ւր մեզ լո՛ւր փրկիչ մեր, տուր մեզ զխաղաղութիւն քո. և արա՛ առ մեզ զողորմութիւն քոյ մարգասէր տէր:

Քաւո՛ղ:

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա: Փառաւորեցուք զամենակալն լո՛ւր՝ որ ծագեաց զլոյս առաւօտու յարարածս իւր. ծագեցէ և այժմ՝ զառաւ օղորմութի իւր 'ի վր' փառաբանչաց անուան իւրոյ: Ամե՛ն:

Աշո՛ղ:

Զառաւօտու զաղօթս, և զբանաւոր սլաշտօնս ընկալ՝ ամենակալ ամենամեծդ լո՛ւր 'ի քո անասական և յերկնային խորանսդ: Ծագեա՛ առ մեզ զարդարութե և զխմաստութե զլոյս քո. արա՛ զմեզ որդիս լուսոյ և որդիս տունջեան, ուն՝ զի 'ի դաւաւորս՝ երկիւղածուք՝ վարեցուք զկեանս մեր, և առանց դայթակղութե կատարեցուք: Զի դու ես

օգնականն և փրկիչ մեր . և քեզ
վայելէ փառք իշխանութի :

Սաղմոս իբր :

ՏԵՐ Հովուեսցէ զիս . և ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի :

Ի վայրի դաշարւոջ անդ բնակե-
ցոյց զիս . և առ ջուրս հանգստեան
անոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , և ա-
ռաջնորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս
արդարութե վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ըս-
տուերաց մահու , ոչ երկեաց 'ի
չարէ . զի դու տէր ընդ իս ես :

Յուսէք և դաւազան՝ նոքա մսի-
թարեսցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ
զսեղան , ահն յանդիման նեղաց
իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ
քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմուի քո տէր զհետ իմ եկեա-
ցէ զամ աւուրս կենաց իմոց , բը-
նակիչ ինձ 'ի տան Թն ընդ երկայն
աւուրս :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և դը-
նացից, զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ:

Փրկեա՛ զիս 'ի Թշնամեաց խնոյ տը .
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի:

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի
դու ես իմ իմ:

Հողի քո բարի առաջնորդեսցէ
ինձ 'ի յերկիր ուղիղ:

Վասն անուան քոյ տէր կեցու-
ցես զիս, արդարուք քով հանցես
'ի նեղուծէ՛ զանձն իմ:

Ողորմուք քով սատակեսցես ըզ-
Թշնամիս իմ, և կորուսցես զիմ
նեղիչս անձին իմոյ. զի ես ծառայ
քո եմ:

Ա՛յ մեր ապաւէն և զօրութի, օգ-
նական 'ի վերայ նեղուէց՝ որք գտին
զմեզ յոյժ:

Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք 'ի
խռովել երկրի՝ 'ի փոփոխել լերանց
'ի սիրտս ծովու:

Գոչեցին և խռովեցան ջուրք նց,
խռովեցան լերինք 'ի զօրուէ նորա:

Գնացք գետոց ուրախ առնեն ըզ-
բաղաքն իւր. և նք արար զյարկս

իւր բարձրեալն :

Աժ 'ի մէջ նոյն , և նոքա մի սասա-
նեացին . օգնեացէ նոյն ի վաղոր-
դենէ մինչև 'ի վաղորդեան :

Խռովեցան հեթանոսք և խոնար-
հեցան թագաւորուիք . ետ զձայն
իւր բարձրեալն , և խռովեցաւ եր-
կիր :

Տէր զօրուէց ընդ մեզ՝ ընդունօղ
է մեր իմ յակովբայ :

Եկայք և տեսէք զգործս իմ , որ
արար զնշանս և զարուեստս 'ի վե-
րայ երկրի :

Էհար զսպառերազմ 'ի ծագաց
մինչև 'ի ծագս երկրի . զաղեղունս
փշրեաց . զգէնս խորտակեաց , և
զասպարս այրեաց հրով :

Կանխեցէք և ծաներո՛ւք , զի ես
եմ իմ . բարձր եղէց 'ի հեթանոսս ,
և բարձրացայց 'ի վերայ երկրի :

Տ՛ր զօրութեց ընդ մեզ՝ ընդունօղ
է մեր իմ յակովբայ :

Աժ յօգնել ինձ նայեաց , և տէր
յրնկերել ինձ փութա՛մ :

Ամաչեացեն և յամօթ լիցին , որք
խնդրէին զանձն իմ . դարձցին յետս

և ամաչեացեն, ոյք խորհէին ինձ
զլար :

Դարձցին սուժամայն ամաչեցե՛լք՝
ոյք ասէին ինձ վաշ վաշ :

Յնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ
ամենեքեան, ոյք խնդրեն զքեզ ար :

Ասասցեն յամ ժամ, մեծ է ան.
ոյք սիրեն զփրկուիս քո :

Ես աղքատ և տնանկ եմ. անօգ
նեա՛ ինձ. օգնական և փրկիչ իմ ես
դու. ահա իմ մի յամենար :

Տո՛ւր զօրու[թի] ծառայի քոյ. կե-
ցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ. և արա՛ առ
իս նշան բարու[թեան] :

Տեսցեն ատելիք իմ, և ամաչեա-
ցեն. զի դու ահա օգնեցեր ինձ, և
մխիթարեցեր զիս :

Փառք հօր և որդւոյ :

ԵՐԳ :

Ճանապարհ և ճշմարտութիւն և
կեանք քո, առաջնորդեա՛ հոգւոյ
մերոց յերկրէ ելանել յերկինս :

Դուռն կենաց մտից յո, մոյծ և
զմեզ առ հայր քո և հոգի՛ երգել
միշտ զփառս :

ՅԵՐԵՄԻ :

Ճանապարհ բարի քն և ճշմարտութի, առաջնորդ հոգւոց մերոց յերկրէ 'ի յերկինս :

Դուռն կենաց մտից յն ի՞նչ ճշմարիտ մոյծ և զմեզ առ հայրդ քո հոգւովդ սրբով :

Մազնեք :

Տէր ուղղեա՛ զգնացս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութե՛ն, ի՞նչ ուղղեա՛ և առաջնորդեա՛ հոգւոց մերոց և ի՞նչ հաւատացելոց՝ գնալ յարդարուն ճանապարհն և 'ի կեանադ յաւիտենից :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զամենակալն ի՞նչ զի յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծառայից իւրոց 'ի բարի և 'ի խաղաղութի : Ամենակալ ի՞նչ մեր :

Աղօթ :

Առաջնորդ կենաց և պարգևից խաղաղութե՛ն քն ի՞նչ մեր, առաջնորդեա՛ մեզ գնալ 'ի ճանապարհս քո արդարութե՛ն, և խաղաղութե՛ն ժամանել 'ի նաւահանգիստն կենաց և փրկուն՝ շնորհօք ողորմութե՛ն քոյ :

Զի դու ես օգնականն և փրկիչ մեր,
և քեզ վայելէ փառք իշխանունի և
պատիւ. այժմ և միշտ և:

ԱՂՅԻ՜ ԹԱՆԻ՜ ԵՆԻ՜ ԵՆԻ՜ ԵՆԻ՜,
ԵՆԻ՜ ԼԻՆԻ՜:

Օրհնեալ ես Թոր Թոր փրկիչ մեր՝
որ յԹմ Ժամ ը մեզ ես, և ոչ երբէք
թողուա 'ի ձեռանէ քումմէ զայ-
նոսիկ՝ որք հաւատով և ճշմարտութե
կարդան առ քեզ: Աղաչեմք և խնդ-
րեմք 'ի քէն Թոր, ճանապարհորդա-
կից լեր ծառայից քոց քոյին վերա-
կացութիւ պահելով 'ի խաղաղուն.
և առաջնորդեա՛ մեզ միւսանգամ
խաղաղութե և խնդութե հասանիլ
յիւրաքանչիւր 'ի բնակութիւն 'ի քմ
յմ 'ի տէր մեր: Որում վայելէ
փառք իշխանունի և պատիւ. այժմ:

Օրհնեալ Թոր մեր յմ քմ. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս ես՝ սք
եղիցի անունն:

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ ԵՐ- ՐՈՐԴ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԻՍԿԱՐԻ 'Ի ԴԵՏԱ ԻՋՏԱՆ ՀԱՓԱՅՆ ՄԷՅ,
ԵՎ 'Ի ԽՈՐՀԱՆՐԴ ՆԱԽԱՏՈՐՆ ՃԱՂԱԿՏԱՆ
ԵՎ ԱՂԱԳԱՆԸՆԻ ԳՆԻՒՆ :

( ) Ի ՀՆԵԱԼ ՀՈԳԻԳ ԱՌԼՐԲ ԶԾ
ՃՂԱՐԽԱՍ ԱՄԷՆ :

ՍԱՂՏՈՍ . Ծ :

ՈՂՐԻՄԵԱ ԻՆՃ ԶԾ ԸՍՏՈ ՄԵԾԻ
ՈՂՐԻՄՈՒՄ ԲՈՒՄ, ԵՎ ԲԱՂՈՒՄ ԳԹՈՒՄ
ԲՈՒՄ ԲԱՒԵՍ՝ ՂԱՆՕՐԷՆՈՒԹԻՍ ԻՄ :

ԱՌԱԼԵԼ ԸՈՒՍ ՂԻՍ ԵՎ ՂԱՆՕՐԷՆՈՒ-
ԹԵՆԷ ԻՄԷՆ, ԵՎ 'Ի ՄԵՂԱՅ ԻՄՈՅ ՄԲ
ԱՐԱՍ ՂԻՍ :

ՂԱՆՕՐԷՆՈՒՄ ԻՄ ԵՎ ԻՆՃԷՆ ԳԻ-
ՍԵՒՄ . ԵՎ ՄԵՂԲ ԻՄ ԱՌԱՂԻ ԻՄ ԵՆ ԵՎ
ԺԱՄ :

ՔԵՂ ՄԻՅՆ ՄԵՂԱՅ ԶՐ . ԵՎ ՂԵՐ
ԱՌԱՂԻ ԲՈՅ ԱՐԱՐԻ :

Ուր արդար եղեցիս 'ի բանս քո, և
յաղթեսցես 'ի դատելն քո:

Անօրէնութիւն յղացաւ, և 'ի մեղս
ծնաւ զիս մայր իմ:

Դու Թր զճշմարտութիւն սիրեցեր.
զանյայտս և զծածկեալս խմաստութիւն
քոյ յայտնեցեր ինձ:

Յօղեալ յիս մշտեալ, և նք եղէց.
լուալ, և քան զձիւն սպիտակեղէց:

Լսելի արալ ինձ Թր զցնծութիւն և
զուրախութիւն. և ցնծասցեն ոսկերք
իմ տառապեալք:

Դարձո՛ղ երեսս քո 'ի մեղաց ի-
մոց, և զիմ անօրէնութիւնս իմ
քաւեալ յինէն:

Զսիրտ նք հաստատեալ յիս Թժ, և
զհոգի ուղիղ նորոգեալ 'ի փորի ի-
մում:

Մի ընկենուր զիս տէր յերեսաց
քոց և զհոգի քո նք մի հաներ յինէն:

Տո՛ւր ինձ ցնծութիւն փրկութեան. և հոգ-
ւով սկսուէ քոյ հաստատեալ զիս:

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս
քո. և անպարիշտք առ քեզ դարձ-
ցին:

Փրկեալ զիս յարենէ Թժ՝ Թժ փրկ-

կուէ իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ
շարդարուծէ քում :

Տր եթէ զչրթունս իմ բանաս ,
բերան իմ երգեսցէ զօրհնուիս քո :
Թէ կամեցել էիր՝ պատարագս
մատուցանէաք . բայց դու լը ողջա-
կէզս խեղ ոչ հաճեցար :

Պատարագ ւոյ հոգի խոնարհ . ըզ-
սիրտ քե և զհոգի խոնարհ ւծ ոչ
արհամարհէ :

Բարի արա տր կամօք քովք սիո-
նի , և շինեսցին պարիսպքն եէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս լը պատա-
րագս արդարուէ . ուխտից պատա-
րագս հանցեն 'ի սեղան քո զուա-
րակս :

Փառք հօր . այժմ և :

ԵՐԳ ԵՐԵՐԵՐ Ժամաւ աւուրն զէնի
ողորմեային :

Օրհնեմք ըզքեզ հայր անըսկիզբն
էից էակ 'ի յանդոյից ,

Բարձեր ձեռօք նիւծ 'ի հողոյ
Եւ ստեղծեր զմարդ 'ի պատկեր քո .

Գլուխն ոտից խոնարհեցաւ .
Ձի զպատուիրան քո մուսայաւ .

Դարձեալ ասեմք ըն անառակին
Թէ հայր մեղայ քեզ 'ի յերկինս :

Երկնաւորաց անքրններ լի

Եղեր մարդկան տեսանելի,

Զգեցար պատկեր հողեղինի

Պատկերըդ հօր անփոխելի .

Ելեր յերրորդ ժամ 'ի խաչին

Վասն ագամայ նախաստեղծին .

Ընդ աւազակին քում խաչակցին

Արժանացո՞ր ըզմեզ դրախտին :

Թագաւոր Թագաւորաց

Առատաբուղիս հոգի շնորհաց .

Ժողովելոցն 'ի վերնատան

Առաքելոցն երկոտասան

Ի հրոյ լեզուս երևեցար,

Յոգիս նոցա վերանըստար .

Լուր յանուն քո ժողովելոցս ,

Ի՛ջ և առ մեզ յերրորդ ժամուս :

Մաղխանք :

Յիմ ժամ աղաչանք իմ այս ե՛ն՝
'ի մեղաց իմոց մբ արա՛ զիս փր . և
յօտարէն պահեա՛ զծառայս քո
մարդասէր տէր :

Եւ ևս խաղաղուէ զփր աղաչեալ
ցուք . ընկա՛լ կեցո՞ և ողորմեա՛ :

Օրհնուի և փառք հօր, և որդւոյ,
և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտ:

Քաբող Ռժ պահոցն 'ի Յովհաննու
Տանդակունւոյ ասացեալ:

Միաբան ամենեքեան դռհացա-
րուք զմարդասիրէն իմ և զփրկէն
մերմէ յսէ քսէ: Որ ազատեաց զազգս
մարդկան 'ի դատապարտութենէ
անիծիցն. և եբարձ զմեզս աշխարհի
'ի Ժամուս յայսմիկ խաչիւն իւրով,
և շնորհեաց առատապէս զսարգևս
հոգւոյն սրբոյ երանելի առաքե-
լոցն: Խնդրեսցուք հաւատով, զի
զմեզ զամենեւեան արասցէ հա-
ղորդս մեծամեծաց և իծային բա-
րեացն այնոցիկ, աղօթիւք և բարե-
խօսուք իմ սրբոց՝ որք աստ և ընդ
իմ տիեզերս: Ուր զի անարատ վա-
րուք, և ճշմարիտ առաքինուք կա-
ցեալք ը կամաց նր յայսմ աշխար-
հիս, մասն և վիճակ Ժառանգութե
ընկալցուք ը իմ նքս նր՝ զբնակու-
թի յաւիտեանական և երկնային խո-
րանացն: Չոր խոստացաւ սիրելեաց

Խերոց ճշմարիտն անձ յս քս . անձ մեր
կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

Զժամս և զառաջակայ օրս խաղա-
ղութն անցուցանել հաւատով 'ի
անէ խնդրեցուք : Զհրէշտակ :

Զքաւութի : Զսրբոյ : Եւեա և
վս : Զանձինս : Ողոր :

Աղօթ :

Որ 'ի քրովքէական և յանպա-
տում հանգուցեալ ես յաթոռ .
և այցելու ես միշտ արարածոց քոց :
Որ և 'ի ժամուս յայսմիկ հեղեր յե-
րանելի առաքեալն զնորհս հո-
գւոյդ նոյ : Դու անձ յառաջակայ ժա-
մուս , և յաւէտ մինչև 'ի կենցաղոյս
աւարտումն տալաւորել միացո՛ւ զմեզ
ը ան բարեգործութե յորդորմունս .
և խոստացելոց բարեացդ հաղորդս
լինել զմեզ արժանի արա՛ն անձ մեր
և վրկիչ յս քս : Որ ես օրհնեալ
ը հօր և ը սրբոյ հոգւոյդ . այժմ :

Խաղաղութի ամենեցուն :

Որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս
բանդ անձ էակից հօր և արարչակից
նք հոգւոյդ . որ և զնախաստեղծին

սլատուիրանազանցուի սլաղոյն ճա-
շակմանն՝ նշանաւ ամենայաղթ խա-
չիւքո՝ ի ժամուս յայսմիկ ենթա-
դրեալ՝ ի կենդանութի փոխեցեր,
և զանօրէնութիւն մեր ի նմա բնե-
ռեալ՝ կեանք անապական և նորո-
գումն կենաց յուսացելոց ի քեզ
խոստացար:

Արոց մասնաւորիլ և զմեզ արժա-
նի արա թր մեր և փրկիչ յս քս. որ
ես օրհնեալ ընդ հօր և:

Սաղմոս:

Տր Թժ օրհնեալ. օրհնեալ է թր
զօրհանապազ:

Ած մեր՝ Թժ կենարար. և նա փրկ-
կեցէ զմեզ:

Տէր Թժ օրհնեալ. օրհնեալ է տէր
զօրհանապազ. առաջնորդեցէ մեզ
Թժ փրկիչ մեր:

Քարոզ:

Խնդրեացուք հաւատով ի թնկ
վս ճանապարհորդաց հարց և եղբարց
մերոց. որք լը ծով և ընդ ցամաք
գնացեն. ոնդ զի առաջնորդեցէ

նոցա, խաղաղութիւն պահեացէ, և տարեալ հասուցէ յիւրաքանչիւր տեղիս իմ անձ մեր: Այս զի նա ինքն է առաջնորդ կենաց և յոյս փրկութեան, որ յաջողէ ծառայից իւրոց խաղաղութիւն հասանիլ ՚ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութեան: Ամենակալ իմ անձ մեր կեցո՛ւ:

Աղօթք:

Առաջնորդեա՛ն մեզ իմ անձ մեր, և ուսո՛ւ մեզ գնալ ՚ի ճանապարհս քո արդարութիւն պահեա՛ն ՚ի խաղաղութեան ղկեանս մեր, և ղգնացս ՚ի հաճոյս քո. ժամանեցո՛ւ ղհոգևոր և ղմարմնաւոր ընթացս ծառայից քոց անարատ ճանապարհաւդ յաւիտենական ՚ի կեանսդ: Շնորհօք միաժնի քոյ իմն մերոյ և փրկչին յսի քսի, որ եղև մեզ առաջնորդ կենաց և յոյս փրկութեան: Ընդ որում օրհնեալ ես հայր ամենակալ հանդերձ կենդանարար և ազատիչ սբ հոգւովդ. այժմ և:

Յիշեա՛ն իմ զպաշտօնեայս քո. 201:

Բարեբար և բազումողորմ անձ:

Սաղմոս . Իբն :

ՏԵՐ հովուեսցէ զիս . և ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի :

Ի վայրի դաշարւոյ անդ բնակե-
ցոյց զիս . և առ ջուրս հանդատեան
մնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , և ա-
ռաջնորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս
արդարութե վս անուան իւրոյ :

Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ըս-
տուերացմահու , ոչ երկեաց 'ի չա-
րէ . զի դու փր ընդ իս ես :

Յուպ քո և դաւազան՝ նոքա միսի
Թարեսցեն զիս :

Պատրաստ արարեբառաջի իմ զսե-
ղան , ակն յանդիման նեղաց իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ
քո ոսկ անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմուի քո փր զհետ իմ եկես-
ցէ զամ աւուրս կենաց իմոց , բնա-
կիլ ինձ 'ի տան փն ընդ երկայն
աւուրս :

Յոյց ինձ ճնւղհ՝ յոր գնացից , զի
առ քեզ փր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս 'ի Թշնամեաց իմոց փր
զի զքեզ ապաւեն ինձ արարի :

Ուսո՛ր ինձ առնել զկամս քո, զի
դու ես լի՛ս իմ:

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցի
ինձ 'ի յերկիր ուղիղ:

Այն անուան քոյ տէր կեցուցես
զիս. արդարու[թիւ] քով հանցես 'ի
նեղուէ՛ զանձն իմ:

Ողորմու[թիւ] քով սատակեսցես ըզ-
[թշնամիս իմ, և կորուցես զամենե-
ղիչս անձին իմոյ. զի ես ծառայ քո
եմ:

Փառք հօր և որդւոյ:

Քա՛րո՛ւ:

Եւ ևս խաղաղուէ՛ զտէր աղա:

Գոհաբանելով աղաչեսցուք ըզ-
բարերար հոգին լի՛ս և խնդրեսցուք
զողորմուի 'ի նմանէ, զի անցուցի
'ի մէնջ զցասումն սլառուհասի յան-
ցանաց մերոց բարերարու[թիւ]ն իւ-
րով: Ամենակալ տօր լի՛ս մեր կեցո՛
ւ ողորմեա՛:

Աշօ՛ր:

Խաղաղուե՛ք քով հոգիդ տօր լի՛ս
Ճշմարիտ՝ որ 'ի վեր է քան զամ:

միտս և զխորհուրդս, մխիթարեալ
 զանձինս ծառայից քոց՝ ըստնելով
 զաղաչանս մեր. անցն'ի մէնջ զցա-
 սումն սպասուհասի յանցանաց մե-
 րոց բարերարութիւն քով: Ներեալ և
 լնէր մեզ, քաւեալ և թող զմեզս
 մեր. արժանաւորեալ գոհութիւն փա-
 ռաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ
 որդւոյ միածնի. այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ տէր մեր յն քն. ամէն:
 Հայր մեր որ յերկինս ես՝ նր:

ԿԱՐԳԱՒ ՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՅ ՎԵՑԵՐՈՐԴԻ ԺԱՄՈՒՆ

Որ խաբարի 'ի Դէճա Հօր ան, ան և
'ի Դէճա ԼարԼարանաց և խալէլու-Ռէան
ՈրԴ-ոյն ան :

( ) Ի ՀՆԵԱԼ Հայր սուրբ ան
Ճշմարիտ :

Սաղմոս . Ծ :

ՈՂՈՐՄԵԱ ինձ ան լու մեծի ողոր-
մութե քում . ըստ բազում . 243 :

Երգ վեցերորդի ծանուն :

Խաւարեցաւ լոյսն արեւուն
Ի վեցերորդ ժամ ուրբաթուն .
Ճանոյց թէ լոյսն արարչական
Նըսեմացոյց զլոյսն եղական .
Կախեալ ըզքեզ մերկ 'ի խաչին
Քօղով ստուերաւն ծածկէին .
Հերքեա 'ի մէնջ ըզծանրութիւն

Շրջող դիւին միջօրէի :

Չանձրուէ մարտ աշտուն չարի
Որ յայտ ժամու պատերազմի ,
Ղօղեալ յոգւոց մեր հերքեսցի
Քոյ նըշանաւ սրբոյ խաչի .

Ճըշմարտութե քոյ ճառագայթ
Զառ 'ի յերկնից անկէ շփայլակն
Մերժեալ 'ի մէնջ հալածեսցէ՝
Եւ զմեզ լուսով քով վառեսցէ :
Յայս միջօրեայ տուրնջեան ժամուս
Վայելչական աչաց մարմնոյս
Նեախօք դաղտնեաց մի խոցեսցուք
Ի խաւարէն որ 'ի ծածուկ .

Շուրջանակի բանակեսցին
Ըզմեօք բանակըք հրեշտակաց .

Որք սարակից մեզ լինելով ,
Ըզքեզ ընդ հօր փառատրելով :

Մաղթանք :

Յիմ ժամու աղաչանք իմ այս էն ,
'ի մեղաց իմոց :

Եւ ևս խաղաղութեան զո՞ր աղաչ :
Օրհնութի և փառք հօր և որդ :

Քաւոյ Ռեծ պահոց :

Աթոռն մտօք և անդբօս խորհրդ .

դով կացցուք միաբան յաղօթս առ
 ուաջի Թոն մերոյ և փրկչին յսի քսի :
 Հաւատով խնդրեցուք 'ի նմանէ
 զհրեշտակ խաղաղուն պահապան
 անձանց մերոց, որ եկեալ բանա-
 կեացէ շուրջ զմեզ և աներկիւղ
 պահեացէ զմեզ յամ հրեղէն նե-
 տից սատանայի, որ թռչի 'ի տուէ,
 յիրաց խաւարային գնացից՝ 'ի գայ-
 թագդուն գիւին 'ի հարասակ ա-
 ւուր : Յորմէ զգուշուք պահելով
 աղօթիւք և բարեխօսուք Թոն սրբոց,
 շնորհեացէ մեզ մարդասէրն Թոն
 կեալ առաքինուք 'ի փրկութի ան-
 ձանց մերոց՝ 'ի պատիւ և 'ի փառսկէն
 դանացուցիչ անուան իւրոյ : Յոյս
 հաղորդուն ընկալցուք 'ի յայտնուն
 միածնի որդւոյն Թոն, կերպարանա-
 կից առնել զմարմին խոնարհութի
 մերոյ ըստ նմանուն մարմնոյ փա-
 ռաց իւրոց : Աս զի զայս խոստա-
 ցաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Թոն
 յս քս Թոն մեր կեցոն և ողոր :

ԶԺամս և զառաջակայ օրս խաղա :
 Զհրեշտակ : Զքաւուն : Զսրբոյ :
 Եւ ևս և վս միա : Զանձինս : Ողոր :

Աղօթք :

Չգեցո՛ մեզ տէր ի՞նչ մեր զէ՛ն արդարութե՛ն՝ զօրաւոր և յաղթօղ լինել ընդ դէմ սատանայական սլառ տերազմաց . և զիմ հրեղէն նետս նորա շիջուցանելով՝ անկասկած լիցուք յիրաց խաւարային գնացից՝ ՚ի գայթաղութէ գիւին ՚ի հասարակ աւուր : Եւ զգաստացելք վայելչական տունջեամբս՝ առաքինութե՛կացցուք ՚ի փրկուի անձանց մերոց՝ ՚ի սլառիւ և ՚ի փառս սբյ երրորդունէդ . այժմ :

Խաղաղութի ամենեցուն :

Երկնաւոր խաղաղութե՛դ քով պարսպեալ սլահեա՛ զանձինս մեր ի՞նչ զօրութեց : Այ՛ զի դու ես ի՞նչ խաղաղութե՛ն , և բաց ՚ի քէն զայլ ոք ո՛չ գիտեմք . և զանուն քո ամենազօր կարգամք յօգնականութի անձանց մերոց : Նայեաց յերկրագործիս մեր , և ուսո՛ մեզ առնել զարդարութիւն ճշմարտութե՛ն : Եւ գոհութեամբ փառաւորեացուք զհայր զորդի :

ՍՂ. ՏՐ մի յիշեր զմեզս մեր զա-
ռաջինս. վաղվադէսցէ առ մեզ ո-
ղորմուի քո տէր. զի աղքատացաք
յոյժ :

Օգնեա՛ մեզ անժ փրկիչ մեր վն
մեծի փառաց անուան քոյ :

Տէր փրկեա՛ զմեզ և քաւեա՛ ըզ-
մեզս մեր վն անուան քոյ :

Քաւալ :

Վն հիւանդաց և անժ վշտացելոց
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր քն. զի
ողորմեսցի լն մեծի ողորմութե իւ-
րում, և բժշկեսցէ զախտս և զհի-
ւանդութիս հոգւոց և մարմնոց ծա-
ռայից իւրոց. և կատարեալ առող-
ջութիւն հասուցէ զամենեւեան 'ի
մշտնջենաւոր և յանախտ կեանս :

Ար առաքեցաւ 'ի հօրէ 'ի բժշկուի
ազգի մարդկան՝ միածին որդին ան-
յ տէր մեր և փրկիչ յն քն, կեցո՛ւ և
ողորմեա՛ :

Աղօթ :

Փարատեա՛ զցաւս և բժշկեա՛ զհի-
ւանդութիս 'ի ժողովրդէնէ քում :

մէ տօր տօժ մեր, և շնորհեա՛ւ ամենե-
ցուն զկատարեալ առողջուի նշա-
նաւ ամենայաղթ խաչիւ քով, ո-
րով բարձեր զտկարուի աղգի մարդ-
կան, և դատապարտեցեր զթշնա-
մին կենաց և փրկուի մերոյ: Դու
ես կեանք մեր և փրկուի, բարերար
և բազումողորմ տօժ, որ միայն կա-
րողք ես թողուլ զմեզս և մերժել
զախտս և զհիւանդուիս 'ի մէնջ.
որում յայտնի են պէտք կարեաց
մերոց, պարգևիչք բարեաց, պար-
գևեա՛ւ զառատ ողորմուի քո 'ի վր'
արարածոց քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր
պիտոյից, յորոց հանապազ փա-
ռաւորեալ գովի ամենամբ երրոր-
դուիդ. այժմ և:

Յիշեա՛ւ տօր զպաշտօնեայս քո, 201:

Բարերար և բազումողորմ տօժ:

Սաղմս. Խ:

ԵՐԱՆԻ որ խորհի զաղքատն և զտը-
նանկն. յաւուր չարի փրկէ զնա տօր:

Տր փրկէ զնա և կեցուցանէ. երա-
նելի առնէ զնա 'ի վր' երկրի, և ոչ
մատնէ զնա 'ի ձեռս թշնամեաց
իւրոց:

Տէր օգնական է նմա 'ի մահիճս
ցաւոց իւրոց, և զիմ անկողինս նր
դարձուցանէ 'ի հիւանդութէ նր:

Ես ասացի տէր ողորմեա՛ ինձ, և
բժշկեա՛ զանձն իմ, ես մեղայ քեզ:

Որ բնակեալ է յօգնութի բարձրե-
լոյն՝ ընդ հովանեաւ ւոյ յերկինս
հանգիցէ:

Ասացէ մօն ընդունելի իմ ես դու,
ապաւէն իմ ւած՝ և ես յուսամ 'ի
նա:

Նա փրկեացէ զես յորոգայթէ որ,
սողին, և 'ի բանիցն խռովուէ:

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ,
'ի հովանի թևոց նր յուսացիս:

Ուր զէն շուրջ եղիցի զքե ճշմար-
տութի նորա:

Ո՛չ երկիցես դու յերկիւղէ գի-
ւերի, և ո՛չ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի
տուէ:

Յիրէ՝ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի գայ-
թակղութենէ գիւին 'ի հասարակ
աւուր:

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հա-
ղարք, և բիւրք ը աջմէ քումմէ, և
առ քեզ ինչ ո՛չ մերձեացին:

Բայց միայն աչօք քովք հայեացիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես. զի դու ար յոյս իմ ես:

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապա-
ւէն. ոչ հասցեն առ քեզ շարք, և
տանջանք մի մերձեացին՝ ի յարկս քո:

Հրեշտակաց իւրոց սլատուիրեալ
է վն քոյ՝ ի սահէլ զքեզ յամ ճա-
նապարհս քո:

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին ըզ-
քեզ, զի մի երբէք հարցես զքարի
զոտն քո:

Ի վր իժից և քարբից գնասցես
դու, և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն
և զվիշապն:

Քանզի յիս յուսացաւ՝ և փրկե-
ցից զնա. հովանի եղէց նմա. զի ծա-
նեաւ զանուն իմ:

Կարգացէ առ իս՝ և ես լուայց
նմա, և առ նմա եղէց ի նեղուն:

Փրկեցից և փառաւոր արարից
զնա. երկայն աւուրբք լցուցից. և
ցուցից նմա զփրկութի իմ:

Փառք հօր և որդւոյ:

Քարոզ:

Եւ ևս խաղաղուն զոր աղաչ:

Խնդրեսցուք հաւատով 'ի հօրէ վր քաւուն մեղաց և թողութեան յանցանաց . փրկելոյ զմեզ 'ի վշտաց և 'ի նեղուէց . իջանելոյ 'ի վր մեր ողորմուն և գթութե տն նոյ ամե . նակալին . կեցո՛ և ողորմեա :

Ազօր + :

Հայր գթութեց , և տծ տմ մսի թարութեց՝ որ մսիթարես զմեզ յտմ նեղութեան մերում . լո՛ւր և այժմ ձայնի սլաղատանաց ծառայից քոց ընդունելով զաղաչանս մեր . անցո՛ 'ի մէնջ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարութե . քովէ՛ Ներեա՛ և լո՛ւր մեզ , քաւեա՛ և թո՛ղ զմեզս մեր , արժանաւորեա՛ դոհութե փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ , և ընդ սրբոյ հոգւոյդ . այժմ :

Օրհնեալ տէր մեր յն քն . Ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԿԱՐԳԱՒ ՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՅ ԻՆ ՆԵՐՈՐԴ ԺԱՄՈՒՆ

Որ կարգի 'ի Դէժ Որդւոյն ալ,
այլն յահաւան, և բանական հոգւոյն
աւանդմանն :

( ) ԸՆԴԵԱԼ Որդիդ սուրբ ան
ճշմարիտ . Ամէն :

Սաղմոս . Ծ :

Ողորմեա՛ ինձ ան իմ մեծի ողոր-
մութիւն քում . իմ բազում գթութիւն
քում քաւեա՛ զանոր . 243 :

Եւդ իննէրորդի ծանուն :

Չարչարակցեալ քեզ տիւ լուսոյ՝
Երկք ժամուք խաւարելոյ .

Պայծառացեալ յիննէրորդին
Ի տիպ լըման մահու ստուերին ,

Զահրդ լուսոյ մեծապայծառ
Աւանդեցեր զհոգիդ առ հայր .

Ռահիւ կցորդ քեզ 'ի յերկինս
Զմեզ ուղղեա՛հ հոգւով քոյին :

Սանդարամետրք սարսեցին
Զկապեալ հոգիան արձակեցին .

Վէմք 'ի վիմէդ պատառեցան,
Ի տապանաց մեռեալք յարեան .

Տարերք երկրի տառանէին
Եւ աշխարհի սիւնք դողային .

Բամեալքս առ քեզ պաղատեսցուք
Զի ընդ արդարսն դասեսցուք :

Յուցեր յայնժամ ըսքանչելիս
Եւ այժմ մեզ ողորմեսցիս .

Իիւծեալ բնուիս քե ողջացաւ
Շնորհեա՛հ և մեզ լինել անցաւ .

Փոխան մահու քոյ կենարար
Կեցո՛ւ ըզմեզ տէր բարերար .

Քեզ պաղատիմք ըստ աւագակին
Յիշեա՛ւ ըզմեզ յօրն ահագին :

Մազխան+ :

Յիմ ժամու աղաչանք իմ այս են
'ի մեզաց խնոց :

Եւ ևս խաղաղութն զմոր աղաչես :
Օրհնութի և փառք հօր և որդ :

Քաղաքի մէջ պահանջներ

Այս քաղաքի և հաստատութեան հաւա-
տով կացցուք միաբան յաղօթս ա-
ռաջի ան մերոյ և փրկչին յմի քնի՝
յիշեւորով զմեծամեծս նր զանչափ
չնորհան, զհամբերութի կենսատու-
խաչին, և զհեղումն ազատեցուցիչ
արեան նորա և զսոցին նմանա, որ
յայսմ ժամու վն մեր մեղաւորացս
կրեաց նա: Եւ մեք զայս ան զմտաւ
ածեւորով սրբեացուք ի մեղաց զխոր-
հուրդս՝ զբանա և զգործս մեր, կա-
տարեացուք զսրբութի անձանց մե-
րոյ ահիւն Աստուծոյ: Մի յապա-
ղեացուք խոստովան լինել նմա ըզ-
մեղս մեր, և ինդրել զթողութիւն
մեղաց մերոյ, զի մի կորիցուք ա-
նապաշխար՝ զյաւիտենական կո-
րուստն: Այլ մինչ դեռ ժամա-
նակս ի ձեռս է, գործեացուք ըզ-
բարիս ի կեանս յայսոսիկ՝ օրինակ
վարուց մերոյ ունեւորով զան սբս
և զյաղթօղ նահատակսն, որք միան-
գամ ի սկզբանէ հաճոյ եղեն ան
և փրկչին բոլորեցունց:

Որոց աղօթիւք և բարեխօսութիւնս
 շնորհեցէ մեզ մարդասէրն ձեռք ըզ-
 հաճոյսն իւր և զօգուան մեր խոր-
 հիւ միշտ և առնել, և անպատում
 պարգևացն հաղորդս գտանիլ:

Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց
 ճշմարիտն ձեռքս քս. ինչ մեր կե-
 ցո՛ւ և ողորմեա՛ւ:

ԶԺամս և զառաջակայ օրս խաղա:

Զհրեշտակ: Զքաւունի: Զսրբոյ:

Եւեւ և վս միա: Զանձինս: Ող:

Աղօթք:

Տէր զօրութեց, որ կամաւոր մահ-
 ուամբ քով 'ի Ժամուս յայսմիկ
 կենդանացուցեր զմեզ 'ի մեռելութե
 մեզաց մերոց, և բեռեցեր զկնիք
 դատաւարութե մերոյ 'ի խաչին,
 և շնորհեցեր ազատութիւն ազգի
 մարդկան 'ի ծառայութե ապակա-
 նութե յազատութի փառաց հեղ-
 մամբ արեամբդ քով սրբով: Ըն-
 կա՛լ և այժմ՝ զաղաչանս մեր, և
 յաջողեա՛ մեզ ուղիւ հաւատով և
 առաքինասէր վարութե կալ յայսմ
 աշխարհիս, և արժանաւոր լինել

յաւիտենական և երկնային ուրա-
խութեցն ընդ իմ սբս քո : Եւ
գոհանալով փառաւորել զքեզ
ք հօր և սբ հոգւոյդ . այժմ և :

Խաղաղութի ամենեցուն :

Բազումողորմ իծ և հասաիչ
խաղաղութ , հաստատեա՛ զանձինս
մեր քոյով խաղաղութք , որով ու-
նիս յիւրաքանչիւր կարգի զիմ ա-
րարածս՝ քո ուղիղ հրամանաւդ
մատակարարելով . վս զի այդ իսկ է
կամք քո՝ խաղաղական և հոգւոր
սիրով կալ մեզ առ միմեանս , և սպա-
սել արթուն մտօք յայանուն միա-
ծնիդ իյ և փրկչիդ մերոյ յսի քսի :
Որում արժանաւորք եղիցուք հան-
դիպիլ ամպովք ք առաջ ինն յօդս .
զուարթերես կացցուք յաջմէ քում
մէ ք սբս և ընդ սիրելիս անուանդ
քում սբյ . և ժառանգեսցուք ըզ-
պատրաստեալն ՚ի սկզբանէ աշխար-
հի սրբոց քոց զարքայութիդ : Եւ
ընդ նոսին գոհանալով փառաւո-
րեսցուք զքեզ ընդ հօր և ամենասբ

հոգւոյդ . այժմ և միշտ և յաւիտ :

Սաղմոս :

Տը մի մատներ զմեզ խալառ վն
անուանդ քում սբյ . մի ցրեր զուխ
աըս քո , և մի 'ի բացեայ առներ
զողորմութիւս քո 'ի մէնջ :

Վն աբրահամու սիրելւոյ քոյ ,
խաչակայ ծառայի քոյ , և ինչի
սբյ քոյ :

Տէր մի մատներ զմեզ խալառ վն
անուանդ քում սբյ . մի ցրեր զուխ
աըս քո . և մի 'ի բացեայ առներ զո
ղորմութիւս քո 'ի մէնջ :

Եւդ :

Նահապետին աբրահամու
հայցմամբ ընկալ տէր զաղաչանա :
Եւ ծառային քում սաչակայ
Խընդրըւած ուլքն 'ի մեզ գըթա :
Տենատեսին խորայէլի ,
Սիրով սըրբոյն 'ի մեզ խնայեա :
Երեքօրբեան երիւք սոցին
Սըրբեա՛ զհոգի զմիտս և զմարմին :

Քաւու :

Աղաչեսցուք զկենսատու փրկիչն :

մեր քո, որ կամաւոր խաչելուքն
 իւրով զարարածս փրկեաց. և հեղ-
 մամբ արեան իւրոյ զթողուի շնոր-
 հեաց յուսացելոց իւրոց. ամենա-
 կալ իոր իմծ :

Աշօր+ :

Անկեալ առաջի քոյ բարերար և
 բազումազօրմ. իմծ՝ և աղաչեմք իմ
 սրտիւք մերովք, և խնդրեմք զդը-
 թուլթիւն 'ի քէն. ուղ խոստացար
 ծառայից քոց և առացեր. զամե-
 նայն զոր ինչ խնդրիցէք հաւատով
 յանուն որդւոյ 'ի հօրէ՝ տացի ձեզ:
 Շնորհեա՛ և այժմ հաւատացելոցս
 'ի քեզ, և կատարեա՛ 'ի բարի զխըն-
 դրուածս մեր. զի 'ի քեզ եմք ա-
 պաւինեալ, և քո առաւ որդորմու-
 թքդ մխիթարեա՛ զմեզ 'ի կեանս
 յայտօսիկ. և առաջնորդեալ հասն
 յանճառ երկնից արքայութիդ 'ի
 փառաբանութի և 'ի պատիւ ամե-
 նամբ երրորդութե. այժմ :

Յիշեա՛ իմր զպաշտօնեայս քո : 201 :

Բարերար և բազումազօրմ. իմծ :

Սաղմոս . ՃԺԴ :

ՍԻՐԵՑԻ զի լուսիցէ փր զձայն ա-
ղօթից խմոց , զի խոնարհեցոյց զուն-
կըն իւր առ իս , և ես յաւուրս իմ
կարգացի առ նա :

Շրջեցան զինև երկունք մահու .
և վիշտք դժոխոց դաին զիս :

Զնեղութի և զանձկունի դաի . և
զանուն փն կարգացի :

Ա՛ փրկեա՛ զանձն իմ . ողոր-
մած փծ մեր ողորմի և պահէ զաղ-
ղայս տէր :

Ես խոնարհ եղէ , և տէր կեցոյց
զիս . դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ
քո , զի փր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահուանէ .
զաչս իմ յարտասուաց . և զոտս
իմ 'ի դայթագղուէ . հաճոյ եղէց
առաջի փն յերկրին կենդանեաց :

Հաւատացի՛ զոր և խօսեցայ , և ես
խոնարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում .
թէ փմ մարդ սուտ է :

Զինչ տաց տրխաուր փն ընդ փմի .
զոր և ետ ինձ :

Զբաժակ փրկուէ ընկալայց, և զանունն ան կարգացից :

Զաղօթս իմ ան տաց առաջի ան Ժողովրդեան նր :

Պատուական է առաջի ան մահ սբց իւրոց . ո՛ր ան ես ծառայ քո եմ, ծառայ՝ և որդի աղախնոյ քոյ :

Հատեր զկապանս իմ . քեզ մատուցից պատարագս օրհնութե . և զանունն ան կարգացից :

Զաղօթս իմ ան տաց առաջի ան Ժողովրդեան նր՝ ի գաւիթս տան ան, և ի մէջ քոյ եմ :

Օրհնեցէք զան ան աղինք . գովեցէք զնա ան Ժողովուրդք :

Զօրասցի ողորմութի նր ի վր մեր և ճշմարտութիւնն ան մնասցէ յաւիտեան :

Շարահանք հանգստեան ըստ յայնին :

ԱԶ

Որ ստեղծմամբ ը պատկերի քո ան պատուեցեր զմեզ, ընկալ և այժմ զննջեցեալսն ի քեզ ուղիղ հաւատով ը մեծի քում ողորմուէ :

Որ շնորհօք նբ հոգւոյն լուսաւորեցեր, յիշատակի իւրեանց զհոգիս նց ընկալ մարդասէր • լւ մեծի: Որք հաղորդեցան մարմնոյ և արեան քոյ իոր՝ հանգո՛ զհոգիս նց ընդ սբս քո քս իծ • քանզի գինք սուրբ արեան քոյ ե՛ն: Միայն օրհնեալդ՝ ՚ի կանայս մայր և միշտ կոյս, և իմանալի լոյս՝ ծնող արարչին մերոյ, անդադար բարեբանեացուք:

ԱԿ

Արարիչ իծ և ստեղծիչ ազգի մարդկան, մի անտես առնէր զննջեցեալսն մեր • այլ հանգո՛ զհոգիս նոցա ընդ սբս քո: Որդիդ միածին յարութի տիեզերաց • մի անտես առնէր: Հոգիդ ճշմարիտ՝ մխիթարիչ սգաւորաց, մի անտես առնէր: Հոգւոյն զքե հովանացեալ միայն սրբուհի՝ ծնար զբանն իծ զանճառեւոյ հօր ծնունդ • և յայտնեցաւ միուի երրորդուէն:

ԲԶ

Որ կոչեցեր առ քեզ իոր զտիեզերս իմ, ընկալ զմեր զննջեցեալսն

ի դող նահապետին արահամու .
 ողորմած Թր փրկիչ և բարերար :
 Որ թողութեց ես տուող Թող
 զմեզս մեր ննջեցեւոցն , կարող յամի
 և հզօր , ողորմած Թր : Որ լուսատու
 ես ակեղերաց քն Թող լուսաւորեա
 և զմեր զննջեցեալն լուսով երա
 նաւէտ զուարթնոց . ողոր : Յոյս
 մեր և ապաւէն մայր Թող և կոյս Թր ,
 որ հուր Թողութեն ոչ բոցակիզեաց
 զքո Թր զորովայն . բարեխօսեալ առ
 Թր վասն մերոյ փրկութեան :

ԲԿ

Որ օրդիդ ես և բանդ Թող հաւա
 սարակից ընդ հօր յեռն , առ քեզ
 կարդ ամբ մարդասէր՝ հանդ ո՛ր զհողիս
 ննջեցեւոց մեր ընդ սքա քո : Որ իչեր
 յերկնից վն մեր , զառաջինն առեր
 զյանցանսն ադամայ , մերով բնութ
 բարձեր ի վր խաչին անարատ ձե
 ոօք . հան : Որ լուծեր զիշխանութի
 մահու կամաւորական մահուամբ
 քո քն բանաւորաց զաղաչանս ա
 ռաջի քոյ հեղեալ մաղթեմք . հան :
 Տիրուհի անարատ մայր Թող և կոյս

մարիամ, քրովբէական աթոռ ըզ-
քեզ տեսաք 'ի յերկրի. բարեխո-
սեալ առ իմ մերոյ փրկութի:

ԳԶ

Հայր բարեգութ՝ որ գթացար 'ի
յազգս որդւոց մարդկան, առաքե-
ցեր զմիածինդ 'ի փրկութի. յիշեալ
զհոգիս ննջեցելոց մերոց. և հանգո՛
լնդ սբս քո: Արդիդ միածին, որ
յարեարդ 'ի մեռելոց, 'ի միւսան-
դամ գալստեանն քոյ յարուի մեզ
խոստացար. յիշեալ: Հոգիդ ճշմա-
րիտ միսիթարիչ սգաւորաց, աղա-
չանօք նբ լծածնին և լծմ քոց սբց.
յիշեալ: 'Ի բարեխօսութի փութա-
ցիր մեզ նբ լծածին առ 'ի փրկել
զժողովուրդս 'ի մեղաց և յասա-
կանութենէ:

ԳԿ

Յանսկզբնական ծոցոյ հօր խո-
նարհեալ բանդ մարմնացար 'ի կու-
սէն վն փրկուէ մերոյ. աղաչեմք
զքեզ. զննջեցեալն մեր 'ի քեզ
ուղիղ հաւատով, յիշեալ իմ յոր-

Ժամ դաս Թագաւորութիւն քո :
 Անոխակաւ քաղցրութիւն որդի ան
 հաճեցար բառնալ զմեզս աշխարհի
 քո խաչելութիւն . աղաչ : Աստուծո
 րական մահուամբ քո լուծեր զեր
 կունս մահու . և արժանի արարեր
 Թողութեան յանցանաց քաւիչ քո
 արեամբ . աղաչ : Որ փոխանակ մե
 ղաւորաց զմեռանիլ յանձն առեր .
 իջանելով 'ի դժոխս փրկեցեր 'ի
 մեղսասէր բանտէն զգերեալն . աղ
 օրեբանեմք զանչափ քո զմար
 դասիրուիդ . որ երեքօրեայ յարու
 ցեալ զկենդանութի սարգէսցեր աշ
 խարհի . աղաչ : Մաքուր և անբիծ
 կոյս յետ ծննդեան՝ որ մարմնով
 ծնար զարձակողն 'ի կապից մահու .
 բարեխօս լեր վսնձանց մերոց
 փրկել 'ի սպառնալեաց գեհենոյն :

ԴԶ

Յորժամ հարկանի փող գալըս
 տեան քոյ տօր , յայնժամ զարհու
 րեալ դողան արարածք 'ի յահե
 քումս . աղաչեմք զքեզ փրկիչ
 հանգստի և զմեր զննջեցեալն ընդ

սքս քս որ միայնդ ես բազում ողորմե
 Յահաբեկ լուսոյ ծագման քոյ տը
 ցնծան դասք առաքինեացն 'ի վերայ
 լուսեղէն ամպոյն . աղաչ : Անո
 խակալ բազմագութ ողորմած տը ,
 մի անտես առներ զմեղուցեալ քս
 յահագին աւուրն , որ մի : Որ իջեր
 'ի յերկնից . և մարմնացար 'ի նք
 կուսէն , անճառելի քոյին ծնըն
 դեամբ և զիս մի անտես առներ ,
 այլ սղահեա սլատուական և սուրբ
 խաչիւ քով :

ԴԿ

Որ թագաւորդ ես յաւիտենից
 քս տծ' ընկալ զծառայս քո 'ի բարի
 և շնորհեա 'ի յաջակողման քում
 դասիլ : Որ ունիս իշխանութի մահու
 և կենաց' հանգո՞ զհոգիս քոց ծա
 ռայից . և շնորհ : Յորժամ կարգի
 աթոռ տերութեդ քո , և հաստատի
 ատեան դատաստանի , յայնժամ
 խնայեա 'ի ծառայս քո . և շնորհ :
 Ամէնորհնեալ տծամայր մարիամ ,
 քերովբէական աթոռ արարչին մե
 րոյ անօրէնութե , զոր երանեն ա

մենայն աղինք հանապաղ :

Մաշկան + :

Հոգւոցն հանգուցելոց քն լծ' արա՛ հանգիստ և ողորմութիւն . և մեզ մեղաւորացս շնորհեա՛ զթողութի յանցանաց :

Քարոշ :

Եւ ևս խաղաղութն զոր աղա :

Այ հանգուցեալ Հոգւոցն աղա չեսցուք զփրկին մեր քն , զի զնս լն արդարան դասեացէ . և զմեզ կեցուցէ շնորհիւ ողորմութն իւրոյ . ամենակալ տէր լծ' մեր կեցո՛ և ող : Տր' ողորմեա՛ . Ի :

Աղօթ + :

Քն որդի լծ' անոխակալ և բարեդուծ' գթա՛ քո արարչական սիրովդ ի հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց : Յիշեա՛ յաւուր մեծի դաւառեան արքայութն քոյ . արա՛ արժանի ողորմութն՝ քաւութեան և թողութն մեղաց . դատաւորեալ սրայծառացո՛ ընդ սքն քո յաջա-

Կողմեան դատուն : Զի դու ես ինք
 և արարիչ ամենեցուն . դատաւոր
 կենդանեաց և մեռելոց : Եւ քեզ
 վայելէ փառք իշխանութի և սրափա-
 այժմ և միշտ :

Օրհնեալ ինք մեր յն քն . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Մաղթանք :

Զսաղմոսերդութիս և զաղաչանս
 ընկալցի մարդասէրն ինք . մեր մե-
 ղաց և յանցանացն թողութի շնոր-
 հեսցէ . 'ի շարեաց փրկեսցէ . 'ի մե-
 ղաց սրահեսցէ . և նմա փառք յա-
 խտեանս . Ամէն :

Եւ ասքէն սխանի պապարագն :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՍԵՂԱՆՈՅ

Ասան ճարճաւոր կերակրոյ
և ըմպելեաց :

Պապըսապէն զսէղանէ հացիւ, և զար-
դարէն կերակրո՛ւ. և կանգնիէ իւրա-
քան շիւրո՛ւ ի փեղիւ իւրեանց. և գաց
ի լիանաւորն, կամ քահանայն, և ասէ
ասղճոս :

ԿՅ

Այք ամենեցուն ՚ի քեզ յուսան,
և դու տաս կերակուր նց
՚ի ժամու :

Դպիւրն :

ԲԱՄԶԻ առնեմ զքեզ փծ իմ
և թաղաւոր իմ. և օրհնեմ զանուն
քո յաւիտեան, և յաւիտեանս
յաւիտենից :

Զօրհանապաղ օրհնեցից զքեզ, և
դուլեցից զանուն քո յաւիտեան և
յաւիտեանս յաւիտենից :

Մեծ է տէր, և օրհնեալ է յոյժ,
և մեծութե նորա ոչ գոյ չափ:

Ազգ և ազգ գովեսցեն զգործս քո
և զգորութիս քո պատմեսցեն:

Զմեծ վայելչութի փառաց սրբուն
քոյ խօսեսցին, և զսքանչելիս քո
պատմեսցեն:

Զգորութի ահի քո ասասցեն, և
զմեծութիս քո պատմեսցեն:

Զխշատակ բազում քաղցրութե
քոյ բղխեսցեն, և արդարութ քով
ցնծասցեն:

Գթած ողորմած է ար, երկայնա-
միս և բազումողորմ:

Քաղցր է ար առ ամենեւեան, և
գթութի նորա ՚ի վերայ իմ արարա-
ծոց իւրոց:

Խոստովան եղիցին առ քեզ տէր
իմ գործքքո, և նքքքո օրհնեսցեն
զքեզ:

Զփառս արքայուն քոյ ասասցեն,
և զգորութիս քո պատմեսցեն:

Ճանաչել որդւոց մարդկան զգո-
րութիս քո, և զփառս մեծվայել-
չութե արքայութե քոյ:

Արքայութի քո արքայութի իմ յա-

ւիտենից . և տէրութի քո յազդէ մինչև յազդ :

Հաւատարիմ է տէր յիմ Բանա իւր և արդար է յիմ գործս իւր :

Հաստատէ տէր զիմ գայթակղեալս . և կանգնէ զիմ գլորեալս :

Աչք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան . և դու տաս կերակուր նոցա 'ի Ժամու :

Բանաս զձեռն քո , և լցուցանես զամենեւեան քաղցրութիւն քո :

Արդար է տէր յիմ Ճանապարհս իւր . և նք է յիմ գործս իւր :

Մերձ է ամ առ ամենեւեան՝ որք կարդան առ նա , առ ամենեւեան որք կարդան առ նա ճշմարտութիւն :

Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ տէր . աղօթից նոցա լսէ և կեցուցանէ զնոսա :

Պահէ տէր զամենեւեան՝ որք սիրեն զնա . և զիմ մեղաւորս սատակէ տէր :

Զօրհնութիւն ամն խօսեացի բերան իմ . օրհնեացէ իմ մարմին զանուն նք նորա յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

Փառք հօր և որդւոյ :

Քահանայն ։

Ողորմած դժած է տր̄ . երակուր
տայ երկիւղածաց իւրոց ։

Սարկաւագն ։

Եւ ևս խաղաղուէ զտր̄ աղա ։

Աղաչեսցուք զամենակալն իձ ,
զի պարգևեսցէ մեզ կերակուր ու
րախուէ , և լցուսցէ զսիրտս մեր 'ի
լիուէ արարածոց իւրոց . ամենա-
կալ տէր ։

Քահանայն ։

Օրհնեալ քն իձ մեր հոգևոր օրհ-
նուք զկերակուրս և զըմպելիս ծա-
ռայից քոց . և շնորհեալ յառողջու-
թի հոգւոյ և մարմնոյ ։ Որպէս զի
կրօնաւորական պարկեշտուք վայե-
լելով 'ի մարմնաւոր պիտոյիցս ա-
նանց բարեացդ և երկնից արքայու-
թեդ հաղորդս լիցուք ընդ իմ սք-
քո ։ Եւ դոհուք փառաւորեսցուք
զքեզ ը հօր և ամենամբ հոգւոյդ .
այժմ և ։

Հայր մեր որ յերկինս ։

Եւ օրհնօղ սեղանոյն իաւով իանգուն՝
 և առեալ զհացն Բեկանէ ընդ պա-
 րասաւորացն, որք առ ընթեր իան. իամ
 զհէփ անորիկ, որ պարաւսփօղն է ճա-
 շոյն. և նոքա առ ամենեւեան. և առէ,
 Ճաշակեցէք խաղաղութ. և նստին
 'ի ճաշն :

Իսկ եթէ Վանականք իցեն, իամ անապա-
 րասորք, նստցի ինն յեղբարց 'ի Բարձ-
 րագոյն քեղուջ, և առեալ ընթեր-
 նոցա զգիրս արծային. և ամենեւեան
 անին Գիցեն ընթերցմանն անճառանչ
 ճաշակմամբ : Եւ եթէ ոք խնդրեացէ
 զլուծումն ինչ քարակուսանաց, լուծ-
 ցեն՝ որք իարօղսն իցեն. և Գարձեալ
 ճաշեացեն լուծեալսն, և ոչ աղաղակա :

Եւ յեփ յառնելոյ 'ի սեղանոյն Գար-
 ձեալ խոցեն 'ի քեղիս իւրեանց :

Եւ ասացէ Ժառանգան :

Տէր յմ լցաք 'ի բարութեց քոց :

ԴԱԻՐՆ ։

Տացուք գոհութի Թն Թյ մերոյ ։

Աչք Թն 'ի վերայ երկիւղածաց
իւրոց, և ոյք յուսան յողորմութի
նորա ։Փրկել 'ի մահուանէ զանձինս նո-
ցա . և կերակրել զնոսա 'ի սովու ։Անձինք մեր համբերեցեն Թն . զի
օգնական և պաշտպան մեր է ։'Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր .
և յանուն նք նորա յուսացուք ։Եղիցի ողորմութի քո տէր 'ի վերայ
մեր . որպէս յուսացաք 'ի քեզ ։

Փառք հօր և որդւոյ ։

Քահանայն ։

Աերակրիչ և ուրախարար տէր ,
փառք քեզ . լցուցանող քն գոհա-
նամք զքէն ։

Սահակապետ ։

Եւ ևս խաղաղութե զտէր աղա ։

Գոհացարուք 'ի վերայ լիութեց
պարգևաց Թն Թյ մերոյ ։ Որ կերա-
կրէ զմեզ օրըստօրէ առատապէս
քաղցրութի կամօք իւրովք ։ Զի հո-

գետր բարուէն և երկնից արքայու-
թէն հաղորդս արասցէ զծառայս
իւր ըստ աննկալութե յուսոյն մե-
րոյ : Ամենակալ տէր ի՞նչ մեր կեցո՛ւ
և ողորմեա՛ :

Ազօ՛ր + :

Օրհնեալ ես տէր ի՞նչ մեր , որ
կերակրես զմեզ 'ի մանկութէ և
տաս կերակուր ի՞նչ մսեղեաց . լցո՛ւ
ուրախութե և բերկրութե՛ զսիրտս
մեր : Որպէս զի զի՞մ բաւականութե
ունիցիսնք առաւելեալք 'ի դործս
բարութե 'ի քս յս 'ի տէր մեր : Ո-
րում վայելէ փառք իշխանութիւն
և սլաութիւ այժմ :

Խաղաղութի ամենեցուն :

Փառք քեզ տէր՝ փառք քեզ թա-
գաւոր փառաց , որ ետուր մեզ կե-
րակուր ուրախութե . և լցուցեր ըզ-
սիրտս մեր 'ի լիութե ամենաբաւա-
կան ողորմութե քոյ . լցո՛ւ և զմեզ
հոգւովդ քով սրբով . որպէս զի
դոցուք առաջի քոյ հաճոյք , և մի
ամաչեցեալք . զի դու դաս և հա-

տուցանենս իւրաքանչիւր ին դործս
իւր . և քեզ վայելէ փառք իշխա-
նութիւն և պատիւ . այժմ և միշտ և
յաւիտեանս :

Օրհնեալ տէր մեր յն քն . ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Զկերօղքս ան օրհնեսցէ . սալա-
սաւորացն և երախտաւորացն վար-
ձրս բարեաց պարգևեսցէ . և օրհ-
նեսցէ զամենեսեան Քն ան որ
զմեզ կերակրեաց և լիացոյց , նմա
փառք յաւիտեանս . Ամէն :

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹՈՑ ԵՐԵ- ԿՈՅՒ ԺԱՄՈՒՆ

Որ խաբարի 'ի Դէմ Որդւոյն Կոյ . որ
էջ 'ի խաւէն և պապեալ պապառաւ
խաւս , ետաւ 'ի գերեզմանի :

Եւ առ Կարդացի . և տէր
լուաւ ինձ յերեկոյս , 'ի վաղորդայն
և 'ի հասարակ աւուր :

Սպասէի Կոյ խոյ , և ակն ունէի
կենարարին . որ փրկէ զժառանգս
իւր և կեցուցանէ :

Փառք հօր և որդւոյ :

Եւ ևս խաղաղութի զտէր աղաչ :

Օրհնութի և փառք հօր և որդւոյ
և հոգւոյն Կոյ :

Խաղաղութի ամենեցուն :

Սաղմոս ձե :

ԽՈՆԱՐՀԵՅՈՒ տէր զունկն քո
և լուր ինձ, զի աղքատ և տնանկ
եմ ես :

Պահեա՛ զանձն իմ ԽՐ՝ ԽՐ՝ . փրկեա՛
զծառայս քո ԻՅԺ իմ, որ 'ի քեզ
յուսացայ :

Ողորմեա՛ ինձ տէր, զի առ քեզ
աղաղակեցի զօրհանապաղ . ուրախ
արա զանձն ծառայի քոյ . զի առ
քեզ տէր համբարձի զանձն իմ :

Զի դու տէր քաղցր և ուղիղ ես,
բազում ողորմ առ ամենեւեան,
որք կարդան առ քեզ :

Ունկն դի՛ր տէր աղօթից իմոց . և
նայեաց 'ի ձայն խնդրուածաց իմոց :

Յաւուր նեղութե՛ն իմոյ կարդացի
առ քեզ . և լուար ինձ :

Ո՛չ ոք է նման քեզ յԻՅԺՍ տէր .
և ոչ ոք է որպէս զդործս քո :

ԶԻ՞մ աղգս՝ զոր արարեր, եկես,
ցեն և երկիրպագցեն առաջի քոյ
տէր . և փառաւոր արասցեն զա-
նուն քո յաւիտեան :

Մեծ ես դու ԽՐ, և առնես սքան,

չեղիս, և դու միայն ես լիծ :

Առաջնորդեա՛ ինձ 'ի Ճանապարհի
քում, և դնացից 'ի Ճամարտութե
քում. և ուրախ եղիցի սիրտ իմ
երկնչիլ յանուանէ քումմէ :

Խոստովան եղէց առ քեզ տր լիծ
իմ. բոլորով սրտիւ իմով փառաւոր
արարից զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ եղև 'ի վերայ իմ ողորմուի
քո. և փրկեցեր զանձն իմ 'ի գժո-
խոց ներքնոց :

Ա՛՞ծ անօրէնք յարեան 'ի վերայ իմ,
և ժողովք հզօրաց խնդրեցին զանձն
իմ. և ոչ համարեցան զքեզ լիծ ա-
ռաջի իւրեանց :

Այլ դու տէր լիծ իմ, դթած ես
և ողորմած. երկայնամիտ բազում
ողորմ և ճամարիտ. նայեաց առ իս
և ողորմեա՛ ինձ :

Տո՛ւր զօրութի ծառայի քոյ, կե-
ցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ, և արա՛ առ
իս նշան բարութե :

Տեսցեն ատելիք իմ, և ամաչեա-
ցեն. զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և
մխիթարեցեր զիս :

Փառք հօր և :

Մաշկանք :

Փառք քեզ անձ՝ փառք քեզ յա-
ղագոս անձի . տէր՝ փառք քեզ :

Եւ ևս խաղաղուէ զտէր աղաչե՛ :
Օրհնուի և փառք հօր և որդւոյ :

Խաղաղութի մենեցում :

Սաղմոս . ՃԼԹ :

ԱՊՐԵՑՈ զիս տր'ի մարդոյ չարէ,
յառնէ անիրաւէ փրկեա՛ զիս :

Խորհեցան զանօրէնուի 'ի սիրտս
իւրեանց . զօր անձ պատրաստեցան
'ի պատերազմ :

Սրեցին զէզուս իւրեանց որպէս
զօձի . և թոյնք իժից 'ի ներքոյ շը-
թանց նոցա :

Պահեա՛ զիս տէր 'ի ձեռաց մեղա-
ւորի , և 'ի մարդոյ չարէ փրկեա՛
զիս :

Խորհեցան խափանել զդնացս իմ .
թաքուցին ամբարտաւանք զորո-
գայթ ինձ :

Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից ի-
մոց . շուրջ զչաւիօք իմովք եղին

ինձ զգայթակղուծի :

Ասացի տր ԹԺ իմ ես դու . ո՛ւնին
դիր տէր ձայնի աղօթից իմոց :

Տէր տէր զօրուծի փրկուծէ իմոյ,
հովանի գլխոյ իմոյ յաւուր պա-
տերազմի :

Մի մատներ զիս տէր 'ի ցանկուի
մեղաւորաց . ոյք խորհեցան վասն
իմ ընդ վայր հարկանել զիս :

Զի մի երբէք բարձրացին . և խոր-
հուրդք նց մի կատարեսցին . վախ-
ճան կատարածինոցա վաստակ չըր-
թանց իւրեանց ծածկեսցէ զնոսա :

Արկցես 'ի վերայ նոցա զկայծա-
կունս հրոյ , և կործանեսցես զնո-
սա . 'ի տառապանաց մի կարացեն
կեալ :

Մարդոյ լեզուանւոյ մի յաջողեա-
ցի 'ի վերայ երկրի . զայր մեղաւոր
չարիք իւր որսացեն 'ի կորուստ :

Ծանեայ՝ զի առնես տէր զգա-
տաստանս աղքատի , և զիրաւունս
տնանկի :

Արդարք գոհացեն զանուանէ
քումմէ . և բնակեսցին ուղիղք ա-
ռաջի երեսաց քոց :

Տէր կարգացի առ քեզ, և ընդ
ինձ. նայեաց' ի ձայն աղօթից խնոց
'ի կարգալ խնում առ քեզ:

Ուղիղ եղեցին աղօթք իմ որպէս
խունկ առաջի քոյ տէր. համբար-
ձումն ձեռաց խնոց պատարագ ե-
րեկոյի:

Դիր տէր պահապան բերանոյ ի-
մոյ և դուռն ամուր շրթանց խնոց,
զի մի խոտորեացի սիրա իմ բանիւ
չարուէ:

'Ի պատճառել զպատճառս մե-
ղաց ընդ մարդս՝ որք գործեն զա-
նօրէնութի. և ոչ եղէց կցորդ ըն-
տրելեաց նոցա:

Խրատեացէ զիս արդարն ողորմու-
թք, և յանդիման արասցէ. իւր մե-
ղաւորի մի՛ օծցէ զգլուխ իմ. այլ
աղօթք իմ՝ ի կամս նորա:

Մրգեւան մերձ առ վիմին դա-
տաւորք նոցա. լուիցեն բանից ի-
մոյ՝ և քաղցրացին:

Որպէս թանձրութիւն հողոյ զի
սփռեալ է' ի վերայ երկրի, ցրուեա-
ցին ոսկերք նոցա մերձ ի գծոխս:

Առ քեզ տէր տէր են աչք իմ.

'ի քեզ յուսացայ, մի հաներ զհոգի յինէն:

Պահեա՛ զիս յորոգայթէ որ թագուցաւ ինձ, 'ի գայթակղուէ գործողին զանօրէնութի:

Անկցին 'ի ցանցս նորա մեղաւորք միայն եմ ես մինչև անցից:

Չայնիւ խնով ես առ տէր կարգացի, ձայնիւ խնով զտէր աղաչեցի:

Սփռեցից առաջի ան զաղօթս իմ. և զնեղութիս իմ առաջի նորա սլառ մեցից:

'Ի նուաղիւ յինէն հոգւոյ իմոյ՝ դու տէր ծանեար զչաւիղս իմ. 'ի ճանապարհ՝ յոր և գնայի, թագուցաւ ինձ որոգայթ:

Հայէի յաջմէ՝ տեսանէի, և ոչ ոք ճանաչէր զիս. կորեաւ յինէն փախուստ իմ, և ոչ գտաւ խնդրօղ անձին իմոյ:

Աղաղակեցի առ քեզ տէր՝ և ասացի, դու ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց:

'Նայեաց տէր յաղօթս իմ. զի ես խոնարհ եղէ յոյժ. ապրեցո՛ւ զիս 'ի

հալածչաց խմոց, զի հզօրք եղեն
քան զիս :

Տէր՝ հան 'ի բանսէ զանձն իմ.
գոհանամ զանուանէ քումմէ :

Եւ քեզ սպասեն արդարք, մինչև
հատուցես ինձ :

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն
սբ. . այժմ և միշտ :

ԵՐԳ ԼԻՆԻԱՆԻՅ :

ԱԼԷԼՈՒԻԱ . աԼԷԼՈՒԻԱ :

Լոյս զուարթ նք փառաց անմա,
հի հօր երկնաւորի սրբոյ կենարա-
րի յս քս :

Եկեալքս 'ի մտանել արեգական,
տեսաք զլոյս երեկոյիս : Օրհնեմք
զհայր և զորդի և զնք հոգիդ ւոյ . և
ամենեքեան ասեմք ամէն : Արժա-
նաւորես՝ զմեզ յիմ ժամ օրհնել
ձայնիւ երգով զանուն փառաց ա-
մենամբ երրորդութեդ : Որ տայ
զկենդանութիւն . վս որոյ և աշխարհս
զքեզ փառաւորէ :

Մաղխանք :

Օրհնեալ տէր՝ որ բնակեալդ ես

'ի բարձունս, և օրհնեալ էն փառք
մեծութե քոյ. որ հաստատեցեր
զլուսաւորս 'ի բարձունս. 'ի յերկ-
նից լոյս ծագեցեր ընդ ամ տիե-
զերս: Արարեր զարեգակն լուսա-
տու տունջեան, զլուսինն և զաս-
տեղս՝ լուսատու գիշերոյ, և զլոյս
ճրագի. դու ես լոյս գովելի. նք և
առաջին լոյսն. 'ի քէն փախնու
խաւարն. և զլոյս քո կենդանի տէր
ծագեալ 'ի սիրտս մեր: Եւ մեք
միաբան ասասցուք. օրհնեալ է ա-
նուն նք փառաց քոց. և քեզ եր-
գեմք զօրհնութի և զփառս հօր և
որդւոյ և հոգւոյդ սբյ. այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Քաւոյ:

Հասեալքս 'ի ժամ երեկոյիս ա-
մենեքեան համբառնալով զձեռս
մեր փառաւորեմք զքեզ տէր ան-
մեր. որ շնորհեցեր մեզ զտիւս խա-
ղաղութք անցուցանել, և հասա-
նել 'ի ժամ երեկոյիս: Արժանա-
ւորեալ զմեզ տէր նք սրտիւ, հրեշ-

տակային երգով գոհաբանութիւն
մատուցանել տն իւր ամենակալիդ
կեցո՛ւ և ողորմեա՛ւ :

Ողորմեաց մեզ տէր ի՞նչ մեր ըստ
մեծի ողորմութե քում, ասասցո՛ւք
ամենեքեան միաբանութե՛ք, տէր ո.
ղորմ. Ի :

Մաշնա՛ւ :

Հասեալքս ՚ի ժամ երեկոյիս ամե-
նեքեան անդադար փառաւորեմք
զհայր և զորդի, և զմք հոգիդ. այժմ
և միշտ :

Մեծերի՛ք ծննդեանն քե՛ի, և ան-
բեալ, և վերադարձանն, և այլոց քո-
նից անձնե՛ն :

Ա

Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու .
և ես այսօր ծնայ զքեզ :

Ընդէր խռովեցան հեթանոսք, և
ժողովուրդք խորհեցան ՚ի անոտիս :

Բ

Մեծացուցէ անձն իմ զտէր. և

ցնծասցէ հոգի իմ Աստուծով լիւրիւ
չաւ իմով :

Ձի հայեցաւ 'ի խոնարհութի ա-
ղախնոյ իւրոյ . ահա յայսմ հետէ
երանեացեն ինձ ամ ազգ :

Գ

Իջցէ ում զանձրե 'ի վերայ գեղ-
ման . որպէս ցող՝ զի ցողէ յերկիր :

Ա՛ծ զերաւունս քո արքայի տո՛ւր .
և զարդարութիւն քո որդւոյ թա-
գաւորի :

Մեռեալի + յաւուրէ :

ԱԶ

Տէր կարօղ և հզօր . տէր կարօղ 'ի
պատերազմի :

Տէն է երկիր լիւ իւրով . աշխարհ
և ամ բնակիչք նորա :

ԱԿ

Աթոռ քո ամ , յաւիտեանս յա-
ւիտենից . գաւազան ուղղուն՝ գա-
ւազան արքայութե քո :

Բղխեաց սիրտ իմ զբան բարի , և
ասեմ զգործս իմ թագաւորի :

ԲԶ

Տէր թագաւորեաց . ցնծասցէ եր-

կիր. ուրախ եղիցին կղզեք բազումք :

Երևեցան փայլատակունք նորա տիեզերաց . ետես և սասանեցաւ երկիր :

ԲԿ

Երգեցէք մօն երգ նոր մօմ երկիր. ծառայեցէք մօն ուրախութի :

Մտէք առաջի նորա ցնծութի. ծա. ներութի՝ զի նա է տէր մօծ մեր :

ԳԶ

Եկայք և տեսէք զգործս մօյ . որ արար զնշանս և զարուեստս 'ի վերայ երկրի :

Ա՞՞մ մեր ապաւէն և զօրութի . օգ. նական 'ի վերայ նեղութեց, որք գլ. տին զմեզ յոյժ :

ԳԿ

Ա՞՞մ մեր յերկինս և յերկրի . զմօմ զոր ինչ կամեցաւ՝ և արար :

Յեւանեւն իէլի յեգիպտոսէ՝ տանն յակովբայ 'ի Ժողովրդենէ այլազ. դեաց :

ԴԶ

Եղիցի ձեռն քո 'ի վերայ առն , աջ քո 'ի վերայ որդւոյ մարդոյ , զոր զօրացուցեր զնա 'ի քեզ :

Որ հովուեսդ խորայելի, նայեաց.
որ առաջնորդես որպէս խաշին յով-
սէփու:

ԴԿ

Աճ աստուծոց տր խօսեցաւ. կո-
չեաց զերկիր:

Յելիցն արեգական մինչ 'ի մուտս.
'ի սիոնէ վայելութի գեղեցկութե-
նորա:

Մեռէդի + գալափեան:

Օրհնեալ որ գաս յանուն տն.
օրհնեալ՝ որ գալոց ես:

Տէր յոժ մեր երևեցաւ մեզ. արա-
րէք տօնս ուրախուի կանխաւ՝ մինչ-
և յանկիւնս սեղանոյ:

'ի Տէծի հինգ շաբաթի:

Լուացից սրբութի զձեռս իմ. և
շուրջ եղէց զսեղանով քո տէր:

Տէր՝ սիրեցի զվայելուի տան քոյ,
և զտեղի յարկի փառաց քոց:

'ի Տէծի ուշաբաթ:

Ետուն 'ի կերակուր ինձ լեղի. և 'ի
ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ:

Եղեցին սեղանք նոցա առաջի նո-
ցա յորոգայթ 'ի հատուցումն և 'ի
գայթակղութի :

'ի քօնի քօնի խաչի :

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան .
ղի ապրեացին յերեսաց աղեղան :

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո . կե-
ց' աջով քով և լուր մեղ :

Եկեղեցի :

Աստ օրհնեցէք իմ ծառայք մօն
դուեր :

Ո' կայք 'ի տան մօն և 'ի գաւիթս
իայ մերոյ :

Կիրակոս :

Սիրեցի՝ զի լուսնէ տէր զձայն ա-
ղօթից իմոց :

Զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ
խա . և ես յաւուրս իմ կարգացի
առ նա :

Մեծերի + հարաւորաց :

ԱՁ

Եղեցի ողորմութի քո տէր 'ի վե-
րայ մեր , որպէս յուսացաք 'ի քեզ :

Յնծացէք արդարք 'ի ար . ուղղոց
վայելէ օրհնութի :

ԱԿ

Տէր սիրէ զերաւուհնս, և ոչ ընդ վայր հարկանէ զսբս իւր:

Փրկուի արդարոց 'ի ամէնէ է. վերականգու է նոցա 'ի ժամանակս ներդուլթի:

ԲԶ

Աքանջելի է ամ 'ի վր սբց իւրոց ամ խորայելի:

Տէր ամ օրհնեալ՝ օրհնեալ է տէր զօրհանապազ:

ԲԿ

Օգնուի ինձ 'ի ամէն եկեսցէ, որ արար զերկինս և զերկիր:

Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս, ուստի եկեսցէ ինձ օգնութի:

ԳԶ

Ա՛մ փառաւորեալ է 'ի խորհուրդս սրբոց իւրոց. մեծ և ահաւոր 'ի վերայ այնոցիկ, որք շուրջ են զնովաւ:

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց տէր. և ճշմարտութի քո յեկեղեցիս սրբոց:

ԳԿ

Սիրեցից զքեզ տէր զօրութի իմ.

որ հաստատիչ իմ, ապաւէն իմ և
փրկիչ իմ:

Աճ օգնական իմ. և ես յուսամ
'ի նա. ապաւէն իմ, եղջիւր փրկ-
կութե իմոյ ընդունելի իմ է:

ԴԶ

Մերձ է տէր առ ամենեւեան՝
որք կարդան առ նա. առ ամենե-
ւեան ոյք կարդան առ նա ճշմար-
տութիւն:

Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
տէր. աղօթից նոցա լսէ, և կեցու-
ցանէ զնոսա:

ԴԿ

Արդարքն ուն զարմաւենիս ծաղ-
կեացին. որպէս զմայրսն լիբանանու
բազումք եղեցին:

Տնկեալք եղեցին 'ի տան մօն. և 'ի
դաւիթս մօյ մերոյ ծաղկեացին:

Մեռեալի ապաշխարութիւն:

ԱԶ

Տէր լուսեցէ ինձ 'ի կարդալ իմում
առ նա:

'Ի կարդալ իմում լուաւ ինձ մօ
ըստ արդարութե իմոյ:

ԱԿ

Մի ասասցէ թշնամին իմ, թէ
յաղթեցի նմա. կամ նեղիչք իմ
ցնծասցեն, թէ ես սասանեցայց:

Մինչև յերբ դարձուցանես զե-
րեսս քո յինէն. մինչև ցերբ բարձ-
րանայ թշնամին՝ ի վր իմ. նայեաց,
և լուր ինձ տէր ԾԺ իմ:

ԲԶ

Բերան արդարոյ սկստմէ զիմաս-
տութի. և լեզու նորա խօսեացի զե-
րաւունս:

Մի նախանձիր ընդ չարս, և մի
ընդ այնոսիկ՝ ոյք գործեն զանօրէ-
նութի:

ԲԿ

Քաղցրուի արարեր ընդ ծառայի
քում տէր, ըստ բանի քում:

Քաղցր ես դու տէր. և քաղցրութի
քով խրատեալ զիս:

ԳԶ

Նայեաց և լուր ինձ ար ԾԺ իմ:

Մինչև յերբ ար մոռանաս զիս իս-
պառ. մինչև յերբ դարձուցանես
զերեսս քո յինէն:

ԳԿ

Գթուծիք քո բազում են ան . և
ըստ իրաւանց քոց կեցնո՞ղիս :

Տէս զխոնարհութի իմ , և փրկեա՞
ղիս . զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

ԴԶ

Աճ յօգնել ինձ նայեաց . և տէր
յընկերել ինձ փութա՞յ :

Ամաչեացեն , և յամօթ լիցին , որք
խնդրէին զանձն իմ :

ԴԿ

Լուր լծ աղօթից իմոց՝ յաղաչել
ինձ առ քեզ , յերկիւղէ թշնամոյն
փրկեա՞ զանձն իմ :

Ծածկեացես զիս 'ի ժողովոց չա-
րաց . 'ի բազմութի , ոյք գործեն զա-
նօրէնութի :

Կարգ աւելի եղիցեալ :

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ :

Որպէս խունկ առաջի քոյ տէր :

Համբարձումն ձեռաց իմոց :

Պատարագ երեկոյի :

Յապոնի առաջադիմանն :

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս
խունկ առաջի քո տէր : Համբար-

ձումն ձեռաց խնոց սլատարագ ե-
րեկոյի:

Տէր աղաղակեցի առ քեզ ընդ
ինձ:

Նայեալոց 'ի ձայն խնդրուածաց ի-
մոց յաղաղակել խնում առ քեզ:

'ի Տէծի հինգ շաբաթու:

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ. որպէս
խունկ առաջի քոյ տէր:

Զերեկոյի աղօթս մեր ընկալ տր.
և զտարածումն ձեռաց մերոց:

'ի Տէծի ուրբաթու:

Ուղիղ եղիցին աղաչանք մեր. ուր
խունկ առաջի քոյ տէր. համբար
ձումն ձեռաց մերոց, սլատարագ
երեկոյի:

Քարոզ իիւրախափից, և ան առաւել
պէրուանեաց:

Ասացուք ամենեքեան միաբա-
նութ. տէր ողորմեա:

Վս խաղ. Լն: ԳԻԿ 'ի Թիւն 172:

Քարոզ 'ի քօնի ան, և պահոց:

Եւ ևս խաղաղութ զսր աղա:

Աղաչեսցուք զամենակալն անձ:

զհայր տն մերոյ յսի քսի զԹադա-
 ւորն խաղաղութե յաղագս խաղա-
 ղութե և վասն միայնոյ՝ սբ՝ կա-
 թուղիկէ՝ և առաքելական եկեղե-
 ցւոյ . զի զբազում ամս խաղաղութե
 թի տացէ մեզ տր ամ մեր . և զԹա-
 դաւորս խաղաղարարս առաքեսցէ
 առ մեզ վասն մեծի՝ սբ՝ և ահա-
 ւոր անուան իւրոյ . զպետս դաւա-
 ռաց , զգորավարս , զգորագլուխս ,
 զժողովուրդս , զմուտս և զելս մեր
 խաղաղութե պահեսցէ . և զամե-
 նայն պատերազմունս թշնամոյն
 խորտակեսցէ ՚ի մէնջ . տէրն ամե-
 նակալն կեցուցէ և ողորմեսցի :

Զերեկս մերձեալ , և զառաջիկայ
 գիշերս խաղաղութե անցուցանել
 հաւատով ՚ի տնէ խնդրեսցուք :

Զհրեշտակ խաղաղութե պահա :

Զքաւուի և զժողովի յանցանաց :

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարօղ զօր :

Եւ ևս և վասն : Զանձինս : Ողոր :

Առջ :

Լոր ձայնից մերոց տէր ամ մեր .
 ընկալ զաղաչանս մեր , զհամբար-

ձուժն ձեռաց մերոց և զբանս աղօ-
թից՝ սրբելով զերեկոյի պատա-
րագս մեր 'ի հոտ անուշից՝ 'ի հա-
ճոյս քեզ պատրաստել: Յաւել 'ի
մեզ տր' ամենակալ զհաւատ, զյոյս,
զսէր և զնմ' գործս առաքինուէ .
որպէս զի ըստ կամաց քոց բարեսի-
րաց միշտ կրօնաւորեալք բարեպաշ-
տու[թի] 'ի տուէ և 'ի գիշերի . և ար-
ժանաւորք եղիցուք յաղագս ան-
ձանց մերոց փրկու[թի] և վասն հո-
գւոր կենացդ աղաչել զքեզ տէր .
և գտանել 'ի քէն զշնորհս և զո-
ղորմու[թի] . և գոհանալով փառա-
ւորեսցուք զհայր և զորդի և զնր'
հոգիդ . այժմ:

Խաղաղուի ամենեցուն :

Քեզ երկիրսպագանելով տէր նձ
մեր՝ գոհանամք զքէն յաղագս
խաղաղու[թի] անցուցանելոյ 'ի մէնջ
զերկարուի տունջեանս : Տո՛ւր մեզ
տէր աղաչեմք զքեզ զերեկս և զա-
ռաջակայ գիշերս առանց մեղաց և
առանց գայթակղու[թի] անցուցա-
նել, հաստատուն կալ և մնալ 'ի

Հաւատ՝ ի յոյս, ի սէր, և ի սպասուելի
 րանապահուածքէ քոյ: Խնդրելով
 զխաղաղութիւն ամենայն աշխարհի,
 եկեղեցւոյ քում սրբոյ զհաստա-
 տութիւն, և անձանց մերոց զփրկու-
 թիւն: Որպէս զի ընդունելով ի քէն
 զհայցուածս մեր, և զմեծ վայել-
 չական փառաբանութիւն միշտ ի բար-
 ձունս առաքեսցուք ամենազօր տէ-
 րունդ քն իմ մեր, այժմ և միշտ:

Եւ ապա ասի նիւթ:

Սբ իմ յիշմանս և հղօր. սբ և անմահ
 ողորմեաց մեզ: Երեւոյն ինքնեմ:

Մաղթանք:

Փրկեալ զմեզ ի փորձութիւն, և յիմ
 վտանգից մերոց:

Քաջող:

Եւ ևս խաղաղութիւն զտէր աղա:

Վասն լսելի լինելոյ իմն նոյն ձայնի
 աղաչանաց մերոց՝ բարեխօսութիւն
 սբ իմ յիշմանս, և իջանելոյ ի վերայ
 մեր ողորմութիւն և դժութիւն իմն նոյն, ա-
 մենակալ տր իմ մեր կեցոյն և ող:

Օրհնուի և փառք հօր և որդւոյ ,
և հոգւոյն նքյ . այժմ և միշտ :

Խաղաղութի ամենեցուն :

ՀԱՄԲԱԲԶԻ զաչա իմ 'ի լե-
րինս՝ ուստի եկեացէ ինձ օգնուի :

Օգնութի ինձ 'ի անէ եկեացէ . որ
արար զերկինս և զերկիր :

Մի տար 'ի սասանուի զոտն քո .
և մի ննջեացէ պահապան քո :

Ող ճչ ննջէ , և ճչ 'ի քուն երթայ
պահապանն ինչի :

Տէր պահեացէ զքեզ . և տէր ըն-
կալցի աջոյ ձեռամբն իւրով :

Արեգակն 'ի տուէ քեզ մի մեղե-
ցէ . և մի լուսինն 'ի գիշերի :

Տէր պահեացէ զքեզ յիմ չարէ .
պահեացէ տէր զանձն քո :

Տէր պահեացէ զմուտ և զեւ քո
յայամհետէ մինչև յաւիտեան :

Փառք հօր և որդւոյ :

Աւի համբարձի շաբաթան ըսք պապշածի :

ԿԻՐԱՆԻՄԱՐԻ ՂԱՅԱ ՄԱՍ՝ ԱԶ :

Սք ես տր զօրուէց՝ որ բնակեալդ
ես 'ի յերկինս, և բարեբանիս 'ի
նքս քոց :

Երկնային զօրութիւք՝ սերովբէք և
քերովբէք անդադար օրհնեն նք
զանունդ քո :

Քահանայք ընդ նոսին՝ պաշտօ-
նեայք և ժողովուրդք երկրպագեա-
ցուք տէրութեդ քոյ :

Լոյսդ՝ որ յառաջքան զյաւի-
տեանս 'ի հօրէ առաքեցար . և լու-
սով իմանալեալ լցեր զարարածս .
օրհնեալ ես թագաւոր յաւիտենից :

Որ զլոյսն 'ի սկզբանէ հաստատե-
ցեր վերստին . և զխաւարն անգի-
տուն յարութիւդ քո հալածեցեր .
օրհնեալ ես :

Ուստի և մէք լուսաւորեալքս ընդ
լուսեղէն զուարթնոցն երգեսցուք
ցնծութիւն յարուն երեկոյիս . օրհ-
նեալ ես :

Երկնաքաղաքացին յովհաննէս մեծ
'ի ծնունդս կանանց՝ քարոզէր յա-
նապատի ազգ արարօղ բարբառովն

զծագումն լուսոյ արեգականն ար-
դարութիւն :

Ճշմարիտ մարգարէ , և ձեռնա-
դրող որդւոյն ւայ , յառաջընթաց
կարասւեա , և պատմող յծային օ-
րինացն . հորդէր ճանապարհ թա-
գաւորին յաւիտենից :

Յանօրէն դինարբումն մոլեգնեալ
հերովգիադայ 'ի պարգևի մասին
խնդրէր զգլուխ մարգարէին , շի-
ջուցանել զարուսեակն , և զանա-
ղօտ լապտերն :

Սրբուհւոյ յծածնին բարեխօսու-
թիւ պարգևեա երկրպագուացս ա-
մենամբ երրորդութեդ՝ զյարութի
յուսոյ կենացն յաւիտենից :

Զհաւատացեալ ժողովուրդս նբ
երրորդութիւն , և զապաւինեալս 'ի
խորան փառաց քոց պահեա ան-
խռով 'ի խաղաղութիւն :

Քաբող :

Վասն խաղաղութե ւամ աշխարհի ,
և հաստատութիւն սրբոյ եկեղեցւոյ
զտէր աղաչեսցուք : Ասացուք ա-
մենեքեան միաբանութիւն : Տր ող : Դ :

Աշոտ :

Հայր դժած՝ բարեխնամող՝ արա-
րիչ իմ արարածոց, ընկալ զպա-
ղատանս ծառայից քոց՝ ի ժամ ե-
րեկոյիս որ առատդ ես առ ամե-
նեսեան՝ պարգևօք բարերարութե-
քո : Ողորմեա՛ լոր իմ աշխարհի, և
եկեղեցւոյ քում նքյ, հիւանդաց,
վատացելոց, ճանապարհորդաց, նա-
ւորդաց, խոստովանողաց, ապաշխա-
րողաց և հոգւոցն հանգուցելոց :
Զի դու տէր ամենակալ գիտես
զպէտս մեր և զկարիս՝ առաւել քան
զոր խնդրեմք և խմանամք. և քեզ լը-
որդւոյ և ամենամբոյ հոգւոյդ վայե-
լէ փառք իշխանութի և պատիւ .
այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

Յաւուրս աշուհացից ասք ասի . Տէր
ամենակալ . և իւր Գործն և ա-
շուհն . Կէս ի Ռիւն 203 . և յէք նո-
րա՝ Որ բնակեալն : Իսկ յայլ աւուրս
դահոց, և ի Գոնս սրբոց՝ ասի Ռայն
Որ բնակեալն : Եւ ի կերակամութեան
Աստ օրհնեցէքն :

ԱՐՅԱԿԻՄԱՆ ԺԻՒ :

Որ բնակեալ է յօգնուի բարձրե-
լոյն՝ ընդ հովանեաւ ւայ յերկինս
հանդիցէ :

Ասացէ ան ընդունելի իմ ես
դու, ապաւէն իմ անձ՝ և ես յու-
սամ 'ի նա :

Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որ-
սողին, և 'ի բանիցն խռովուի :
'ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ .

'ի հովանի թևոց նր յուսացիս :

Ուն զէն շուրջ եղևցի զքեզ ճշմար-
տուի նորա :

Ո՛չ երկեցես դու յերկիւղէ գի-
շերի, և ո՛չ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի
տուէ :

Յիրէ՝ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի դայ-
թակղուլթենէ գիւին 'ի հասարակ
աւուր :

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հա-
ղարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ .
և առ քեզ ինչ ո՛չ մերձեցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեցիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես . զի դու տէր յոյս իմ ես :

Զբարձրեալն արարեր քեզ ա-
պաւէն . ոչ հասցեն առ քեզ
չարք , և տանջանք մի մերձեցին 'ի
յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ
է վասն քոյ 'ի պահել զքեզ յամ
ճանապարհս քո :

'Ի բազուկս իւրեանց ընկալին
զքեզ , զի մի երբէք հարցես զքարի
զոտն քո :

'Ի վերայ իժից և քարբից գնաս-
ցես դու . և առ ոտն կոխեսցես զա-
ռիւծն և զվիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ՝ և փրկե-
ցից զնա . հովանի եղէց նմա . զի
ծանեաւ զանուէն իմ :

Կարգասցէ առիս՝ և ես լուայց
նմա . և առ նմա եղէց 'ի նեղուէն :

Փրկեցից՝ և փառաւոր արարից
զնա . երկայնաւորք լցուցից . և
ցուցից նմա զփրկուէն իմ :

Առ քեզ տէր համբարձի զաչս իմ,
որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն տն
իւրոյ . և ուր աչք աղախնոյ 'ի ձեռն
տիկնոջ իւրոյ :

Այնպէս էն աչք մեր առ քեզ տր
 ւած մեր, մինչև ողորմեացիս 'ի վե-
 րայ մեր :

Ողորմեաց մեզ տէր՝ ողորմեաց
 մեզ, զի բազում լցաք արհամար-
 հանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք մեր
 նախատանօք, որք նախատէին զմեզ.
 և արհամարհանօք անբարտաւանից :

Ա՛ճ յանուան քում կեցո՛ղիս. և
 'ի զօրութե՛ քում իրա՛ւ արա ինձ :

Ա՛ճ ընէր աղօթից իմոց. ո՛ւնկն դիր
 բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ. և
 հօրք ինդրեցին զանձն իմ. և ո՛չ
 համարեցան զքեզ ւած առաջի իւ-
 րեանց :

Ահա՛ ւած օգնական իմ. և տէր ըն-
 դունօղ հոգւոյ իմոյ :

'Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնա-
 միան իմ, ճշմարտութե՛ քով սատա-
 կեա՛ զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մա-
 տուցից քեզ. և խոստովան եղէց
 անուան քում տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութե՛ իմե՛ փրկե-

ցեր զիս . և 'ի Թշնամիս իմ ետես
ակն իմ :

Փառք հօր և որդւոյ :

Մաշխան + :

Չբարձրեալն զքս արասցուք մեզ
ապաւէն , զի ոչ հասցեն առ մեզ
չարք . և տանջանք մի մերձեցին 'ի
յարկս մեր :

Քարոյ :

Եւ մեք միաբան զողորմուի 'ի անկ
խնդրելով ասասցուք ամենեքեան
միաբանութիւն :

Տէր ողորմեա՛ . ք :

Աշօ՛ր + :

Յոյս կենաց՝ ընդունող աղօթից
քաւիչ մեղաց՝ և կատարիչ խն-
դրուածաց քս յծ մեր . ընկալ ըզ-
սղադատանս մեր 'ի ժամ երեկոյիս
բարեխօսութիւն քեզ յծ ածնին , և ա-
ղաչանօք յամ քեզ քոց : Լո՛ւր մեզ
տէր և ողորմեա՛ , ներեա՛ , քաւեա՛ և
Թո՛ղ զմեզս մեր , արժանաւորեա՛
դոհօթիւն փառաւորել զքեզ ընդ

հօր , և ընդ նոց հողւոյդ . այժմ և :
 Յիշեալ տէր զսպաշտօնեայս քո :
 Բարերար և բազումողորմած . քո :
 Օրհնեալ տէր մեր յն քն : Ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս ես՝ նր :

Փոխ կիւսակապից :

Աստ օրհնեցէք նա՛մ ծառայք նոն
 զոր . ո՛ր կայք 'ի տան նոն , և 'ի դա-
 ւիթս նոց մերոյ :

'Ի դիշերի համբարձէք զձեռս ձեր
 'ի սրբուի , և օրհնեցէք զտէր :

Օրհնեցէ զմեզ որ 'ի սխմէ , որ
 արար զերկինս և զերկիր :

Խոստովան եղէց քեզ որ բոլորով
 սրտիւ իմով . առաջի հրեշտակաց
 սաղմոս ատացից քեզ :

Զի լուար զքանս բերանոյ իմոյ .
 երկիրպագից 'ի տաճար նր քո , և
 խոստովան եղէց անուան քում
 վասն ողորմութե , և ճշմարտու-
 թե քոյ :

Մեծ արարեր յամենայնի զանուն
 նր քո , յորում աւուր կարգամ
 առ քեզ՝ վաղվաղակի ընդ ինձ . և

բազում արասցես զօրութիս յանձրն իմ :

Խոստովան եղեցին առ քեզ ամ թագաւորք երկրի . զի լուան զբանս բերանոյ քո , և օրհնեսցեն զճանապարհս քո :

Մեծ են փառք քոն , բարձր է տի . զխոնարհս տեսանէ , և զբարձունս 'ի հեռաստանէ ճանաչէ :

Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ 'նեղուէց , կեցուցես զիս 'ի բարկուէ թշնամւոյն :

Չգեցեր զձեռն քո , և փրկեաց զիս աջ քո , և տէր հատուցէ ընդ իմ :

Տէր ողորմութի քո յաւիտեան , զգործս ձեռաց քոց մի անտես առներ :

Ա՞՞՞ յանուան քում կեցո՞ զիս . և 'ի զօրուէ քում իրա՞ւ արա ինձ :

Ա՞՞՞ լո՛ւր աղօթից իմոց . ո՛ւնկն դիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ , և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ . և ո՛չ համարեցան զքեզ քո՞ առաջի իւրեանց :

Ահա՛ ԽԾ օգնական իմ . և տէր
ընդունօղ հոգւոյ իմոյ :

'ի դարձուցանել զչարն 'ի Թշնա-
միան իմ , ճշմարտութե քով սատա-
կեա՛ զնոսա :

Ես կամօք իմովք սլատարագս մա-
տուցից քեզ , և խոստովան եղէց
անուան քում տէր , զի բարի է :

Յամենայն նեղութիւն իմմէ փրկե-
ցեր զես . և 'ի Թշնամիս իմ ետես
ակն իմ :

Փառք հօր և որդւոյ :

Քաբող :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբա-
նութե՛ 'ի Խնէ , զի զողորմուէ զչնորհս
իւր արասցէ 'ի վրձմեր , տէրն ամե-
նակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Կեցո՛ տէր . ք , տէր ողորմեա՛ :

Աղօթ :

Թագաւոր խաղաղութե՛ օգնական
և փրկիչ անձանց մերոց՝ քմ ԽԾ մեր,
սլարսպեալ սլահեա՛ զժողովուրդս
քո ընդ հովանեաւ նք և սլատուա-
կան խաջիւղ քոյ 'ի խաղաղութե :

Փրկեա՛ յերևելի և յաներևոյթ
 Թշնամւոյն . արժանաւորեա՛ գո-
 հուԹք փառաւորել զքեզ ը հօր
 և ընդ նբ հոգւոյդ . այժմ՝ և :

Քաբող խաւի :

Սք խաչիւս աղաչեսցուք զտր . զի
 սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց և
 կեցուսցէ շնորհիւ ողորմուէ իւրոյ :
 Ամենակալ տէր ւծ մեր , կեցո՛ և
 ողորմեա՛ :

Աղօթ+ :

Պահպանեա՛ զմեզ քն ւծ մեր ը
 հովանեաւ նբ և սլաոուական խա-
 չիւդ քով 'ի խաղաղուԹե . փրկեա՛
 յերևելի և յաներևոյթ Թշնամւոյն :
 Արժանաւորեա՛ գոհուԹք փառա-
 ւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
 հոգւոյդ . այժմ՝ և :

Քաբող եկեղեցւոյ :

Սք եկեղեցեաւս աղաչեսցուք զտր
 զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց .
 և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմուէ իւ-
 րոյ . Ամենակալ :

Աշօ՛՛+ :

Առ դրանքն նք եկեղեցւոյս , և առաջի անձրնկալ , և սպայծառացեալ նք նշանացս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրապագանեմք . զմք , զհրաշալի և զյաղթօղ զտէրուհիդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք . և քեզ մատուցանեմք զօրհնուի և զփառս հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ . այժմ և միշտ , և յաւիտեանս :

Աշօ՛՛+ :

'Ի մէջ տաճարիս , և առաջի անձրնկալ և սպայծառացեալ նք նշանացս և նք սեղանոյս խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրապագանեմք . զմք , ըզհրաշալի և զյաղթօղ զյարուհիդ քո փառաւորեմք , և քեզ մատուցանեմք զօրհնուի և զփառս ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ . այժմ և միշտ , և յաւիտեանս :

Կ ԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹՈՅ ԽԱ- ՂԱՂԱԿԱՆ ԺԱՄՈՒՆ

Որ խաբարի 'ի Դէմ Հոգւոյն ւայ . ալ լի
'ի Դէմ Բանին ւայ, որ էրաւ 'ի Գեղեղ-
մանի . և էլ 'ի Դժ-խ և խաղաղութի
արար Հոգւոյն :

( ) Ի ՀԱՆԵՑՈՒՑ զտէր յիմ ժամ,
յիմ ժամ օրհնութի նորա 'ի բե-
րան իմ :

'ի տէր սլարծեսցի անձն իմ, լուի-
ցեն հեղք, և ուրախ եղիցին :

Մէծ արարէք զոր ինև . և բարձր
արասցուք զանուն նորա 'ի միասին :

Խնդրեցի 'ի փնէ, և լուաւ ինձ . և
յիմ նեղութի իմմէ փրկեաց զիս :

Մատիք առ տէր և առէք զլոյս .
և երեսք ձեր մի ամաչեսցեն :

Այս աղքատ կարդաց առ ար, և
տէր լուաւ ամա . յիմ նեղութի սո-
րա փրկեաց զսա :

Բանաւք հրեշտակաց ամն շուրջ
են զերկիւղածովք իւրովք, և սա-
հեն զնոսա:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգ:

Եւ ևս խաղաղուն զտէր աղա:

Օրհնունի և փառք հօր և որդւոյ:

ԵՐԳ աստիճանաց:

'Ի նեղուն խմու՛մ ես առ տօր կար-
դացի, և լուաւ ինձ. տէր փրկեաց
զանձն իմ' 'ի չրթանց նենդաւորաց
և 'ի լեզուէ չարէ:

Զխանուն Բովանդակ ասա՛: Բայց ո՛հմե
աւելո՛ւ լասեն. զի երգ աստիճանաց է:

Սաղմոս ձԷ:

ՏԷՐ ամ փրկուն խմոյ, 'ի տուէ
կարդացի, և 'ի գիշերի առաջի քո:
Մացեն աղօթք իմ առաջի քոյ
տէր. խոնարհեացի ունկն քո 'ի
խնդրուածս իմ:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգ:

Եւ ևս խաղաղուն զտէր աղա:

Օրհնունի և փառք հօր և որդ:

Խաղաղութի մենեցուն:

Սաշմա Դ :

'Ի ԿԱՐԴԱԼ խմում լուաւ ինձ
 անձ . ըստ արդարութե 'ի նեղութե ինձ
 անդորր արարեր . ողորմեալ ինձ , և
 լուր աղօթից խմոց :

Որդիք մարդկան՝ մինչև յերբ էք
 խստասիրտք . ընդէր սիրէք զնան-
 րունի , և խնդրէք զստունի :

Ծաներո՛ւք՝ զի սքանչելիս արար
 տէր սրբոյ իւրում . և տէր լուիցէ
 ինձ 'ի կարգալ խմում առ նա :

Բարկանայք , և մի մեղանչէք . զոր
 ինչ ասէք 'ի սիրտս ձեր , յանկողինս
 ձեր զղջացարո՛ւք :

Մատուցէք պատարագս արդա-
 րութե . և յուսացարո՛ւք 'ի տէր :

Բազումք ասէին , թէ ո՛ր ցուցցէ
 մեզ զբարութի մոն . նշանեցաւ առ
 մեզ լոյս երեսաց քոց . և ետուր
 ուրախունի սրտից մերոց :

'Ի պտղոյ ցորենոյ՝ գինւոյ և ձի-
 թոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութ յայսմ և 'ի սոյն ննջես-
 ցուք , և զարթիցուք . զի դու տէր
 միայն առանձին յուսով քով բնա-

կեցուցեր զմեզ :

Տէր մի սրտամտութեամբ յանդիմաներ զիս . և մի բարկութեամբ յորտէր զիս :

Ողորմեա՛ ինձ տր, զի հիւանդ եմ ես . բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ . և դու տէր մինչև յերբ :

Դարձ տէր , և փրկեա՛ զանձն իմ . կեցո՛ւ զիս տէր ըստ ողորմութեան բռնմ :

Զի ոչ ոք է , որ 'ի մահու յիշէ զքեզ . կամ 'ի դժոխս խոստովանառնիցի առ քեզ :

Վաստակեցայ ես 'ի հեծուծէ ի մում . լուացի զիմ գիշեր զմահիձս իմ . և արտասուօք խնովք զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրտամտութեան իմ . և մաշեցայ ես 'ի վերայ իմ թշնա մեաց խնոց :

'Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան , ոյք գործէք զանօրէնութի :

Լուաւ տր ձայնի լալոյ խնոյ , լուաւ տէր աղօթից խնոց . և տէր զխն-

դրուածս իմ ընկալաւ :

Ամաչեացեն, և խռովեացին յոյժ
 ամ թշնամիք իմ. դարձցին յետս,
 և ամաչեացեն յոյժ վաղվաղակի, և
 խռովեացին :

Մինչև յերբ տէր մոռանաս զիս
 խապառ, մինչև յերբ դարձուցանես
 զերեսս քո յինէն :

Մինչև յերբ դնեմ զխորհուրդս
 յանձն իմ, և ցաւք սրտի իմոյ զա-
 ւուրս :

Մինչև ցերբ բարձրանայ թշնամին
 'ի վերայ իմ. նայեա՛ և լուր ինձ տը-
 ւած իմ :

Լոյս տուր տէր աչաց իմոց, զի մի-
 երբէք ննջեցից 'ի մահ :

Մի ասացէ թշնամին, թէ յաղ-
 թեցի նմա. կմ'նեղիչք իմ ցնծաս-
 ցեն, թէ ես սասանեցայց :

Ես յողորմուիս քո տէր յուսա-
 ցայ, և ցնծացաւ սիրտ իմ 'ի փր-
 կութեան քում. օրհնեցից զտը զբա-
 րերարդ իմ :

Պահեա՛ զիս տած իմ. զի ես 'ի քեզ
 յուսացայ. ասացի տն՝ տէր իմ ես
 դու, և բարիք իմ ինձ 'ի քէն են :

Սրբոց քոյ՝ որք են յերկրի քում,
սքանչեւի արարեր զիմ կամս իմ 'ի
նոսա :

Յաճախեացին հիւանդութիք նո-
ցա . յետ այսորիկ ասլա վաղվա-
ղեացին :

Ո՛չ ժողովեցայց 'ի ժողովս նոցա
արեանց , և ո՛չ յիշեցից զանուանս
նոցա 'ի շրթունս իմ :

Տէր բաժին ժառանգութի իմոյ
և բաժակի իմոյ դու ես՝ որ այս-
րէն դարձուցանես զժառանգութի
իմ յիս :

Վիճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս . և
ժառանգութի իմ հաճոյ եղև ինձ :

Օրհնեցից զտէր՝ որ իմաստուն ա-
րար զիս . մինչ 'ի գիշերի ևս խրա-
տեցին զիս երկվամունք իմ :

Յառաջագոյն տեսանէի զտէր ա-
ռաջի իմ յիմ ժամ . զի է լը աջմէ
իմմէ , զի մի սասանեցայց :

Վսկ ուրախ եղև սիրտ իմ . և ցնծա-
ցաւ լեզու իմ . ևս և մարմին իմ
բնակեացէ յուսով :

Զի ոչ թողցես զանձն իմ 'ի դը-
ժոխս . և ոչ տացես սե՛յ քում տե-

սանել զապականութի :

Յուցեր ինձ զճանապարհս կե-
նաց . լցուցեր զիս ուրախութեւ Երե-
սաց քոց 'ի քաղցրութեւ վայելումե
աջոյ քոյ մինչ խապառ :

Լճւր տէր արդարութեւ , և նայեալ
'ի խնդրուածս իմ . ո՛ւնկն գիր աղօ .
թից իմոց , զի ոչ շթամբք նենգա-
ւորօք :

Յերեօաց քոց իրաւունք ինձ ել-
ցեն , և աչք իմ տեսցեն զուղղութի :

Փորձեցեր զսիրտ իմ , և քննեցեր
'ի գիշերի . փորձեցեր զիս՝ և ո՛չ գը-
տաւ յիս անիրաւութի :

Մի խօսեացի բերան իմ զգործս
որդւոց մարդկան . վասն բանից շըր-
թանց քոց ես պահեցից զճանա-
պարհս խիստս :

Հաստատեալ զչաւիղս իմ 'ի ճա-
նապարհի քում , զի մի գայթակ-
ղեսցին գնացք իմ :

Ես առ քեզ տէր կարգացի . զի
լուար ինձ անձ . խոնարհեցո՛ւ առ իս
զունկն քո , և լճւր բանից իմոց :

Աբանչելի արարեր զողորմութիս
քո . ո՛ փրկես զայնոսիկ , ոյք յու-

սացեալ էն 'ի քեզ՝ յայնցանէ, ոյք
հակառակ կան աջոյ քո :

Պահեա՛ զիս որպէս բիբ ահան . ք
հովանեալ թևոց քոց ծածկեսցես
զիս յերեսաց ամբարշտաց, ոյք տա-
ռապեցուցին զիս :

Թշնամիք զանձն իմ սրաշարեցին .
և 'ի ճարսլս իւրեանց արդելին . և
բերանք նոցա խօսեցան զամբարտա-
ւանութի :

Մերժեցին զիս, և այժմ դար-
ձեալ սրատեցան զինև . ուշ եդին
խոնարհեցուցանել զիս յերկիր :

Համարեցան ինձ որպէս առիւծ .
զի սրատրաստի յորս . և որպէս կո-
րիւն առիւծու, զի նստի դարա-
նեալ :

Արի՛ տէր, ժամանեա՛ նոցա . և
խափանեա՛ զնոսա . փրկեա՛ զանձն
իմ յամսարշտաց, 'ի սրոյ և 'ի ձե-
ռաց թշնամւոյն :

Տէր՝ կորո՛ զնոսա յերկրէ . բաժա-
նեա՛ և խափանեա՛ զնս 'ի կեանս
իւրեանց :

Գաղտնեօք քովք լցան որովայնք
նոցա . յադեցան կերակրովք, և թո-

զին զմնացուածս տղայոց իւրեանց:

Ես արդարութիւն երևեցայց երեսաց քոց . և յադեցայց յերևիլ փառաց քոց:

Դստ արա ինձ լած . և իրաւ արա ինձ 'ի դատաստանի իմում:

Յազգէ, որ ոչ է սբ, 'ի մարդոց մեղաւորէ նենդաւորէ փրկեալ զիս:

Դու լած, հզօրիչ իմ ես, ընդէր մոռացար զիս . ընդէր տրտում գընամ ես 'ի նեղել թշնամւոյ իմոյ:

Առաքեալ սր զլոյս քո, և զճշմարտութի քո . զի առաջնորդեացեն ինձ . և հանցեն զիս 'ի լեառն սբ, և 'ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոյ իմ առ լած, որ ուրախ առնէ զմանկուի իմ:

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութիւն լած լած իմ:

Արդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ, կամ ընդէր խռովեալ զիս . յուսալ առ լած, խոստովանեալ նմա, փրկիչ երեսաց իմոց լած է:

Ա՛՞՞՞ յօգնել ինձ նայեաց, և տէր յընկերել ինձ փութալ:

Ամաչեացեն և յամօթ լիցին, որք

խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յետս
և ամաչեացեն, ոյք խորհէին ինձ
զէար :

Դարձցին առ ժամայն ամաչեցե՛ք,
ոյք ասէին ինձ վա՛շ վա՛շ :

Յնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ
ամենեքեան, որք խնդրեն զքեզ
տէր :

Ասասցեն յամ ժամ, մեծ է անծ.
ոյք սիրեն զփրկութիս քո :

Ես աղքատ և տնանկ եմ. անծ օգ-
նեա՛ ինձ. օգնական և փրկիչ իմ ես
դու. տէր իմ մի յամենար :

Տո՛ւր զօրուի ծառայի քոյ. կեցո՛
ղորդի աղախնոյ քոյ. և արա՛ առ իս-
նչան բարութի :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեա-
ցեն. զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և
մխիթարեցեր զիս :

Փառք հօր և որդւոյ :

Եւհ :

Շնորհեա՛ մեզ տէր, 'ի գիշերի
զերկնային զխաղաղութի քո. և սա-
հեա՛ զմեզ 'ի սպառանաց թշնամ-
ւոյն ամենայաղթ զօրութի քո խա-

չի քո : Տէր լից փրկութիւն խնայ 'ի
 տուէ կարգացի՝ և գիշերի առաջի
 քո : Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո
 տէր . խոնարհեացի ունկն քո 'ի
 խնդրուածս իմ : Եկեացէ առ մեզ
 տէր սրահապան 'ի քէն , որ սա-
 հեացէ զմեզ յիմ ժամ : Առաքեա՛
 'ի մեզ տէր զգորութի սրբոյ խաչին՝
 որ սահեացէ զմեզ յիմ ժամ : Ար-
 ժանի արա տէր զերեկս զայս խա-
 ղաղութք և առանց փորձուէ ան-
 ցո՛ զմեօք : Արժանաւորեա՛ տէր ըզ-
 գիշերս զայս խաղաղութք , և առանց
 մեղաց սահելով զմեզ : Ընդ մեզ
 տէր լից՝ գիտասլիք հեթանոսք , և
 պարտեցարո՛ւք զի լից ընդ մեզ է :
 Եւ լուարո՛ւք զայս 'ի ծագաց մին-
 չե 'ի ծագս երկրի . զի : Եւ հզօրա-
 ցեալքդ պարտեցարո՛ւք . զի : Եւ
 զի թէպէտ և դարձեալ զօրանայք՝
 դարձեալ 'ի պարտութի մատնես-
 յիք . զի : Եւ զխորհուրդն զոր խոր-
 հիք՝ խափանէ տէր . զի : Եւ զբանն
 զոր խօսիք՝ մի մնացէ առ ձեզ . զի :
 Եւ քանզի յերկիւղէ ձերմէ մեք
 ոչ երկնցուք , և ոչ խռովեացուք . զի :

Եւ զտէր ձծ մեր փառաւոր արաս-
ցուք, և նա եղիցի մեզ յերկիւղ,
ղի: Եւ յուսացեալ եղիցուք մեք
'ի նա, և նա եղիցի մեզ 'ի սրբունի,
ղի: Եւ յուսացեալ եղիցուք մեք
'ի նա՝ և նա եղիցի մեզ 'ի փրկունի.
ղի: Եւ ահաւասիկ ես և ման-
կունք իմ, զոր ետ ինձ ձծ. զի: Եւ
ժողովուրդ որ նստէր 'ի խաւարի
ետես զլոյս մեծ. զի: Եւ որ բնա-
կեալդ էք 'ի խաւարի և 'ի ստուերս
մահու, լոյս ծագեացի առ ձեզ,
ղի: Եւ քանզի մանուկ ծնաւ, որ-
դի և տուաւ մեզ. զի: Եւ որոյ իշ-
խանութի իւր 'ի վերայ ուսոց իւ-
րոց. զի: Եւ որ կոչի անուն նորա
մեծի խորհրդոյ հրեշտակ. զի: Եւ
սքանչելի խորհրդակից. զի: Եւ ձծ
հզօր իշխան. զի ձծ: Եւ իշխան
խաղաղուն հայր հանգերձելոյ յա-
ւիտենին. տէր ձծ ընդ մեզ է: Եւ
փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն
նշլ, այժմ և միշտ, և յաւիտեանս
յաւիտենից. Ամէն:

Մաղխան ։

'Ի մերձենալ երեկոյիս համբառ-
նամք զձեռս մեր 'ի սրբութի . զոր
ինչ մեղաք այսօր խորհրդով բա-
նիւ , կամ գործով , 'ի յանկողինս
մեր զղջանալով , խոստովան լինե-
լով զգաղտնիս սրտից մերոց ծած-
կագիտիդ ւայ . յուսալով յողոր-
մութի քո : Եւ մեք միաբան գո-
չեսցուք . յիշեա՛ զմեզ տէր՝ յոր-
ժամ դաս արքայութիւնդ քով . և
ողորմեա՛ մեզ :

Քալիւղ ։

Եւ ևս խաղաղութե՛ն զտէր աղա ։
Գոհացարո՛ւք զո՞նէ , որ իւրով
ողորմութե՛ն առաջնորդեաց մեզ 'ի
գործս տունջեան . և շնորհեաց մեզ
միաբան գալ հասանել 'ի հանգիստ
գիշերիս : Եւ մեք յի՛մ ժամ աղա-
չեսցուք զմարդասէրն ւծ լինել
պահապան անձանց մերոց . և նա
իւրով ողորմութե՛ն պահեսցէ զմեզ .
և առաջնորդեալ հասուցէ յիւր
բարութե՛ն հանգիստն , զոր խոստա-

ցաւ սիրելեաց իւրոց Ճշմարիտն ան
յն . քն . տէրն ամենակալ կեցուցէ
և ողորմ :

Ձհանգիստ գիշերիս խաղաղութե
անցուցանել հաւատով :

Ձհրեշտակ խաղա : Ձքաւուի :

Ձորբոյ խաչին : Եւ ևս և վն միա :

Ձանձինս մեր : Ողորմեաց մեզ :

Աղօլ + :

Տէր բարերար, որ մեծաւ գթութե
քով պատրաստեցեր զյաւիտենա
կան հանգիստն առաքինութե աշխա
տելոցն, և կոչեցեր առ քեզ քաղցր
ձայնիւ զճանրաբեռնեալսն և զտա
ժանեալսն մեղօք, հանգիստ նոցա
խոստանալով : Շնորհեա՛ և մեզ տր'
անխռով խաղաղութե զգիշերս ան
ցուցանել, և 'ի ծանրութե մեղաց
զաշխատեալքս ապահովեա՛ ողոր
մութե քով, և արժանաւորեա՛ մշտն,
ջենաւոր հանգստեանն ը անձն
քո : Եւ գոհանալով փառաւորեա
ցութե զքեզ ընդ հօր և ամենայն
հոգւոյդ, այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեւց :

Պարգևատու բարեաց, և աղբիւր
խաղաղութեան տր ԿՅԺ մեր՝ յիմ սա-
տանայական խռովութեանց խաղաղացո՛ւ
զմիտս մեր և զխորհուրդս 'ի գի-
շերիս յայսմիկ, և յիմ ժամանա-
կի: Որպէս զի առաջնորդեալք յան-
ցաւոր կենցաղոյս՝ ժամանեցուք
յաւիտենական երկնից արքայու-
քո . զոր պատրաստեցեր 'ի սկզբա-
նէ աշխարհի նքց քոց: Եւ ընդ նո-
սին գոհանալով փառաւորեսցուք
զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ .
այժմ և:

Սաղմոս . Լից:

Տէ՛ր լոյս իմ և կեանք իմ, ես
յուամէ՞ երկեայց . տէր ապաւէն
կենաց իմոց, ես յուամէ՞ գողացայց:
'Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել
զմարմին իմ . նեղիչք իմ և թշնամիք
իմ՝ նոքա տկարացան և անկան:

Թէ՛ պատրաստեցի 'ի վր իմ պա-
տերազմ, ո՛չ երկիցէ սիրտ իմ . թէ
յարիցէ՛ 'ի վր իմ ճակատամարտ ,

սակայն և այսուիկ 'ի քեզ տր յուսացայ :

Զմի խնդրեցի 'ի տնէ, և զսոյն ազաչեմ, բնակիլ ինձ 'ի տան տն զամաւուրս կենաց իմոց :

Տեսանել ինձ զվայելուի տն, և հրաման տալ 'ի տաճարի նորա :

Ծածկեաց զիս 'ի խորանի իւրում յաւուր չարի, ընդ յարկաւ արար զիս 'ի ծածկոյթ խորանի իւրում :

'Ի վիմի բարձր արարեր զիս, և այժմ բարձր արա զգլուխ իմ 'ի վր թշնամեաց իմոց :

Շուրջ եղէց և մատուցից 'ի խորանի նորա պատարագ օրհնութե, օրհնեցից, և սաղմոս ասացից տն :

Լուր տր ձայնի իմում, զի կարգացի առ քեզ, ողորմեա ինձ, և լուր ինձ, զի քեզ ասաց սիրտ իմ, և խնդրեցին երեսք իմ, զերեսս քո տէր խնդրեցին :

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, և մի խոտորիւր բարկութե 'ի ծառայէ քումմէ :

Օգնական իմ լեր տէր, մի անար-

դեր զիս, և մի թողուր զիս անփեր-
կիչ իմ:

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս,
և տէր ընկալաւ զիս:

Օրէնագէտ արա՛ զիս տէր 'ի ճա-
նասարհի քում. և առաջնորդեա՛
լինձ 'ի շաւիղս քո ուղիղս:

Այ՛ թշնամեաց իմոց մի մատներ
զիս 'ի ձեռս նեղաց իմոց:

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք մե-
ղաց. և ստեցին ինձ յանօրէնութե՛
լւրեանց:

Հաւատացի տեսանել զբարութի-
ւոն յերկրին կենդանեաց. համբեր
ւոն՝ և քաջալերեաց. զօրացի սիրտ
քո, և համբեր ուն:

Փառք հօր և որդւոյ:

Եւք քն Ներսէս:

Նայեաց սիրով հայրդ գլթած
Ի քո ստեղծեալ գործըս ձեռաց,
Եւ ըզբանակըս հրեշտակաց
Տո՛ւր պահապան մեզ տկարացս.
Փըրկեա՛ զանձինս 'ի փորձանաց
Ի խաւարի շրջող գիււաց.
Զի 'ի տունջեան և գիշերի

Տացուք քեզ փառս անընդունի:

Էին անեղ անըսկըզբան
Ծընունդ անճառ որդի և բան,
Որ արարեր ըզտիւ գործոյ՝
Եւ ըզգիշեր 'ի հանգիստ քնոյ.
Տո՛ւր 'ի նընջեւ աչաց մարմնոյ՝
Արթուն լինել մեզ լւ հոգւոյ. Զի:

Բաբուն հոգւոյ բանաւորաց
Աղբիւր լուսոյ բաշխող շնորհաց.
Ի փակիւ գրանց բնունց մարմնոյ՝
Լոյս տո՛ւր աչաց սրտից մերոց.
Ի գիշերաց առ քեզ կանխել
Ընդ հրեղինացն օրհնաբանել. Զի:

Սքո՛ւր սրբոց երրորդութի՝
Ըզմեզ մաքրեա՛ քեզ բնակութի.
Շընորհեա՛ ընդ մանկանց առա-
գաստի

Հանգչել ընդ քեզ 'ի յանկողնի.
Տո՛ւր ըղհայցուած բարեկամին
Ըզփոխ երից նըկանակին. Զի:

Երեւել լոյս ըստեղծեր՝
Զտիւ և զգիշեր բաժանեցեր.
Ծագեա՛ մեզ տէր 'ի գիշերի
Ըզճառագայթս խմանալի.
Տո՛ւր յամենայն ժամանակի
Զպահպանող աջ քո հովանի. Զի:

Սիրոյ քո հուր արկեալ յերկիր
 Բորբոքեսցի 'ի հոգիս մեր ,
 Զխորհուրդ սրբոց մեր մաքրեսցէ
 Զլոյս գիտուէ քո փայլեսցէ .
 Ի քնոյ մահու զմեզ զարթուսցէ՝
 Զմիտըս բոցով քով վառեսցէ . Զի :
 Ի քեզ նայիմք լոյսդ անմատոյց
 Ի զգայական ծածկեալ լուսոյ .
 Որ վասըն մեր եղար 'ի գբի
 Եւ նընջեցեր 'ի տասլանի .
 Առ մեզ նընջեա՛ արթուն բնութի՛
 Հերքեա՛ զչարին ներգործուի . Զի :
 Էիդ լուսոյ անըստուերի
 Պաղատանօք կամք առաջի .
 Որ փակեալ գրամբք երեկոյին
 Երևեցար մետասանին .
 Ընդ թովմայի առ քեզ գոչեմք
 Տէր և ի՞ծ զքեզ դաւանեմք .
 Է՛ջ և առ մեզ յերեկոյիս՝
 Եւ տո՛ւր զողջոյն քո 'ի հոգիս :
 Բամեալքս ըզքեզ տէր աղաչեմք՝
 Մեզ յօգնուի նայեալ հայցեմք .
 Պահասլանդ խորայէլի
 Անձանց մերոց լէր հովանի .
 Օթեա՛ առ մեզ խաղաղարար
 Զի նընջեսցուք անխռովաբար .

Եւ ընդ առաւօտըս կանխեսցուք
 Օրհնել ըզքեզ ընդ հօր հոգւով:
 Գոչման փողոյն դաբրիելի
 Որ 'ի վերջնութն գիշերի,
 Լքսել արա՛ զմեզ արժանի
 Եւ յաջակողմն օդեաց դասի.
 Անշէջ վառեալ զլոյս լապտերաց
 Ըստ խմաստուն հինգ կուսանաց.
 Զի ընդ փեսայիդ 'ի յառագաստ՝
 Հարսունք հոգւով մըտցուք 'ի
 փառս:

Հալածեա՛ 'ի մէնջ տէր, նշանաւ
 խաչի քո զընդդիմամարտ և զանե-
 րևոյթ գազանն. և մի՛ տար յապա-
 կանութի զքո ժառանգութիս:

Բարեխօսեա՛ վասն մեր անժաճին
 մարիամ, որ ծնար զտէր անձ՝ որ
 հովուէրն զխրայէլ ամենազօր և
 սքանչելի փառօքն իւրովք:

Մաղնանք:

Տէր մի՛ դարձուցանէր զերեսս քո
 յինէն. տէր բարերար աղաչեմ ըզ-
 քեզ՝ օգնական իմ լէր: Տէր մի՛ ա-
 նարդեր զիս. և մի՛ թողուր զիս ան-
 փրկիչ իմ:

Քարոզ:

Աղաչեսցուք զամենակալն ի՞նչ և
խնդրեսցուք ի նմանէ. զի առա-
քեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեւ, որ
եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղա-
կան գիշերիս ի գիւական խռ-
մուէ՝ ամբողջ պահելով զհոգի և
զմարմին մեր մինչև ի կատարումն
ժամանակի ամաց մերոց. Ամենա-
կալ տէր ի՛նչ:

Առթ+:

Հնորհատու բարեաց՝ յիմի ա-
ռատ անմահ տէր, աղաչեմք զքեզ՝
փարատեալ յանձանց մերոց զաղ-
ջամիջին և զխաւարային խոր-
հուրդս: ի պատրանաց բանսար-
կուն պահեալ զմեզ. և շնորհեալ
մեզ հաւատով ապաւինիլ յամե-
նապէս երրորդունիդ՝ ի հայր և յորդի
և ի նք հոգիդ. այժմ և:

Յաւուրս ազուհայից ասք ասի աս-
բիծան. իսկ յայլ աւուրս՝

Հայր մեր որ յերկինս:

Սաղմոս . Ճիթ :

ԵՐԱՆԵԱԼ են անբիծք 'ի ճա-
նապարհի , և ոյք գնան յօրէնս ան :

Երանի ոյք քննեն զվկայուիս նր ,
բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրես-
ցեն զնա :

Ա' չ թէ ոյք գործեն զանօրէնուի ,
'ի ճանապարհս նորա գնասցեն :

Դու պատուիրեցեր զպատուի-
րանս քո 'ի պահել ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ
ճանապարհք իմ 'ի պահել ինձ
զարդարուիս քո :

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի 'ի զգու-
շանալ ինձ 'ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ տէր յուղ-
ղութի սրտի խնայ , որպէս ուսայց
զիրաւունս արդարուէ քոյ :

Զիրաւունս քո պահեցի . մի թո-
ղուր զիս մինչ իսպառ :

Ի'ւ ուղղեացէ երիտասարդ զճա-
նապարհս իւր . այլ 'ի պահել ըզ-
բանս քո :

Բոլորով սրտիւ խնով խնդրեցի
զքեզ . մի մերժեր զիս 'ի պատուի-

րանաց քոց :

'Ի սրտի խմում թագուցի զբանա
քո , որպէս զի մի մեղայց քեզ :

Օրհնեալ ես դու տէր . ուսո՞ ինձ
զարդարութիւն քո :

Շրթամբք խմովք պատմեցից զիմ
իրաւունս բերանոյ քո :

'Ի ճանապարհս վկայութեց քոց
զուարճացայ . որպէս յամենայնի 'ի
մեծութե :

'Ի պատուիրանս քո հոգացայ . և
զգուշացայ 'ի ճանապարհս քո :

Զիրաւունս քո խօսեցայ . և ո՞չ
մոռացայ զբանս քո :

Հատո՞ ծառայի քում . զի կեցից
և պահեցից զբանս քո :

Զարթո՞ դաշտ իմ , և նայեցայց 'ի
սքանչելիս օրինաց քոց :

Պանդուխտ եմ ես յերկրի . մի
թագուցաներ յինէն զպատուի-
րանս քո :

Փափագեաց անձն իմ 'ի ցանկալ
ինձ յիրաւունս քո յիմ ժամ :

Սատեցեր ամբարտաւանից . անիւ
ծեալ՝ ոյք խոտորեցան 'ի պատուի-
րանաց քոց :

'Ի բայց արա յինէն զնախատինս
և զարհամարհանս . զի զվկայուիս
քո խնդրեցի :

Քանզի նստան իշխանք՝ և չարա-
խօսէին զինէն . այլ ծառայ քո խոր-
հէր յիրաւունս քո :

Զի վկայուիք քո խօսք իմ էին .
և խորհուրդք իմ յարդարուի քո :

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող . տէր
կեցո՛ զիս ըստ բանի քում :

Զ ճանապարհս իմ պատմեցի քեզ
և լուար ինձ . ուսո՛ ինձ զարդարու,
թիս քո :

'Ի ճանապարհս արդարուէց քոց
իմաստո՛ւն արա զիս . և քննեցից
զսքանչելիս քո :

Տքնեցաւ անձն իմ առ 'ի ձանձ-
րանալ . հաստատեա՛ զիս 'ի բանս քո :

Զ ճանապարհս մեղաց 'ի բայց արա
յինէն . և յօրէնս քո ողորմեա՛ ինձ :

Զ ճանապարհս ճշմարտութե՛ քո
ընտրեցի . և զիրաւունս քո ես ո՛չ
մոռացայ :

Մերձեցայ ես 'ի վկայութիս քո,
տէր , մի՛ յամօթ առնէր զիս :

'Ի ճանապարհս պատուիրանաց

քոց ընթացայ. զի անդորր արարեր
սրտի խնայ :

Օրէնադէտ արա զիս տէր 'ի ճա-
նապարհս իրաւանց քոց. և խնդրե-
ցից զնա յիմ ժամ :

Իմաստուն արա՛ զիս տր. և քննե-
ցից զօրէնս քո. և պահեցից զնա
բոլորով սրտիւ խնով :

Աւաջնորդեա՛ ինձ 'ի շաւիղս պա-
տուիրանաց քոց. զի ը նոսա հա-
ճեցայ :

Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ 'ի վկայու-
թիւս քո. և մի յագահուծի :

Դարձո՛ զաչս իմ, զի մի տեսից
զնանրուծի. 'ի ճանապարհս քո
կեցո՛ զիս :

Հաստատեա՛ ծառայի քում զբան
քո յերկիւղ քո :

Հա՛ն յինէն զնախատինս, զոր և
կարծեցի. զի դատաստանք քո
քաղցր են :

Ահա՛ ցանկացայ պատուիրանաց
քոց՝ յարդարուէ քում կեցո՛ զիս :

Եկեացէ՛ 'ի վերայ իմ ողորմուծի
քո տէր. և փրկուծի քո ըստ բանի
քում :

Տաց պատասխանի՝ ոչք նախատեն
զիս բանիւք . զի ես՝ի բանս քո յու-
սացայ :

Աի՛ ի բացեայ տուներ ի բերանոյ
խմէ՛ զբան ճշմարտուէ՛ մինչև յոյժ .
զի յիրաւունս քո յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յիմ ժամ .
յաւիտեան , և յաւիտեանս յաւի-
տենից :

Գնայի ես յանդորրու , զի զպա-
տուիրանս քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայուհիս քո առաջի թա-
գաւորաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի ի պատուիրանս քո , զոր
սիրեցի :

Համբարձի զձեռս իմ ի պատուի-
րանս քո , զոր սիրեցի . և խորհէի
յարդարութէ՛ քում :

Յիշեա՛ զբան ծառայի քոյ , յոր և
յուսացուցեր զիս :

Սա մխիթարեացէ՛ զիս ի խոնար-
հութեան իմում . զի բան քո կե-
ցոյց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ . այլ յօրինաց քոց ես ոչ խո-
տորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից տէր, և մխիթարեցայ:

Տրամուծի կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց, և ոչք թողին զօրէնս քո:

Գովելի են ինձ իրաւունք քո 'ի տեղւոջ պանդխտութե իմոյ:

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո, տր, և պահեցի զօրէնս քո:

Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս. զի զարդարութիս քո խնդրեցի:

ԲԱԺԻՆ իմ ես դու տր. ասացի պահել ինձ զօրէնս քո:

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրբ. տիւ իմով. ողորմեա՛ ինձ ըստ բանի քում:

Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ. և դարձուցի զօտս իմ 'ի վկայութիս քո:

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ, զի պահեցի զպատուիրանս քո:

Տուունք մեղաց պատեցան զինև, այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ:

'Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինել առ քեզ՝ վասն իրաւանց և

արդարութե քոյ :

Հաղորդ էի ես ամենայն երկիւ.
ղածաց քոց. որոց պահեալ էին
զպատուիրանս քո :

Ողորմութե մօն լի եղև երկիր. զար.
դարութիս քո ուսո՛ ինձ :

Քաղցրուն արարեր ընդ ծառայի
քում տէր, ըստ բանի քում :

Քաղցրուն, զխրատ և զգիտութի
ուսո՛ ինձ. զի 'ի պատուիրանս քո
ես հաւատացի :

Մինչև խոնարհեալ էի ես՝ մե.
ղայ, վասն այսորիկ զբանս քո պա.
հեցի յոյժ :

Քաղցր ես դու տր. և քաղցրութե
քով ուսո՛ ինձ զարդարութիս քո :

Բազմացան յիս անիրաւունք ամ.
բարտաւանից. այլ ես բոլորով սր.
տիւ խնով քննեցի զպատուիրանս
քո :

Մածեան ուն կաթն սիրտք նոցա.
այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ :

Բարի է ինձ, զի խոնարհ արարեր
զիս, որպէս ուսայց զարդարու.
թիս քո :

Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քոյ

քան զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :

Չեռք քո արարին և ստեղծին զիս . խմաստուն արա զիս , և ուսայց զպատուիրանս քո :

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ եղեցին . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Ծանեայ տէր , զի արդարուք են դատաստանք քո . յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս :

Եղեցի ողորմունի քո 'ի միսիթարեւ զիս ըստ բանի քում զծառայս քո :

Եկեսցեն յիս գթուէք քո , և կեցից . զի օրէնք քո խօսք իմ էին :

Ամաչեացեն ամբարտաւանք՝ որք 'ի տարապարտուց անիրաւեցան յիս . այլ ես հոգացայ 'ի պատուիրանս քո :

Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո , և ոյք ճանաչեն զվկայութիս քո :

Եղեցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութե քում . զի մի ամաչեցից :

Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկունիս քո , զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Սպասեցին աչք իմ բանի քում . ասացի , երբ միսիթարեսցես զիս :

Եղէ ես որպէս տիկ 'ի պարզի, զի
զարդարուիս քո ես ոչ մոռացայ:

Քանի ինչ են աւուրք ծառայի
քոյ, էրբ արասցես ինձ իրաւունս
'ի հալածչաց իմոց:

Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուր
դրս. այլ ոչ որպէս զօրէնս քո:

Ամենայն պատուիրանք քո ճշմա-
րիտ են. 'ի նանիր հալածեցին զիս,
օգնեալ ինձ:

Փոքր միւս ևս և կորուսանէին զիս
յերկրի, այլ ես ոչ թողի զպատուի-
րանս քո:

Ըստ ողորմուի քում կեցո՞ զիս. և
պահեցից զվկայուիս բերանոյ քոյ:

Յաւիտեան տէր բան քո կայ յեր-
կինս. ազգէ մինչև յազգ է ճշմար-
տութի քո:

Հաստատեցեր զերկիր, և կայ:

Հրամանի քում մնայ տիւ, զի ա-
մենեքեան ծառայք քո են:

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին,
կանխաւ ևս արդեօք կորուսեալ էի
'ի խոնարհութի իմում:

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդա-
րուիս քո. զի նոքօք կեցուցեր զիս:

Քո եմ ես, և կեցո՞ղիս. զի զար-
դարուլթիս քո խնդրեցի:

Ինչ սպասեցին մեղաւորք 'ի կո-
րուսանել, զի զվկայուիս քո ես 'ի
միտ առի:

Յամենայն կատարածի տեսի ըզ-
վախճան. յոյժ անդորր էին ինչ
սլատուիրանք քո:

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո. զօր-
հանապազ խօսք իմ էին:

Քան զթշնամիսն իմ իմաստուն
արարեր զիս 'ի սլատուիրանս քո.
զի յաւիտեան իմ էին:

Քան զամ ուսուցիչսն իմ իմաս-
տուն եղէ. զի վկայուլթիք քո խօսք
իմ էին:

Քան զծերան իմաստուն եղէ. զի
զսլատուիրանս քո քննեցի:

Յամենայն ճանապարհաց չարաց
արգելի զոտս իմ, ում զի պահեցից
զբանս քո:

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ.
զի գու օրէնագէտ արարեր զիս:

Որպէս զի քաղցր են 'ի բիմս իմ
բանք քո քան զմեղք բերանոյ իմոյ:
'ի սլատուիրանաց քոց իմացեալ՝

ատեցի զամենայն ճանապարհս չա-
րաց . զի դու օրէնագէտ արարեր
զիս :

Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց . և
լոյս տան շաւղաց իմոց :

Երգուայ և հաստատեցի , զի սա-
հեցի զիմ իրաւունս արդարու-
թէ քո :

Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ . տէր, կե-
ցո՛ զիս ը բանի քում :

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց
տէր . և զիրաւունս քո ուսո՛ ինձ :

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յիմ ժամ .
և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Եդին ինձ մեղաւորք զորոգայթ .
'ի պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլո-
րեցայ :

Ժառանգեցի զվկայուհիս քո յա-
ւիտեան . զի ցնծուի է սրտի իմոյ :

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել
զարդարուհիս քո յաւիտեան վասն
հատուցման :

Զանօրէնան ատեցի , և զօրէնս քո
սիրեցի :

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու .
և ես 'ի բանս քո յուսացայ :

'ի բայց եղերուք յինէն չարք, և քննեցից զպատուիրանս ւայ խնոյ :

Օգնեա՛ ինձ ըստ բանի քում, և կեցո՛ղիս . և մի յամօթ առնէր զիս 'ի յուսոյ խմէ :

Օգնեա՛ ինձ, և ապրեցո՛ղիս . և խորհեցայց յիրաւունս քո յամե-
նայն ժամ :

Անարգեցեր զամենեւեան՝ որք ա-
պրատամք եղէն յարդարուէց քոց .
զի անիրաւութե՛ն էին խորհուրդք
նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զւամ մե-
ղաւորս երկրի վասն այսորիկ սիրե-
ցի զպատուիրանս քո :

Բեւեա՛ ընդ երկիւղ քո զմար-
մին իմ, զի 'ի դատաստանաց քոց
երկեայց յոյժ :

ԱՐԱՐԻ իրաւունս և արդարու-
թի . մի մատնէր զիս 'ի ձեռս նեղ-
չաց խնոյ :

Ընկա՛լ զծառայս քո 'ի բարի, զի
մի ամբարտաւանք զզուեսցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկուէ քում

ար . և բանից արդարութիւն քուսմ :

Արա՛ ընդ ծառայի քուսմ , տէր , լը
ողորմութիւն քուսմ . զարդարուիս քո
ուսո՛ ինձ :

Ծառայ քո եմ ես , իմաստուն
արա զիս . և ծանեայց զվկայու-
թիս քո :

Դամ է պաշտել զտէր . խափա-
հեցին զօրէնս քո :

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուի-
րանս քո քան զնամ ոսկի և զուսա-
զիոն :

Ամենայն պատուիրանք քո յաջո-
ղեցան ինձ . զի ստեցի ես զճանա-
սարհս չարաց :

Սքանչելի են վկայուիք քո . վս
այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ :

Յայտնութի բանից քոց լուսաւո-
րէ . և իմաստուն առնէ զաղայս :

Զբերան իմ բացի , և առի զհո-
գի . 'ի պատուիրանս քո փափա-
քեաց անձն իմ :

Նայեա՛ց առ իս , և ողորմեա՛ ինձ լը
իրաւունս սիրողաց անուան քո :

Զճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ
լստ բանի քուսմ . և մի տիրեացէն

ինձ ամ մեղք :

Փրկեա՛ զիս 'ի զրպարտուէ մարդ-
կան . և պահեցից զպատուիրանս
քո :

Երևեցո՛ զերեսս քո 'ի ծառայս
քո . և ուսո՛ ինձ զարդարուիս քո :

Վտակք ջուրց իջին յաչաց խնոց .
զի ոչ պահեցին զօրէնս քո :

Արդար ես դու տէր , և ուղիղ են
դատաստանք քո :

Պատուիրեցեր զարդարութի վը-
կայութեց քոց տէր . և ճշմարիտ
են յոյժ :

Մաշեաց զիս նախանձ քո , զի մո-
ռացան զբանս քո թշնամիք իմ :

Ընտրեալ է բան քո յոյժ . և ծա-
ռայ քո սիրեաց զսա :

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ .
և զարդարութիւնս քո ես ոչ մո-
ռացայ :

Արդարութի քո արդարութիւն
յաւիտենից . և օրէնք քո ճշմա-
րիտ են :

Նեղութիւք և վիշտք գտին զիս . և
պատուիրանք քո խօսք իմ էին :

Արդարութք են վկայութիւք քո

յաւիտեան . իմաստունն արա՛նք և
կեցո՛ղիս :

Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ
իմով . լո՛ւր ինձ տի՛ր . զի զարդարու-
թիս քո խնդրեցի :

Աղաղակեցի առ քեզ , և փրկեա՛
ղիս և պահեցից զվկայուհիս քո :

Կանխեցի տարաժամու . աղաղա-
կեցի , և ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու 'ի
խօսել ինձ զբանս քո :

Չայնի իմում լո՛ւր տէր իմ ողոր-
մութե՛քում , և յիրաւունս քո կե-
ցո՛ղիս :

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ
զանօրէնութի . զի յօրինաց քոց հեռի
եղէն :

Մերձ ես դու տէր . և իմ պատ-
ուիրանք քո ճշմարիտ են :

'Ի սկզբանէ ծանեայ 'ի վկայուեց
քոց տէր , զի յաւիտեան հաստա-
տեցեր զնոսա :

Տէս զսոնարհութի իմ , և փրկեա՛
ղիս . զի զօրէնս քո ես ոչ մո-
ռացայ :

Դատեա՛ զդատաստանս իմ , և

փրկեալ զիս . և ըստ բանի քուժ կեցո՛ զիս :

Հեռի է 'ի մեղաւորաց փրկուի . զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին :

Գթուիք քո բազում են տէր . և ըստ իրաւանց քոց կեցո՛ զիս :

Բազում են , որք հալածեն և նեղեն զիս . և 'ի վկայութեց քոց ես ոչ խոտորեցայ :

Հայէի յանագորունս , և մաշէի . զի զպատուիրանս քո ոչ պահեցին :

Տէ՛ս , զի զպատուիրանս քո սիրեցի . ա֛ր ողորմուք քով կեցո՛ զիս :

Սկիզբն բանից քոց ճշմարտուի է . յաւիտեան են ամ իրաւունք արդարուի քոյ :

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր . և 'ի բանից քոց երկեալ սիրտ իմ :

Յնծացայ ես 'ի բանս քո , ունայն որ դտանէ աւար բազում :

Զմեղս ատեցի , և անարդեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ վասն իրաւանց և արդարութե քոյ :

Խաղաղութի բազում է այնոցիկ ,

ոյք սիրեն զօրէնս քո . և ոչ գոյ 'ի նոսա դայթակղութի :

Սպասեցի փրկուէ քում տէր . և զպատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայուիս քո , և սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայուիս քո . զի ամ ճանապարհք իմ առաջի քոյ են :

Մերձեացին խնդրուածք իմ առաջի քոյ տէր . ըստ բանի քում իմաստուն արա՛ զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ տէր . և բանիւ քով փրկեա՛ զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիս քո , յորժամ ուսուցես ինձ զարդարուիս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութե՛ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս . զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկուէ քում սո՛ր . և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զքեզ . և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կո-
րուսեալ . խնդրեա՛ զԺառայս քո-
ղի զպատուիրանս քո ես ոչ մո-
ռացայ :

Փառք հօր և որդւոյ . այժմ և :

Ե- ՂԻՒՒ ՄԻ ԼԵՐԱԿԱՆ :

'Ի քէն հայցեմք հայր գթուԹեց,
և լծ մխիթարուԹեց . 'ի տխրական
գիշերային մերձեալ ժամուս մխի-
թարեա՛ զմեզ 'ի արտմուԹեց մե-
ղաց . և շնորհեա՛ զուրախուի գոր-
ծովք արդարուԹե , աղաչանօք նք
լծածնին և լծ արդարոց :

Ըստ քաղցրագոյն լծային քոյ
հրամանի կոչման որդի լոյ , եկեալ
եմք առաջի քոյ յերեկոյիս աշխա-
տեալք և ծանրաբեռնեալք , Թե-
թեացո՛ 'ի ծանրուԹեց մեղաց զան-
ձինս . և զօրացո՛ բառնալ կամաւ
զքաղցր լուծ քոյ պատուիրանաց .
աղաչա :

Պաղատիմք առ քեզ հոգւով 'ի
հանգստեան հասեալ ժամուս՝ մար-
դասէր հոգի լոյ , յորժամ նորո-
գես զերեւս երկրի , և վերստին տա-

նաս զորդիս մարդկան, նորափե-
տուր զարդարեալ զննջեցեալսն մեր
զծնեալսն 'ի քէն նք աւազանաւն.
աղաչա :

Զկենդանագիր անարատ ծնողի
քոյ արկանեմք առաջի անոխակալ
տէրուէդ քոյ, յորժամ գաս փա-
ռօք հօր դատել զ[Թշնամին խաչի
քո. ներեալ յանցանաց մերոց բա-
րեխօսութի մօր քոյ և կուսի. ա-
ղաչեմք զքեզ տէր պահպանեալ
զմեզ ընդ հովանեաւ խաչի քո նք :

Հաղորդս արա և զմեզ տէր, ընդ
նքց քոց առաքելոցն, որք արժանի
եղեն տեսանել զքեզ 'ի յարուէ
քո. արժանաւորեալ տէր տեսանել
զքեզ 'ի միւսանգամ քոյ դալըս-
տեանն. օրհնութի առաքողին 'ի
բարձունս :

'ի նստիլ քո յատենի դատաւոր
ահեղ, աղաչանօք նք անժամնին յի-
շեալ զննջեցեալսն մեր, յորժամ
գայցես անճառ փառօք. քանզի քո
են փառք յաւիտեանս. ամէն :

ԶԻՆԳԼԻՄԻՆԻ :

Սրբուհի մարիամ, սափոր ոսկի,
և տապանակ կտակարանաց. որ զ'ի
վերուստ զհացն կենաց պարգևե-
ցիր քաղցեալ բնութեն. առ նա
միշտ բարեխօսեա՛ վասն քաւութե
մեղաց մերոց :

Դասք անմարմնոց հրեշտակաց
քեզ երանեն ամէնօրհնեալ կոյս
մարիամ. որ զէակից բանն որ ընդ
հօր, կրեցեր 'ի քեզ անսերմնա-
պէս. առ նա միշտ բարեխօսեա՛ վն
քաւութե մեղաց մերոց :

Վն որոյ և մեք հաւատացեալքս
քեզ երկրպագեմք քն. և արուս-
տուօք հայցեմք 'ի քէն. բարեխօ-
սութք անձնին զանձային լոյս քո
ծագեա՛ յանձինս մեր. օրհնեմք
զքեզ 'ի յարութե երեկոյիս՝ ահա-
ւոր թագաւոր :

ՀԻՆԳԼԻՄԻՆԻ :

Առաքեալք անձն ընտրեալք 'ի
սկզբանէ նախ քան զաշխարհս,
որք արժանի եղէք տեսանել զան-

հասն հրեղինաց . բարեխօսեցէք առ
տէր վասն մանկանց եկեղեցւոյ :

Բարեկամք քնի հազարապետք
Թճայինն խորհրդոց . որք 'ի հոսա-
նուա մեղաց ծովէս վերածիք զմար-
դիկ 'ի կեանս անմահ . բարեխօս :

Գերագոյն քան զբնաւս՝ անձա-
ռելոյն հասիք երանութն . որք 'ի
գալստեանս նոն նստիք յերկոտա-
սան աթոռան քնի . բարեխօս :

ՈՐԷԽԵԼԻ :

Պարունակեալ սրահէին յանեղա-
շէն դրախտին՝ զճանապարհ ծա-
ռոյն կենաց՝ քրովբէական հոյլքն
բոցեղէն սրովբէիւք . այսօր արտա-
փայլեալ ցուցար յերկրի Թճազարդ
փայտ կենաց և փրկութն . զքեզ
օրհնեն մանկունք նք եկեղեցւոյ :

Սաբեկայ ծառոյն վերաբերեալ
խոյ յողջակէզ փոխանակ խահա-
կայ . օյլ 'ի վր քոյ զենաւ գառն
անարատ 'ի հաշտութի հօր , և 'ի
բառնալ զմեղս մեր . զքեզ օրհնեն
մանկունք :

Պարծանք պօղոտեան գաւանեալ

զքեզ Թճային բանին տեղի և զե-
նարան . քանզի քե ապրեցաք 'ի
խածանօղ և յանմարմին գազանէն .
և 'ի վր քոյ հեղեալ շիթք անա-
պական արեան՝ զկողածնին ջնջեաց
զմեղս . զքեզ օրհնեն :

ԵՐԻ--ԼԻՖԻԻ :

Երկնաւոր հօտ ընտրեալ՝ զոր հո-
վուն քաջ թողեալ յերկինս , և ե-
կեալ 'ի խնդիր մեզ մոլորելոցս . ո-
րով լցեալ զթիւ հարիւրոցդ՝ արար
ուրախութի 'ի յերկինս երկնաւո-
րացդ . աղաչեմք զձեզ բարեխօս
լերուք առ տէր վասն քաւուէ մե-
ղաց մերոց :

Տեսանօղք անտեսին՝ խորհրդա-
ծուք խորոցն Թյ , որք իջեալք ընդ
միածնին ոսկասաւորել տնօրէնու-
թեն . 'ի ծննդեան աւետաւորք հո-
վուացն . և կանանց իւղաբերից կե-
նաց քարոզք զկենդանւոյն . աղա-
չեմք զձեզ :

Պահապանք աշխարհի՝ բանակք
Թն շուրջ զերկիւղածովք՝ բարե-
կամք ազգի մարդկան՝ միջնորդք

մահու և յարուէ . միքայէլ և գա-
րրիէլ մեծք, որք կայք միշտ առա-
ջի ամենամբ երրորդութե . աղա-
չեմք զձեզ :

ԵՐԷ+ՆԱԲԻԻ :

Երկնաւոր փեսայ անստուեր լոյս
խմանալի՝ որ 'ի յերկնից իջեր 'ի տէր
հարսին քոյ եկեղեցւոյ . զոր խօսե-
ցաւ քեզ բարեկամն և փեսաւերն
քո յովհաննէս . սորին մաղթանօք
ողորմեա՛ :

Քառակերպիցն անհաս՝ և ան-
պարտիակ 'ի սերովքէից՝ սրբուէց նբ
և տէր բոլորից , խոնարհեցար 'ի
յորդանան՝ հայցելով 'ի ծառայէն
մաքրութի ջրոյ 'ի լուանալ զմեզս
ազամայ . սորին մաղթանօք :

Որ յամլորդւոյն վկայեցար գառն
նոյ բարձօղ մեղաց . զոր գերագոյն
արդարոց՝ ծանուցեր մեծ 'ի ծը-
նունդս կանանց , և ճրագ օրինաց .
որ և 'ի դժօխս զփրկական գալու-
տն քո քարոզեաց . սորին մաղթա :

Մաշխան + :

Հոգւոցն հանգուցելոյ քննած՝
արա՛ հանգիստ և ողորմութիւն . և մեզ
մեղաւորացս շնորհեա՛ զթողութի
յանցանաց :

Քարոզ :

Եւ ևս խաղաղութն զոր աղաչ :
Վասն հանգուցեալ հոգւոցն ա-
ղաչեսցուք զփրկիչն մեր քնն , զի
զնոսա ընդ արդարսն դասեսցէ . և
զմեզ կեցուցէ շնորհիւ ողորմութե-
լւոյ . ամենակալ տէր լից մեր կե-
ցո՛ և ողոր : Տէր ողորմեա՛ . փ :

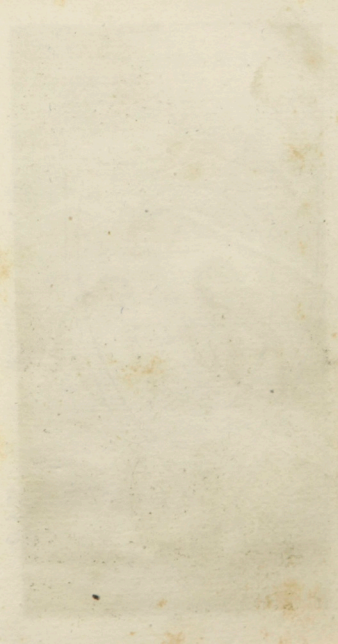
Աղօթ + :

Քնն որդի անոխակալ և բարե-
գութ . գթա՛ քո արարչական սի-
րովդ 'ի հոգիս հանգուցեալ ծա-
ռայից քոց : Յիշեա՛ յաւուր մեծի
դաշտեան արքայութե՛ քոյ , արա՛
արժանի ողորմութե՛ , քաւութե՛ , և
թողութե՛ մեզաց . դասաւորեալ
պայծառացո՛ ընդ նքս քո յաջա-
կողմեան դասուն : Զի դու ես փր

և արարիչ ամենեցուն . դատաւոր
 կենդանեաց և մեռելոց : Եւ քեզ
 վայելէ փառք իշխանութի և պա-
 տիւ . այժմ և միշտ :

Օրհնեալ տէր մեր յն քն . ամէն :
 Հայր մեր որ յերկնա :

Կ ԱՐԳ ԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՑ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԺԱՄՈՒՆ

Որ իսպարի 'ի Դէմ Հոգոյն ւոյ,
չի պահպանողական անձ Ռաժնի պա-
հեոյն շէշ 'ի խաւարային Գիշերի:

ԼՈՒԱՔԵԱ տէր զոյս քո, և
զճշմարտութի քո. զի առաջնորդեա-
ցեն ինձ. և հանցեն զիս 'ի լեառն
նք, և 'ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոյ ւոյ առ ւած,
որ ուրախ առնէ զմանկութի իմ:

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութի
ւած ւած իմ:

Արդ՝ ընդէր տրտում ես անձն
իմ, կամ ընդէր խռովեա զիս. յու-
սա՛ առ ւած, խոստովանեա՛ նմա,
փրկիչ երեսաց իմոց ւած է:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն նք:

Եւ ևս խաղաղութ զամր աղաչ:

Օրհնութի և փառք հօր և որդւոյ:

Սաղմոս . ԾԺԵ :

ԵԿԵՍՑԻ 'ի վր իմ ողորմուիքո
տէր . և փրկուի քո ըստ բանիքում :

Տայ պատասխանի՝ ոյք նախատեն
զիս բանիւք . զի ես 'ի բանս քո յու
սացայ :

Մի 'ի բացեայ առնէր 'ի բերանոյ
իմմէ զբան ճշմարտուէ մինչև յոյժ,
զի յիրաւունս քո յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յիմ ժամ .
յաւիտեան , և յաւիտեանս յաւի
տենից :

Գնայի ես յանդորրու , զի զպա
տուիրանս քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայուիս քո առաջի Թա
գաւորաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո , զոր
սիրեցի :

Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուի
րանս քո , զոր սիրեցի . և խորհէի
յարդարութէ քում :

Յիշեալ զբան ծառայի քոյ , յոր և
յուսացուցեր զիս :

Սա միսիթարեացէ զիս 'ի խոնար
հութեան իմում . զի բանս քո կե-

ցոյց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ . այլ յօրինաց քոց ես ոչ խո-
տորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտե-
նից աէր , և մխիթարեցայ :

Տրամուծի կալաւ զիս 'ի մեղաւո-
րաց , և ոյք թողին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո 'ի
տեղւոջ պանդխտուէ իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տր .
և պահեցի զօրէնս քո :

Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս ,
զի զարդարուծիս քո խնդրեցի :

Զանօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո
սիրեցի :

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու . և
ես 'ի բանս քո յուսացայ :

'Ի բաց եղերուք յինէն չարք , և
քննեցից զպատուիրանս ւնյ իմոյ :

Օգնեալ ինձ ըստ բանի քում , և
կեցո՞ զիս . և մի յամօթ առնե՞ր զիս
'ի յուսոյ իմմէ :

Օգնեալ ինձ , և սպրեցո՞ զիս . և
խորհեցայց յիրաւունս քո յամե-
նայն ժամ :

Անարգէցեր զամենեւեան՝ որքա-
պըստամբ եղեն յարդարուէց քոց.
զի անիրաւութիւն խորհուրդք նց:

Յանցաւորս համարեցայ զնմ մե-
ղաւորս երկրի . վն այսորիկ սիրեցի
զպատուիրանս քո:

Բռեռեալ ընդ երկիւղ քո զմարմին
իմ, զի 'ի դատաստանաց քոց եր-
կեայց յոյժ:

Մերձեացին խնդրուածք իմ ա-
ռաջի քոյ տէր . ըստ բանի քում ի
մաստուն արա՛ զիս:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ տը-
ն բանիւ քով փրկեա՛ զիս:

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիս
քո, յորժամ ուսուցես ինձ զար-
դարութիս քո:

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի
նմ պատուիրանք քո արդարութիւն:

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել
զիս . զի զպատուիրանս քո ընտրեցի:

Յանկացայ փրկուէ քում տէր . և
օրէնք քո խօսք իմ էին:

Վեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ .
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Մոլորեցայ էս որպէս զոչխար կո,

րուսե՛լ. ինդրեա՛ զծառայս քո. զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ:

Մի եկեացեն 'ի վերայ մեր օտք
ամբարտաւանից. և ձեռք մեղաւո-
րաց մի գողացուցեն զմեզ:

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գոր-
ծեն զանօրէնութի. մերժեացին, և
այլ մի կարացեն հաստատել:

Ես 'ի տր յուսացայ. ցնծացայց և
ուրախ եղէց յիծ փրկիչ իմ:

Տր տէր ես ինձ զօրութի, և կացոյց
զօտս իմ 'ի հաստատութի. 'ի վերայ
պարանոցի թշնամոյն կացոյց զիս.
և հանդոյց զիս երազ երազ:

Որ բնակեալ է յօգնութի բարձ-
րելոյն՝ ընդ հովանեաւ իմ յերկինս
հանգիցէ:

Առացէ ինն, ընդունելի իմ ես
գու, ապաւէն իմ իծ՝ և ես յու-
սամ 'ի նա:

Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որ
սողին, և 'ի բանիցն խռովութի:

'Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ.
'ի հովանի թևոց նր յուսացիս:

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեզ ճշշ
մարտութի նորա:

Ո՛չ երկիցես դու յերկիւղէ գի-
շերի . և ո՛չ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի
տուէ :

Յիրէ՝ որ շրջի 'ի խաւարի . 'ի գայ-
թակղութենէ գիւին 'ի հասարակ
աւուր :

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հա-
ղարք , և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ .
և առ քեզ ինչ ո՛չ մերձեցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայես-
ցիա դու , և զհատուցումն մեղա-
ւորաց տեսցես . զի դու տէր յոյս
իմ ես :

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապա-
ւէն . ո՛չ հասցեն առ քեզ չարք ,
և տանջանք մի մերձեցին 'ի յար-
կրս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ
է վասն քոյ 'ի սրահէլ զքեզ յիմ
ճանապարհս քո :

'Ի բազումիս իւրեանց ընկալցին
զքեզ , զի մի երբէք հարցես զքարի
ղոտն քո :

'Ի վերայ իժից և քարբից գնաս-
ցես դու , և առ ոտն կոխեսցես
ղաւիւծն և զվիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ՝ և փրկեցից զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ զանուն իմ:

Կարգասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա. և առ նմա եղէց 'ի նեղուէ:

Փրկեցից՝ և փառաւոր արարից զնա. երկայնաւորեք լցուցից, և ցուցից նմա զփրկութի իմ:

Առ քեզ իմ համբարձի զաչս իմ, որ բնակեալք ես 'ի յերկինս:

Որպէս աչք ծաւառի 'ի ձեռն իմ իւրոյ, և որպէս աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ:

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տէր ձեռ մեր, մինչև ողորմեսցիս 'ի վերայ մեր:

Ողորմեաց մեզ իմ ողորմեաց մեզ, զի բոլր լցաք արհամարհանօք:

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախատանօք, որք նախատէին ըզմեզ, և արհամարհանօք ամբարտաւանից:

Ա՞՞՞ յանուան քում կեցո՞ զիս. և 'ի զօրութե քում իրա՞ւ արա ինձ:

Ա՞՞՞ լո՞ւր աղօթից իմոց. ո՞ւնկն գիր բանից բերանոյ իմոյ:

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ. և հզօրք ինդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ լծ առաջի իւրեանց
Ահա լծ օգնական իմ. և տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ:

Ի դարձուցանել զլարն 'ի թշնամիան իմ, ճշմարտութե քով սատակեալ զնոսա:

Ես կամօք խնովք սլատարագս մատուցից քեզ. և խոստովան եղէց անուան քում տէր, զի բարի է:

Յամենայն նեղութի իմմէ փրկեցեր զիս. և 'ի թշնամիս իմ ետեսակն իմ:

Օրհնեալ ես դու տէր լծ հարցն մերոց. գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան:

Եւ օրհնեալ է անուն նք փառաց քոյ. գովեալ և առ:

Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբութե քոյ. գով:

Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոյ արքայութե քոյ. գով:

Օրհնեալ ես որ նստիս 'ի քրով բէս, և հայիս յանդունդս. գով:

Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստա-

տուլթէ երկնից . գով :

Օրհնեցէք զիմ 'ի սրբուն նորա .
օրհնեցէք զնա 'ի հաստատուն զօ-
րուլթէ նորա :

Օրհնեցէք զնա 'ի զօրուն նր . օրհ-
նեցէք զնա 'ի բազում մեծուն նր :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն օրհնուն .
օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհ-
նուլթք :

Օրհնեցէք զնա ցնծուք . գովե-
ցէք զնա ուրախուլթք :

Օրհնեցէք զնա 'ի բանս քաղցր .
գովեցէք զնա 'ի բարբառ լսելիս :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն գոհուն .
իմ հոգիք օրհնեցէք զտէր :

Արդ՝ արձակեա՛ զծառայս քո տր
ըստ բանի քում 'ի խաղաղուն . զի
տեսին աչք իմ զփրկուն քո . զոր
պատրաստեցեր առաջի ամենայն
Ժողովրդոց :

Լոյս 'ի յայտնուն հեթանոսաց .
և փառք Ժողովրդեան քում իս-
րայէլի :

Չգեցեր զձեռն քո , և փրկեաց
զիս աջ քո , և տէր հատուցէ
ընդ իմ :

Տէր ողորմութի քո յաւիտեան ,
զգործս ձեռաց քոց մի անսուս
առնէր :

Տէր՝ հա՛ն 'ի բանտէ զանձն իմ,
դռնանամ զանուանէ քումմէ :

Եւ քեզ սպասէն արդարք , մինչև
հատուցես ինձ :

Մեծացուցէ անձն իմ զտէր . և
ցնծացէ հոգի իմ աստուծով փրկե-
լաւ իմով :

Այց արար 'ի վերայ խոնարհուէ
աղախնոյ իւրոյ , այսուհետև երա-
նեսցեն ինձ իմ ազգք :

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն ,
և իբէ անուն նորա :

Ողորմութի արար յազգաց յազգս
երկիւղածաց իւրոց . և արար զօ-
րութի բազկաւ իւրով :

Յրուեաց զամբարտաւանս 'ի մը-
տաց սրտից . և քակեաց զհզօրս յա-
թոռոց :

Զխոնարհս բարձրացոյց , զկարօտս
եւրից բարուք . և զմեծատունս ար-
ձակեաց ունայնս :

Պաշտպանեաց իսրայէլի ծառայի
իւրոյ , յիշեւով զողորմութի իւր :

Որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր .
ընդ արբահամու՝ և զաւակի նորա
յաւխտեան :

Տո՛ւր զօրուի ծառայի քոյ . կեցո՛
ղորդի աղախնոյ քոյ . և արա՛ առ իս
նչան բարութիւն :

Տեսցեն՝ ատելիք իմ, և ամաչեալ
ցեն . զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և
մխիթարեցեր զիս :

Փառք հօր և որդւոյ և հոգ :

Մաղնանք :

Անճն իմ՝ ի ձեռս քո է յամե-
նայն ժամ . և ՚ի նք խաչ քո յուսա-
ցեալ եմ թաղաւոր երկնաւոր .
զբազմութիւն սրբոց քոց բարեխօս
ունիմք առ քեզ : Որ երկայնամիտդ
ես առ ամենեւեան , մի անտես
առնէր զասպաւինեալս ՚ի քեզ . այլ
սրահեա՛ պատուական , և նք խաչիւ
քո ՚ի խաղաղութիւն :

Քարոզ :

Ազաչեսցուք զամենակալն ի՞նձ՝ և
խնդրեսցուք ՚ի նմանէ . զի առաքեալ
ցէ զհրեշտակ խաղաղութիւն , որ ե-

կեալ պահեացէ զմեզ յերկիւղահան գիշերիս, 'ի գիւական խռովութէ ամբողջ պահելով զհոգի և զմարմին մեր, մինչև 'ի կատարումն ժամանակի ամաց մերոց: Ամենակալ տէր ի՞նչ:

Զհանգիստ գիշերիս խաղաղութ:

Զհրեշտ: Զքաւութի: Զսբօյ խա:

Եւ ևս: Զանձինս: Ողորմ:

Աղօթ:

Տէր ի՞նչ մեր դու պահեա՛ զմեզ խաղաղութ 'ի գիշերիս յայսմիկ և յիմ ժամանակի: Ընդ նք երկիւղքո՛ բեւեալ պահեա՛ զմիտս և ըզխորհուրդս մեր: Ո՞վ զի յիմ ժամքե պահպանեալ լիցուք յորոգայթից թշնամւոյն: Եւ քեզ հանցուք զօրհնութի և զփառս հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սբօյ. այժմ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Հրեշտակի խաղաղութե՛ յանձն արա զանձինս մեր ի՞նչ զօրութեց. որ եկեալ պահեացէ զմեզ անխռովս 'ի տուէ և 'ի գիշերի, յարթնուէ և

'ի հանգստեան մերում : Զի գու
ես արարիչ լուսոյ , և հաստիչ գիշե-
րի : Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ ի
ծմեր , զհանգիստ գիշերիս շնոր-
հեա խաղաղութեանցուցանել : Եւ
հասանիլ 'ի պաշտօն առաւօտու
յերկրագոյթի և 'ի փառաբանուի
ամենասուրբ երրորդութեդ . այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտ :

Սաղմոս . 77 :

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն
ննջեացուք և զարթիցուք . զի գու
իմ միայն առանձին յուսով քով
բնակեցուցեր զմեզ :

'ի կարգալ խմում լուար ինձ իծ .
լստ արդարութե 'ի նեղութե ինձ
անգորր արարեր . ողորմեա ինձ , և
լուր աղօթից խմոց :

Որդիք մարդկան՝ մինչև յերբ էք
խտտասիրտք . ընդէր սիրէք զնանրու-
թի և խնդրէք զստութի :

Ծաներո՛ւք՝ զի սքանչելիս արար
իմ սրբոյ իւրում . և իմ լուիցէ ինձ
'ի կարգալ խմում առ նա :

Բարկանայք , և մի մեղանչէք . զոր

ինչ ասէք 'ի սիրտս ձեր, յանկո-
ղինս ձեր զղջացարո՛ւք :

Մատուցէ՛ք պատարագս արդա-
րու[թէ՛ . և յուսացարո՛ւք 'ի տէր :

Բազումք ասէին, [թէ ո՛ր ցուցցէ
մեզ զբարութիւնն . նշանեցաւ առ
մեզ լոյս երեսաց քոց . և ետուր
ուրախութիւն սրտից մերոց :

'Ի պաղոյ ցորենոյ՝ գինւոյ՝ և ձի-
թոյ իւրեանց լցուցեր զնս :

Խաղաղութիւն յայս և 'ի սոյն ննջես-
ցուք, և զարթիցուք . զի դու տէր
միայն առանձին յուսով քով բնա-
կեցուցեր զմեզ :

Ալէլուիա օր[թի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Երկիւղածութեամբ լուարո՛ւք :

Սէյ աւետարանիս՝ որ ըլլ յովհաննու :

Փառք քեզ ի՞նչ ի՞նչ մեր : Պաշտօնու-
մէ : Ասէ ի՞նչ :

Տըն մեր յս քս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . ե[թէ ոչ
հասն ցորենոյ անկեալ յերկիր մե-
ռանիցի՝ ինքն միայն կայ . ապա

Եթէ մեռանիցի, բազում արդիւնս
առնէ : Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձա-
կէ զնա . և որ ատեայ զանձն իւր
յաշխարհիս յայսմիկ, 'ի կեանսն
յաւիտեանականս պահեսցէ զնա :
Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, զկնի իմ
եկեսցէ . և ուր եսն եմ, անդ և
պաշտօնեայն իմ եղիցի : Եթէ ոք
զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա
հայրն իմ :

Փառք քեզ ար ամ մեր :

Քարոզ :

Սբ խաչիւս աղաչեսցուք զտէր . զի
սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց, և
կեցուսցէ շնորհիւ ողորմուէ իւրոյ :
Ամենակալ տէր ամ մեր, կեցո՛ և
ողորմեա՛ :

Աղօթ :

Պահպանեա՛ զմեզ քս ամ մեր ը
հովանեաւ նք և պատուական խա-
չիւդ քով 'ի խաղաղութէ . փրկեա՛
յերևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն :
Արժանաւորեա՛ գոհութի՛ փառա-
ւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ

Հոգւոյդ, այժմ և:

Օրհնեալ իոր մեր յն քն, ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես՝ սբ:

Մաշխան +:

Անկանխիմք առաջի քո լծածին և
աղաչեմք զանարատ զկոյսդ, բարե-
խօսեալն անձանց մերոց, և աղաչեալ
զմիածին որդիդ՝ փրկել զմեզ 'ի
փորձուէ և յամ վտանգից մերոց:

Որ արձակիչդ ես կապելոց՝ պար-
գևատու ամենեցուն, այսօր հայց-
մամբ ծերունւոյն արձակեալ և զիս
զբազմամեղս 'ի կապանաց մահու 'ի
կեանսն յաւիտենից:

Մաշխան + զօրաւոր + ընդդէմ արհա-
ւոյ Գիշերայնոյ. սբոյն Գրիգորի
նաբեկացոյն: ԺԲ:

Անկալ քաղցրութիւն իոր լծ հղօր,
դդառնացողիս զաղաչանս: Մատիր
դթուք առ պատկառեալս դիմօք:
Փարատեալ ամենապարզ և զամօ-
թական տխրութիւն: Բարձ յինէն
ողորմած զանբերեղի ծանրութիւն:
Անշրպետեալ հնարաւոր՝ զմահա-

յու կրթութիւն : Աւարեան միշտ յաղ-
թող զխարտողին հաճութիւն : Բա-
ցադրեան վերնային զմուլէլոյն մառա-
խուղ : Անքեան կեցուցիչ՝ զկորուս-
չին ընթացմունս : Յրուեան ծածկա-
տես՝ զըմբռնողին չար գտմունս : Խոր-
տակեան անքննին՝ զմարտողին գիմեց-
մունս : Տեառնագրեան քո անուամբ
բլրդ՝ զլուսանցոյց երգ յարկիւն : Պար-
փակեան քո ձեռամբդ զառաատաղ
տաճարիւն : Գծագրեան քո արեամբդ
զմուտ սեմոց սենեկիւն : Աերպացո՛
ղքո՛նշանդ՝ ի հետս ելից մաղթողիւն :
Ամբացո՛ քո աջովդ զհանգստեանս
խշտի : Մաքրեցե՛ս ի հաղբից զծած-
կարան անկողնոյս : Պահեցե՛ս քո
կամօքդ զտառապեալ անձն ո-
ղոյս : Անխարդախ արասցե՛ս զքո
շնորհեալ շունչ մարմնոյս : Աացու-
ցե՛ս շրջափակ զպար զօրուդ երկ-
նայնոյ : Աարգեցե՛ս ի դիմի ը դէմ
դիւացն դասու : Տո՛ւր հանգիստ բեր-
կրութե՛ մահահանգոյնս նիրհման
՝ ի խորութե՛ գիշերիս , բարեխօսուք
հայցուածոց սրբոյ իծածնիդ՝ և ա-
մենայն ընտրելոց : Ամփոփեալ սղա-

րուրեա՛ զպատուհան տեսութեց
 զգայարանացս խմաստից անզար-
 հուրելի զեռեղմամբ 'ի ծփական
 խռովութեց կենցաղական զբաղ-
 մանց, անըջական երազոց, խօշա-
 կանաց ցնորից, յիշատակաւ քոյ
 յուսոյդ՝ անվնասելի պաշտպանել:
 Եւ սթափեալ վերստին 'ի ննջմա-
 նէ ծանրուէ ամենազգաստ արթ-
 նութիւն, հոգենորոգ զուարթութիւն
 'ի քեզ արձանացեալ, զայս ձայն
 մաղթանաց բոլրմամբ հաւատոց
 քեզ ամէնօրհնել թագաւոր փա-
 ռաց անճառից՝ փառաբանողաց
 երկնագոռմար խմբից երգակցեալ
 յերկինս առաքել: Զի դու փա-
 ռաւորեալ ես յիմ արարածոց
 յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Աղօթ + զօրաւոր + սէյն Գրգռի
 նարեկացոյ: ԽԱ:

Արդի ի՞նչ կենդանւոյ օրհնել յիմ
 հօրդ ահաւորի անքննին ծնունդ:
 Ար տկարանայ առ 'ի քէն և ճշինչ:
 Ար 'ի ծագել անստուեր նշուղից
 ողորմութիւն քոյ փառաց, հալին

մեղք, հալածին գեք, ջնջին յան-
 ցանք, խղին կապանք, խորտակին
 շղթայք. կենդանածնին մահացելք.
 բժշկին հարուածք. ողջանան վերք.
 բառնին ապականուիք. տեղի տան
 տիրութիւք. նահանջին հեծուիք.
 փախնու խաւարն. մեկնի մէզն. մեր-
 ժի մառախուղն. փարատի մռայլն.
 սպառի աղջամուղջն. վերանայ
 մութն. գնայ գիշերն. տարագրի
 տագնապն. չքանան չարիքն. հա-
 լածին յուսահատութիւնքն: Եւ
 թագաւորէ ձեռն քո ամենակար,
 քաւիչդ իմի: Որ ոչ եկիր կորու-
 սանել զմարդկան ոգիս, այլ կեցու-
 ցանել. թող ինձ զանթիւ չարիան
 իմ՝ բազում ողորմութիւք. զի գու-
 միայն ես յերկնի անճառ և յերկ-
 րի անզննին. 'ի տարր գոյի՝ և յեղոս
 ծագաց աշխարհի. սկիզբն իմի և
 յիմի, իմ լրմամբ օրհնել 'ի բար-
 ձունս: Եւ քեզ թ հօր և հոգւոյդ
 սրբոյ փառք յաւիտեանս: Ամէն:

Առօրէի + իւրաքանչիւր անգին հաւաքա-
 յելոյ 'ի Կ. Ղար արարեալ է Գն
 'Ներսէսի հայոց կաթողիկոսի :

Հաւատով խոստովանիմք և եր-
 կիր սրագանեմք քեզ, Հայր՝ և որդի՝
 և սբ Հոգի . անեղ և անմահ բնուի,
 արարիչ հրեշտակաց և մարդկան և
 ամ եղեւոյ . և ողորմեա՛ք աղա-
 րածոցս և ինձ բազմամեղիս :

Հաւատով խոստովանիմք և եր-
 կիր սրագանեմք քեզ անբաժանելի
 լոյս, միասնական սբ երրորդութի
 և մի անժուի, արարիչ լուսոյ և հա-
 լածիչ խաւարի . հալածեա՛ 'ի հոգւոյ
 խմէ զխաւար մեղաց և անգխտուէ .
 և լուսաւորեա՛ զմիտս իմ՝ 'ի Ժամուս
 յայսմիկ աղօթելք քեզ 'ի հաճոյս . և
 ընդունել 'ի քէն զանգրուածս իմ .
 և ողորմեա՛ ինձ բազմամեղիս :

Հայր երկնաւոր անձնարիա, որ
 առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի 'ի
 խնդիր մոլորեալ ոչխարին . մեղայ
 յերկինս և առաջի քո . ընկալ զիս
 որպէս զանառակ որդին, և զդեցո՛
 ինձ զպատմութեանն զառաջին, զոր

մերկացայ մեղօք . և ողորմեա՛ քո
արարածոցս և ինձ բազմամեղիս :
Որդի՛ անձ ճշմարիտ , որ խոնարհ
հեցար 'ի հայրական ծոցոյ , և առ
ուեր մարմին 'ի սրբոյ կուսէն մա-
րիամայ վն մերոյ փրկուէ , խաչե-
ցար և թաղեցար և յարեար 'ի մե-
ռելոց և համբարձար առ հայր .
մեղայ յերկինս և առաջի քո . յի-
շեա՛ զիս ոմ զաւազակն , յորժամ
գաս արքայութի՛ քով . և ողոր :

Հողի՛ անձ ճշմարիտ , որ իջեր
'ի յորդանան և 'ի վերնատունն . և
լուսաւորեցեր զիս մկրտութի՛ ան
աւազանին . մեղայ յերկինս և առ
աջի քո . մաքրեա՛ զիս վերստին
անձային հրով քով որպէս հրեղէն
լեզուօք զառաքեալսն . և ողոր :

Անեղ բնութի , մեղայ քեզ մաօք
խնովք , հողւով և մարմնով խնով .
մի՛ յիշեր զմեզս իմ զառաջինս վն
անուանդ քում ունչ . և ողոր :

Տեսող անմի , մեղայ քեզ խորհրդով
բանիւ և գործով . չնջեա՛ զձեռա-
դիր յանցանաց խնոց , և գրեա՛ զա-
նուն իմ 'ի դպրութե կենաց . և ողոր :

կամաւ և ակամայ, գիտուք և անգիտուք. թողուի շնորհեա՛մ մեղաւորիս. զի՛ ի ծննդենէ աւաղանին մինչև ցայ. սօր մեղուցեալ եմ առաջի անժուռ գոյ՝ զգայարանօք իմովք, և անգամօք մարմնոյս. և ողորմեա՛մ:

Ամենախնամ տէր, գիր պահապան աչաց իմոց զերկիւղ քո սուրբ՝ ոչ ևս հայել արատ. և ականջաց իմոց ոչ ախորժեւ լսել զբանս շարութե՛. և բերանոյ իմոյ ոչ խօսիլ զստութի. և սրտի իմոյ ոչ խորհել զչարուի, և ձեռաց իմոց ոչ գործել զանիրաւութի. և ոտից իմոց ոչ գնալ ի ճանապարհս անօրէնութե՛, այլ ուղղեա՛ զչարժումն նց լինել թ պատուիրանաց քոց յամի. և ողորմեա՛մ:

Հո՛ւր կենդանի քս, զհօւր սիրոյ քոյ զոր արկեր յերկիր՝ բորբոքեա՛ յանձն իմ. զի այրեացէ զախա հոգւոյ իմոյ. և սրբեացէ զխիղճ մտաց իմոյ. և մաքրեացէ զմեղս մարմնոյ իմոյ. և վառեացէ զլոյս գիտութե՛ քո ի սրտի իմում. և ողորմեա՛մ:

Խմաստուի հօր յս, տո՛ւր ինձ զխմաստութի զբարիս խորհիւ և խօսիւ

և գործել առաջի քո յամ Ժամ . 'ի չար խորհրդոց 'ի բանից և 'ի գործոց փրկեա՛ զիս . և ողոր :

Կամեցօղ բարեաց տէր կամարար, մի Թողուր զիս 'ի կամս անձին խնոյ գնալ . այլ առաջնորդեա՛ ինձ լինել միշտ ըստ կամաց քոց բարեսիրաց . և ողոր :

Արքայ երկնաւոր՝ տո՛ւր ինձ զարքայուհի քո, զոր խոստացար սիրելեաց քոց, և զօրացո՛ զսիրտ իմ առտել զմեղս և սիրել զքեզ միայն, և առնել զկամս քո . և ողոր :

Խնամօղ արարածոց՝ պահեա՛ նշանաւ խաչի քո զհոգի և զմարմին իմ 'ի պատրանաց մեղաց, 'ի փորձութեց դիւաց՝ և 'ի մարդոց անիրաւաց, և յամ վտանգից հոգւոյ և մարմնոյ . և ողորմ :

Պահապան ձմի քս, աջ քո հովանի լիցի 'ի վր իմ 'ի տուէ և 'ի գիւղերի՝ 'ի նստիլ 'ի տան՝ և 'ի գնալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել և 'ի յառնել, զի մի երբէք սասանեցայց . և ողոր :

Ա՛մ իմ, որ բանաս զձեռն քո, և չնուս զիմ արարածս ողորմու[թիւ]

Ընուս զիսմ արարածս ողորմութի
քով, քեզ յանձն առնեմ զանձն
իմ, դու հոգւոյ և սպասրաստեալ ըզ-
սկտա հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայ-
տրմհեաէ մինչև յաւիտեան, և ող:

Դարձուցիւ մոլորելոց՝ դարձն զիս
ի չար սովորուէց իմոց ի բարի սո-
վորութի, և բեւեալ ի հոգի իմ
զսոսկալի օր մահուն և զերկիւզ գե-
հենոյն և զսէր արքայութեն, զի
դժացայց ի մեղաց, և դործեցից
զարդարութի, և ողորմ:

Ազբիւր անմահութե՝ աղբերացո
ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխա-
րութե ուր սրտնկին, զի լուացից
զմեղս անձին իմոյ յառաջ քան զե-
լանելն իմ յաշխարհէս, և ողոր:

Պարգևիւ ողորմութե սարգևեա ինձ
ուղղափառ հաւատով և բարի դոր-
ծով, և նք մարմնոյ և արեան քո
հաղորդութի գալ առ քեզ, և ողոր:

Բարեխօր տէր, հրեշտակի բարւոյ
յանձն արասցես զիս քաղցրութի
աւանդել զհոգի իմ, և անխռով
անցուցանել ի չարութի այսոցն, որ
են ի ներքոյ երկնից, և ողոր:

Լոյս Ճշմարիտ քս, արժանաւորեալ
զհոգի իմ ուրախութիւն տեսանել
զոյս փառաց քոց՝ ի կոչման աւուրն.
և հանգչիլ լուսով բարեաց յօթե-
վանս արդարոց մինչև յօր մեծի դա-
լըստեան քո. և ողոր:

Դատաւոր արդար, յորժամ դաս
փառօք հօր դատել զկենդանիս և
զմեռեալս, մի մտաներ ի դատաս-
տան ընդ ծառայի քում. այլ փր-
կեալ զիս ի յաւիտենական հրոյն.
և լսելի արա ինձ զերանաւէտ կո-
չումս արդարոց յերկնից արքայու-
թիւդ. և ողոր:

Ամենովորմ իմ, ողորմեալ իմ հա-
ւատացելոց ի քեզ, խնոց և օտա-
րաց, ծանօթից և անծանօթից,
կենդանեաց և մեռելոց. շնորհեալ
և թշնամեաց խնոց և ատելեաց ըզ-
թողութի, որ առ իս յանցանաց.
և դարձո՞ղնս ի չարեացն՝ զոր ունին
վասն իմ. զի ողորմութիւն քում ար-
ժանի եղիցին. և ողոր:

Փառաւորեալ իմ ընկալ զաղա-
չանս ծառայիս քո. և կատարեալ ի
բարի զննդրուածս իմ բարեխօ-

Հաննու մկրտչին, և սրբոյն աստ-
փաննոսի նախավկային, և սրբոյն
գրիգորի մերոյ լուսաւորչին, և սրբ-
բոց առաքելոց, և մարգարէից, և
վարդապետաց, և մարտիրոսաց, և
սբօց հայրապետաց, և ճգնաւորաց,
և կուսանաց, և իմ սրբոց քոց եր-
կնաւորաց և երկրաւորաց: Եւ քեզ
փառք և երկրպագութիւն անբա-
ժանելի իբրեւորութենէ՝ յաւի-
տեանս յաւիտենից. Ամէն:

Մաշնանք:

Վս սրբուհւոյ անարատ մօր քոյ և
կուսի՝ իմ ընկալ զաղաչանս մեր, և
կեցո՛ զմեզ:

Քաբող:

Սբ զԾածկինն և զԾմ նբս բարե-
խօս արասցուք առ հայր յերկինս.
զի կամեցեալ ողորմեացի, և դժա-
ցեալ կեցուացէ զարարածսիւր, ա-
մենակալ տէր:

Աղօթք:

Ընկալ իմ զաղաչանս մեր բարե-
խօսութեմբ նբ Ծածնին անարատ ծնո-
ղի միածնի որդւոյ քոյ, և աղաչա-

նօք ձմ սրբոց քոց . և որոց այսօր է
 յիշատակ : Լճեր մեզ , ինր , և ողոր-
 մեա , ներեալ քաւեալ և թող զմեզս
 մեր : Արժանաւորեալ գոհուք փա-
 ռաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ
 սէյ հոգւոյդ . այժմ և միշտ և :
 Օրհնեալ տէր մեր յս քս . Ամէն :
 Հայր մեր , որ յերկինս . տբ :

Մազնիւն + :

Զհանգստեան զաղօթս և զաղա-
 ջանս ընկալ մարդասէր ձծ , 'ի հա-
 ճոյս բարերար կամաց քոց : Եւ մեր
 մեղաց և բազում յանցանացն թո-
 ղութի շնորհեալ : Եւ քեզ փառք
 յաւիտեանս . Ամէն :

Փառք քեզ ինր ձծ , որ սլարդւե-
 ցեր զօրս բարեաւ և խաղաղութիւն
 անցուցանել : Մարդասէր ձծ , զա-
 ռաջակայ գիշերս՝ որ 'ի վր մեր
 դալոց է , 'ի մեղաց փրկեալ , 'ի չա-
 րեաց ազատեալ , 'ի գործս բարիս
 առաջնորդեալ : Առաւօտու օրհնու-
 թէցն և փառաբանութեան արժանի
 արա զձմ հաւատացեալս անուա-
 նրդ քում սէյ , և սլահեալ 'ի խա-
 լաղութեան :

Տէր ի՞նչ մեր, տո՛ւր զքո խաղաղութիւն իմ աշխարհի . բարձ զցատումն և զսպառնումն 'ի յարարածոց : Ողորմեա՛ հարց և եղբարց մերոց կենդանեաց և հանգուցելոց : Ողորմեա՛ զեկեղեցի շինողաց , երախտաւորաց , սպառնալից , սպասաւորաց , և այնոցիկ՝ որք ը հովանեաւ նք տաճարիս են հանգուցեալ :

Տը՛ր ի՞նչ , օգնեա՛ թգրց քրիստոնէից , և իշխանացն բարեպաշտից . զորաց և զաւակաց նոցին՝ սրահելով 'ի խաղաղութն :

Տէր ի՞նչ մեր , սրահեա՛ զառաջնորդս և զեղբայրուիս մեր ամբողջ և անխռով 'ի կամս ողորմուէ քոյ : Նշանաւ նք և սպառնալիս խաչիւքո հալածեա՛ զերեւելի և զաներեւոյթ թշնամին 'ի սահմանաց մերոց և 'ի բնակութեա մերմէ : Փրկեա՛ զմեզ 'ի հրոյն յաւիտենից : Եւ քեզ փառք յաւիտեանս . Ամէն :

Օրհնեալ եղերո՛ւք 'ի շնորհաց նք հոգւոյն . հանգերո՛ւք խաղաղութե . և ի՞նչ եղիցի ը ամենեւեանդ : Ամէն :

ՔԱՂՈՒԱԾ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

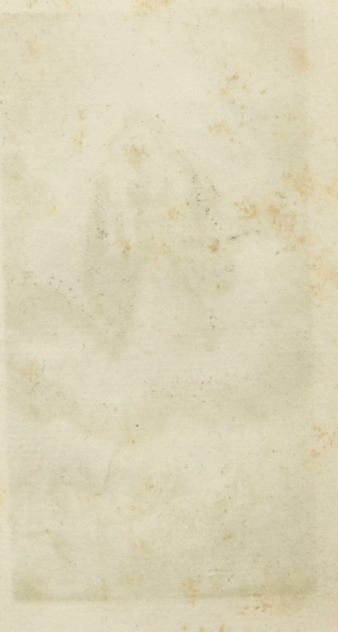
ՇԱՐԱԿԱՆԱՅ

ՀԱՄՕՐԷՆ ԿԵԶԵՅԵԼՈՅ

Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

ԸՍՏ ՈՒԹ ՁԱՅՆԻՑ

ՔԱՂՈՒԱԾ

ՀԱՆԴԱՏԵԱՆ ՇԱՐԱԿԱՆԱՅ

ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՅՆ

ՎԵՋ վայելէ անձ օրհնութիւն.
որ յարուիր ես ձայնիւ յաւիտենից
ննջեցելոց, [Թագաւոր և իշխան վեր
օրհնեմք զքեզ: 'Ի միւսանգամ դա
լրատեանդ քո քն փառաց [Թգւոր,
'ի ձայն փողոյ նորոգին հոգիք ննջե
ցելոց, և յառնեն 'ի մեռելոց անա
պական մարմնով: Ան որոյ և մեք
զքեզ աղաչեմք հայր երկնաւոր՝ դա
սաւորեա՛ զննջեցեալն մեր 'ի վե
րինդ քո երուսաղէմ, 'ի Ժողովա ան
դրանկաց դրելոց 'ի յերկինս:

Չայն արկեալ կենարարին անայ
ին բարբառովն, ասէ՛ եկայք օրհ
նեալք հօր իմոյ Ժառանգեցէք սա

տրաստեալ ձեզ զկեանս 'ի հանդեր,
 ձեալ երկրին: Ընդ առաջ ելանել
 քեզ հաւատովք 'ի յօդս վերինս,
 անժաղգեաց լուսով պայծառա-
 ցեալ 'ի դասս անմարմնոցն. 'ի լսել
 զձայն երանաւէտ կոչմանն: Ընդ
 աջմէ քումմէ կացո՛ւ ը խմաստուն
 նք կուսանս, 'ի լուսեղէն առադաս-
 տինս պայծառացեալ 'ի դասս ան-
 մարմնոցն. 'ի ժողովս անդրանկաց
 գրելոց 'ի յերկինս:

Զհոգիս ծառայից քոց քն ըն-
 կա՛լ 'ի դասս անդրանկաց գրելոց 'ի
 յերկինս: Ընկա՛լ վն սց զբանաւոր
 պատարագս 'ի մէնջ. և շնորհեա՛նց
 զԹողու՛ն դտանել յաւուրն յետ-
 նում:

Ո. Կ Ի Ր. Ողորմեա՛ ինձ անժ: Որ զա-
 ռաջինն ոչ սլահելով զպատուիրանն
 մեռաք. շնորհեցեր քե օրինակ մեզ
 պատուիրան կենաց՝ զի սլահելով
 կենդանասցուք. ողորմ: Որ 'ի խոր-
 հուրդ քո կամաւոր մահուան ե-
 կեղեցի քո քն մեռանելով օրինաց
 մեղաց. զի յարուցեալ ը քեզ նո-
 րոգեացի 'ի փառս. ողորմ:

ԱՊ. Հայր բաղումողորմ խոստովանիմ առ քեզ որպէս զանառակ որդին . թող ինձ զմեղս իմ և ողորմեա՛ : Տէր որ գթացար 'ի կինն քանանացի . դթա՛ և յիս 'ի մեղաւորս և ողորմեա՛ : Տէր որ դարձուցեր զմաքսաւորն 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան , դարձո՛ և զիս զմոլորեալս , և ողորմեա՛ :

Ղ. 2. Այսօր գոլով 'ի բեթանիա քո ամենազօր հրամանաւդ ձայնեցեր զազարու , և դողացաւ մահ . դժոխք սլարտեցաւ՝ ապականութիւլուծաւ . կենդանարար քո՛ կեցո՛ զմեզ : Այսօր գոլով 'ի բեթանիա՝ զքո զաշխարհակեցոյց նր զյարուհի յառաջագոյն ծանուցեր , անապականարար կոչմամբ զչորեքօրեայն 'ի թաղմանէ . կենդան : Այսօր գոլով 'ի բեթանիա եբրայեցւոց մանկունքն սքանչացեալ ասէին . զմարիամու զեղբայրն 'ի թաղմանէ յարուցեալ որդւոյն մարիամու . կենդանարար :

ՅԱԲ. Անճառելոյ հօր էակից՝ 'ի խաչ ելեր կամաւ հօր , ողորմեա՛ :

Անմահութեց տուող քն . 'ի գերեզ
ման իջեր որպէս մարդ . ողորմեա՛:
Եւ յերրորդ աւուր յարեար, յոյս
յարութեան ցուցար մեզ, ողորմ՛:

ՀԳ. Որ յամի ես անտէրութիւն . և 'ի
ձայն հնչման իջեր յերկնից նք հո-
գի, ողորմեա՛ մեզ: Որ զամ ընու
զօրութ քով . և 'ի դասս առաքելոցն
իջեր բնակիլ նք հոգի . ողորմեա՛:
Որ անբաժանելի ես յանտէրութեան,
և 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ
հանգեար յառաքեալն նք հոգի .
ողորմեա՛ մեզ:

Մ. Որ զաւետիս հոգւոյն 'ի հրեղէն
'ի հրեշտակէն ընկալար . ուրախ լեր
բերկրեալդ ար Ը քեզ՝ մարիամ ան-
հարսնացեալ: Անկիզբն բանն հա-
ճեցաւ առնուլ մարդեղութեամբն
սկիզբն 'ի կուսէդ, քն ան թաղա-
ւորն յաւիտենից: Ազաչեմք զքեզ
սուրբ անածին, առ քն բարեխո-
սեա՛ փրկել զժողովուրդս իւր զոր
դնեաց արեամբն իւրով:

ԽԶ. Հրաշակերտ և զօրեղ փայտ
խաչի քո քն . գաւազան զօրուէ 'ի
յերկրի երևեալ եկայք ժողովուրդք

Երկրպագեացուք: Ձորհրէիցն ծածկեալ զանթաքչելի զգանձն. փափագմամբ թագուհոյն փայտ կենաց յայտնեցաւ. եկայք ժողո:

Փառք հօր և:

Սա է զէն յաղթուէ հաւատացելոց. ախոյեան և կնիք յաղթող ընդդէմ թշնամւոյն. եկայք ժողո:

Այժմ և միշտ:

Հաշտեաց 'ի ձեռն նբ մարմնոյ և արեան քո նոր. և սլարգեւեալ նոցա դասիլ յաջակողմանն քում:

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՂՄՆ

ՁԵՌՔ քո արարին և ստեղծին զեա 'ի հողոյ 'ի յօրհնել զքեզ, ւծ յաւիտեան: Իսկ սկաւորանօք բանսարկուին խափանեցայ յանձառլուսոյն, և դարձայ անդրէն 'ի հող յորմէ ստեղծայ: Մխիթարիչ նբ հողի լուսաւ որեալ զմեր ննջեցեալսն, և հանդո զհողիս նց ը սբա քո:

Հայր անոխակալ և բարեգութ, մաղթելով հայցեմք 'ի քէն վն մեր

ննջեցելոցն, արժանաւորել հան-
դըստեան օթեանի սբցն: Անճառ
ծնունդ հօր որդի, որ մահկանա-
ցուացս կեանքդ ես. զհոգիս ննջե-
ցելոցն մեր ընկալ, և արժանաւո-
րեա՛ հանգս: Եւ նորոգօղ սբ հոգի,
յորժամ նորոգես զապականեալս՝
յայնժամ շնորհեա՛ և մեր ննջեցե-
լոցն արժա:

Յորժամ յերկնից գոչէ փողն ազ-
դեցութեան, յառնելով տիեզե-
րաց՝ի դատաստան ահաւոր. յայնմ
աւուր ահեղին յիշեա՛ Թր և զմեր
ղննջեցեալսն և հանգս ընդ սբս քո:
Յորժամ ճառագայթք անութեղ
փայլին ՚ի յարևելից. և դարուիք
հրաշիցն բանին, յայնմ աւուր ա-
հեղին՝ յիշեա՛ Թր և:

Ո. ԿԻՐ. Որ առաքեցար ՚ի հայրա-
կան ծոցոյ՝ ծածկեալ խորհուրդ ընդ
հօր յաւիտեան, և առեր մարմին զմե-
ղուցելոյ նախաստեղծին յանապա-
կան կուսէն անճառ միութիւն. վս
մերոյ փրկութիւն ողորմեա՛: Որ փո-
խանակ ճաշակացն դառնուի մա-
հաբեր սրտոյն, անճաշակ լինելով

քո քառասնորեայ՝ քաղցրացուցեր
յուսով զլուծ նոր քո օրինաց .
վասն մեր : Որ յաջակողմ աւաղա-
կին՝ բացեր ըզդուռն դրախտին կե-
նաց . բայց և մեզ մեղաւորացս ողոր-
մութիւն . որք ը նմին զքեզ դաւա-
նեմք փր և թագաւոր . աղաչեմք
զքեզ՝ ողորմեա :

ԱՊ. Ճով կենցաղոյս հանապաղ
զկաւէկոծ է : Մըրկեալ ալիք թշնա-
մին ինձ յարուցանէ : Նաւապետ
բարի լեր անձին իմոյ ապաւէն :

ՂԶ. Այսօր կանգնեցաւ աւա-
ղան մկրտութիւն ի թողութի մեղաց
մերոց : Այսօր փրն մեր լուանայր
զոտս աշակերտացն , և սրատուիրէր
զայս ասելով : Մի ոմն ի ձէնջ եղ-
բարք մատնելոց է զկա ի մահ , և
որոշի յաշակերտացդ : Չայն լուեալ
սկսորոսի՝ ակնարկէր առ յովհան-
նէս հարցանել թէ ո՞վ իցէ : Բանն
զոր ասաց յն՝ արամեցոյց զիւր զա-
շակերտան . և խռովեցան ամենե-
քեան :

ՅԱՐ. Իջեր յերկնից որդի փր և
մարմնացար ի սրբոյ կուսէն . որ ան-

մեկնելից ես 'ի հօրէ ողորմեա՛: Եկիր
'ի չարչարանս կամաւորապէս իմ՝ և
խաչեցար վն ազգի մարդկան , և 'ի
գերեզման իջեր անապական ողոր-
մեա՛: Զմահ լուծեր և զաշխարհս
ազատեցեր կարողապէս ինր , և 'ի
մեռելոց յարեար իշխանութեամբ
ողոր :

ՀԳ. Որ առաքեցար 'ի հօրէ՝ հոգիդ
անեղ և համադոյ , աղաչանօք տնօ-
րինարար քում էակցին , լինել մը-
խիթարիչ նբ առաքելոց , աղաչեմք
դքեզ ողորմեա՛: Որ իջեր տիրաբար
յերկնից սաստիկ հողմոյ նման իմ
յայտնապէս , և 'ի հրեղէն լեզուս
բաժանեալ հանդեար 'ի դասս ա-
ռաքելոցն , աղաչեմք : Որ արբուցեր
երկնաւոր գինեաւն իմաստութեան
դհոգիս սրբոց քոց առաքելոցն ,
որք արբուցին տրտմեցելոց որդւոց
ադամայ զբաժանն ուրախարար
յայդւոյն եդեմայ , աղաչեմք դքեզ
ողորմեա՛ :

Մ. Ո՛վ գերահրաշ ծաղիկ , բու-
րեալ յեդեմայ հոտ անմահութե-
ծննդոցս եւայի՛ յորմէ սփռեցաւ

մահ ը տիեզերս . օրհնութիւն զքեզ
մեծացուցանեմք : Դու լուծիչ եր-
կանց , բարձօղ անիծից , ծագումն
արևու լուսոյն Ճշմարտի՝ որով
հերքեաւ խաւարն առաջին . օրհն :
Զքեզ ունիմք բարեխօս կոյս ան-
հարսնացեալ . մայր անարատ էմ
մանուէլի , տաճար բանին հօրն երկ-
նաւորի . օրհնութեամբ :

ԽԶ . Սեղան քո քոր զօրութեանց
հաւատով կանգնեցաւ 'ի խորանի
քում , եկայք ժողովուրդք երկր-
պագեսցուք : Ա՛յմ պատուական
'ի խորանի քում հիմնեցաւ . այսօր
եկայք ժողո :

Փառք հօր և :

'Ի սմա մատուցաւ Ճշմարիտ պա-
տարագ և զէնումն անապական .
եկայք :

Այժմ և միշտ :

Զարհուրեալ դողան արարածք 'ի
ձայնէ սրովբէագոչ փողոյն . յոր-
ժամ հարկանէ հրեշտակապետն և
կոչէ 'ի գաղափարան զազգս որդւոց
մարդկան . յայնմ աւուր :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

ՆՐԵՇՏԱԿԱՅԻՆ ձայնիւ օրհնեացո՛ւք զամենամբ զերրորդունն, փառաւորելով զհայր, որ վերակոչեաց զամենեւեան 'ի մահուանէ յանմահութի: Երգեցէք ԹԻ Երգնոր Եկեղեցիք սրբեցելոց, քսի Երկրպագելով, որ վերա: Սրբասաց ձայնիւ օրհնեացուք, հոգևորական հնչմամբ գովեսցո՛ւք, նբ զհոգին փառաւորելով, որ վերահանգոյց զամենե: :

'Ի ձայն փողոյ դալատեան քո տէր, Իմ հոգիք զարթիցեն կալ 'ի դատաստանի քում քս Իմ մեր: Յորժամ հնչէ բարբառն ահագին, և հարկանի փող յարութի մերոյ. և մեք գոչելով ասեմք, փառք դալատեան քո Թ: Յորժամ առնես զհատուցումն տէր, և նբք քո պարծեսցին 'ի քեզ. և մեզ շնորհեսցես փրկիչ կալ 'ի յաջմէ քումմէ:

Թագաւոր անմահ արարիչ յա-
վտեանից, մարդասիրութեւ
խնայեալ յանձինս մեր, ստեղծիչ
կենդանեաց և հանգուցիչ ննջե-
ցելոց: 'Ի խաչին բեւեռեցար. զմա-
հու լուծեր զիշխանութի. յաւիտե-
անից զննջեցեալսն վերածեր յանմահ
'ի կեանս. ստեղ:

ԱՊ. ԿԻՐ. Ըստ աւետեաց մար-
դարէին,

Որ առ փրկեալս արեամբ դառինդ.
Յնծամբ և մեք ծառք անտառի,
Ընդ դաշուստ տեառնըդ կրկնակի.
Շնորհեալ մեզ տէր ընդ արդարոց,
Ընդ առ 'ի քէն տնկեալ ծառոց.
Այժրմ' յուսով ըզըւարձանալ,
Եւ յերկրորդին ընդ քեզ ցնծալ:

Սըմին նըման տայ աւետիս

Զաքարիաս նոր սիոնի.

Եթէ ուրախ լեր ահա դայ

Առ քեզ խոնարհ և հեզ արքայ.

Նըստեալ 'ի յէշ և յաւանակ,

Կրկին ազանց գոլ օրինակ.

Նըստեալդ յաթոռ քերովքէից,

Նիստ գըթութեամբ 'ի մեր հոգիս:

Զահեղ փառաց քոց երևումն

Որ լինեւոյ է յերկրորդում .
 Ետես դաւիթ յառաջագոյն ,
 Ծանոյց կանխաւ ազդմամբ հո-
 գւոյն .

Թէ յայտնապէս Աստուած գայցէ ,
 Հուր առաջի իւր բորբոքէ .
 Յայնժամ Յիսուս 'ի մեզ խնայեալ ,
 Գլթա՛ Բրիատոս՝ և ողորմեալ :

Աստուածածին անհարսնացեալ ,
 Յերկրէ յերկինս հարսն ընծայեալ .
 Յորժամ բազմիս լուսոյ նրման
 Քո միածնիդ յաջակողման ,
 Յայնժամ մաղթեալ ընդ մեր ըզնոյն ,
 Փըրկեւ ըզմեզ յահեղ բոցոյն .

Համադասիւ ընդ արդարոյ ,
 Երգեւ քեզ փառս ընդ երկնայնոյ :

ԱՊ. Դարձո՛ զցասումս քո 'ի մէնջ
 յաղաղակեւ Հողեղինացս . բազմա-
 դուժ Խոր խնայեալ և մի կորուսա-
 ներ : Կանգնեալ զանկեալս 'ի գլոր-
 մանէ , զվերաւորեալս 'ի թշնամւոյն .
 որ բժիշկդ ես հիւանդաց բժշկեալ
 զիմ զհիւանդութիս : 'Ի յանցանաց
 իմոց թախծեալ անձն իմ , դռչեմ
 ուղ զմաքսաւորն . Ի՞նչ քաւեալ զիս
 զմեղաւորս :

ՂԶ. Յիսկային ձայնէ գոչմանն
 արտեցին գողալով կարապետք
 դժոխոց . և մեռեալն եկն արտաքս
 անապական : Ասցեալ 'ի գուրս
 այրին , և ձայնէր ազդարարող բար-
 բառով 'ի գերեզմանն . զազարէ , եկ
 արտաքս անապական : Ելեալ 'ի
 գերեզմանէն երիզասլինդ պատա-
 նօքն մեռեալն , հրամայեաց լուծա-
 նել 'ի կեանսն յաւիտենից :

ՅԱԲ. Իջեր յերկնից որդի իայ ա-
 զատեցեր զարարածս . անկանխ
 առաջի քո՝ ողորմեա՛ ինձ իծ : 'Ի
 խաչին բեռեցար իծ , և զմարդն
 'ի կապանաց մահու արձակեցեր . և
 զիս մի անտես առնէր , որ մեղօքս
 եմ՝ մեռեալ : Ծագումն հօր անմա-
 տոյց լուսոյն , որ իջեր 'ի գերեզման ,
 կենդանացուցեր զարարածս քո ,
 և զիս մի անտես առնէր , քանզի
 քեզ միայնոյ մեղայ :

ՀՈԳ. Սարսափելի հողմոյ նըման ,
 Ահեղագոչ սաստիկ հնչմամբ
 Երևեցար 'ի վերնատանն
 Հողիդ դասուն երկոտասան ,
 Որք առ 'ի քէն մըկըրտեցան :

Որպէս զոսկի հրով մաքրեցան,
Մաքրեա՛ ՚ի մէնջ ըզմէգ մեղաց՝
Եւ ըզգեցո՛ ըզլոյս փառաց:

Էկիր յերկիր աստուածաբար
Դատել զաշխարհս իշխանաբար,
Ընդ՞ արդարութեան և ընդ մեղաց,
Եւ ընդ չարին դատաւորանաց •
Բացեր զգանձդ անհիւթական,
Պարգևս ետուր որդւոց մարդկան •
Մաքրեա՛:

Սէրն ՚ի սիրոյ զսէրդ առաքեաց,
Յինքն զանդամս իւր քե յօդեաց •
Ձեկեղեցի իւր զոր շինեաց,
Եօթն սեամբ քո հաստատեաց •
Տընտես ՚ի նմա եդ զառաքեալս •
Եօթնեակ շնորհօք քո զարդարեաց •
Մաքրեա՛:

ԾՆ. Խոնարհեցար ՚ի բարձանց, և
մարմնացար ՚ի կուսէն, որ նստէիրդ ՚ի
քրովբէս՝ արարիչդ արարածոց: Եր
կինք չէին բաւական փառաց անմահ
անեղիդ, արգանդ կուսին ժուժկա
լեալ ընդունել զգանձդ երկնային:
Յորմէ սարսեալ սերովբէքն, ո՛չ իշ
խէին մերձենալ ՚ի խանձարուրս սլա
տեցար, և եդար ՚ի մսուր անբանից:

ԽԶ. Այսօր խնդրի պատուական
 փայտ խաչին՝ աւանդեալն 'ի գող
 գոթայ 'ի ձեռն յառաջ գշտոյ-
 ին . եկայք հաւատացեալք երկր-
 պագեսցուք յառաջինն նր նշանիս :
 Այսօր ընծայէ գողգոթայ զծած-
 կեալն 'ի յերկրի՝ վերաբերեալ
 անուշահոտ խնկովք 'ի ձեռն ե-
 րանելոցն յուգայի , եկայք հա-
 վատացեալք երկրպա :

Փառք հօր և :

Այսօր 'ի ձեռն փրկականն նր խա-
 չին կենսագործի պատանին մեռեալ,
 և ողբայ սատանայ զկործանումն
 իւր . իսկ մեք քնի հաւատացեալք
 երկրպագեսցուք :

Այժմ և միշտ և :

Արժանաւորաց քոց աղօթիւք
 յիշեա՛ զմեր զննջեցեալն , յոր-
 ժամ գայցես անճառ փառք հա-
 տուցանել մարդկան զգործս , և մեր
 ննջեցելոցն շնորհեա՛ գասիլ ընդ
 սուրբս քո :

ԱՒԱԳ ԿՈՂՄՆ

ՎԵՋ վայել է աստուած օրհնութի, որ յանմատոյց աթոռ անմահից փառաբանիս 'ի բարձունս, զննչեցեալսն յանուն քո ընկալ յերկնային քո նք առադաստ, որ միայնդ ես մարդասէր: Որ ունիս իշխանութի մահու և կենաց, յիշեալ զհոգիս ննչեցելոց մերոց, և հանդոք սքս քո 'ի խորան քում սիրողաց, որ: Որ յամի ես օրհնեալ տր, արժանի արա՛ զծառայս քո վերստին նորոգման, 'ի լսել զձայն տծային փողոյն՝ ընդ առաջ ելանել քոց փառացդ, որ:

Թագաւոր խաղաղուէ, որ քաղցրութիւնս ինամես զքո զարարածս. յիշեալ տր զհոգիս ննչեցելոցն ընդ սքս քո, և դասաւորեա 'ի յաւուրնս պցելուէ: Որ կոչեցեր 'ի դրանց մահու զսիրելին քո զղաղարոս. և ծանուցեր զտծութիդ ընդ հանուր

տիեզերաց, լուսաւորեա՛ւ ի՞նչ զհոգիս: 'Ի տաճարի քում սրբութե մատուցանեմք քեզ պաղատանս արտասուալից. պայծառացո՛ւ տէր զհոգիս ննջէ:

'Ի գիշերաց կանխեալ սաղմոսիւք և արտասուօք հայցեմք 'ի քէն քս, յիշեա՛ զննջեցեալսն 'ի սբ անունդ քո, և հանգո՛ զհոգիս նոցա ընդ սբս քո: Որ յանմարմնոց վերօրհնիս, առ քեզ կարգամք և պաղատիմք քս, յիշեա՛:

ԱՊ. ԿԻԲ. Որ պատուիրան ճշմարտութեան աւանդեցեր եկեղեցւոյ քո քս, անսահման ժամանակաւ աղօթել միշտ առ ի՞նչ հոգւով և մտօք: Որ զբան քո օրինաց հատուտեցեր գործով մեզ օրինակ. հանելով զգիշերն 'ի դուխ յաղօթանայ. բնութիւն մերով անօրինաբար, որում կրկնի ծունր ի՞նչ: Վասն որոյ և մեք պաղատեսցուք առ քեզ քս, շնորհեա՛ մեզ յի՞նչ ժամ լինել քեզ յանդիման մաքուր աղօթիւք՝ ըստ անմարմնոց որ 'ի յերկինս: Ազաչանօք ի՛նչ ծածկին անա-

պական քում ծնողին, զխնանալի
աչս սրտից մերոց բացցես ողորմու
թեամբ, հայիլ 'ի լոյս քո քն:

ԱՊ. Յիմ ժամ աղաչանք իմ
այս են, 'ի մեղաց խնոց նք արա զիս
տէր: Յանցանաց խնոց զարհուրի
սիրտ իմ, աղաչեմ զքեզ թող ինձ
տէր: Արտասուաց խնոց մի լուեր
տէր, զի պանդուխտ եմ ես յան-
ցաւոր երկրի:

ՂԶ. Իմաստուն կուսանքն պա-
տրաստեալ իւղ լապտերաց, ելին
ընդ առաջ երկնաւոր փեսային՝
վառեալ լապտերօք: Իսկ յիմարաց
կուսիցն ունայնացելք 'ի յիւղոյն,
անպատրաստ գտան գալստեան փե-
սային շիջեալ լապտերօք: Ասան
որոյ և մեք պատրաստեսցուք իւղ
հոգեւոր. զի մոցուք 'ի յառագաստ
անմահ փեսային վառել լապտերօք:

ՅԱՄ. Ողորմեա՛ ինձ լիմ ողոր-
մեա՛: Որ 'ի յերկնից իջեր բանդ լիմ,
և վասն մեր մարմնացար 'ի սլոյ կու-
սէն, ողորմեա՛ ինձ լիմ ող: Որ
'ի խաչին տարածեցեր զանարատ
բազումս քո. և վասն մեր հեղեր

ղարիւն քո սուրբ • ողորմ : Ար 'ի
գերեզմանի եղար անապական՝ և
յարուցեալ նորոգեցեր զաշխարհս
ող : Ար 'ի յերկինս համբարձար ա-
մենակարող՝ և ը աջմէ հօր նստար
յաթոռ փառաց, ող :

ՀԳ. Իջեր տէր ողորմութիւն քով
յաշխարհ, և զմեռեալ բնութիւն 'ի
կեանս վերափոխեցեր : Ելեր տէր
առ հայր փառօք 'ի յերկինս, և
մխիթարիչ առաքելոցն առաքե-
ցեր նք զհոգիդ : Բացեր տէր այսօր
զդանձդ երկնային, և բաշխեցեր
տառաւորապէս սրարդևս աղքատ բը-
նութեանս :

ԾՆ. Ար ողորմեցար 'ի մեղս ծը-
նեալ մարդկան հայր երկնաւոր ը
մարդարէին, և ետուր բնութեւս
այսօր սրարդև զկոյնն սուրբ զծնող
որդւոյդ միածնի • մաղթանօք սորա
տօր մեզ ողորմեա՛ : Ար ցօղեցեր 'ի
մեզ յամալոյ օրինաց որդիդ այսօր
զկոյնն մարիամ • յորմէ ծնար մար-
մնով և բարձեր նովաւ զմեղս նա-
խաստեղծին ադամայ • մաղթանօք
սորա տօր մեզ ողորմ : Ար մաքրե-

ցեր հոգիդ նք զսիրտ և զարդանդ
մօր քո փառակցին . այսօր ամուլ
ծնողաց նորին ետուր զմայր բանին
զօրհնիչն եւայի . մաղթանօք :

ԽԶ. Ճառագայթ փառաց հօր
որդիդ միածին , որ զլոյսդ անվայրաւ
փակ մարմնով պարագրեալ , այսօր
'ի թափօր փառօք փայլեցեր . Որ
անտես սրովբէիցն անհաս 'ի վեր
քան զբան , ծառայի կերպիւ պա-
րածածկեալ զլոյսդ անատուեր ,
այսօր 'ի թափօր փառօք :

Փառք հօր և :

Որ հրեղինացն անմերձենալի հօւր
ածութէդ 'ի հողեղէնս խոնար-
հեալ լոյսդ արփիական այսօր 'ի
թափօր փառօք :

Այժմ և միշտ :

Որ մարմնացար վասն մեր , աղա-
չանօք անծածնին քո յիշեալ զննջե-
ցեալսն 'ի նք անունդ քո , և հանգո՛
ղհոգիս նոցա ընդ սքս քո :

ԵՐՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

Ն ԶԱՅՆ մեծի զուարթնոյն, և ի հնչումն հրաշարի փողոյն . ուր հողացեալ մարմինք մարդկան նորոգին . յայնմ աւուր անհղին յիշեալ տը և զմեր զննչեցեալսն . և հանգսնող սբս քո : Յորժամ նշան տրուեան ճառագայթիւք փայլի . և թագաւորդ թագաւորաց փառօք տեսանի . յայնմ աւուր : Յորժամ ատեան դառաւատանի դնի , և դըպրութիւնք հրաշնցն բանին , յայնմ աւուր :

Որ երկայնամիտդ ես տը՝ քաղցր և անոխակալ, հանգսն զհոգիս քոց ծառայից , զի մի դարձցի անանկ ամաչեցեալ յաւուր անհղ ատենին : Զյիշատակ հրաժարելոց ի հաճոյս քեզ ընկալցիս , և զուխտս մեր ընկալ որպէս զաբեւին զնոյին և զաբրահամուն , զի : Ն խորան քում սիրողաց հանգուսցես զծառայս

քո, և զհողիս նոցա դասեսցես
ընդ սուրբս քո. զի մի դարձցի:

Որ խոնարհեցար յերկնից բանդ
ւած և առեր մարմինն 'ի սրբոյ կու-
սէն. յիշեա՛ զննջեցեալսն մեր յոր-
ժամ գայցես անճառ փառօք. զի
դու ես տէր ւամ երկրի: Որ ունիս
իշխանութիւն մահու և կենաց, և
խաչելդ քո լուծեր զերկունս մա-
հու. յիշեա:

ԱՊ. ԿԻԲ. Որ արարեր զօրութիւն
զիմանալեացն աշխարհ մերին. և 'ի
նմա հաստատեցեր անտես զպետս
հրեղինացն. օրհնեմք զանհատանելի
զօրութիւդ: Որ տիրապէս մեծա-
տունդ ստեղծեր երկրորդ աշխարհ
զգալի և 'ի դրախտ նոր յադենի
անտես եդեալ զմարդն առաջին,
օրհ: Որ շինեցեր բարձրագոյն զե-
կեղեցի քո խորհրդեամբ. և 'ի սմա
կարգեալ անտես զքարոզս բանին
ճշմարտութիւն. օրհ: Անտանելոյն
տաղաւար բարձօղ էիցս բարձողին.
որ ծնար զւած մարմնով զանմարմնա-
բար ծնունդն հօր. բարեխօսեա՛ վն
մեր ւածածին մարիամ:

ԱՊ. Ձերծո՞ղիս յորոգայթէ որ սողին, և յիմ վտանգից ապրեցո՞, և ողորմեա՞: Յաներևոյթ թշնամւոյն և 'ի գաղտնի նետից բանասարկուին պահեա՞, և ող: Փրկեա՞ղիս 'ի յանցանաց մեղաց խնոց, և նորոգեա՞ղիս հոգւով գիտուէ, և ողորմեա՞:

ՂԶ. Արկօղղ զլոյս որպէս զօթոց՝ այսօր անձառ խոնարհութի՛ն վեր նատուեն խորհրդոյ զգեստ ծառայի սփածանիլ յանձն առեր, օրհնեմք զեկեալդ 'ի կամաւոր չարչարանս: Որում երկրպագեն դասք հրեշտակաց, խոնարհեցար 'ի լուանալ զոտս հողեղէնս, բժշկել սոքօք զգարշապարս նախահօրն, բժշկեա՞ղհոգւոյ խնոյ զհիւանդութիւնս: Որ 'ի խորհուրդս փրկականս եկեղեցւոյ՝ բաշխեցեր աշակերտացն զմարմինդ քո, նորոգելով զմահացեալսն 'ի ճաշակմանէ, հաղորդս այսմ ընկալ զմեզ միայն մարդասէր:

ՅԱԲ. Յամենայնի բազումողորմ անձ նայեա՞ յիս գթութեամբ և խնայեա՞, զի դու միայն ես մարդասէր: Եւ խաջիւղ քո կենարարաւ

սլահեա՛ , և յարութեամբդ քո
փրկեա՛ և ապրեցո՛ . զի դու մի : Եւ
'ի միւսանգամ 'ի գալստեան քո
տէր , վերստին զիս նորոգեա՛ և ա-
պրեցո՛ . զի դու :

ՀԳ. Ար համագոյդ ես հօր և որ-
դւոյ անճառաբար բղխումն 'ի միշտ
էէն՝ այսօր բղխեցեր ջուր կենդանի
յերուսաղէմ . հոգի Աստուծոյ
ողորմեա՛ : Ար արարչակից ես հօր
և որդւոյ՝ որով կենդանածնեալք
'ի ջուրց արարածք . այսօր որդիս
Աստուծոյ ծնանիս 'ի ջուրց . հոգի :
Ար փառակից ես հօր և որդւոյ՝ և
քննես զխորս Աստուծոյ . այսօր
խորագէտս խնաստից զյիմարս աշ-
խարհի արարեր . հոգի :

ԾՆ. Դասք անմարմնականք եր-
կնաւոր զօրացն 'ի մէջ հովուաց .
օրհնէին զծագումն լուսոյ մեծին 'ի
հօրէ մեզ 'ի փրկութիւն : Եւ մոգքն
աստեղը նշանաւ եկին 'ի բեթղէ-
հէմ՝ երկիրապագին ւն , և 'ի յայ-
րին մատուցին զընծայս խորհրդոյ :
Եւ հովուքն երգեն լը հրեշտակս
փառք 'ի բարձունս մեծիդ ւոյ . որ

եկիր և փրկեցեր զաիեզերս քոյով
յայանուլթեամբդ :

ԽԶ. Քեզ քնի կաթուղիկէ եկե-
ղեցւոյ շնորհողի զյաղթական զաւ-
տուական զածընկալ նբ նշանս ,
մատուցանեմք զօրհներգութի միշտ
'ի բարձունս : Սա կամաւ քո քն'
և թեօք ամենազօր նբ հոգւոյն , և
դասուք հրեշտակաց թռուցեալ
եկաւորի 'ի լեառն վարագայ բնա-
կել 'ի նմա :

Փառք հօր և :

Եկայք ժողովուրդք երկրապագեա-
ցուք անձային սուրբ նշանիս . ամբար-
ձէք միաբան զձեռս ձեր 'ի սրբու-
թիւն , և զբնակեալն 'ի սմա միշտ
փառաւորեսցուք :

Այժմ և միշտ :

'ի նստիլ քո յատենի դատաւոր
ահեղ . աղաչանօք սուրբ անձանի
յիշեալ զննջեցեալն մեր յորժամ
դայցես անճառ փառօք . քանզի
քո են փառք յաւիտեանս ամէն :

ՎԱՌԻ ԶԱՅՆ

ԼՈՅՍ 'ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեալ. որ փառօք հօր հանդերձեալ ես գալ 'ի դատել զերկիր, արժանաւորեալ և զմեր զննչեցեալն անճառ խոստմանց քոց ընդ սքն քո: հօր և հոգւոյ համագոյակից՝ 'ի տիեզերական ահեղ ատենին, արժա: Երկնի և երկրի արդար դատաւոր, յորժամ հատուցանես ըստ գործոց իւրաքանչիւրոց. արժանաւոր:

Որ արարիչդ ես հրեղինաց և հողեղինաց, և մշտնջենաւոր փառաբանիս 'ի բանաւոր սրաշտօնէից, 'ի քէն հայցեմք թողու[թի] շնորհեալն շեցելոց մերոց: Որ 'ի յերկրի երևեցար և ը մարդկան բնակեցար, և զանմահու[թի]ն սարգիւեցեր մեզ մահացելոցս, 'ի քէն հայցե: Յորժամ նստիս յա[թոռ] փառաց դատողական իշխանու[թի], և փառաւորես առ 'ի քէն փառօք զգինա արեան քո փր. 'ի քէն հայ:

Որ անբաւ քո մարդասիրութիւն
 գլխացար յազգս մարդկան ծնար 'ի
 կուսէն, զծնեալս սուրբ աւագա-
 նաւն զննջեցեալն մեր ընդ սուրբս
 քո հանգո՛ թագաւոր յաւիտենից:
 Որ 'ի վերայ խաչի զենար որպէս
 գառն, և զմարմին և զարիւնդ քո
 բաշխեցեր 'ի փրկութիւն աշխարհի.
 զհաղորդեալս մարմնոյ քո և ա-
 րեան. զննջեցեալն:

ԱՊ. ԿԻՐ. Օրհնեմք զքեզ ան-
 սկիզբն հայր որդւոյդ միածնի. զոր
 առաքեցեր 'ի դարձումն մոլորեալ
 ոշխարին. դարձո՛ և զմեզ 'ի մեղաց
 որդւոյ քո չարչարանօք: Գովեմք
 զքեզ բան և լոյս, որ զտիրական քո
 սլաոսկեր լուսով ճրագի քո գտեալ
 վերականգնեցեր. կանգնեա՛ զան-
 կեալքս մեզօք՝ քոյին նք չարչարա-
 նօք: Բարեբանեմք զփառակիցդ
 հօր զհոգիդ ճշմարիտ. որ նորոգե-
 ցեր զհնացեալքս մեզօք հնոյն ազա-
 մայ. նորոգեա՛ և զմեզ 'ի մեղաց նո-
 րոգութեմք քո շնորհաց: Ուրախացիր
 բարձրելոյն հովանացեալ զօրու-
 թեամբ. և բնակարան նք հոգւոյն՝

որով ծնար զբանն ի՞ծ . բարեխօսեալ
վասն մեր ի՞ծածին մարիամ :

ԱՊ. Քրիստոս ի՞ծ աստուծոց ու
ղորմեալ : Անօրէնութեամբ 'ի մեղս
երկնեաց զիս մայր իմ . աղաչեմ
փրկիչ ողորմեալ : Ախրաւորեալ մե
ղօք անկանիւմ առ քեզ փրկիչ, մի
անտես առներ . ողորմեալ :

ՂԶ. Հնորհեալ մեզ տէր ընդ աղ
քատաց օրինակին զաղարու ժուժ
կալութի . զի կամաւոր աղքատութե
արքայութեդ երկնից ընդ նմին լի
ցութ արժանի . լուր մեզ և ողորմեալ
քն ի՞ծ : Ար փոխանակ հացին կա
րօտութե զհացն անմահութե նմա
հնորհեցեր , և ընդ մեծատանն ան
դժութե 'ի գոգնաբրահամու զնա
ընկալար . լուր : Առաւարեալ զաչս
սրտից , ստանալ մեզ ողորմութե 'ի
քէն ի՞ծ զողորմութիւն , զի մի ընդ
մեծատանն հայցեսցութե 'ի բոց հնո
ցին ծաղիւ մատին ջուր 'ի զովա
ցումն . լուր մեզ և ողորմեալ :

ՅԱԲ. Ար տրամահաղորդ քո չար
չարանօք խաչին աղատեցեր զմարդն
'ի տրամազգեաց փայտէն և 'ի մեզ

սաճաշակ պաղոյն . քսն անձ և մեզ
ողորմեաց : Որ մահուամբ քո կեն-
դանի և մեռելութիւնդ յերկրի նո-
րոգեցեր դարձեալ զաշխարհս և
զհողացեալ բնութիւնս . քսն անձ :
Որ երեքօրեայ յարութիւն քո և համ-
բարձմամբդ յերկինս վերածեր ըզ-
մարդն առ կենաց փայտն և յան-
մահական ճաշակն . քսն :

ՀԳ. Այսօր ցնծան դասք առա-
քելոցն դաւտեամբ հոգւոյն ան-
զորս մսիթարեաց փոխանակ բանին
մարմնացելոյ եղեալ ընդ նոսա .
փառս տացուք նմա սրբասաց ձայ-
նիւ : Այսօր բղխեաց ջուր կեն-
դանի յերուսաղէմ . յորմէ լցան
գետք անձայինք , և ընթացեալք ար-
բուցին տիեզերաց զքառավտակ աղ-
բիւրն եղեմայ . փառս : Այսօր ցօ-
ղով խմանալեալ յամպոց հոգւոյն
զուարթացան բոյսք եկեղեցւոյ .
պարարտացան դաշտք արդարութիւն և
գեղեցկացան անապատք մաքուր
կուսութեամբ . փառս :

ՄԾ. Անձին խորան լուսոյ ան-
վայրափակ արփւոյն կենաց . որ եղեր

արևելք արեգականն արդարութե,
 և նստելոցս 'ի խաւարի լոյս ծագե-
 ցեր. վասն որոյ ամենեքեան զքեզ
 միշտ մեծացուցանեմք: Անապական
 տաճար, և մորենի անկիղելի. որ
 զանշէջ հուր անծութեանն 'ի քեզ
 տարեալ կրեցեր. որով բնութեա
 կիղեալ շիջաւ կրից բոց. վն: Ան-
 դանի տապանակ կտակարանաց նռ
 ըոյ ուխտիս, որով ելք յերկիր ա-
 ւետեաց հորդեալ հոգւով 'ի քեզ
 տապաւորեալ բանին, վն:

ԽԶ. Ո՛վ պահապան որ ծագե-
 ցար յերեմայ. նշան յաղթութե
 ընդդէմ աներևոյթ թշնամւոյն:
 Դու փակելոյ դրախտին բացող և
 առաջնորդ աւազակին. որ զբո-
 ցեղէն սուրն կասրտեաց անեղին
 հրամանաւ:

Փառք հօր և:

Քե ցնծան ստորայինքս ամենայն
 'ի միւսանդամ քո դալստեանն և
 յաւէթ զուարճանան դառք ան-
 մարմնոցն առէիցս:

Այժմ և միշտ:

Որ ըստ նմանութեան մահու քո

տնկակից արարեր . և երկնից ար-
քայու թեանդ ժառանգորդ լինել
խոստացար , զհաւատացեալս գա-
լուտեան քո ար զննջեցեալսն մեր
ընդ սուրբս քո հանգո՛ թագաւոր
յաւիտենից :

ՉՈՐՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

ՎԱՆՁԻ գթեղ օրհնեն իշխա-
նուիք երկնից թագաւոր փառաց-
ամենակալ ամենակարօղ թո՛ղ ըզ-
մեղս մեր ննջեցելոցն , և հանգո՛ ի
խորանի քում ի յարքայական ի
հանգստեան : Որ ի նախնումն ըզ-
մարգարէն մովսէս լուսաւորեցեր
ւածային փառօք տեսլեամբ ւածու-
թիդ քո . լուսաւորեա՛ և զմեր
զննջեցեալսն . և հանգո՛ ի խորա-
նի : Բարեխօսութեամբ սուրբ աս-
տուածածնի ծնողի և մօր քո յի-
շեա՛ զգինս արեան քո տէր . և դա-
սաւորեա՛ յերանաւէտ յանթա-
ռամ և յանորոտում ի կեանսդ , ի
յարքայական :

Փառք քեզ հայր, որ կենարարդ
 ես մարմնոց և գոյացուցիչ հոգւոց,
 ընկալ զօրհնաբանօղ հոգիս յանմա,
 հական քո հանգիստ: Մարդասիրի
 հօր որդի. որ սլատկերակից եղեր
 հողեղինացս, և խաչեցար. ընկալ
 զօրհնա: Ամենաշոր սբ հոգի. որ
 անդորրիչ ես նեղելոց և մխիթարիչ
 հոգւոց. ընկալ զօրհնա:

'Ի հանգիստ քո տէր՝ ուր լիմ
 սբք քո հանգչին, հանգո՞ղ հոգիս
 ծառայից քոց ընդ սբս քո՝ հանգո՞
 մարդասէր: Դու լիմ, որ իջեր 'ի
 դժոխս. զերկունս մահու լուծեր,
 զկապեալն արձակեցեր, և զհոգիս
 ծառայից քոց ընդ:

ԱՊ. ԿԻՐ. Որ զօրէնս սրբուէ սլա-
 հոց նախ 'ի դրախտին աւանդեցեր.
 զոր ոչ սահելով նախաստեղծիցն,
 ճաշակմամբ ստղոյն ճաշակեցին
 զդառնութի մեղաց և մահու. վասն
 որոյ շնորհեա՞ մեզ տէր ճաշակել
 զքաղցրուի քոց սլատուիրանաց: Որ
 զանազան վիրօք մեղաց հարաք յո-
 գիս 'ի թշնամւոյն, և 'ի բազմասլա-
 տիկ հիւանդութեանս կարօտացաք

մարդասիրիդ բառնալոյ զցաւս մեր-
վասն որոյ բժշկեա՛ւ զմեզ Քրիստոս
որպէս մարդասէր: Որ եկիր 'ի փրկ-
կու[թի] մարդկան ծննդեամբ կուսին
մարիամու, և կենդանարար քո յա-
րուիդ հրաւիրեցեր զմահացեալն
'ի յարուի անմահուէ, վն որոյ ա-
ղաչանօք մօր քո կեցո՛ զմեզ փրկիչ:

ԱՊ. Համբառնամ առ քեզ տէր
զաչս իմ, նայեա՛ յիս գ[թու]թեամբդ
քո և ողորմեա՛: Դու ես յոյս և ա-
պաւէն իմ, զերծո՛ զիս յորոգայ[թե]
մեղաց, և ողորմեա՛: Ապրեցուցիչ
իմ և փրկիչ իմ, ապրեցո՛ զիս յորո-
գայ[թե] մեղաց, և ողորմեա՛:

ՂԶ. Զգալուսա քո քն այսօր
յերուսաղէմ՝ նոր եկեղեցի նբ.
յաղ[թական] երգով բարեբանեմք,
օրհնեալ եկեալ անուամբ տն: Որ
վասն մերոյ փրկու[թե] յաւանակի
նստել յանձն առեր, ընդ ման-
կունսն բարեբանեմք, օրհնեալ:
Թագաւոր երկնաւոր զեկեղեցի քո
անշարժ պահեա՛, և զերկրպագուս
անուանդ քում պահեա՛ 'ի խաղա-
ղութեան:

ՅԱԲ. Չյարուծիւն անորդայն
հրէշտակապետն այսօր աւետէր
կանանցն ասելով, յարուցեալ է
տէրն 'ի գերեզմանէն: Ընթացեալ
կանանցն խնդուք պատմէին աշա-
կերտացն ասելով, յարուցեալ է:
Վասն որոյ և մեք ընդ հրէշտակին
գոչեսցուք զյարուծիւնն Քրիս-
տոսի, որ փրկեացն զմեզ 'ի ձե-
ռաց մահու:

ՀԳ. Կենդանարար ան մարդասէր
հոգի. զժողովեալսն միաբանական
սիրով լուսաւորեցեր հրեղինօք լե-
զուօք. վասն որոյ և մեք այսօր տօ-
նեմք զգալուստ քո սուրբ: Չուար-
ճացան քո դալստեամբն նք առա-
քեալքն. կոչելով 'ի միասին զցըր-
ուեալսն 'ի միմեանց բազմաձայն լե-
զուօք. վասն որոյ: Հոգևորական նք
մկրտուք զարդարեցեր նոքօք զաիե-
ղերս 'ի զգեստս լուսափայլս և նո-
րափետուրս. վն որոյ:

ՄԾ. Ճագումն հրաշալի որ ան-
յայտ էր 'ի մէնջ, և բանն հայրական
անըմբռնելի. հոգի փայլակնացեալ
և 'ի մարմնի բնակեցաւ. անվտաս

պահելով զարարածս իմ: Ծա-
ղումն հրաշագործ որ 'ի կուսէն
ծագեցաւ, ճառագայթելով զա-
րարածս իմ, երկինք ցնծային և եր-
կիրս ուրախանայր, և քն ի՞նչ
մարդկան շրջեցաւ: Առ քեզ ա-
պաւինիմք ամենասրբունի, դերա-
դոյն և հրաշալի և բաշխող բարու-
թեանց, աղբիւր ես ծարաւեաց և
հանգիստ աշխատելոց, և եղեր վեր-
ընկալ ի՞նչ ցնծային բանին:

ԽԶ. Չօրութի նք խաչի քո քն
որ կանգնեցեր 'ի փրկութիւն աշ-
խարհի. սա պահեսցէ զմեզ յիմ
փորձուէ: Քանզի 'ի սմա բարձրա-
ցար ի՞նչ, և 'ի սմա հեղեր զալա-
տուական նք զարիւնդ. սա:

Փառք հօր և:

Եւ զքո միւսանգամ զգալուստդ
նշանաւ խաչի քո ցուցեր աշխար-
հի. սա:

Այժմ և միշտ:

Ընդ հոգւոցն արդարոց կատարե-
լոց. և զհոգիս ծառայից քոց ընդ
ոքս քո հանգո՞ մարդասէր:

ՎԵՐՋ ԶԱՅՆ

ՆԱՅԻ անսկիզբն բարեխնամ մարդասէր, որ ստեղծիչդ ես հոգւոց և մարմնոց, յիշեա՛ զննջեցեալսն մեր, և հանդո՛ ընդ սքս քո: Որդիդ միածին, որ գթածդ ես առ ամենեւեան, և խաչիւ և արեամբ գնեցեր զքո Ժողովուրդս. յիշեա՛ զգինս արեան քո իօր, և հանդո՛: Հոգիդ Ճշմարիտ, որ աղբիւրդ ես անսպառելի, և լցուցիչ ամենայն բարութեանց, յիշեա՛ զննջեցեալսն մեր, և:

Խնդրեմք 'ի քէն թագաւոր փառաց՝ փառաւորեալդ 'ի զուարթնոց, զննջեցեալսն մեր ընկալ մարդասէր իօր, և հանդո՛ ընդ սքս քո: Յորժամ դաս փառօք հօր դատել զերկիր արդարութեան արեգակն. զնն՛: 'Ի նստիլ քո յատենի դատաւոր ահեղ քմ փրկիչ մեր և յոյս, զնն՛:

Որ արարիչդ ես արարածոց հան-
գուցեալ 'ի հրեղէն կառս, յիշեալ
զհոգիս ննջեցելոց մերոց, և հանգո՛
րնդ սբս քո: Որ երկայնամիտդ ես
առ ամենեւեան, և ներող յանցա-
նաց մերոց. յիշեալ զհոգիս:

ԱՊ. ԿԻՐ. Բանն որ ընդ հօր յե-
ռութեան և համադոյ նբ հոգւոյն,
զսրտկերն իւրական խառնեալ ընդ
հողանիւթ բնութեանս, զոր զար-
դարեալ փառօք եդ 'ի դրախտին
փափկութեան: Յորում ցնծայր
զուարճացեալ անտխրական խըն-
դութեամբ, քանզի զիծ տեսանէր
միշտ խոնարհեալ 'ի դրախտին.
յորմէ զլուսոյն ճառադայթ տալա-
ւորէր 'ի յինքեան: Ասան որոյ ա-
ղաչեալ մայր ան մարիամ զմիածին
քո զորդին, զի շնորհեսցէ ըստ ա-
ւազակին, ժառանգել վերստին
մեզ զդրախտին վայելչութիւն:

ԱՊ. Քն ան յոյս ապաշխարո-
ղաց, շնորհեալ զթողութի բազում
յանցանաց իմոց: Առ քեզ բազմա-
գութ ապաւինեալ կարգամբ՝ մի՛
մերժեր զմեզ յողորմութէ բուսմէ:

Որպէս զաւաղակն աղաղակեմ առ քեզ . յիշեալ և զիս օր 'ի քում յարքայութեանդ :

ՂԶ. Յո միածինն անմահութեց պարգևատուն երևեցաւ մեզ , խափանեաց զգորութի մահու : Բըղխմամբ արտասուաց մարիամու և մարթայի անկեալ առ ոտսն օնն , խնդրէին զնորոգումն եղբօրն : Բանիւ բանն օծ կենագործեաց զղազարոս 'ի Թաղմանէ , և եկեալ արտաքս անապական :

ՅԱԲ. Յորժամ եկին 'ի գերեզմանն իւղաբեր կանայքն , և բերին զնունկսն 'ի խնկել զանապական մարմինն : Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր յարեաւ քո , պատմեցէք աշակերտացն զյարուին օնն : Իսկ նոցա զարհուրեալ վո ահագին տեսլեանն , պատմէին աշակերտացն զահագին տեսիլն :

ՀԳ. 'Ի համբառնալ բանին յերկինս և 'ի նստիլ ընդ աջմէ հօր , զուարճացել առաքելոցն երկրպագէին , օրհնելով զհայր զառաքող բանին : Համահաւաքեալ գունդք

սքցն 'ի վերնատունն խորհրդոյ,
համբարձմամբ աչաց սպասէին հո-
գւոյն, օրհնելով: Յանկարծահաս
հնչմամբ հեղեալ կենդանարար
աղբիւր լուսոյ, անմահական կենաց
լուսով զարդարեալ, որք օրհնէին
զհայր զառաքօղ հոգւոյն:

ՄԾ. Ածածին մայր և կոյս, ծա-
գօղ արեգականն արդարութիւն, որ
լուսաւորեացն զմեզ, հոգևոր եր-
գով զքեզ բարեբանեմք, և փա-
ռաւորեմք զմիածին քո զորդին:
Ելոյժ զօրէնս բնութեան մարդկան
հրաշափառ քո ծնունդ, և զէօռի
բնուէն ամբողջ պահեալ, և կու-
սութենդ քո ոչ խախտեցան կնիք.
հոգևոր եր'' : Զքեզ մորենի ան-
կէզ լեառն վիմածին՝ դուռն փա-
կեալ և աղբիւր կնքեալ, նախա-
տեսացն գուշակեալ մայր և կոյս
հոգևոր:

ԽԶ. Խաչի քո քն երկրպագեն ա-
րարածք ամ, որ 'ի փրկութի մեզ
կանգնեցաւ, սա եղիցի մեզ պա-
հապան յաղթօղ, ապրեցուցանել
զմեզ 'ի պատրանաց բանսարկութիւն:

' Ի սմա բարձրացար բարձօղդ անի-
ծից . որ փառաւորեալդ ես ընդ
հօր , ժողովել զհեռացեալն կեն-
տաբեր փայտիւն . ապրեցու :

Փառք հօր և :

Սովաւ լուսաւորեցան արարածք
ւամ, սմա սպասէին արդեւեալքն 'ի
մեղսասէր բանտին , որ աղատեաց
զմեզ 'ի սրտորանաց բանսարկութիւն :

Այժմ և միշտ :

Որ միւսանգամ դալոց ես հայ-
րենի փառօք , նորոգել զնախա-
տեղծին ծնունդ , յիշեալ զհոգիա
ննջեցելոց մերոց , և հանգստ ընդ
սքս քո :

Եւ ապա առի ռազմս ըսք յայնի . և
ընկերցեալ լինի աւեփաբան ըսք պա-
շտճի 'ի յայնէն . և զինի աւեփաբանին
առի խի Տի Աճանեղէն , և քուն Տի
Արարիչէն իմ 'ի Ես ասացիէն :

Եւ Գ ԳՆ ԵՐԵՒԻ ԿԱՌԱՂԻԻՍԻՒԻՒՄԻՒՄ՝ ԿԱՌԱՂԻՒՄ՝
 ԵՒ ԿԱՌԱՂԻՒՄ՝ Ի ԳՆ ԿԱՌԱՂԻՒՄ՝ :

ԲԿ . ԴԿ .

Աստուած անեղ անժամանակ՝
 Հայր անըսկիզբն և անքանակ ,
 Որդւոյ պատճառ ծննդեամբ
 անճառ՝

Հոգւոյն բղխմամբ անբըննաբար .
 Աղաչեմք ըզբեզ գըթած
 Երկայնա թիւ և ողորմած ,
 Ողորմեա բո ստեղծուածոյս
 Յուսով 'ի քեզ նընջեցելոյս :

Բանդ որ 'ի ծոց հօր միածին
 Եւ կերպարան սկըզբնատրպին ,
 Որով երկինք գոյացան
 Աշխարհ լըրիւ հաստատեցաւ .
 Հայցեմք 'ի քէն տէր և փրկիչ
 Ամէնողորմ և կեցուցիչ . Ողորմ :

Գերագոյն շնորհաց բաշխող
 Երկնաւորաց և երկրայնոց ,
 Կեանք և կենաց տուող հոգի՝
 Հօր և որդւոյ արարչակից .
 Խնդրեմք 'ի քէն աղբիւր բարեաց
 Արբուցանողըդ ծարաւեաց . Ող :

Դաւանեմք ընդ սրովքէից
 Զկենդանարարըդ համայնից
 Երեքսրբեան մի տէրութիւն
 Հայր և որդի և սուրբ հոգի .
 Յոր հանգուցեալն մըկըրտեալ
 Եւ հաւատով խոստովանեալ . Ող:
 Երրակի թիւ կատարեալ
 Յերիս անձինրս բաժանեալ ,
 Աճութեամբ միաւորեալ
 Միով բնութեամբ հաւասարեալ .
 Յորմէ կապեալ և արձակիմք
 Եւ վերըստին անլոյծ կապիմք . Ող:
 Զէակիցըդ հօր զորդի
 Փառաւորեմք անլըուելի ,
 Որ իջեր յարդանդ կուսին
 Զադամային առեր մարմին .
 Աղաչանօք ձեռնդ
 Անապական քում ծընողին . Ող:
 Էրևեցար մարմնով յերկրի
 Որ 'ի հօրէ անմեկնելի ,
 Ընդ հողեղէնս բնակեցար
 Ի հրեղինաց երկրապագեալդ .
 Պաղատանօք երկնաւորաց
 Փառաբանիչ քոց հրեշտակաց . Ող:
 Ըստ օրինացն մովսեսի
 Ընծայեցար 'ի տաճարին ,

Զի ըզբնութիւնըս մարդկային
 Ընծայեսցես հօր 'ի յերկինս .
 Խնդրուածովք քե ծերունոյն
 Քե 'ի կապից արձակելոյն . Ող :

Թագաւորըդ հրեղինաց
 Որ ընդ մարդկան հողեղինաց
 Շրջեցար տնօրինաբար
 Կրեցեր ըզկիրըս մարդկաբար .
 Որ վասն մեր զայս ամ
 'Ի յանձն առեր խոնարհուի . Ող :

Բ Զ . Դ Զ .

Ժողովեալքս 'ի հրաժարումն
 Ծառայի քո յաշխարհէ .

Հայցեմք 'ի քէն արտասուելով
 Եւ պաղատիմք զայս ասելով
 Ճանապարհ ընդ քեզ ելից
 Հանդուցելոյս լեր ուղեկից .

'Ի յօթեանս հօր քո լուսոյ
 Ըզննջեցեալըս մեր հանդո :

Ի փրկութե մերոյ սկըզբան
 Մըկըրտեցար 'ի յորդանան .

Զոր շնորհեցեր նոր աւազան
 'Ի մաքրութիւն մեղաց մարդկան .

Հայցեմաք կըրկին կարապետին
 Մեծին 'ի ծնունդըս մըկըրտչին . Ի յօ :

Լուսաւոր ձայնիւ յերկնից

Զքեզ դաւանեաց հայր էակից .
 Աղաւնակերպ հոգին իջեալ
 Առ համագոյդ իւր հանդուցեալ .
 Ըզմիրտեալս նովին հոգւով
 Յորդէգրուի հօր հաւատով . Ի յօ :
 Խաւար մեղաց հալածեցաւ՝
 Լոյս գիտութե քե ծագեցաւ .
 Խայթուած օձին բժշկեցաւ՝
 Հիւանդութիւն մեր ողջացաւ .
 Կենդանարարդ մեռելոց
 Եւ լուսատու խաւարելոց . Ի յօ :
 Ճագումն անուն առ 'ի հօրէ
 Որ ընտրեցեր 'ի յաշխարհէ .
 Լուսաւորիչ տիեզերաց՝
 Ըզդասս ընտրեալ աշակերտացն ,
 Աղաչանօք առաքելոց
 Փող յարուէ մեր եղելոց . Ի յօ :
 Կեանք 'ի կենաց լոյս 'ի լուսոյ
 Որ ըստեղծեր զմեզ 'ի հողոյ .
 Նորոգեցեր դարձեալ կրկին
 Ծննդեամբ սբյ աւազանին .
 Զոր կեցուցեր շնորհիւ քոյին
 'Ի մահուանէ այն առաջին . Ի յօ :
 Հոգւով լցեր զմարդն առաջին
 Զոր կորուսեալ խաբամամբ չարին ,
 Ըզնոյն հոգի բանիւ քոյին ,

Հեղեր յոգիս մեր վերստին .
 Նովին հոգւով սուրբ և բարի՝
 Առաջնորդեա՛ հոգւոյ սորին . 'Ի յօ :

Չայնեցեր առ զաղարոս՝
 Որով ետուր մեռելոց յոյս ,
 Կենդանութի՛ չորեքօրեայն՝
 Կենդանացան որք յաղամայ .
 Կենաց ձայնիւ վերջին փողոյ
 Կոչեա ըզսա յայսմ հողոյ . 'Ի յօ :

Ղօղեալ սարսեաց սրահակ մահու
 Ի կենարար ձայնիդ լըրոյ ,
 Արագապէս զոյդ ընդ բանին
 Ետ զմեռեալն ըստ հրամանին .
 Իշխանք օդոյս այս սարսեացին՝
 Զհոգիս սորա մի արդեւցեն . 'Ի յօ :

ԱԿ. ԳԿ.

Ճանապարհ մոլորեւոց
 Եւ ճառագայթ խաւարեւոց,
 Հրաւիրեցեր զորդիս լուսոյ
 Ի յերկնային հարաանիս քո .
 Ընդ զուարճալից անդ ժողովոց
 Արժանացո՛ ըզսա դասուց ,
 Լի լսալտեօք մոյծ յառադաստ
 Ընդ իմաստուն նբ կուտանացն :
 Մերով բնութի՛ զոր ըզգեցար
 Ի փայտ խաչին բեւեռեցար ,

Լուծանելով զմեզ 'ի մեղաց՝
Ի նախահօրըն կապանաց .

Լոյծ և ըզսա 'ի յանցանաց
Վասն քո նք չարչարանաց . Լի :

Յետ կամաւոր մահու խաչի
Եդար 'ի նոր դերեզմանի .

Երեքօրեայ թաղմամբ յերկրի
Նոր ըստեղծեր զմեզ կենդանի .

Զիջեալս ընդ քեզ 'ի հող մահու
Վերակոչեա՛ ձայնիւ փողոյ . Լի :

Նստեալ կանանցն իւղաբերից
Եւ ողբային արտասուալից
Իբր ըզմեռեալ անյուսալից
Ըզկենդանիդ յաւիտենից .

Վասն նոցին նք արտասուաց
Մաքրեա՛ ըզսա 'ի յանցանաց . Լի :

Հարժեալ հիմանցըն դրժօխոց
'ի տեսանելն ըզքեզ ներքնոց .

Հաներ զհոգիսն որք 'ի բանաին՝
Կապեալ զիշխանըն մահածին

Ընդ հանգուցեալ հոգիս սրբոց
Հանգո՛ զհոգի ննջեցելոյս . Լի :

Ուրախութե՛ք զօրք երկնային
Յերկնից յերկիր իջանէին

Յորժամ յարեար 'ի մեռելոց՝
Լոյս ծագեցար արարածոց՝

Սուրբ յարութեամբ քո կենարար
Յարո՛ ըզսա՛ ՚ի կեանս անմահ . Վի :

Չհանգուրժեալ սրահասկանացն
Ի յերկիւղէ երկնաւորացն
Որք զաւետիս տային կանանց
Թէ մահ լուծաւ մահկանացուաց .

Սա որ մահու քո տընկակից՝
Վիցի կենաց հաղորդակից . Վի :

Պարակցեալ անմարմնականքն
Առ կենսատու սուրբ գերեզմանն
Տան զաւետիս ազգի մարդկան
Վասըն կենաց յաւեժական .

Դասաւորեա՛ սրարուց նոցին
Ըղնընջեցեալս յօրըն վերջին . Վի :

Ջահաւորեալ նըշան խաչին
Յարևելից փայլեալ ծագի .
Հաւատացեալքն ՚ի քեզ բերկրին՝
Եւ ուրացօղքըն կոծեսցին .

Ջերկըրադոգուս սրբոյ խաչին
Պայծառացո՛ լուսով նորին . Վի :

ԱՁ . Գ. Զ

Ռահ Կործեալ երկնաւորաց
Գան առաջի քո նախընթաց .

Ջընտրեալքս քո ժողովելով
Քեզ ընդառաջ բերեն ամպով .
Ընդ աղաւնեաց օդապարից

Խառնեալ ըզսա սուրբ երամից .
 Դասաւորեալ ըզսա վերնոց
 Երդէլ քեզ փառս ը զուարթնոց :
 Սարսափին տարերք երկրի
 Յորժամ փառօք դաս հայրենի .
 Արեգական լոյս խաւարի ,
 Լուսինն աստեղքքն նուազին .
 Ըզսա յաւուրն աներեկի
 Լուսաւորեալ լուսով քոյին . Դաս :
 Վերնական զօրացն պէտ
 Փողէ բարբառ աւետաբեր .
 Արէք մեռեալք որք յադամայ ,
 Քանզի ահա եկըն փեսայ .
 Ընդ հարսնացեալ մաքուր հոգւոց
 Կարդեալ ըզսա 'ի թիւ սրբոց . Դա :
 Տիրական յաթոռ նրստիս
 Յարարածոց երկրրապագիս ,
 Արդարութի զաշխարհ գատես ,
 Վարձս ըստ գործոց հատուցանես .
 Յայնժամ շնորհեալ ողորմութի
 Նընջեցելոյս մեր զթողութի . Դա :
 Բամեալ մարդկան ազգ ժողովին
 Որք յադամայ ծընեալք լինին ,
 Եւ հրեղինաց դասք երկնային
 Համանդամայն վայրաբերին .
 Ի յայնմ ահեղ հրապարակին

Յիշեա՛ ըզսա յօրն ահագին . Դաս

Յուշանին գաղտնիք մարդկան
Իւրաքանչիւր որք գործեցան .

Բարեաց գործողքն սըսակին ,
Չարեացն՝ ի հուրն անշէջ մատնին .

Յայնժամ յիշեա՛ զսորա բարին ,
Գործըք մեղացրն ջընջեացին . Դաս :

Իիւսին սըսակք զանազանեալ
Եւ պատմութեանք լուսափայլեալ ,

Սուրբ վեկայիցն ի գլուխ եդեալ
Եւ արդարոցն զարդարեալ .

Հաղորդս արա՛ հայցմամբ նոցին
Ըզսա լուսոյ փառաց նոցին . Դաս :

Փառաց ի փառքս բարձրանան
Աջակողմանքն վերանան

Յորժամ լսեն զերանական
Չայն օրհնութեան ի քէն կոչման .

Նընջեցելոյս մեր լսեցո՛

Զանձային բարբառն քո . Դաս :

Քահանայք և ժողովուրդք
Հայցեմք ի քէն տէր բարեգութ .

Ընդ նընջեցեալքս հաւատով
Ընկալ զմեզ նովն յուսով

Յերուսաղէմ քաղաք վերին
Յորում արդարքն ժողովն .

Փառս երգել միշտ ընդ նոսին
Նրբորդութեանդ երբեակ անձին :

Արարիչ և մարդասէր,
 Անխաւիալ և բարեգուծ,
 Որ գովիագ 'ի սրովբէից
 Տէր գատաւոր արդարուծեան,
 Ընդ սրբոց առաքելոց
 Տէր պրսակեալ զմեր նրնջեցեալսն .
 Ողորմած տէր ողորմեալ
 Հոգւոցն մեր նրնջեցելոց :

Յորժամ գրեալքն կատարին
 Որ զայնմ աւուր մեզ պատմեցին,
 Մարգարէից բանքն յարդին՝
 Առաքելոցն վըճարին . Ողորմած :
 Ի վերինն երուսաղէմ
 Ի բնակարանն Տրեշտակաց,
 Ուր ենովք և հեղիաս
 Կան ծերացեալք աղաւնսկերս
 Ի դրախտին եղեմական
 Պայծառացեալ արժանապէս . Ող :
 Թաղաւոր փառաց Քրիստոս,
 Որ ժամանեալ դաս 'ի յերկնից
 Ի վերայ թևոց հողմոց
 Քո հայրենի կերպարանօք
 Եւ առնես հրափորձուծեամբ
 Ըզքըննուի որդւոց մարդկան . Ող :
 Ի դնել բեմին բազմի փեսայն,

Եւ առաքատուն զարդարի .
 Դաբրիէլէան փողըն գոչէ ,
 Սուրբք ամենայն անդր հաւաքին ,
 Արդարոց դասքըն բերկրին ,
 Իսկ մեղսասէրքըն Թախանձին . Ող :
 Յորժամ հընչիւն փողոյն լինի ,
 Եւ զևտական գիրըն յայտնի ,
 Ճառադայթ սրբոյ խաչին
 Յարևելից փառօք ծագի ,
 Հրեշտակաց գունդք ծաւալին ,
 Հրեշտակասէտք սրարունակին . Ող :
 Ահեղ խորհուրդ քահանային ,
 Բազկատարած կայր 'ի բեմին
 Առաջի սուրբ սեղանոյն ,
 Հուր շիջանի՝ խաւար մերժի ,
 Տրտմեալ հոգիքն ուրախանան՝
 Զի ԹողուԹիւն մեղաց լինի . Ող :
 Մովսէս իծախօս
 Եւ Ահարոն ը զևտացին ,
 Մարդարէքն խորայէլի
 Եւ քահանայք հին օրինին
 Յառաջագոյն մեզ ծանուցին
 Ըզգալուստ սուրբ միածնիդ՝
 Ի փրկուԹիւն մեզ յայտնեցին ,
 Յանապատին կերակրէին . Ող :
 Տըրտմահաղորդ չարչարանօք

Ի յանձն առեր ըզմահ խաչին
 Եւ փայտին բարձօղ եղեր
 Վասն ադամայ նախաստեղծին . Ող :

Զարհուրեցան զօրք երկնայինք
 Յորժամ տեսին զտէրդ 'ի խաչին .

Արեգական լոյս քօղարկեալ
 Եւ լոյս լուսնին նուաղեցաւ ,

Յահեղ փառաց յծորդւոյն
 Խաւար եղև ընդ տիեզերս . Ող :

Ուրախացան ազգքք մարդկան
 Յորժամ լուան զքո յարութիդ .

Նորափետուր զարդարեցան

Ի յարութեան նք միածնիդ . Ող :

Աղաչանօք սրբոյ խաչին

Եւ անբարբառ բարեխօսին ,

Եւ սրբոյ Աստուածածնին

Եւ յովհաննու կարապետին ,

Եւ սրբոյն ստեփաննոսի

Եւ առաջին մարտիրոսին ,

Եւ սրբոյ լուսաւորչին

Հայաստանեայց հայրապետին ,

Եւ սրբոյ առաքելոց ,

Եւ համօրէն մարտիրոսաց . Ող :

Ես ասացի 'ի վերանալ յինէն աւուրց խնոց, յով երթայցեմ ես այսօր, յառաջին օթեանին զոր ոչ գիտէի. օգնեա՛ւ և ինձ քո այսօր՝ յառաջին ճանապարհին, և 'ի միւս անգամ գալստեանդ քո օգնեա ինձ:

Եկն եհաս յօր վախճանի խնոյ՝ լալուսն ողբումն և աշխարումն. սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, և ոսկերք իմ ցամաքեցան. օգնեա՛ւ:

Ի մահիճս իմ զարթուցին զիս պահանջողք հոգւոյ խնոյ, տանէին զիս 'ի ճանապարհ հեռագոյն՝ զոր ոչ գիտէի. օգնեա՛ւ:

Նայեցայ և ոչ ոք էր՝ որ օգնէր ինձ. ասպաւինեցայ յիժ փրկութե խնոյ, ցնծասցէ հոգի իմ յարքայութեան քում. օգնեա՛ւ:

Գրեցայ ես 'ի գիր կենդանութե, և մեկնեցայ երթալ առ արարիչն երկնի և երկրի. օգնեա՛ւ:

Յանառուեր և յանեղ լուսոյն հեռացայ, խաբմամբ խաւարային ճաշակեցի զմահառիթ պտուղն. հողանայ պատկեր բարերար ստեղծողիդ. օգնեա՛ւ:

Յանձատման հոգւոյս 'ի մարմնոյս,
'ի քակտիլ գեղեցիկ շինուածոյս,
զարհուրիմ 'ի սպառնալեաց թա-
գաւորին, թէ պահանջէ յինէն ըզ-
տաղանդ պատուիրանին. օգնեա՛ :

Կուսածին մարդացեալ ան իմ
յմ, յայնմ աւուր ահեղ ատենին,
զգինս արեան քո մի դատապար-
տեր. օգնեա՛ :

Սոսկալի է օր վախճանի, և ահեղ
է օր քո դատաստանին, յայնմ աւ-
ուր ահեղ ատենին զգինս արեան
քո մի անտես առներ. զի պատկեր
եմ բարերար ստեղծողիդ. օգնեա՛ :

Զահաւոր դատաստան դատաւո-
րիդ տեսի և զարհուրեցայ, զի ան-
պատրաստ եղիտ զիս 'ի հրամանաց
քոց թագաւոր յաւիտենից. օգնեա՛ :

Ածածին անարատ մայր ան և կոյս
նք՝ բարեխօսեա՛ առ որդիդ քո
միածին, զի փրկեսցէ զմեզ 'ի սպառ-
նալեաց գեհե՛նոյն և պարգևեցէ
մեզ զերկնից զարքայուին, և հան-
գուսցէ զհոգիս մեր ննջեցելոցն.
օգնեա՛ և ինձ :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ Ք ՏԱՃԱՐԻ

Ա-ԷԳԱՐԱՆ ԸՊ ՄՊԲԷՊԻ. (ԻԴ. 1:)

ԲԿ. ԴԿ

Եւ ելեալ արտաքս յս'ի տաճա-
րէն՝ դնայր. և մատեան աշակերտ-
քն ցուցանել նմա զշինուածս տա-
ճարին: Եւ նա պատասխանի ետ և
ասէ ցնն. տեսանէ՞ք զայդ ձմ, ամէն
ասեմ ձեզ. ոչ մնացէ այդր քար
'ի քարի վր որ ոչ քակտեսցի: Եւ
մինչդեռ նստէր 'ի լերինն ձիթե-
նեաց, մատեան առ նա աշակերտքն
առանձինն՝ և ասէն. ասա՛ մեզ՝ երբ
լինիցի այդ, և կամ զինչ նշան իցէ
քոյոյ գալստեանն, և վախճանի աշ-
խարհիս: Պատասխանի ետ յս և ասէ
ցնոսա. զգո՛յշ լերուք՝ գուցէ ոք
զձեզ խաբիցէ: Զի բազումք գայ-
ցեն յանուն իմ, և ասիցեն՝ թէ ես
եմ քնն. և զբազումս մոլորեցուցա-
նիցեն: Լսելոց էք պատերազմունս՝
և համբաւս պատերազմաց. զգո՛յշ
լերուք, մի խռովեօջիք, զի պարտ է
լինել այնմ ձմի, այլ չե է կատա-

րած : Յարիցէ ազգ յազգի վերայ .
 և թագաւորուի 'ի թագաւորութե
 վերայ . և եղիցին սովք և սրածուիք
 և սառանուիք 'ի տեղիս տեղիս : Սա
 կայն և այն ամ սկիզբն է երկանց :
 Յայնժամ մատնեացեն զձեզ 'ի նե-
 դուիս , և սպանանիցեն զձեզ . և ե-
 ղիջիք ատեցեալք յամ ազգաց վն
 անուան իմոյ : Եւ յայնժամ գայ-
 թակղեացին բոլմք և զմիմեանս մատ-
 նեացեն , և ատեացեն զմիմեանս : Եւ
 բոլմ սուտ մարգարէք յարիցեն , և
 զբազումս մոլորեցուցեն : Եւ վն
 բազմանալոյ անօրէնուէն , ցամա-
 քեացի սէր բազմաց : Բայց որ համբե-
 րեացն իսպառ , նա կեցցէ : Եւ քա-
 րողեացի աւետարանս արքայուի ը
 ամ տիեզերս 'ի վկայուի ամ հեթա-
 նոսաց , և ապա եկեացէ կատարած :
 Արդ՝ յորժամ տեսանիցէք զպղծուի
 աւերածոյն որ ասացեալն է 'ի ձեռն
 գանիէ լիմարգարէի՝ զի կայցէ 'ի տե-
 ղոջն սրբուէ . որ ընթեռնուէն՝ 'ի
 միտ առցէ : Յայնժամ որք 'ի հրէ-
 աստանի իցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս .
 և որ 'ի տանիս կայցէ , մի իջցէ առ-

նուլ ինչ 'ի տանէ իւրմէ . և որ յան-
 դի իցէ , մի դարձցի յետս առնուլ
 զձորձս իւր : Բայց վայ իցէ յդեաց
 և ստնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ :
 Յաղօթս կացէք՝ զի մի լինիցի փա-
 խուստն ձեր ձմերանի , և մի 'ի շա-
 բաթու : Զի եղիցի յայնժամ նե-
 ղուի մեծ . որպիսի ոչ եղև 'ի սկըզ-
 բանէ արարածոց աշխարհի՝ մինչև
 ցայժմ , և ոչ այլ լիցի : Եւ եթէ ոչ
 կարճէին աւուրքն այնոքիկ , ոչ ապ-
 րէր լամ մարմին . բայց վս ընտրե-
 լոցն կարճեսցին աւուրքն այնոքիկ :
 Յայնժամ թէ ոք ասիցէ ձեզ . ահա
 ւասիկ աստ է քսն կամ անդ , մի
 հաւատայցէք : Զի յարիցեն սուտ
 քրիստոսք և սուտ մարգարէք . և
 տացեն նշանս մեծամեծս և արուես-
 տրս . մինչև մոլորեցուցանել թէ
 հնար ինչ իցէ և զընտրեալսն . ահա
 յառաջագոյն ասացի ձեզ : Ապա ե-
 թէ ասիցեն ձեզ . ահաւանիկ յա-
 նապատի է , մի ելանիցէք . և թէ
 ահա 'ի շտեմարանս է , մի հաւատայ-
 ցէք : Զի ուր փայլակն՝ որ ելանէ
 յարևելից և երևի մինչև յարևմուտս ,

այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ
մարդոյ : Զի ուր գէշն իցէ անգր
ժողովեացին արծուիք : Ազովաղա-
կի յետ նեղուէ աւուրցն այնոցիկ
արեգակն խաւարեսցի . և լուսին ոչ
տացէ զլոյս իւր . և աստեղք անկցին
յերկնից . և զօրուիք երկնից շարժեա-
ցին : Եւ ապա երևեսցի նշան որդւոյ
մարդոյ յերկինս, և յայնժամ կոծես-
ցին իմ ազգք երկրի . և տեսցեն զոր-
դի մարդոյ եկեալ 'ի վերայ ամպոց
երկնից զօրուիք և փառօք բազմօք :
Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փո-
ղով մեծաւ, և ժողովեացեն զընտ-
րեալս նորա 'ի չորից հողմոց՝ 'ի ծա-
գաց երկնից մինչև 'ի ծագս նոց : 'Ի
թղենւոյ անտի ուսարո՞ւք զառակն .
զի յորժամ նր օստքն կակղասցին,
և տերևն ցցուիցի՝ գիտէք թէ մերձ է
ամառն . նոյնպէս և դուք յորժամ
տեսանիցէք զայս իմ, գիտասցիք
թէ մերձ է 'ի դուրս : Ամէն ասեմ
ձեզ՝ եթէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչև
այս իմ եղիցի : Երկինք և երկիր
անցցեն՝ և բանք իմ մի անցցեն : Բայց
վն աւուրն այնորիկ և ժամու ոչ ոք

գիտէ . ոչ հրեշտակք երկնից՝ և ոչ
որդի . բայց միայն հայր : Այլ ոմ
աւուրքն նոյի , այնպէս եղիցի և գա-
լուստն որդւոյ մարդոյ : Զի ոմ էին
յաւուրսն՝ որ յառաջ քան զՔրի-
ստոս , ուտէին և ըմպէին , կանայս
առնէին՝ և արանց լինէին , մինչև
յօրն՝ յորում եմուտ նոյ ՚ի տա-
պանն . և ոչ գիտացին՝ մինչև եկն
Ջրհեղեղն , և եբարձ զամենեւին .
այնպէս եղիցի և գալուստն որդւոյ
մարդոյ : Յայնժամ թէ իցեն երկու
յադարակի , մին առցի և միւսն
թողցի : Եւ եթէ երկու աղայցեն
՚ի մի երկանս , մին առցի և միւսն
թողցի : Արթո՛ւն կացէք . զի ոչ
գիտէք յորում ժամու տէրն ձեր
գայ : Զայն գիտասջիք , եթէ գի-
տէր տանուտէրն՝ յորում պահու
գող գայ , սկէր , և ոչ տայր ական
հատանել զտան իւրոյ : Այսո-
րիկ և դուք եղերո՛ւք պատրաստք .
զի յորում ժամու ոչ ական ունիցիք ,
գայ որդի մարդոյ : Իսկ ոմ իցէ հա-
ւատարիմ ծառայ և իմաստուն , զոր
կացոյց տէր իւր ՚ի վերայ ծառայից
իւրոց՝ տալ նց կերակուր ՚ի ժամու :

Երանի՛ է ծառային այնմիկ՝ զոր է
կեալ փրն գտանիցէ արարեալ այն
պէս : Ամէն ասեմ ձեզ . զի 'ի վր
ամ ընչից իւրոց կացուցէ զնա : Ա
պա թէ ասիցէ ծառայն չար 'ի սրտի
իւրում, տէր իմ յամէ զգալ . և սկսա
նիցի հարկանել զծառայակիցս իւր,
ուտիցէ և ըմպիցէ ընդ արբեցողս :
Գայցէ տէր ծառային այնորիկ յա
ւուր՝ յորում ոչ ակն ունիցի, և 'ի
Ժամու՝ յորում ոչ գիտիցէ . և կրտ
րեսցէ զնա ք մէջ, և զբաժին նր ք
կեղծաւորս գիցէ, անդ եղիցի լալ և
կրճել ատամանց :

Աւեփաբան ըսք Մարգարէ (Ժդ. 1 :))

ԲԶ. ԴԶ

Եւ յեւանեւն նր 'ի տաճարէ ան
տի, ասէ ցնա մի յաշակերտացն նր.
վարդապետ, տէս՝ որպիսի են քա
րինքս և որպիսի շինուածք : Պատաս
խանի ետ նմա յս և ասէ . տեսա
նես զայդ ամ շինուածս, ամէն ա
սեմ ձեզ՝ եթէ ոչ թողցի այդք քար
'ի քարի վերայ՝ որ ոչ քակտեսցի :
Եւ մինչ նստէր նա 'ի լերինն ձիթե
նեաց յանգիման տաճարին, հարցա

նէին ցնա առանձինն՝ պետրոս և յա-
 կոբոս և յովհաննէս և անդրէաս .
 ասա՛ մեզ՝ երբ լինիցի այդ . և զինչ
 նշան է, յորժամ կատարելոց իցէ
 այդ ձմ: Պատասխանի ետ յն, և
 ասէ ցնս. զգո՛յշ կացէք, մի ոք զձեզ
 խաբեացէ. զի բազումք եկեսցեն
 յանուռ իմ. և ասիցեն՝ թէ ես եմ
 քնն. և զբազումս մոլորեցուցեն:
 Այլ յորժամ լսիցէք պատերազ-
 մունս, և համբաւս պատերազմաց,
 մի խռովիցիք. զի պարտ է լինել,
 բայց չե է կատարածն: Չի յարիցէ
 ազդ յազդի վր, և թագաւորու-
 ՚ի թագաւորութեան վր. և եղիցին
 շարժմունք՝ ի տեղիս տեղիս. սովք՝ և
 սրածուրք՝ և խռովուիք. այլ այն ձմ
 օկիզբն է երկանց: Եւ զձեզ իսկ
 մատնեացեն յատեանս՝ և ՚ի ժողո-
 վուրդս տանջիցիք. և առաջի դա-
 տաւորաց և թագաւորաց կայցէք
 վս իմ՝ ի վկայուի նց և ձմ հեթա-
 նոսաց. բայց նախ սկսրտ է աւետա-
 րանիս քարոզել: Այլ յորժամ տա-
 նիցին զձեզ մատնել, մի յառաջա-
 գոյն հոգայցէք. և մի զմտաւ ամի-
 ցէք՝ թէ զինչ խօսիցիք. այլ որ ինչ

տացի ձեզ 'ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն
խօսիցեք . զի ոչ գուք էք՝ որ խօ-
սիցեքն՝ այլ հոգին նր : Մատնեացէ
եղբայր զեղբայր 'ի մահ՝ և հայր զոր-
դի . և յարիցեն որդիք 'ի վերայ հարց՝
և սպանանիցեն զնս . և եղիջիք ատե-
ցեալք յամենեցունց վասն անուան
խմոյ . այլ որ համբերեացէն իսպառ,
նա կեցցէ : Եւ յորժամ տեսանիցէք
զպղծուի աւերածին զի կայցէ 'ի տե-
ղւոջ , ուր չիցէ արժան . որ ընթեռ-
նուն 'ի միտ առցէ : Յայնժամ որ 'ի
հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն 'ի լե-
րինս . և որ 'ի վր տանեացն իցէ , մի
իջցէ 'ի տուն , և մի մտցէ բառնալ
ինչ 'ի տանէ իւրմէ . և որ յադա-
րակին իցէ , մի դարձցի յետս առ-
նուլ զձորձս իւր : Բայց վայ իցէ
յղեաց և սոնտուաց յաւուրսն յայ-
նոսիկ : Յաղօթս կացէք զի մի ձմե-
րանի լննիցի այն : Եղիցին աւուրքն
այնոքիկ նեղուեց՝ որպիսի ոչ եղեն
երբէք այնպիսիք 'ի սկզբանէ արա-
րածոց մինչև ցայժմ , և մի այլ լիցի :
Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ լայղաւուր-
սն զայնոսիկ վս ընտրելոց իւրոց , ոչ
ապրէր լամմարմինս . այլ վս ընտրելոցն՝

զորս ընտրեաց, կարճէց զաւուրսն
 զայնոսիկ: Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ
 ձեզ, եթէ ահաւասիկ է քսն, կմ ա-
 ւանիկ, մի հաւատայցէք. զի յարիցեն
 սուտ քսք, և սուտ մարդարէք. և տա-
 ցեն նշանս և արուեստս առ ՚ի մոլորե-
 ցուցանելոյ եթէ հնարինչ իցէ և զըն-
 տրեալսն: Բայց դուք զգոյշ լերուք.
 ահաւասիկ յառաջագոյն ասացի
 ձեզ զիմ: Այլ յաւուրսն յայնո-
 սիկ յետնեղուէն այնորիկ՝ արեգակն
 խաւարեացի. և լուսին ոչ տացէ զլոյս
 իւր. և աստեղք յերկնից թօթա-
 փեցին. և զօրուիք յերկինս շար-
 ժեցին: Եւ յայնժամ տեսցեն զոր-
 դի մարդոյ եկեալ ամպովք՝ զօրուք
 և փառօք բազմօք. և յայնժամ ա-
 ռաքեացէ զհրեշտակս իւր, և ժողո-
 վեացէ զընտրեալս իւր ՚ի չորից հող-
 մոց. ՚ի ծագաց երկրի մինչև ՚ի ծագս
 երկնից: Բայց դուք ՚ի թզենուոյ ոնտի
 ուսջիք զառական, յորժամ տակաւ
 ոստքն նորա կակղանայցեն, և տերև
 արձակիցի ՚ի նմա, գիտէք թէ մերձ
 է ամառն. նոյնպէս և դուք՝ յորժամ
 տեսանիցէք զայս անձ եղեալ, գի-
 տասջիք թէ մերձ է առ դուրս: Ա-

մէն ասեմ ձեզ՝ թէ ոչ անցցէ ազգս
այս մինչև այս ամ եղիցի . երկինք և
երկիր անցցեն , և բանք իմ ոչ ան-
ցանիցեն : Այլ վն աւուրն այնորիկ
և ժամու՝ ոչ ոք գիտէ , ոչ հրեշ-
տակք յերկինս՝ և ոչ որդի , բայց
հայր միայն : Չգոյշ եղերուք . սկե-
ցէք և կացէք յաղօթս , զի ոչ գիտէք
երբ ժամանակն իցէ : Որպէս այր մի
գնացեալ 'ի տար աշխարհ՝ թողու-
ցու զտուն իւր , և տայցէ ծառայից
իւրոց իշխանուի . և իւրաքանչիւր
զգործս իւր . և գոնապանին պա-
տուէր տայցէ՝ զի արթուն ընիցի :
Արդ՝ արթուն կացէք . զի ոչ գիտէք՝
երբ տէր տանն գայցէ . յերեկորեայ՝
եթէ 'ի մէջ գիշերի՝ եթէ 'ի հաւա-
խօսի՝ եթէ ը առաւօտս . գուցէ եկե՛լ
յանկարծակի՝ գտանիցէ զձեզ 'ի
քուն : Բայց զոր ձեզդ ասեմ , ամե-
նեցուն ասեմ . արթուն կացէք :

Աւետարան ըստ Ղաւթայի : Իմ . 5 :

ԱԿ . ԳԿ

Եւ յասել ոմանց զտաճարէն , թէ
դեղեցիկ վիմօք և աշտարակօք զար-
դարեալ է , տսէ . զայդ ամ զոր

տեսանէք, եկեսցեն աւուրք՝ յորս
 ոչ թողցի այդքար 'ի քարի վր,
 որ ոչ քակտեսցի: Հարցին ցնա և
 ասեն. վարդապետ, երբ լինիցի այդ-
 և զինչ նշան իցէ յորժամ այդ լի-
 նելոց իցէ: Եւ նա ասէ ցնմ. զգոյշ
 կացէք. մի խաբիցիք. զի բազումք
 գայցեն յանուն իմ, և ասիցեն թէ
 ես եմ, և մերձեցաւ ժամանակն,
 մի երթայցէք զկնի նց: Եւ յորժամ
 լսիցէք պատերազմունս, մի զարհու-
 րիցիք. զի պարտ է նախ այնմ լինել,
 այլ ոչ առ ժամայն կատարած: Յայն-
 ժամ ասէ ցնոսա. յարիցէ ազգ
 յազգի վր. և թագաւորուի 'ի թա-
 գաւորուն վր. և շարժմունք մեծա-
 մեծք. 'ի տեղիս տեղիս սովք և սրա-
 ծունք. եղիցին արհաւիրք և նշանք
 մեծամեծք յերկնից: Բայց յառաջ
 քան զայս ամ, միսեսցեն զձեռս իւ-
 րեանց 'ի ձեզ՝ և հալածեսցեն. մատ-
 նեսցեն 'ի Ժողովուրդս և 'ի բանաս.
 և տանիցին առաջի դատաւորաց և
 թագաւորաց վմ անուան խնդ. և
 լինիցի ձեզ այն 'ի վկայութի: Արդ՝
 դիք 'ի սիրտս ձեր՝ մի յառաջագոյն
 կրթել տալոյ պատասխանի. զի ես

տաց ձեզ բերան՝ և իմաստուի . ու
 րում ոչ կարիցեն կալ հակառակ՝
 կամ տալ պատասխանի Իմ հակա-
 ռակորդքն ձեր : Մատնեսցիք և ՚ի
 ծնողաց՝ և յեղբարց՝ և յազգականաց՝
 և ՚ի բարեկամաց . և սպանանիցեն ՚ի
 ձէնջ . և եղիջիք ատեցելք յամենե-
 ցունց վն անուան իմոյ . և մազ մի ՚ի
 գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ . և համբերուք
 ձերով ստասցիք զոգիս ձեր : Այլ
 յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատել
 զօրօք զեհմ, յայնժամ գիտասցիք թէ
 մերձ է աւեր նորա : Յայնժամ որ
 ՚ի հրէաստանի իցեն, փախիցեն ՚ի
 լերինս . և որ ՚ի միջի նորա իցեն,
 խուսեսցեն . և որ ՚ի դաւառսն ի-
 ցեն, մի մտցեն ՚ի նա . զի աւուրք
 վրէժխնդրութեւն այնոքիկ՝ առ
 ՚ի կատարելոյ Իմ գրեւոց : Բայց
 վայ իցէ յղեաց և ոտնտուաց յա-
 ւուրսն յայնոսիկ . զի եղիցի տագ-
 նապ մեծ ՚ի վր երկրի՝ և բարկու-
 թի ժողովրդեանն այնմիկ . և անկ-
 ցին ՚ի սուր սուսերի . և գերեցին
 յԻմ հեթանոսս . և եհմ եղիցի կռ-
 խան յազգաց, մինչև կատարեսցին
 ժամանակք հեթանոսաց : Եւ եղի-

ցին նշանք յարեգակն և 'ի լուսին և
յաստեղս, և յերկրի տաղնապ հե-
թանոսաց յահեղ բարբառոյ իբրև
ծովու և խռովուէ. յեւանելոյ ոգ-
ւոց մարդկան յերկիւղէ և 'ի կար-
ծեաց եկելոց 'ի վր տիեզերաց. զի
զօրութիք երկնից շարժեացին: Եւ
յայնժմ տեսցեն զորդի մարդոյ ե-
կել շամպովք զօրուք և փառօք բաղ-
մօք: Եւ յորժամ սկսանիցի այս լի-
նել, ամբարձլիք և բարձրացուսլիք
զգլուխս ձեր. զի մերձ է փրկուի ձեր:
Եւ տասց առակ մի նոցա. տեսէք
զթղենիգ և զւամ ծառ, յորժամ ցու-
ցանիցեն զպտուղ իւրեանց, տեսա-
նէք, և 'ի նցէ ճանաչէք եթէ մերձ
է ամառն: Նոյնմ և գուք՝ յորժամ
տեսանիցէք զայս լամ եղել՝ գիտա-
լիք թէ մերձ է արքայուին լայ: Ամէն
ասեմ ձեզ. թէ ոչ անցցէ ազգս այս,
մինչև այս լամ լինիցի, երկինք և երկիր
անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն:
Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծան-
րանայցեն սիրտք ձեր շուայտուք և
արբեցութիք՝ և հոգովք աշխարհա-
'կանօք. և յանկարծակի հասանիցէ
ի վր ձեր օրն այն. զի իբրև զօրո-

գայթ հասանիցէ 'ի վր ամենեցուն
որ բնակեալ են ը իմ երեսս եր-
կրի: Արթո՛ւն կացէք այսուհետե՛
յիմ ժամ աղօթս արարէք. զի ար-
ժանի լինիջիք զերծանիլ յայնմ
իմէ՝ որ լինելոց է. և կալ առաջի
որդւոյ մարդոյ: Եւ 'ի տուէ 'ի տա-
ճարին ուսուցանէր, և զգիշերս ե-
լեալ ագանէր 'ի լերինն, որ կոչէր
ձիթե՛նեաց: Եւ իմ ժողովուրդն
կանխէր ը առաւօտս առնա 'ի տա-
ճարն ըսել 'ի նմանէ:

խմոց : Աչխարք իմ ձայնի խմում
 լսեն , և ես ճանաչեմ զնս . և զկնի
 իմ գան , և ես տամ նոցա զկեանսն
 յաւիտեանականս . և մի կորիցեն
 յաւիտեան . և մի ոք յափշտակեա
 ցէ զնոսա 'ի ձեռաց խմոց : Հայրն
 իմ որ ետ ինձ զնս , մեծ է քան
 զիմ , և ոչ ոք կարէ յափշտակել
 'ի ձեռաց հօր խմոյ : Ես և հայր իմ
 մի եմք : Ահմա առին հրէայքն , զի
 քարկոծ արասցեն զնա : Պատաս
 խանի ետ նոցա յս . բազում գործս
 բարիս ցուցի ձեզ 'ի հօրէ իմմէ՝ վս
 որոյ գործոյ 'ի նոցանէ քարկոծ
 առնէք զիս : Պատասխանի ետուն
 նմա հրէայքն . վասն բարւոյ գործոյ
 ոչ առնեմք զքեզ քարկոծ , այլ
 վս հայհոյուէ . և զի դու մարդ ես՝
 և զանձն քո լծ առնես : Պատաս
 խանի ետ նոցա յս . ոչ յօրէնս ձեր
 գրեալ է , ես ասացի թէ լծք իցէք :
 Իսկ եթէ զնս լծս ասէ՝ առ որս
 բանն լծ եղև . և չէ մարթ եղծանել
 դրոյն . իսկ զոր հայր սրբեաց և ա
 ռաքեաց յաշխարհ . դուք ասէք
 թէ հայհոյես . զի ասացի՝ թէ որդի
 լծ եմ : Եթէ ոչ գործեմ զգործս

հօր խնայ՝ մի հաւատայք ինձ : Ապա
 թէ գործեմ, թէև ինձ ոչ հաւա-
 տայք, սակայն գործոցն հաւա-
 տացէք. զի գիտաւրիք և ծանօթիք՝
 եթէ հայր յիս, և ես 'ի հայր : Դար-
 ձեալ խնդրէին զնա ունել՝ և ել 'ի
 ձեռաց նոցա : Եւ զնաց միւսան-
 դամ յայնկոյս յորդանանու՝ 'ի
 ատելին ուր էր յովհաննէս զառա-
 ջինն՝ և մկրտէր. և անդ լինէր :
 Եկին բազումք առ նա՝ և ասէն. զի
 յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար :
 Բայց զիմ, զոր ասաց յովհաննէս
 վասն նր, ճշմարիտ էր. և բազումք
 հաւատացին 'ի նա անդ :

ԽՐԱԳ Է՛ ԿԱՌԱՂԱՐՏԱՆ ԱԿԱԴԵՄՈՏԱ-
ՐԱԿԱՆ ԱՂԻՍԱՅԻՒՆ ։

ԱՍԼ զԹուականն՝ յորում ամի
և իցես 'ի հետևեալ աղիւսակագ ,
որ գտանի 'ի յառաջին տուփն , և
սա զգիր տարւոյն՝ որ է հանդէս
նմին 'ի յերկրորդ տուփն ։ Եւ ա-
պա դարձո՛ զերկուս Թուղթս , և
գիտ զնոյն գիր տարւոյն 'ի յերիս
զոյգ երեսս հետևեալ Թղթոց ։
Յորս իւրաքանչիւքն յԱյբէն մինչև
'ի Քէն գլխագիր տառիւք եգեալ
կան 'ի յառաջին տուփն նոցին
աղիւսակաց ։ Եւ որ ինչ հանդէս
տարեգրոյն գրե՛լ է , այն է մինչև
ցաւարտ տարւոյն անվըէս ։ Զոր
օրինակ , 'ի Թուականի 1829 տար-
ւոյն , որ է ԽՈՒՆԻՍ , գիր տարւոյն է՝ ո-
ղորդտանես 'ի շրջելն զԹուղթսն 'ի
յերկրորդ զոյգ երեսսն 'ի յառաջին
տուփն , և որ ինչ կայ հանդէս 'ի
կարգին յայնմիկ , ցուցանեն յայտ-
նի զամ ինչ , ք զոր յայանուէ ,
զմիջոց ուտիան , զառաջաւորն , և

զայլն ԹՈՒՄ մինչև ցօր բարեկենդանի
յայտնուեցան :

Արդ՝ մինչ 'ի յաղիւսական թը-
ւականի տարւոյն տեսանեա զգիր
տարւոյն և զեօթներեակն գողզոյդ,
ծանիր զի նաՀանջ է ամն այն : Ուստի
սլարտիս մինչև 'ի մարտի ամիսն զա-
ռաջին գիրն 'ի կիր առնուլ . և 'ի մա-
րտէն մինչև ցաւարտ տարւոյն զերկ
րորդն : Չոր օրինակ , 'ի 1828 ամին
գիր տարւոյն է՝ ԴԵ և եօթներեակն՝
է , և չ , որպէս տեսանեա 'ի թուա-
կանն՝ ԹՈՒՄ , վսյ 'ի կիր առ մինչև
'ի մարտի ամիսն զտարեգիրն՝ Ե , և
զեօթներեակն է , և 'ի մարտէ մինչև
'ի վերջն տարւոյն զտարեգիրն՝ Դ ,
և զեօթներեակն՝ չ : Քանզի գիր
տարւոյն փոխի ընդ նախընթացին
իւրոյ , ունի շաշն ընդ էլիւն , որ 'ի
կարգս այբուբենից է յառաջ քան
զԴաշնն . և եօթներեակն ընդ հե-
տեւեցելոյն , ունի էն ընդ ալին :

	ԱՅ՝ ՏՆ . Լ Թ. աւանդան Հայոց :	Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Պ Ղ Ճ Ծ Շ Չ Պ Ղ Ճ Ծ Շ Չ	Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Պ Ղ Ճ Ծ Շ Չ Պ Ղ Ճ Ծ Շ Չ	Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Պ Ղ Ճ Ծ Շ Չ Պ Ղ Ճ Ծ Շ Չ	Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Պ Ղ Ճ Ծ Շ Չ Պ Ղ Ճ Ծ Շ Չ
* 1828 .	ա մ հ է	Ե Դ	Է Ը	Թ Դ	Է Ը
1 1829 .	ա մ հ Ը	Ը	Բ	Ե	Ը
1 1830 .	ա մ հ Թ	Հ	Գ	Ժ Դ	Ը
4 1831 .	ա մ ձ	Ս	Դ	Թ Է	Է
* 1832 .	ա մ ձ ա	Յ Ժ	Է Զ	Ը	Է Ը
1 1833 .	ա մ ձ Բ	Լ	Է	Ժ Թ	Ը
5 1834 .	ա մ ձ Դ	Ը	Ը	Լ	Ը
* 1835 .	ա մ ձ Դ	ձ	Բ	Ժ ա	Ը
1 1836 .	ա մ ձ Ե	Թ Ը	Գ Ը	Թ Բ	Ը Ը
5 1837 .	ա մ ձ Դ	Ը	Է	Դ	Ը Ը
* 1838 .	ա մ ձ Է	Խ	Զ	Ժ Դ	Է
1 1839 .	ա մ ձ Ը	Ե	Է	Թ Ե	Է
1 1840 .	ա մ ձ Թ	Հ Ը	Ը Բ	Զ	Ը Ը
* 1841 .	ա մ Դ	Թ	Գ	Ժ Է	Ը
5 1842 .	ա մ Դ ա	Ս	Դ	Թ Ը	Է
1 1843 .	ա մ Դ Բ	Յ	Է	Թ	Է
* 1844 .	ա մ Դ Դ	Զ Ե	Զ Է	Թ ա	Զ Է
5 1845 .	ա մ Դ Դ	Հ	Ը	Բ	Ը
1 1846 .	ա մ Դ Ե	ձ	Բ	Ժ Դ	Ը
* 1847 .	ա մ Դ Դ	Բ	Գ	Թ Դ	Բ
* 1848 .	ա մ Դ Է	Զ Ե	Ը Է	Ե	Զ Է
1 1849 .	ա մ Դ Ը	Խ	Զ	Ժ Դ	Է
5 1850 .	ա մ Դ Թ	Յ	Է	Թ Է	Ը
* 1851 .	ա Ե	Զ	Ը	Ը	Բ
* 1852 .	ա Ե ա	Ժ Թ	Բ Գ	Ժ Թ	Բ Ը
5 1853 .	ա Ե Բ	Ս	Ը	Լ	Ը

4 Աշխատի Պարզագոյարարան :

	ԱՏ. ՏՆ. Լ Թռ-տ՛անն Հայոց :	Աշխատի Պարզագոյարարան :	Աշխատի Պարզագոյարարան :	Աշխատի Պարզագոյարարան :	Աշխատի Պարզագոյարարան :
1	1854 . ոյդ	յ	է	ժա	է
*	1855 . ոյդ	ղ	չ	Խբ	չ
5	1856 . ոյե	ւլ չ	է ւ	դ	բ ւ
1	1857 . ոյղ	ձ	բ	ժդ	ւ
*	1858 . ոյէ	բ	դ	Խե	բ
1	1859 . ոյը	ն	տ	ղ	չ
1	1860 . ոյթ	ծ Խ	է շ	ժէ	չ է
5	1861 . ոյժ	ց	է	Խը	ւ
*	1862 . ոյժա	ղ	ւ	թ	բ
1	1863 . ոյժբ	ժ	բ	Խա	բ
5	1864 . ոյժդ	վ ւ	դ տ	բ	է
*	1865 . ոյժդ	ծ	է	ժդ	չ
1	1866 . ոյժե	ղ	չ	Խդ	չ
1	1867 . ոյժղ	ւլ	է	ե	բ
*	1868 . ոյժէ	Խ ժ	ւ բ	ժղ	դ բ
5	1869 . ոյժը	վ	դ	Խէ	չ
1	1870 . ոյժթ	ն	տ	ը	չ
*	1871 . ոյի	է	է	ժթ	բ
4	1872 . ոյիա	ջ ւլ	չ է	Լ	դ բ
1	1873 . ոյիբ	ղ	ւ	ժա	բ
1	1874 . ոյիդ	ժ	բ	Խբ	բ
4	1875 . ոյիդ	չ	դ	դ	է
*	1876 . ոյիե	կ ծ	տ է	ժդ	է շ
1	1877 . ոյիղ	ղ	չ	Խե	չ
1	1878 . ոյիէ	ւլ	է	ղ	բ
*	1879 . ոյիը	Խ	ւ	ժէ	դ

Եւ քանզի բազումք են, որք ցանկան գիտել, թէ զատիկն մեր և լատինացւոցն երբ 'ի միասին գայ, և երբ ոչ. վստայնորիկ և մեք 'ի լուսանցս աղիւսակացն թուականի տարւոյն նշանեցաք զայն աստղիւ և թուագրով, այսինքն բախանալ: Ուստի ուր 'ի լուսանցսն հանդէս թուականի տարւոյն գոյ աստղ, ցուցանէ թէ յայնմիկ տարւոջ զատիկն մեր և լատինացւոցն է 'ի միասին: Իսկ ուր գոյ թուագիր, ցուցանէ այն՝ թէ յայնմիկ տարւոջ ոչ է 'ի միասին, այլ լատինացւոց զատիկն է յառաջ, և մերն յետոյ: Բայց թէ քանի շաբաթ յետոյ է մերն քան զնոցայն, ցուցանէ նոյն թուագիրն. քանզի եթէ թուագիրն է 1, ցուցանէ թէ մի շաբաթ յետոյ է. եթէ իցէ 4, կամ 5, ցուցանէ թէ չորս կամ հինգ շաբաթ յետոյ է մերն քան զնոցայն: Եւ ծանիր զի ոչ երբեք կարէ մերն լինել յառաջ քան զնոցայն, այլ կամ է 'ի միասին, և կամ միշտ յետոյ:

ԳԻՐ ԿԱՐԱՆԱՆ :	ՕՐ ԹԱՅԱԿԱՆԱԾԻՒՆ :	ՄԻՋԵՆ ԿԱՐԱՆԱՆ :	ԱԿԱՆԱԾԱՆԱԾ ԲԵՐԻՆԱԿԱՆ :	ԲԱՆԱԾ ԲԱՐԵՆԻՆԱԿԱՆ :	ՁԱՍԻԿ :	ԵՐԼԱՆԱԾ ԿԱՐԱՆ :	ՀԱՅԲԱՐԵՆԱԿԱՆ :	ՀԱՅԲԱՐԵՆԱԿԱՆ :	ՍԵՐԲԱՐԵՆԱԿԱՆ :	ՍԵՐԲԱՐԵՆԱԿԱՆ :
Ա	ԳԻՐ	Գ	ԳԻՐ	Գ	ԳԻՐ	ԳԻՐ	ԳԻՐ	ԳԻՐ	ԳԻՐ	ԳԻՐ
Բ	ԲԵՐ	Բ	ԲԵՐ	Բ	ԲԵՐ	ԲԵՐ	ԲԵՐ	ԲԵՐ	ԲԵՐ	ԲԵՐ
Գ	ԳԻՐ	Գ	ԳԻՐ	Գ	ԳԻՐ	ԳԻՐ	ԳԻՐ	ԳԻՐ	ԳԻՐ	ԳԻՐ
Դ	ԴԵՐ	Դ	ԴԵՐ	Դ	ԴԵՐ	ԴԵՐ	ԴԵՐ	ԴԵՐ	ԴԵՐ	ԴԵՐ
Ե	ԵԼԻ	Ե	ԵԼԻ	Ե	ԵԼԻ	ԵԼԻ	ԵԼԻ	ԵԼԻ	ԵԼԻ	ԵԼԻ
Ձ	ՁԱՍԻԿ	Ձ	ՁԱՍԻԿ	Ձ	ՁԱՍԻԿ	ՁԱՍԻԿ	ՁԱՍԻԿ	ՁԱՍԻԿ	ՁԱՍԻԿ	ՁԱՍԻԿ
Ե	ԵԼԻ	Ե	ԵԼԻ	Ե	ԵԼԻ	ԵԼԻ	ԵԼԻ	ԵԼԻ	ԵԼԻ	ԵԼԻ
Ը	ԸՆԴԱՆ	Ը	ԸՆԴԱՆ	Ը	ԸՆԴԱՆ	ԸՆԴԱՆ	ԸՆԴԱՆ	ԸՆԴԱՆ	ԸՆԴԱՆ	ԸՆԴԱՆ
Թ	ԹԵՐ	Թ	ԹԵՐ	Թ	ԹԵՐ	ԹԵՐ	ԹԵՐ	ԹԵՐ	ԹԵՐ	ԹԵՐ
Ժ	ԺԵՐ	Ժ	ԺԵՐ	Ժ	ԺԵՐ	ԺԵՐ	ԺԵՐ	ԺԵՐ	ԺԵՐ	ԺԵՐ
Ի	ԻՆԻ	Ի	ԻՆԻ	Ի	ԻՆԻ	ԻՆԻ	ԻՆԻ	ԻՆԻ	ԻՆԻ	ԻՆԻ
Լ	ԼԱՍԻԿ	Լ	ԼԱՍԻԿ	Լ	ԼԱՍԻԿ	ԼԱՍԻԿ	ԼԱՍԻԿ	ԼԱՍԻԿ	ԼԱՍԻԿ	ԼԱՍԻԿ

Քիբ աստուծոյ ։	Օր Յայտնուել ։	Սիջոյ աստուծոյ ։	Աստուծուց Բիկնդան ։	Բան Բարեկենդան ։	ՉԱՏԻԿ ։	Երեսն խաւ ։	Հասկայաւ ։	Հագեղաստուծ ։	Սի Գեղեկ Բարեկեն ։	Սարգիստուծ ։
Խ	Է	Ժ	Իդ	Ժդ	դ	ա	Ժ	Իբ	Ժբ	Ժ
Մ	Է	Ժ	Իդ	Ժդ	դ	բ	Ժդ	Իդ	Ժդ	Ժա
Կ	Գ	Ի	Իե	Ժե	ե	դ	Ժդ	Իդ	Ժդ	Ժբ
Հ	Է	Իա	Իղ	Ժղ	ղ	դ	Ժե	Իե	Ժե	Ժդ
Ձ	Է	Իբ	Իէ	Ժէ	է	ե	Ժղ	Իղ	Ժղ	Ժդ
Ղ	Է	Իդ	Իը	Ժը	ը	դ	Ժէ	Իէ	Ժէ	Ժե
Ճ	Է	Իդ	Իթ	Ժթ	թ	է	Ժը	Իը	Ժը	Ժղ
Մ	Է	Իե	Լ	Ի	Ժ	ը	Ժթ	Իթ	Ժթ	Ժէ
Յ	Է	Իդ	Լա	Իա	Ժա	թ	Ի	Լ	Ի	Ժը
Ն	Գ	Իէ	Ժե	Իբ	Ժբ	Ժ	Իա	Լա	Իա	Ժթ
Շ	Է	Իը	բ	Իդ	Ժդ	Ժա	Իբ	Է	Իբ	Ի
Ո	Է	Իթ	դ	Իդ	Ժդ	Ժբ	Իդ	բ	Իդ	Իա

[illegible]

Յաշագ ԻննԴան-Իերդից :

Եւ եթէ ոք խնդրիցէ գիտել նաև զտանուտէր տարւոյն . կալցէ զթըւականն հայոց , և ըզ 1181 'ի բաց հանեալ՝ զայն որ մնայ՝ երթիցէ ժբ, ժբ . և որ ինչ 'ի խոնարհ մնայ՝ սկիզբն արարեալ 'ի խոյէն , տացէ զայն 'ի կենդանակերպան . և յորում կենդանակերպի վերջանայ , այն է տանուտէր տարւոյն :

Իսկ անուանք և թիւք կենդանակերպից են սոքին :

1 Խոյ :

7 Կշիռն :

2 Տուլ :

8 Կարիճ :

3 Երկաւոր .

9 Աղեղնաւոր :

4 Խեցգետին :

10 Այծեղջիւր :

5 Առիւծ :

11 Զբհոս :

6 Կոյս :

12 Չուկն :

Արոց ստեղծողին և կարգադրողին
փառք և գոհութի 'ի յիմ յաւի-
տեանս : Ամէն :

Խրատ իւր Կառավարման հետեւեալ
աշխատակաց ամսոյ .

Որպէս զի գիւրին լիցի ամ օր մէք՝
մանաւանդ պարզամտաց, 'ի գործ-
ածել զեօթներեակն, և զվերա-
գիւրն տարւոյն 'ի վր թուոց ամսոցն,
որով իմանալ կարիցէ թէ այս ինչ
օր՝ այն ինչ ամսոյ կիրակի է, կամ
երկուշաբաթի և կամ երեքշաբաթի,
և այլն. նաև կարիցէ իմանալ թէ
յորովմ աւուր ամսոյն իցէ ծնունդ
դն լուսնոյ, եղաք աստ զաղիւսակս
ամսոց, և եօթներեկաց, և վերագրաց,
նաև ձայնգիւտից: Ուստի 'ի
հետեւեալ աղիւսակս՝ առաջին գա-
ւազանն կամ խորանն է վերագրաց,
ոսկ և երեւի. երկրորդն է եօթներե-
կաց. երրորդն ձայնգիւտից. և
չորրորդն՝ աւուրց ամսոյն: Արդ՝
եթէ կամիս գիտել թէ երբ իցէ
ծնունդ լուսնոյն արա այսպէս:
Նախ կալ գու զվերագիր տարւոյն.
և ապա որոնեալ զայն 'ի մէջ խորա-
նի վերագրաց այնորիկ ամսոյ՝ յո-

որում որոնեա . և հանդէպ որոյ աւ-
ուր ամսոյն գտցի վերագիրն , 'ի
նմին աւուր է ծնունդ լուսնոյն :
Սոյնպէս եթէ կամիս գիտել՝ թէ
յորքանս ամսոյն հանգիպին կի-
րակէք 'ի բոլոր տարւոջ , կալ
զեօթներեակն տարւոյն 'ի մէջ խո-
րանի եօթներեկաց ամսոյն՝ յորում
որոնեա , և ուր գտցի այն , հանդէպ
նորին եղեալ օր ամսոյն է կիրակէ ,
և այսու նաև կարեա խմանալ զեր-
կուշաբաթին , և զայլ աւուրս . զի
անմիջապէս հետևեալ թիւ ամսոյն
է երկուշաբաթի , և նմին հետևեալն
երեքշաբաթի , և այլն մինչև 'ի հե-
տևեալ կիրակէն , որում հանդէպ
ևս գոյ եօթներեակն տարւոյն :

ኮሮማ ሃገራዊ-ፍጥነታዊ፡

Առ 'ի գիւրաւ գտանել զաւուր
ձայնն ընդ բոլոր ամն, կարգեցաք
զաղիւսակ ինչ ձայնդիւտի հանդէս
աղիւսակի աւուրց ամսոյն, սահմա-
նելով զութն տառս՝ փոխանակ
ութն ձայնից. փ. Ա. Բ. Գ. Դ. Ե.
Ղ. Է. Ը. ուն զի 'ի փոփոխիլ ձայ-
նին՝ ըստ յաջորդելոյ ամացն՝ փո-
խեացին և տառքն ձայնացոյցք ան-
խափր: Արդ՝ որպէս յայտ է, փոփո-
խումն ձայնից սկիզբն առնու 'ի բուն
բարեկենդանէն. որոյ հետեւեալ
օրն է առաջինն ձայն. ուստի հան-
դէս սոյն աւուր եղեալ տառն ցու-
ցանէ զաձ. հետեւեալն ալ. երդն
բձ. սոյննալ և այլքն ըստ կարգի. և
այս ք բոլոր ամն: Իսկ առ 'ի գիւ-
րաւ գտանել զձայնացոյց տառն իմ
իւրաքանչիւր տարւոյ, տէս 'ի խո-
րանն թուականի տարւոյն, հանդէս
որոյ եղեալ կայ դաւազանն ձայն-
դիւտ տառից, և յորում ամի գտա-
նիս, կայ գտառն եղեալ հանդէս

այնմ ամի, և միւս նովաւ 'ի յա-
ղիւսական ձայնգիւաի, և հանգէպ
որոյ աւուր եղեալ գտանես զնոյն
տառն, ծանիր զի յայնմ աւուր
է առաջինն ձայն, և հետեւեալն ա-
ռաջին կողմն, և այլք ըստ կարգի:
Եւ զի փոփոխուին ձայնից ը շար-
ժեւոյ աւուր բուն բարեկենդանին
կարէ պատահիլ յառաջնոյ օրէ
փետրվարի մինչև 'ի վեցն մարտի,
ամին իրի գաւազանն ձայնգիւս
տառից սկսանի յնչնոյ օրէ փետր-
վարի, ունեւով 'ի ծայր իւր աստ-
ղանիշ նշանակ, առ 'ի տարբերիլ
'ի միւս գաւազանէ ձայնգիւս տա-
ռից որ անցեալ տարւոյ կարգաւն
իջանէ, և եղերի մինչև 'ի վեցն մար-
տի, և սոյն անցեալ տարւոյ գաւա-
զանաւ պարտ է վարիլ մինչև ցօր
բուն բարեկենդանին՝ յորում աւ-
ուր և հանգիպեացի, և ասպա ան-
ցանել 'ի միւս աստղանիշ գաւա-
զանն:

Վասն նահանջ ամի զնոյն կերպ
պարտ է պահել, որ ինչ վն եօթ-
ներեկի տարւոյն տաի, այսինքն

մինչև 'ի մարտի ամիսն պարտ է վա-
րիչ առաջին տառիւն՝ և յետոյ մի
տառ յետո դառնալ ուն տեսանէս
'ի յաղիւսակն ձայնգիւտին, որ
հանգէպ Թուականի տարւոյն:

ՅՈՒՆՎԱՐ :

2

ՓԵՏԲՎ :

28	Է	Ղ	1	Է	Է	27
27	Ղ	Է	2	Է	Գ	26
26	Է	Է	3	Է	Բ	25
25	Գ	Է	4	Է	Վ	24
24	Գ	Բ	5	Է	Է	23
23	Բ	Գ	6	Է	Է	22
22	Վ	Գ	7	Գ	Է	21
21	Է	Է	8	Գ	Գ	20
20	Ղ	Ղ	9	Գ	Գ	19
19	Է	Է	10	Է	Բ	18
18	Գ	Է	11	Է	Վ	17
17	Գ	Վ	12	Է	Է	16
16	Բ	Բ	13	Է	Ղ	15
16	Վ	Գ	14	Բ	Է	14
14	Է	Գ	15	Գ	Գ	13
13	Ղ	Է	16	Գ	Գ	12
12	Է	Ղ	17	Է	Բ	11
11	Գ	Է	18	Է	Վ	10
10	Գ	Է	19	Է	Է	9
9	Բ	Վ	20	Է	Ղ	8
8	Վ	Բ	21	Վ	Է	7
7	Է	Գ	22	Բ	Գ	6
6	Ղ	Գ	23	Գ	Գ	5
5	Է	Է	24	Գ	Բ	4
4	Գ	Ղ	25	Է	Վ	3
3	Գ	Է	26	Ղ	Է	2
2	Բ	Է	27	Է	Գ	1
1	Վ	Վ	28	Է	Է	30
30	Է	Բ	29			29
29	Ղ	Գ	30			
28	Է	Գ	31			

U U S :

U U S L :

27	28	7	U	T	1	4	U	26
	26	7	F	t	2	"	t	25
"	25	"	4	2	3	"	t	24
"	24	"	T	t	4	"	2	23
"	23	"	t	c	5	"	7	22
"	22	"	2	U	6	"	7	21
21		6	F		7	U	F	20
20		7	4		8	F	U	19
19		8	"	T	9	4	t	18
18		9	"	t	10	T	2	17
17		10	"	2	11	t	t	16
16		11	"	t	12	2	7	15
15		12	"	c	13	t	7	14
14		13	"	U	14	c	F	13
13		14	7	F	15	U	U	12
12		15	7	4	16	F	t	11
11		16	F	T	17	4	2	10
10		17	U	t	18	T	t	9
9		18	t	2	19	t	7	8
8		19	2	t	20	2	7	7
7		20	t	c	21	t	F	6
6		21	7	U	22	c	U	5
5		22	7	F	23	U	t	4
4		23	F	4	24	F	2	3
3		24	U	T	25	4	t	2
2		25	t	t	26	T	7	1
1		26	2	t	27	t	7	30
30		27	t	c	28	2	F	29
29		28	7	U	29	t	U	28
28		29	7	F	30	c	t	27
27		30			31			

U U 3 T U :

3 0 T 6 T U :

26	25	2	U	1	2	7	24
	24	6	F	2	U	F	23
23	23	7	4	3	F	U	22
22	22	7	T	4	4	6	21
21	21	F	6	5	T	2	20
20	20	U	2	6	6	6	19
19	19	6	6	7	2	7	18
18	18	2	2	8	6	7	17
17	17	6	U	9	2	F	16
16	16	7	F	10	U	U	16
15	15	7	4	11	F	6	14
14	14	F	T	12	4	2	13
13	13	U	6	13	T	6	12
12	12	6	2	14	6	7	11
11	11	2	6	15	2	7	10
10	10	6	2	16	6	F	9
9	9	7	U	17	2	U	8
8	8	7	F	18	U	6	7
7	7	F	4	19	F	2	6
6	6	U	T	20	4	6	5
5	5	6	6	21	T	7	4
4	4	2	2	22	6	7	3
3	3	6	6	23	2	F	2
2	2	7	2	24	6	U	1
1	1	7	U	25	2	6	30
30	30	F	F	26	U	2	29
29	29	U	4	27	F	6	28
28	28	6	T	28	4	7	27
27	27	2	6	29	T	7	26
26	26	6	2	30	6	F	25
25	25	7	6	31			

301 L T U :

O T A U S N U :

23	24	U	2	1	1	6	22
	22	6	1	2	2	7	21
21	20	2	3	3	3	7	20
20	19	6	4	4	4	6	19
19	18	7	5	5	5	U	18
18	17	7	6	6	6	6	17
17	16	6	7	7	7	2	16
16	15	U	8	8	8	6	15
15	14	6	9	9	9	7	14
14	13	2	10	10	10	7	13
13	12	6	11	11	11	6	12
12	11	7	12	12	12	U	12
11	10	7	13	13	13	6	11
10	9	6	14	14	14	2	9
9	8	U	15	15	15	6	8
8	7	6	16	16	16	7	7
7	6	2	17	17	17	7	6
6	5	6	18	18	18	6	5
5	4	7	19	19	19	U	4
4	3	7	20	20	20	6	3
3	2	6	21	21	21	2	2
2	1	U	22	22	22	6	1
1	30	6	23	23	23	7	30
30	29	2	24	24	24	7	29
29	28	6	25	25	25	6	28
28	27	7	26	26	26	U	27
27	26	7	27	27	27	6	26
26	25	6	28	28	28	2	25
25	24	U	29	29	29	6	24
24	23	6	30	30	30	7	23
23		2	31	31	31	7	22

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

21	Բ	Դ
20	Ա	Ե
19	Կ	Ն
18	Ղ	Է
17	Լ	Ր
16	Դ	Ս
15	Դ	Բ
14	Բ	Գ
13	Ա	Դ
12	Կ	Ե
11	Ղ	Ն
10	Լ	Է
9	Դ	Ր
8	Դ	Ս
7	Բ	Բ
6	Ա	Գ
5	Կ	Դ
4	Ղ	Ե
3	Լ	Ն
2	Դ	Է
1	Դ	Ր
30	Բ	Ս
29	Ա	Բ
28	Կ	Գ
27	Ղ	Դ
26	Լ	Ե
25	Դ	Ն
24	Դ	Է
23	Բ	Ր
22	Ա	Ս

1	Բ	Կ	20
2	Գ	Ղ	19
3	Դ	Լ	18
4	Ե	Ր	17
5	Ն	Դ	16
6	Է	Ս	15
7	Ր	Ա	14
8	Ս	Կ	13
9	Բ	Ղ	12
10	Գ	Լ	11
11	Դ	Ր	10
12	Ե	Դ	9
13	Ն	Բ	8
14	Է	Ա	7
15	Ր	Կ	6
16	Ս	Ղ	5
17	Բ	Լ	4
18	Գ	Ր	3
19	Դ	Դ	2
20	Ե	Ս	1
21	Ն	Ա	30
22	Է	Կ	29
23	Ր	Ղ	28
24	Ս	Լ	27
25	Բ	Ր	26
26	Գ	Դ	25
27	Դ	Բ	24
28	Ե	Ա	23
29	Ն	Կ	22
30	Է	Ղ	21
31	Ր	Լ	20

ՆՈՅԵՄԲԵՐ :

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

19	Դ	Ա	1	Է	Բ	18
18	Դ	Բ	2	Ը	Ա	17
17	Բ	Գ	3	Ա	Է	16
16	Ա	Դ	4	Բ	Ղ	15
15	Է	Ե	5	Գ	Է	14
14	Ղ	Զ	6	Դ	Դ	13
13	Է	Է	7	Ե	Դ	12
12	Դ	Ը	8	Ղ	Բ	11
11	Դ	Ա	9	Է	Ա	10
10	Բ	Բ	10	Ը	Է	9
9	Ա	Գ	11	Ա	Ղ	8
8	Է	Գ	12	Բ	Է	7
7	Ղ	Ե	13	Գ	Դ	6
6	Է	Ղ	14	Դ	Դ	5
5	Դ	Է	15	Ե	Բ	4
4	Դ	Ը	16	Ղ	Ա	3
3	Բ	Ա	17	Է	Է	2
2	Ա	Բ	18	Ը	Ղ	1
1	Է	Գ	19	Ա	Է	30
30	Ղ	Դ	20	Բ	Դ	29
29	Է	Ե	21	Գ	Դ	28
28	Դ	Ղ	22	Դ	Բ	27
27	Դ	Է	23	Ե	Ա	26
26	Բ	Ը	24	Ղ	Է	25
25	Ա	Ա	25	Է	Ղ	24
24	Է	Բ	26	Ը	Է	23
23	Ղ	Գ	27	Ա	Դ	22
22	Է	Դ	28	Բ	Դ	21
21	Դ	Ե	29	Գ	Բ	20
19 20	Դ	Ղ	30	Դ	Ա	19
			31	Ե	Է	18

